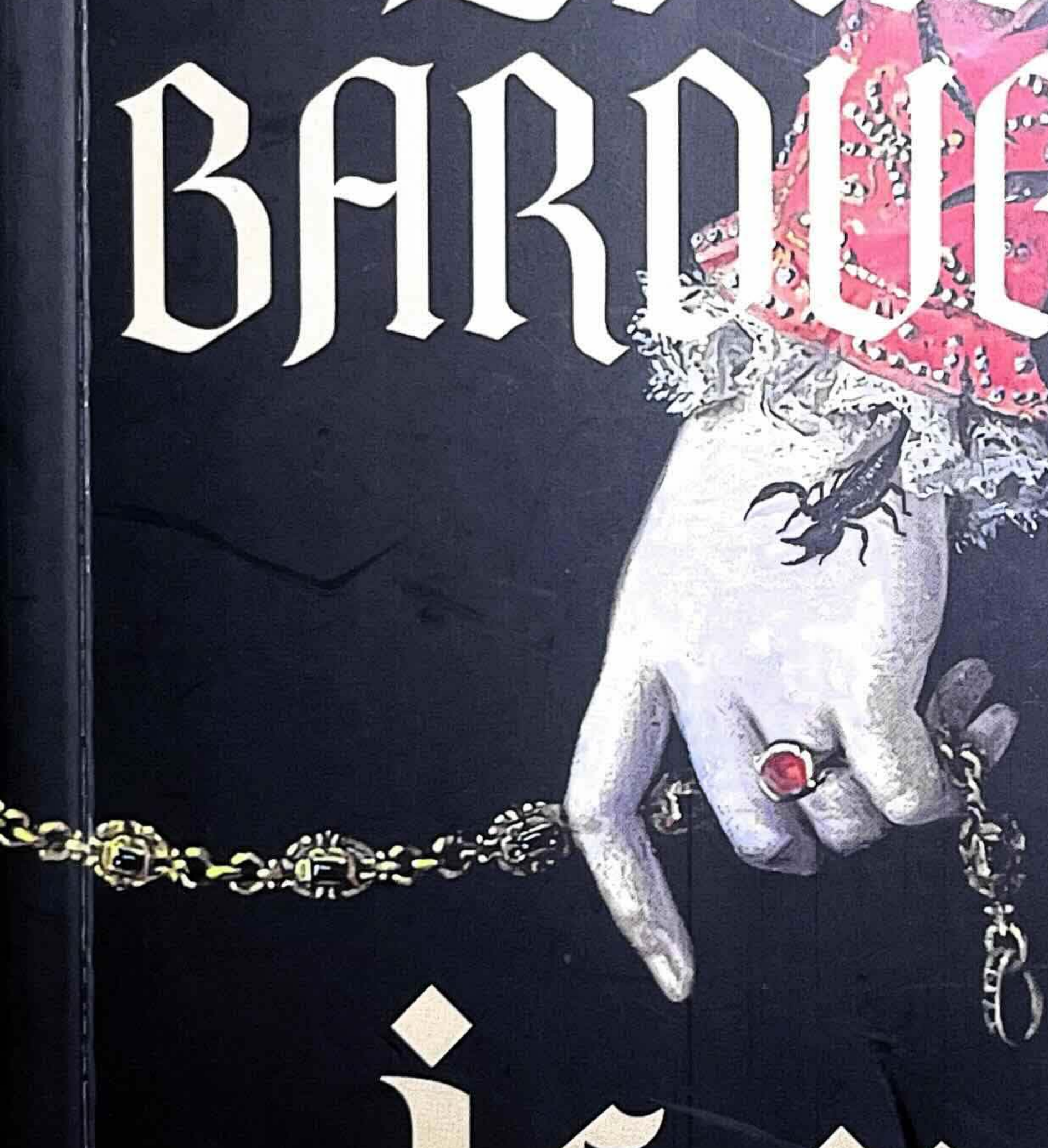
LEIGH BARDUGO

İfrit

Çeviren:
Peren Gülmez

ithaki

LEIGH BARDUGO

İfrit

Çeviren

Peren Gülmez

ithaki

Birinci Bölüm

Şayet ekmek yanmamış olsaydı bu bambaşka bir öykü olurdu. Şayet aşçının oğlu önceki gece eve geç gelmemiş olsaydı, aşçı oğlunun o oyun yazarı hanımla düşüp kalktığını bilmemiş olsaydı, kadıncağız bütün gece oğlunun ebedi ruhunu kendine dert edinip muhtemel torunlarının istikballerine ve kaderlerine ağlayıp sızlanmasaydı, yorgun ve dikkatsiz olmasaydı, o zaman ekmek de yanmaz ve devamındaki musibetler Dos Santos Caddesi'nden başka bir sokakta yer alan, Casa Ordoño'dan* başka bir evin başına gelecekti.

Şayet o sabah Don Marius günlük işlerine koyulmadan evvel eğilip karısının yanağını öpmüş olsaydı bu çok daha mutlu bir öykü olurdu. Karısına *canım*, *kumrum*, *güzelim* demiş olsaydı, kulaklarındaki mavi lapis küpeleri veya koridora koyduğu çiçekleri fark etmiş olsaydı, sırf satın almaya gücünün yetmeyeceği atlara bakmaya Hernán Saravia'nın ahırına gitmek için telaş etmemiş olsaydı, belki o zaman Doña Valentina mutfağa inmeye kalkışmayacak ve devamında yaşanacak trajedi olduğu gibi giderden aşağı süzülecek ve denizin dibini boylayacaktı. Böylece bir kâse dolusu efkârlı midyeden başka kimseciklerin dert çekmesine gerek kalmayacaktı.

Doña Valentina'yı büyüten ebeveyni soğuk kişilerdi, vasat güzelliği ve iyi bir izdivaç yapma ihtimaline karşı duydukları hüsranı belli etmekten çekinmezlerdi. Nitekim kızları iyi bir iz-

---

* Ordano evi. *-yhn*

divaç yapamamıştı. Don Marius Ordoño'nun giderek küçülen bir serveti, meyve vermeyen zeytin ağaçlarıyla dolu toprakları ve Madrid'de nispeten iyi caddelerden birinde makul büyüklükte olmakla beraber gösterişsiz bir evi vardı. Sıradan sayılabilecek çeyizi ve çeyizinden bile daha sıradan güzelliğiyle Valentina'nın umut edebileceğinin en iyisiydi. Marius'a gelince, önceden yüklü bir mirasın vârisi olan kızıl saçlı bir mirasyediyle evlenmişti, kadın düğünlerinden sadece günler sonra faytonun önüne atlamış ve çiğnenerek ölmüştü, böylece Marius'a ne çocuk ne de kadının ailesinden tek kuruş para kalmıştı.

Valentina düğün gününde saçına simli dantellerle fildişi taraklar taktı. Evinin ön odasında duvara yaslanmış duran bulanık aynadaki yansımalarına bakan Don Marius içinden geçen şehvet dalgasıyla şaşkınlığa uğramıştı. Bu şehvet belki gelininin umutla bakan gözlerinden, belki de damatlık içindeki kendi görüntüsünden kaynaklanıyordu. Ama bunun sebebi daha ziyade sabah boyu yediği konyaklı vişnelerdi. Yeni kayınpederiyle sohbet edeceği yerde yanaklarının arasına vişneleri doldurup aheste aheste çiğnemişti.

O gece gelininin üstüne tutkuyla abandı, kulaklarına şiirler fısıldadı ama ancak birkaç kere içine girip çıkabilmişti ki başı döndü, midesi bulandı ve konyaklı vişnelerin yarısı yenmiş artıklarını Valentina'nın haftalar boyu elceğiziyle işlediği gerdek çarşaflarının üzerine çıkarıverdi.

İlerleyen haftalarda ve yıllarda Valentina o geceyi neredeyse özlemle anacaktı, zira Marius'un vişne güdümlü harareti ona karşı gösterdiği yegâne ihtiras, hatta alaka işareti olmuştu. Sevgisiz bir evden diğerine gittiği doğru olsa da bu, sevginin eksikliğini hissetmediği anlamına gelmiyordu. Doña Valentina hissettiği özlem için makul bir isim ve bu hissi nasıl yatıştıracağını bulamamıştı, bu yüzden günlerini bir avuç hizmetkârı sürekli terbiye ederek sinir etme hâlinde ve hiçbir şeyden memnun olmayan bir varoluş içinde geçirdi.

O sabah mutfağa da bu sebeple inmişti, bir kez değil, tam iki kez.

Oyun yazarı Quiteria Escárcega ile oğlunun ilişkisi ayyuka çıktıkça aşçı gitgide dengesiz bir hâl almıştı, Doña Valentina da her sabah onu kontrol etmeyi âdet edinmişti. O gün merdivenlerden aşağı inerken sıcağın bastığını hissedip yanık ekmeğin hataya pay bırakmayan kokusunu almıştı, şikâyet edeceği somut bir şey bulduğu için neredeyse keyiften bayılacaktı.

Ancak aşçı orada değildi.

Valentina beklemeye niyetlendi, fırının ateşinden terliyordu, öfkeden patlama noktasına gelmişti, israfa, ihmalciliğe ve aşçının genel olarak kişiliğine hitaben kafasında uzun bir veryansın planlıyordu. Ama yukarıdan kapının çalınma sesi geldi ve Valentina gelenin, kocasıyla zeytinleri hakkında konuşmak isteyen biri olduğuna kanaat getirdi. Belki de bir davetiyeydi, pek olası değildi ama sırf bu umut bile onu harekete geçirmeye yetti. Casa Ordoño'da kapıya bakacak başka kimse yoktu. Kocası başka hizmetkâra paralarının yetmeyeceğini, karısının bir aşçıyla ev işlerine yardım edecek bir bulaşıkçısı olduğuna şükretmesi gerektiğini açık açık söylemişti. Valentina'nın, öfkesini bir yana bırakıp nemli yüzünü kolunun yeniyle silerek basamakları gerisingeri çıkmaktan başka şansı yoktu.

Babasından gelmiş, okunmamış bir mektup yeninin içine sıkıştırılmış hâlde merdivenden tekrar indiğinde, aşçının nem kokan ve gözleri çirkin ayaklarına dikili hâlde evde sendeleyerek yürüyen bodur bulaşıkçı kız hakkında söylendiğini işitti.

Valentina mutfağa hışımla dalarken, "Águeda," dedi, sesinde iyi bir azarlama ustasının haklılığını taşıyordu, "bir kez daha ekmeği yakarak kocamın servetini, benim zamanımı harcamanın sebebini söyleyebilir misin acaba?"

Aşçı aptal oğlu için ağlamaktan kızarıp şişmiş gözleriyle ona baktı, sonra bakışlarını mutfağın ortasında duran masaya, ekmeğin siyah tencerenin içinde beklediği yere çevirdi.

Valentina daha bakmadan kıpkırmızı kesildiğini hissetti, yerin dibine geçenin kendisinin olma ihtimali ani bir fırtına gibi bastırmıştı. Ekmek orada demirden yatağında altın bir yastık

gibi üstü şişik, parlak oturuyordu, sarı-kahverengi tonunda harika kabarmış, mükemmel pişmişti.

Doña Valentina ekmeği teftiş etmek istedi, parmağıyla dürtmek ve kadına yalancı demek istedi. Aynı ekmeği daha on dakika önce kömür gibi kararmış, ziyan olmuş, kabuklu tepesi sıcaktan çökmüş hâlde görmüştü. Biliyordu, bunun ateşten alınıp ilkinin yerine konmuş başka bir somun olduğunu biliyordu çünkü o demir tencereyi çentikli köşesinden ayırt etmişti.

Mümkün değildi. Birkaç dakikalığına gitmişti sadece. Oyun oynuyorlar, diye düşündü, aptal aşçıyla aptal bulaşıkçı kız beni galeyana getirmek istiyorlar, beni aptal yerine koymak için tepki vermemi istiyorlar. Onlara bu hazzı yaşatmayacaktı.

"Daha önce de ekmek yakmıştın," dedi ilgisizce, "tekrar yakacağına şüphem yok. Öğle yemeğimiz sofraya geç gelmesin sakın."

"Don Marius yemeğe gelecek mi, senyora?"

Valentina aşçının ukala suratına tokadı yapıştırmak istedi. "Sanmam," dedi neşeyle. "Ama iki arkadaşım yemeğe katılacak. Ne hazırlıyorsun?"

"Domuz eti, senyora. İstediğiniz gibi."

"Hayır," diye düzeltti Valentina. "Bıldırcın istemiştim ben. Yarın içinse domuz eti, elbette."

Aşçı bakışlarını tekrar ona dikti, gözleri kömür parçaları gibi sertti. "Elbette, senyora."

Valentina domuz istediğini gayet iyi biliyordu. Evin yemek menüsünü her zaman olduğu gibi bir hafta öncesinden planlamıştı. Ancak bu evin onun evi olduğu, kendisinin asla şaka konusu yapılamayacağı aşçıya hatırlatılmalıydı.

Doña Valentina gittikten sonra Luzia bir yandan bıldırcının tüylerini yolup, bir yandan aşçının yeni haşladığı domuz etini kaldırırken tabak çanak her şeyi şangırdatarak sinirli sinirli söylenmesini dinledi. Yaygarayı koparmıştı ama domuz az bir uğraşla yarına saklanabilirdi. Águeda'nın sıkkın canını daha da sıkan, Doña Valentina'nın tavırlarıydı. Luzia neredeyse kadına

minnettar kalacaktı. Zira Águeda'nın sinirli hâlini kederli hâline tercih ederdi.

Yine de Doña Valentina'nın mutsuzluğu her şeye işliyordu ve Luzia her mutfağa gelişinde kadının üzüntüsünün sütü ekşiteceğinden ya da sebzeleri çürüteceğinden korkuyordu. Teyzesi ona uzun zaman önce bazı insanların acıyı hava gibi su gibi yanlarında taşıdıklarını söylemiş, sevgilisi onu terk edince Alcázar'ın yapraklarla örtülü patikalarında yürüyüşe çıkan, uzun, katıla katıla ağlamalarına kuşların bile eşlik ettiği Marta de San Carlos'un hikâyesini anlatmıştı. Öyle ki seneler sonra bahçelere girip kuşların şakımasını dinleyenlerin üzüntüden kalpleri sıkışırmış. Yani Luzia'nın teyzesi böyle demişti.

Luzia yanık ekmeği gördüğünde elini üstünde gezdirip teyzesinin ona öğrettiği sözleri söylemekten başka bir şey düşünmemişti: "*Aboltar cazal, aboltar mazal.*" Tebdilimekân, tebdilikader. Usulca söyledi şarkı sözlerini. Tam İspanyolca sayılmazdı, zira Luzia da tam İspanyol değildi. Ancak Doña Valentina bu evde, hatta karanlık, sıcak, camsız mutfakta bile Yahudi kokusuna izin vermezdi.

Luzia dikkatli olması gerektiğini biliyordu, gelgelelim her şey çok zorken bir şeyi kolay yoldan yapmamakta zorlanıyordu. Geceleri kilerin zemininde, paçavralardan diktiği bir örtünün üstünde, yastık yerine bir un çuvalıyla uyuyordu. Gün doğmadan uyanıyor, tuvaletini yapmak için soğuk sokak arasına çıkıyor, dönüp ateşi yaktıktan sonra çeşmeden su getirmek için Arrabal Meydanı'na gidiyordu, burada başka bulaşıkçıları, çamaşırcıları, ev hanımlarını görüyor, günaydınlaşıyor, kovalarına su doldurup omuzlarında dengeledikten sonra Dos Santos Caddesi'ne geri geliyordu. Suyu kaynatmaya bırakıyor, darının içindeki böcekleri ayıklıyor ve Águeda başlamadıysa o günün ekmeğini hazırlamaya koyuluyordu.

Pazara gitmek aşçının göreviydi ama oğlu o atılgan oyun yazarı hanıma âşık olduğundan beri küçük para kesesini alıp en uygun fiyata kuzu eti, sarımsak ve fındık arayarak tezgâhlar ara-

sında dolaşan Luzia olmuştu. Pazarlık konusunda iyi değildi, o yüzden bazen Casa Ordoño'ya dönüş yolunda, boş bir sokakta yalnız kalırsa sepetini şöyle bir sallar ve, "*Onde iras, amigos toparas,*" –nereye gidersen git, arkadaş bulasın– diye şarkı söyler, derken sepetteki altı yumurtanın sayısı on ikiye çıkardı.

Luzia'nın annesi hayattayken kızını çok şey istiyor diye ikaz etmişti, Luzia'nın kralın üçüncü karısı öldüğünde doğmuş olmasına yormuştu bunu. Kraliçe öldüğünde saray mensupları kendilerini yerden yere atmış, figânları tüm şehirde duyulmuştu. Ölünün yası tutulmamalıydı, yeniden diriliş mucizesini inkâr etmek olur, denirdi. Fakat kraliçenin ölümü farklıydı. Şehir halkının onun vefatının yasını tutması gerekiyordu, cenaze alayının gösterişiyle o sene daha önce ölen kraliçenin üvey oğlu Carlos'un cenaze alayı rekabet edebilirdi ancak. Luzia'nın dünyaya geldiğinde attığı ilk çığlıklar kaybettikleri kraliçeleri için ağlayan bütün Madridlilerin ağlayışlarına karışmıştı. "Bu senin kafanı karıştırdı," demişti Blanca ona. "Senin için ağlıyorlar sandın ve çok hırslı biri oldun çıktın."

Teyzesi onu böyle şeylere karşı uyarmış olmasına rağmen Luzia bir kere o kısa arkadaşlık şarkısını paranın bizzat kendisiyle denemeye kalkmıştı. Kese tatlı tatlı şıngırdamıştı ama Luzia elini içine soktuğunda bir şey onu ısırmıştı. Keseden on iki bakır örümcek çıkıp kaçışmıştı. Kayıp parayı telafi etmek için peynire, lahanaya, bademe şarkı söylemesi gerekiyordu, yine de Águeda alışveriş sepetindekilerin azlığını görünce ona aptal, işe yaramaz diyordu. Hırs insanı işte buradan yakalardı.

Luzia ona olanları söylediğinde Hualit Teyzesi gülmekle yetinmişti. "Azıcık sihir bizi zengin edecek olsaydı, annen kitaplarla dolu bir sarayda ölürdü, ben de bu güzel eve sahip olmak için önüme gelenle yatmak zorunda kalmazdım. Hepi topu örümcek ısırığıyla yırttığın için şanslısın."

Deniz aşırı ülkelerden yazılmış mektuplardan alınmış sözleri ona öğreten teyzesiydi ama ezgi hep Luzia'nın olmuştu. Şarkılar aklında beliriveriyordu, notalar dilinde tatlı bir vızıltı yapıyordu

– daha fazlasını alacak parası kalmayınca şekeri iki katına çıkarmak, köz soğuyunca ateşi harlamak, üstü yanan ekmeği düzeltmek için. Küçük felaketlerden kaçınmak için, uzun işgünlerini azıcık daha çekilesi kılmak için küçük yöntemler.

Doña Valentina'nın o sabah çoktan mutfağa gelmiş olduğunu ya da yanık ekmeği görmüş olduğunu bilemezdi. Çünkü Luzia doğuştan bazı yeteneklere sahip olsa da ileri görüşlülük bunlardan biri değildi. Rüyet veya trans hâline bir yatkınlığı yoktu. Dökülen tuzun deseninden geleceği okuyamazdı. Öyle olsaydı, ekmeğe dokunmadan bırakması gerektiğini, Doña Valentina'nın merakını uyandırma riskine girmektense öfkesinin rahatsızlığını çekmenin kat kat iyi olduğunu bilirdi.

İkinci Bölüm

Valentina'nın kendine özel hizmetçisi yoktu, bu yüzden her gece soyunmasına yardım etmek, mumları söndürmek, camları silip sıkı sıkı kapamak, lazımlıkları yatakların altına yerleştirmek bulaşıkçıya düşüyordu. Valentina genelde kızı görmezden gelebiliyordu. İyi sayılabilecek bir işçiydi, ketenli yünlü kıyafeti içinde gereğince sıkıcıydı, dikkat çekecek bir tipi yoktu. Valentina'nın onu tutma sebeplerinden biri de buydu, gerçi işin aslı çok da seçeneği yoktu. Verebileceği aylık düşüktü ve yardım edecek kişi az olduğundan işyükü de ağırdı.

Ama bu gece kız Valentina'nın elbisesinin arkasını çözer, tozunu silkelerken Valentina ona, "Adın ne?" diye sordu. Bulaşıkçının adını bir ara öğrenmiş olmalıydı ama çok az kullandığından hafızasında yer etmemişti. Kız başını işinden kaldırmadan, "Luzia, senyora," dedi.

"Talibin var mı bari?"

Luzia başını iki yana salladı. "Yok, senyora."

"Yazık."

Valentina kızın mırıltıyla, *evet, senyora,* demesini bekledi. Ama Luzia elbiseyi ortasından katlarken, "Bir kadının başına yalnız kalmaktan gelebilecek daha kötü şeyler vardır," dedi.

Annemin evinde daha mutluydum. Bu düşünce Valentina'nın kafasında kendiliğinden beliriverdi, hissettiği keder ani ve boğucuydu. Ama tabii evlenmemiş bir kız evlattan daha utanç verici, kocası ve çocukları olmayan bir kadından daha işe yaramaz bir şey yoktu. Bu kızcağız mutlu muydu acaba? Valentina merak

ediyordu, soru dilinin ucuna kadar geldi. Dişlerini sıkıp sözcükleri yuttu. İşini yaptığı sürece hizmetçinin mutlu olup olmamasının ne önemi vardı ki?

"Aşçıyla ikiniz bana bugün bayağı gülmüşsünüzdür, değil mi?"

"Hayır, senyora."

"Ben ne gördüğümü biliyorum, Luzia."

Kız bu sefer bakışlarını kaldırdı, Valentina kızın gözlerinin koyu, neredeyse siyaha çalan bir kahverengi olduğunu görünce irkildi.

"Ne gördünüz, senyora?" diye sordu kız, karanlık bakışı parlak bir nehir taşıydı âdeta. Valentina ikisinin bu odada yalnız olmalarından, evin sessizliğinden, kendi zayıflığından rahatsızlığa kapılıverdi. Sanki bir dolabın kapısını açmış da içinde bir kurt bulmuştu.

"Hiç," diyebildi Valentina, sesindeki tutukluktan utanmıştı. "Bir şey görmedim." Ayağa kalktı, odanın öbür tarafına yürüdü, bulaşıkçıyla aralarına mesafe koyunca aklı da başına geldi. "Bakışların çok cüretkâr."

"Affedersiniz, senyora," dedi Luzia, gözlerini tekrar yere indirdi. Valentina, "Git hadi," dedi, elini umursamaz göründüğünü umduğu bir şekilde salladı.

Ama Luzia çıkınca Valentina arkasından kapının sürgüsünü çekti.

Luzia'nın o gece gözünü uyku tutmadı, ertesi gün de işini şansa bırakmadı. Suyun kaynamasını beklerken hızlandırmak için hiçbir şey söylemedi. Ateşi yakmak için odunu alırken yakmak için ağzından tek bir hece dökülmedi. San Ginés'e doğru caddeden aşağı koşar adımlarla yürüyene dek doğru düzgün nefes bile almadı. Ekmek hadisesinden beri Doña Valentina onu dikkatle izliyordu. Aradığı şey sihir değildi; Valentina sadece Luzia ile aşçının ona bir eşek şakası yapmayı planladıklarını düşünmüştü.

Ama dışarıdayken Valentina onu takip edemezdi. Onun ko-

numundaki hiçbir kadın yanında kocası, babası veya bir rahip olmadan evden çıkamazdı. Luzia evden yuvarlanarak düşüp kemiklerini kıran zengin kadınlar olduğunu duymuştu, hatta birisi yeni bir şeyler görebilmek için camdan o kadar çok sarkmıştı ki ölüp gitmişti. Bazen Luzia çok yorulduğunda veya sırtı ağrıdığında kendi kendine bir oyun oynardı. Tüm gün minderin üstünde oturup nakış işlemeyi ama hayatı sadece pencerenin ucundan görmeyi mi tercih ederdi? Yoksa kuyuya defalarca yürümeyi mi tercih ederdi? Kovalar boşken cevap vermek kolaydı. Doluyken o kadar değildi.

Evin önünden geçerken Doña Valentina'nın gözlerini ta yukarıdaki penceresinden üzerinde hissetti ama Luzia başını kaldırıp bakmadı, San Ginés'e doğru elinden geldiğince hızlı yürüdü, tozlu sokakların kıvrımları, dönemeçleri tanıdıktı, yol ayaklarının altında akıp gitti.

Luzia'nın teyzesi ona her gün kilisede görünmesi gerektiğini söylemişti. Ama kilisenin karanlık salonuna girdiğinde aklına gelen, ayaklarının dibinde bir yerde gömülü annesi olmuştu. Sürekli birileri gömülürdü San Ginés'in altına, taşlar kaldırılır, tekrar yerleştirilir, tekrar yerinden çıkarılır, yer açmak için cesetler tekrar düzenlenirdi.

Blanca Cotado düşkünler hastanesinde ölmüştü, cesedi sokaklarda diğer ölülerle beraber gezdirilmişti ki cemaatin din adamları ölenler için yapılacak ayinler için sadaka toplayabilsin. Luzia o zaman on yaşındaydı, annesinin talimatlarını, okuması gereken asıl duaları hatırlamıştı, zihninde gizli bir yankı gibiydi sesi. Annesiyle oynadıkları bir oyundu bu, bir şey söyleyip başka şey düşünürlerdi, kenarı kırık tabaklar gibi bağışlanan çat pat İbranice sözcükler. Luzia, San Ginés'in serin gölgelerinde dua ederken Tanrı onu duyuyordu muydu ya da konuştuğu dili anlıyor muydu, emin değildi. Bazen bu durum onu kaygılandırıyordu ama bugün başka endişeleri vardı.

Kilisenin doğu kapısından dışarı, içinde emziren Kutsal Bakire heykelinin olduğu komşu bahçeye çıktı. *Ruth olabilir*, demişti

babası, *Esther olabilir*. Fakat annesi eğitimli bir soydan geliyordu, Luzia, *Bu heykeller bizim için değil*, diye fısıldadı. Luzia'nın ayakları onu Las Descalzas Meydanı'na açılan kıvrımlı bir sokaktan götürdü, oradan kapısının üzerine bir asma şekli kazınmış tuğla bir eve geldi. Luzia birkaç haftada bir buraya mutlaka uğrardı, gerçi elinde olsa her gün gelirdi. Pazar sepetinde hep temiz kumaş olurdu ki olur da birisi sorgulayacak olursa Hualit'in hizmetçilerine getirmiş gibi yapabilsin. Ama kimse sorgulamamıştı. Luzia nasıl görünmez olunacağını iyi biliyordu.

Bir keresinde Hualit'in hamisi Víctor de Paredes'i teyzesinin evinden çıkarken görmüştü. Adam kara kadifeler giymiş, kapkara bir faytona binmişti, sanki bir gölge kuyusunun içinde, öğlen güneşinde kımıldamayı reddeden bir parça gece karanlığının içinde kaybolur gibi olmuştu. Luzia, teyzesine soru gelmesin diye Hualit'in kapısının önünden yoluna devam etmiş, başka bir yere gidiyor gibi yapmış ama arabanın içine göz atma dürtüsüne mâni olamamıştı. De Paredes'in çizmelerini görebilmişti sadece, karşısında bir köşede ince, hasta kılıklı genç bir adam tortop olmuş oturuyordu, gencin teni pürüzsüz ve ışıl ışıl, saçları bir kumrunun göğsü gibi soğuk beyaz, gözleri istiridye kabukları gibi parlaktı. Gencin donuk bakışıyla kendi bakışları buluşunca sanki ayakları yerden kesilmiş gibi tuhaf bir hisse kapılmıştı, yoluna devam etmiş, ancak faytonun gittiğinden emin olunca geri dönmüştü. Kış daha bitmemişti, teyzesinin sokağındaki duvarların üstünden görünen badem ağaçlarının çiçeğe durduklarını görünce şaşırmıştı o gün Luzia, ağaçların dalları titrek beyaz çiçeklerle dolup taşıyordu. Bugünse ne badem çiçeği ne de evin önünde bekleyen kara fayton vardı. Hualit Teyze kapıyı kendisi açtı, gülümseyerek kızı içeri aldı.

Şimdi kolalı dantel ve siyah kadife modaydı, Hualit evden çıktığında, Catalina de Castro de Oro, yani Víctor de Paredes'in metresi olduğunda hep bunları giyiyordu. Ancak evdeyken, şırıl şırıl akan fıskiyeli zarif avlusundayken renkli ipek kaftanlar giyiyor, gür siyah saçları omuzlarının üstünden monarda çiçeği kokulu dalga dalga yılan gibi kıvrılarak dökülüyordu.

Luzia bunların hepsinin bir etki yaratmak için olduğunun farkındaydı. Víctor de Paredes gibi bir adamın egzotik zevkleri olurdu, Hualit ise gemilerle gelen Malageta biberinden daha heyecan vericiydi. De Paredes'in gemileri deniz ne kadar haşin olursa olsun asla batmazdı ve başkentte insanlar bunun, Tanrı'nın onu kayırdığının işareti olduğunu fısıldaşırdı. Ancak bu avluda adam Catalina de Castro de Oro'nun kendisinin uğuru olduğunu mırıldanırdı, Luzia Hualit'in bir şekilde hamisini efsunlayıp efsunlamadığını merak ediyordu, ne de olsa onun serveti hamisinin servetine bağlıydı.

"Bir terslik var," dedi Hualit kapıyı kapar kapamaz. Luzia'nın çenesini tutup gözlerini yüzüne dikti, parmakları demir kıskaçlar gibiydi.

"Beni bırakırsan bu gizemi senin için çözebilirim."

Hualit burnundan ses çıkardı. "Sesin öfkeli çıkıyor ama ben korkunun kokusunu alabiliyorum."

Luzia'ya avlunun köşesindeki işlemeli yastıklarla döşeli alçak sedirde yanına oturması için başıyla işaret etti. Tam anlamıyla Mağribi tarzında değildi ama De Paredes'te yasaklı bir şey hissi bırakacak kadar müsrifti. Bu ortam Hualit'e çok yakışıyordu. Onun her şeyi yumuşak ve bereketliydi, bal rengi teni, ışıl ışıl gözleri. Luzia sıklıkla teyzesinin güzelliğinden azıcık kendisinde de olmasını diliyordu ama Hualit dilini şaklatıp, "Sende güzelliği taşıyacak bilgelik yok, Luzia. Bozuk para gibi harcardın olsaydı," derdi.

Hualit'in hizmetçisi Ana alçak bir sehpaya şarapla bir tabak zeytin ve hurma koydu ve sevdiği bir evcil hayvanmış gibi Luzia'nın omzuna vurdu. Teyzesinin yanında tuttuğu tek hizmetçiydi Ana, gümüşi saçlarını iç içe geçmiş üç örgüyle sırtından aşağı sarkıtan güçlü bir kadındı. Kâğıt oynamayı, anason tohumu çiğnemeyi severdi, en mühimi de hiç dedikodu yapmazdı.

Hizmetçi gidince Luzia, "Ona güvenebileceğini nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Bana ihanet etmek için eline binlerce fırsat geçti ama bir kez olsun etmedi. Şayet zamanını kolluyorsa o fırsatı yakalayana

kadar ölebilir." Hualit küçük yeşim bardaklara şarap doldurup, "Neden bunca zaman sonra bunu sorasın tuttu? Hem sen niye bu kadar kaygılı görünüyorsun? Kaşlarının ortasında alnına kürek indirmişler gibi bir çizgi oluşmuş," dedi.

"Burada kalayım," dedi Luzia istemeden. Sonbahar başlamıştı, avlunun sütunlarına sarılı asma yapraklarının rengi turuncuya dönmüş, döküldükleri yerlerde saplarının boz rengi kıvrımlı örgülerini ortaya çıkarmıştı, meyveleri kurutulmak üzere çoktan toplanmıştı.

"O eve gitmeye yüreğim dayanmıyor." Doña Valentina'dan korkması, ona içerlemesi yeterince kötüydü ama ona acımak, koca denmeyecek bir kocanın yolunu gözlerken pencere kenarında bir başına nöbet tutmasını görmek katlanılmazdı.

"Baban yaşasaydı namusunu lekelediğim için beni asla affetmezdi."

Luzia kaşlarını çattı. "Casa Ordoño'dan ayrıldığımda sırtım mahvolmuş, dizlerimde derman kalmamış, ellerim zımpara gibi sertleşmiş olacak ama en azından namusumu korumuş olacağım."

Hualit gülmekle yetindi. "Aynen öyle."

Yeşim bardağı yer taşlarının üzerine fırlatıp kırası geldi Luzia'nın. Ama şarabın tadı çok güzeldi ve hurma yiyip Hualit'in hikâyelerini dinleyerek geçen yarım saat çok kıymetliydi. Luzia'nın annesi ölüp de hayatlarındaki sallantı bir depreme dönüştüğünde Hualit'in, onun gelip evinde çalışmasına izin vereceğini ummuştu ama babası hâlâ ona bunu yasaklayacak kadar eski kafalıydı. "Bir günahkârın evinde çalışırsan namusun lekelenir. Ne bir kocan olur ne kendine ait evin."

Luzia tüm saatlerini Casa Ordoño'da saçını süpürge ederek ve Doña Valentina'nın isteklerini yerine getirerek geçirirken nasıl bir eş bulacağını anlamakta zorlanıyordu. Pazara gittiğinde istemeden bütün genç erkeklerin suratlarına bakıyordu, hatta yaşlıların da. Ama kendisi görünmez olmak konusunda ustalaşmıştı. Kasapların, balıkçıların ve çiftçilerin önünden fark edilmeden geçip gidiyordu. Yirmisini geçtiği hâlde hiç talibi olmamıştı, pazarda

onu yakalayıp fırça sakallarını suratına bastırınca kavalkemiğine tekmeyi yiyen sarhoş dışında kimseyle öpüşmemişti bile. Dar sokaklarda dizlerinin üzerinde, etekleri yukarı çıkmış, pantolonları aşağı inmiş bir sürü kadınla erkek görmüş, işitmişti, Prado'da faytonlarında peçeli güzeller, karanlıkta birbirinden ayırt edilemeyen şık hanımlarla fahişeler, meydandaki tezgâhlardan yayılan kaba konuşmalar. Rahibin biri, "Bir kadını iyi yapan nedir?" demişti, kahvehaneye gitmekte olan bir grup oyuncuya. "Dikiş nakışta iyi olabilir," demişti genç bir aktör, kalabalığa oynayarak. "Sohbeti iyidir yahut," diye devam etmişti. "Belki de erkeğin penisini içinde tutup Tanrı'yı görene kadar sıkabiliyordur," diye bağırmıştı sonra, kalabalık bir kahkaha tufanını koparmış, bunun üzerine rahip de onlara, "Cehennemde yanacaksınız," diye bağırmıştı.

Don Marius'un babası hastalandığında Luzia yaşlı adamın evine ona banyo yaptırmaya götürülmüştü. Luzia'yı adamın yatak odasına götürmüşlerdi. Luzia odada sırtı kapalı kapıya dönük, su dolu leğene, sabunla havluya sarılıp durmuştu, onu ölü bir adamla yalnız bıraktıklarından emindi. Adamın kupkuru vücudunu izledi, derken dar göğsünün kalkıp indiğini gördü. Ama ona banyo yaptırmaya kalkınca adam elini yakalayıp penisini tutturdu. Elinin içinde ölü bir fare gibiydi, yumuşaktı ve nabız gibi atıyordu. Adam güçlüydü ama Luzia öbür eliyle adamın ağzını ve burnunu kapatıp kendisini bırakana kadar bastırdı. Çapaklı gözleri yuvalarından fırlayana dek çekmedi elini. "Şimdi seni yıkayacağım, Don Esteban, sen de kıpırdamadan duracaksın yoksa o küçük aletini kökünden koparırım." Ondan sonra adam kuzu kuzu oturdu. Neredeyse memnun olmuş görünüyordu.

Luzia'nın erkek vücuduyla olan deneyimi bundan ibaretti. "Daha fazlası olmalı," dedi şarabını bırakıp gözlerini kaparken. "Kitapsız bir hayat süreceksem neden bana okumayı öğretiyorsun? Bir papağanın benden çok konuşma fırsatı olacaksa neden bana Latince öğretiyorsun?"

"Hayattaki amacımızı ancak Tanrı bilir," dedi Hualit. "Şimdi bir hurma daha al. Mideye ve kendine acımaya iyi gelir."

Üçüncü Bölüm

Bulaşıkçı kız kiliseye gittiğinde Doña Valentina küçük gümüş çatalını çıkardı. Kucağındaki elbise en sevdiği değildi ama sahip olduğu üç elbiseden biriydi. Yeni tarz elbiseler daha sade, daha ağırbaşlıydı. İnce beli vurgulayacak şekilde dikilirlerdi, Doña Valentina çocuk doğurmadığı için beli hâlâ inceydi. Elbiseler ayrıca incilerle, değerli taşlarla bezenirdi, bunlardan Doña Valentina'da yoktu. Çatalın iki dişini ipliğe takıp çekti ve dikiş yerini yırttı. Eğer yanılıyorsa tamir etmesi kolay olacaktı.

Valentina bunu neden yaptığını bilmiyordu aslında. Ama ekmek, aşçının boş bakışları, bulaşıkçı kızın masadan çekilmesi aklından çıkmıyordu. Şakaysa bile kendileri de pek eğlenmişe benzemiyorlardı. Aşçı her zamanki gibi küskün ve dalgın görünüyordu. Ama mutfak yardımcısı Luzia korkmuş gibiydi.

Valentina sarayda gerçekleşen illüzyonlarla mucizelere dair dedikoduları duymuştu. Lucrecia de León rüyalarında geleceği görüyor, gözden düşen Peygamber Piedrola meleklerle konuştuğunu iddia ediyor, Mendoza'ların emirlerinde zihniyle nesneleri hareket ettirebilen kutsal bir bilge çalıştırdıkları söyleniyordu. Valentina böyle şeylere kendisi hiç şahit olmamıştı elbette. Bırakın Alcázar'ı, La Casilla'ya hiç davet edilmemişti, hayatta da davet edilmezdi. *Şayet.*

Gelgelelim onun *şayetli* cümlesinden çaresizlik dökülüyordu, eteğinin dikişinin üzerine kamburunu çıkararak eğilmiş, solucan didikleyen bir kuş gibi ipliği sökerken kendine duyduğu tiksintiden midesi bulandı. Bu utanç onun peşinde dolaşan bir

şeydi, onu takip ediyor, elinden gelenin en kötüsünü yapmaya itiyordu onu.

Luzia kiliseden geldiği gibi Valentina mutfağa indi. Aşçıya bağırıp pirincin içinde bit olduğunu iddia etti, sonra pirinci yere döktü, bulaşıkçı kız dizlerinin üzerinde taneleri tek tek bulup süpürmek zorunda kaldı. Daha geçen gün yıkandığı hâlde küvete su doldurulmasını istedi, su biraz yere dökülünce Luzia'ya öyle bir tokat attı ki kız dengesini yitirdi.

Valentina nefesinin kesildiğini, korktuğunu hissediyordu, sanki kontrolü yitirmiş, delirmişti. Yapamayacağı bir şey yoktu. "Bana elbisemi getir," diye hırladı. "Çabuk ol." Dişetlerinden köpekdişleri, parmak uçlarından pençeler çıksa şaşırmayacaktı. Pencere camında hayretle solgun aya benzeyen yüzünü incelerken az kalsın Luzia'yı izlemeyi unutacaktı, kız sandıktan siyah kadife elbiseyi almış, yırtığı görüp ikilemde kalmıştı. Valentina kızın bakışlarını kaldırmasını, Valentina'nın ona sırtının dönük olduğundan emin olmasını izledi, sonra çok hafif, çok yumuşak bir ses duydu.

Luzia elbiseyi silkeleyip hanımına getirdi. Valentina elbiseyi alırken elleri titriyordu.

Sökük yok olmuştu.

Luzia, Doña Valentina'nın gözlerine baktığı anda korkunç bir hata yaptığını anladı. Bu gece kadının, hırçın suların dengesiz mavisi gözleri vahşi vahşi bakıyordu.

Yatak odasının sessizliğinde hanımıyla beraber öylece durdular, ikisi de siyah elbiseyi tutuyordu, sanki birlikte katlayıp kaldıracak ve her şeyi unutacaklardı.

"Bu akşam yemeğe geleceksin," dedi Valentina. Renksiz dudaklarını yaladı. "Meyveyi servis ettiğimiz zaman yaptığın şeyi icra edeceksin."

Luzia, "Yapamam," demekten başka bir şey düşünemedi.

"Yapacaksın," dedi Valentina, yüzünde bir gülücük beliriyordu. "Yapmalısın."

"Benden ne yapmamı istediğinizi bilmiyorum."

Valentina kızı bileğinden tuttu. "Kes şunu," diye tısladı. "Eteğimi onardın. Ekmeği düzelttin. Ya dediğimi yaparsın ya da bu gece seni sokağa atarım. İşsiz güçsüz, korumasız bir kadının yalnız kalmasının ne anlamana geldiğini bir düşün. Beni reddetmeden önce iyi düşün."

Luzia düşünemiyor, yaşadığı şeye anlam veremiyordu. Valentina'nın istediğini yapamazdı. Sihir anlamsızdı, eğlencelikti, göz yanılmasıydı, fakir ama dindar, Hıristiyan bir kadının ellerinde korkulacak bir şey değildi. Ama birisi yakından bakacak olsa ne görürdü? Birisi Luzia'nın soyunu inceleyecek olsa, ebeveyninin, büyükanne ve büyükbabasının kim olduğunu sormaya kalksa ne olurdu? Babasının ailesi Portekizliydi. Belki bu geçmişinin izini sürmeyi zorlaştırırdı. Ama ya annesinin ataları? Hepsi ölmüş, gömülmüş ya da yakılmıştı ama sokakta dua ediyor olsalar da bu kadar tehlikeli olurlardı. *Ben basit bir kızım de, aptal bir kızım de, birkaç sihirli sözcük öğrenip altı üstü kendince oyun oynayan bir kızım.* Peki Doña Valentina nereden öğrendiğini sorduğunda ne diyecekti?

Valentina yüzünde teslimiyet izleri görmüş olmalıydı çünkü bileğini bırakıp nazikçe elini vurdu. "Yanımıza gelmeden önce temiz bir önlük giy. Öyle dayak yemeyi bekliyormuş gibi kambur durma."

Luzia o gün kalan işlerini bir nevi trans hâlinde tamamladı. Soğuk mezeleri yapmakta, turta hamurunu açmakta ve öküz dilini ince ince dilimlemekte aşçıya yardım etti. Misafirlerin ellerini yıkayacakları kâseleri ılık su ve lavantayla doldurdu. Hualit Teyze zengin dostlarının evlerinde verilen, yüzlerce tabak yemeğin sunulduğu, aralarda soytarılarla dansözlerin şov yaptığı şölenleri anlatmayı severdi. Ama balık turtası, öküz dili ve meze Ordoño'ların sunabileceği en iyi ikramlıklardı. Luzia turtaları merdivenlerden yukarı çıkardı ve yemek odasının köşesinde duran ağır masaya yerleştirdi. Yemeğin servisini Valentina yapacaktı.

Merdivenleri bir indi bir çıktı. Tabaklar bitirildi, teke teker, olması gerektiğinden hızlı, sohbetin sıkıcı geçtiğinin ve gecenin başarılı sayılmayacağının bir işaretiydi bu. Luzia öküz dilini bir tabağa, sosunu küçük bir sosluğa koydu ve aşçının, sanki oyun yazarının adı bir çeşit lanetmiş gibi, *Escárcega, Escárcega, Escárcega,* diye mırıldanmasını dinledi.

Duruşu hakkında Valentina'nın söylediği şeyi düşünüp sırtını dikleştirdi ama mükemmelleştirmek için çok uğraştığı o hizmetçi ayak sürümesinden kurtulmak kolay değildi. En iyisi görünmemekti. En iyi fark edilmemekti. Tek istediği Hualit'e kaçmaktı ama o zaman yaptığı aptallığı da kabul etmesi gerekirdi. "Ne yaptım ben?" dedi kendine tekrar tekrar. "Ne yapabilirim?"

Cevap elbette hiçbir şey olmalıydı. Hiçbir şey beceremeyecekti. Masanın başında aptal bir görüntüyle duracak, belki üstüne bir şeyler dökecekti. Azıcık rezilliğe katlanacaktı, tabii Doña Valentina'nın da katlanması gerekecekti. Belki Luzia'yı sokağa atardı ama belki de ona acırdı, belki de acınası aylığını kabul edecek kadar sefil başka bir kız bulurdu. Belki de misafirler meyve servis edilmeden evlerine giderdi. Luzia güzel tabağın ortasındaki şarapla kızarıp şişmiş armutlara baktı. Üst katta yemek yiyenlerin masadan kalkmalarıyla sandalyelerin gıcırtıyla çekilmelerini, vedalaşırlarken ön kapının açılıp kapanmasını duyma umuduyla kulak kabarttı. Onun yerine sadece Doña Valentina'nın sesi geldi, fısıltısı merdivenlerden kıvrımlı bir duman gibi indi. "Luzia."

Aşçı, Luzia'nın beline temiz bir önlük bağladığını görünce güldü. "En güzel elbiseni mi giyiyorsun?"

Luzia kinlenerek, "Quiteria Escárcega'nın iki sevgilisi varmış ve ona aynı anda sahip olmalarına izin veriyormuş," dedi, aşçının açık kalan ağzına bakmaktan zevk almıştı.

Merdiveni çıkarken, Hualit Teyzeme giderim, diye düşündü. Toledo'ya kadar yürür, yeni bir hayat kurarım kendime. Babası gibi dilencilik yapardı. Ama bu bile bir kadın için güvenli bir iş değildi.

Luzia armut tabağıyla içeri girince Doña Valentina, "Servisi Luzia yapacak," diye talimat verdi.

Büfe, yemek masası ve şömine rafı üstünde mumlar yanıyordu. Bir asilzadenin evinden böylesi beklenirdi ama Luzia bu masrafları karşılamak için haftalarca sardalyeyle ekmek yiyeceklerini biliyordu. Don Marius masanın başında sert ve sıkkın bir ifadeyle kamburunu çıkarmış oturuyordu.

Luzia odada yavaş adımlarla yürürken armut tabağını dirseğiyle güçbela destekliyor, öbür elinde koca bir kaşık tutuyordu, sessizliğin, içeride ne tabak çanak ne kahkaha sesi olmadığının farkındaydı. Valentina'nın hevesli gözlerini üzerinde hissetti, diğer misafirler kasten onu görmezden geliyorlardı. Bugün iki misafir vardı sadece: Don Gustavo ve mücevherlerle bezeli karısı.

Luzia nihayet son armudu da servis edince arkasını döndü, kapıya doğru yürürken ayakları birbirine dolanıyordu.

"Luzia!" dedi Valentina sert bir sesle.

Luzia ellerinde gümüş tabakla olduğu yer dondu kaldı.

"Bir sorunu mu var?" diye fısıldadı misafir kadın, dizi dizi incileri yakamoz gibi ışıldıyordu.

"Tabağı bırakıp buraya gel," dedi Valentina, sesi yüksek ve canlıydı. "Luzia bize bir şey gösterecek, misafirlerimiz için bir nevi eğlence."

Bunu duyan kadın öne eğildi. "Şarkı mı söylüyor yoksa? Noel ilahilerini çok severim. Sabahları pazardan söyledikleri şarkılar duyuluyor."

Don Marius yerinde kaykıldı.

Doña Valentina cebinden yanık bir ekmek dilimi çıkarıp masaya koydu. Birisi camdan içeri bir taş atmış, taş da gidip kıymetli cam kadehlerin ve eski moda çatal bıçakların ortasına düşmüş gibi duruyordu.

Don Marius'un gülüşü hiç kibar değildi. "Aklını mı yitirdin?"

"Bu bir numara mı?" diye sordu Don Gustavo, sakalını sıvazlayarak. "Córdoba'da ağzına koca bir portakal sığdırabilen bir kız tanımıştım."

Doña Valentina bu müstehcen laf karşısında dudaklarını büzdü ama bu kadarla yetinmek zorundaydı. "Luzia," diye üsteledi.

Luzia pervasızlık edip ekmeği alıp düzeltmek, tekrar yenilesi bir hâle getirmek istedi ama ellerini iki yanında tuttu. Valentina onu sokağa atmak için sabahı mı beklerdi yoksa bu gece mi atardı? Valentina onu atarsa Hualit kabul eder miydi? Hiçbir şey yapma, dedi kendi kendine. Hiçbir şey olma. Belki yeterince isterse taş duvarların arasında kaybolurdu.

"Ee?" dedi Don Gustavo.

"Ee?" diye tekrarladı Don Marius.

Doña Valentina elini uzatıp kızın kolunu çimdikledi ama Luzia kımıldamadı.

"Mutfağa gönder gitsin," dedi Don Marius. "Geç oldu."

"O kadar geç değil," diye karşı çıktı Valentina.

Luzia gözlerini masadan, yanık ekmekten ve mumlardan ayırmadı ama Valentina'nın sesindeki sefil tonu duyabiliyordu. Bir parti bu kadar erken bitmemeliydi. Ev sahipleri için başarısızlık göstergesiydi bu ve duyulacak olursa daha az kişi davet edilecek ve daha az kişi daveti kabul edecekti. Valentina pencaresinde oturacak, Don Marius'la ikisi yalnız yemek yiyeceklerdi. Fakat bu derdi çözmek Luzia'ya kalmamıştı. Don Gustavo iç geçirip sandalyesini masadan ittirdi.

"Artık veda etmenin..."

"Luzia'nın bize göstereceği bir şey var," dedi ısrarla Valentina.

"Senin derdin ne?" diye hırladı Don Marius. "Hem beni hem de bu haneyi rezil ediyorsun."

"Tek istediğim..."

"İnsanın aptal bir eşi olması kadar sıkıcı bir şey daha yoktur. Özrümü kabul edin, Don Gustavo, dostlarım."

"Lütfen," dedi Valentina, "Ben... bir görseydiniz..."

"Hâlâ laklak ediyor."

Don Gustavo güldü. "Şairler ne derdi? Tanrı kadınlara erkekleri cezbetsin diye güzellik, deli etsin diye de dil vermiş."

Luzia bakmak istememişti. Valentina'nın gözlerinde parlayan yaşları, incili kadının bıyık altından gülüşünü, Don Marius'la Don Gustavo'nun şaraptan kızarmış, kendini beğenmiş suratlarını görmek istememişti. Kadehlerden birine uzanmak gibi bir niyeti yoktu, kadeh Venedik camındandı, Doña Valentina'nın sadece özel zamanlarda çıkardığı düğün hediyelerinden biriydi, yağmur damlaları gibi berrak ve mükemmeldi.

Cam bardağı masaya vurup kırdı.

Oda sessizliğe büründü. Misafirler gözlerini ona dikmişti. İncili kadın ağzını elleriyle kapamıştı.

Luzia tavana doğru yükseliyormuş gibi hissetti kendini, çatının üzerine, gece göğüne doğru çıkıyordu, sanki kolları biçimlerini kaybetmişti, dışarı doğru uzuyor, kanatlara dönüyordu. Valentina, Luzia'nın kanından yayılan duyguyu, o vahşi, korkunç potansiyeli, pirinci döküp Luzia'nın suratına tokat atmasına neden olan o deli cüreti tanımış olmalıydı. *Yapamayacağım hiçbir şey yok.*

Fısıldayarak söylediği şarkının sözleri, mırıltısı duyulmasın diye Luzia ellerini hızla birbirine çarptı. Avuçlarını cam kırıklarının üzerinde gezdirmesiyle kırıklar görünmez bir esintiye yakalanan çiçek yaprakları gibi toplaştılar ve göz açıp kapayıncaya kadar tekrar kadeh şeklini aldılar.

Misafirlerin nefesi kesildi. Valentina mutlu mutlu iç geçirdi.

"Yüce Tanrım," diye bağırdı Don Gustavo.

"Büyüleyici!" dedi karısı.

Don Marius'un ağzı bir karış açık kalmıştı.

Luzia kadehin üstünde yansımasını gördü, değişmişti ama değişmemişti de, hem mükemmelleşmiş hem de mahvolmuştu.

Dördüncü Bölüm

Gece Luzia'nın gözüne uyku girmedi. Kilerin toprak zemininde uzanıp raflara, turşu kavanozlarına, ipe sarılı sarımsaklara, kopuk uzuvlar gibi sarkan jambonlara uzun uzun baktı. Bir mum yakıp kitap okumayı düşündü ama tek kitabı Alejo de Venegas'ın iyi bir ölüm için elkitabıydı. Kitabı ona son ziyaretinde teyzesi vermiş, Luzia da kimsenin dokunmadığı yumurta turşusu kavanozunun arkasına gizlemişti.

"Bir dahaki sefere şiir olsun," diye yalvarmıştı teyzesine.

Hualit gülmekle yetindi. "Alabildiğini al ve minnet duy." Fakat Luzia şu anda onu şiir kitabının da teselli edeceğinden şüpheliydi.

Ağlamadı ama ağlayabilmeyi dilerdi. Onun yerine karanlığa dikti gözlerini, yapmış olduğu şeyi algılayamıyordu. Sanki bir duvarın dibinde durmuş, yukarı bakıyordu. Duvarın nasıl olduğunu, genişliğini, binanın şeklini bilmesinin yolu yoktu. Baktığı şey bir saray mı yoksa hapishane miydi?

Bitti, dedi kendi kendine. Bitti bu iş. Valentina yatıştı. Sabah olunca uyanacak, ekmek yapmaya koyulacaksın, pazara gideceksin ve bu iş bu kadarla kalacak. İçi geçene dek bunları tekrarladı.

Şafak söktüğünde hava soğuktu, sokaklarda kedilerle meydana yakın bir yerde bağrışan çiftçiler ve balıkçılardan başka kimsecikler yoktu. Luzia çeşmeye gitti, kovalarını doldurdu ve düşünmemeye çalıştı. Lorenzo Botas balıkçı tezgâhlarının yanındaki sandalyesinde oturuyordu. Bütün gün orada oturur,

para bozar, uskumru sarar, sonra oğlu onu sırtlanıp eve taşıyana dek uyuklardı. "*Garrucha*," demişti Águeda bir defasında Luzia'ya. "Lorenzo'yu tavandan sarkıtmışlar, ayağına da ağırlık bağlamışlar. Sonra onu sallandırmışlar. Kimbilir kaç defa. Bir daha kemikleri yerine oturmadı."

"Engizitörler onu neden götürmüştü?"

"Meryem hakkında şaka yaptı diye. Pis bir şaka. Zaten hep pis moruğun tekiydi. Belki daha erken itiraf etseydi hâlâ yürüyor olurdu."

Luzia eve dönerken yaşlı adamın dizlerinin yuvalarından nasıl çıktığını düşünmemeye çalıştı. Masanın başında temiz önlüğüyle duran, merhametten, öfkeden ya da benzer anlamsızlıkta bir şeyden harekete geçen aynı kız değildi. Gece yaşananlar bir rüyaydı, cam cam değil sabun köpüğüydü, aynı nefesle doğmuş ve patlamıştı. Düşünmemeyi becerebilse hiç yaşanmamış olabilirdi belki de.

Luzia düşünmeme fikrine, ellerinde dikkatle tuttuğu bir sabun köpüğüymüş gibi sıkı sıkı sarıldı. Sadece unu, suyu, ekmek yapmayı düşünecekti, fırın ateşinin sıcaklığını, soğanların sert ellerinin altında dağılan kâğıt gibi kabuklarını, kesildiklerinde yaydıkları göz yaşartıcı kokuyu. Águeda'nın mutfak kapısında belirdiğini, günlük işlerini yaparken çanak çömlekten çıkardığı şangırtıyı fark etti. Aşçının mırmır konuşması bugün onu rahatlatıyordu. Luzia bu sabah Doña Valentina'nın merdivenlerden inip onları azarlamadığını aklına getirmedi. Ev kapısı tıklatıldığında, yukarıdaki odalarda sesler yankılandığında inatla kulak kabartmadı.

Casa Ordoño'ya nadiren ziyaretçi gelirdi, hele de böyle sabahın köründe. Yirmi dakika sonra kapı bir daha çalındı, beklenmedik bir davul sesiydi, ön kapıya toynaklar vuruyordu âdeta. Luzia bıçağı sarımsaktan kaydırıp elini kesince tısladı.

"Embesil!" dedi Águeda, Luzia'nın eline tahta kaşığıyla vurup. "Sebzelerin üstüne kan damlatma."

Luzia parmağına bir bez parçası sarıp işine devam etti. Kızın

kurbanlık gibi dökülen kanı gününü şenlendirmişçesine şarkı söylüyordu Águeda şimdi.

Kapının demir tokmağının sesi tekrar tekrar duyuldu. Bütün sabah boyunca. Águeda dilini şaklattı. "Neler oluyor yukarıda böyle? Birisi mi öldü?"

Olabilir, diye düşündü Luzia. Olabilir.

"Luzia." Valentina'nın sesi mutfağa geldi. Bu sabah adımları hafifti, basamakları sanki dans ederek inmişti, yanakları ise loş ışıkta parlıyor gibiydi. "Benimle gel."

Valentina, Luzia'yı ikinci kattaki kendi odasına götürdü. Heyecanlı beklentinin keyfini hiç tadamamıştı. Marius onunla çok kısa ve ağırbaşlı bir şekilde flört etmişti, evlilik hazırlıklarıysa bir nevi ticaret gibi gerçekleşmişti. Valentina babaevinden ayrıldığında her şey bir gardırobun başka bir duvarın önüne çekilmesindeki debdebeyle hallolmuştu. Oysa şimdi neşesi yerindeydi, havalarda uçuyordu. Ömründe sarhoş olmamıştı ama bu his yepyeniydi, baş döndürücüydü, sarhoş olmanın da aynı böyle bir his olduğuna emindi.

"Baksana!" dedi, elini tuvalet masasının üzerinde kar taneleri gibi dağılmış katlı kâğıtların üzerinde gezdirdi.

Bulaşıkçı kız ses çıkarmadan karşısındaki defineye baktı. Hiç şeker tatmamış bir kızın önüne pastalardan bir ziyafet sunulmuştu.

"Hepsi davetiye," diye açıkladı Valentina.

"Biliyorum. Hepsine nasıl paranız yetecek?"

Valentina ona tokat atmak istedi. Kendisi yetebileceğini varsaymıştı. Ama bunun pek de akıl kârı olmadığını anlayınca canı sıkıldı. Korkmuyorum, dedi içinden. Pahalı bir dantel veya iyi bir el yapımı broş alırken olduğu gibi dikkat etmek istiyordu sadece.

En azından kızı gözünün önünde tutmayabilirdi. "İyi. Mutfağa git de ocağın başında keyif sür."

Luzia daha çok istediği bir şey olmadığından mutfağa döndü.

Valentina ne demeye bu beyinsiz kıza davetiyeleri gösterdiğini merak etti. Çünkü daha önce heyecanlanmanın keyfini tatmamıştı, bir başkasını o ışıltılı hâle getirme dürtüsünü, sevincini katlama, paylaşmak üzere bir bardakta sunma içgüdüsünü anlamıyordu. Valentina ellerinin içinde küçük beyaz güvercinleri andıran davetiyeleri toplamaya başladı. Kalplerinin ihtimaller karşısında pır pır ettiğini hissedecekti neredeyse. Muñoz. Aguilar. Llorens. Olmeda. Çok büyük olmasa da iyi soyadlarıydı bunlar. Kendininkinden iyi oldukları kesindi. Bu insanlar Valentina'yı onun da karşılık olarak kendilerini davet edeceği bilgisine dayanarak davet etmişlerdi evlerine, böylece mucizeye tanıklık edebileceklerdi. Valentina'nın ağır gümüş şamdanları, konuklarına müzik çalacak müzisyenleri yoktu. Yemekte sülün veya safranlı şeftali ikram edemezdi. Elinde sadece inatçı ve somurtkan Luzia vardı.

İnatçı ve somurtkandı, rutubet korkuyordu, üstü başı öyle pespayeydi ki bunun hanelerine yansıması da kötü olurdu. İyi bir hanımefendi eski elbiselerinden birini verirdi ama Valentina'nın gözden çıkarabileceği elbisesi yoktu. Acı gerçek şuydu ki Luzia haklıydı. Valentina misafirperverliklerine karşılık vermek zorunda kalınca bu konukların karnını nasıl doyuracağını bilmiyordu, bu kişileri evine davet edemeyecekse kendisi de tek bir daveti bile kabul edemezdi. Kıymetli güvercinleri de uçup giderdi.

"Borç alırım." Marius kapı eşiğinde dikiliyordu. Valentina öyle korkmuştu ki sandık kapağı parmaklarının üzerine düştü ve acıdan atacağı çığlığı bastırmak zorunda kaldı. Ellerini arkasına götürdü, kocasını yatak odasının kapısında en son ne zaman gördüğünü anımsamadığını fark etti. "Misafirlerimize kırmızı et ikram ederiz."

Valentina başını hafifçe eğerek karşılık verdi.

"Başımıza iyi bir şey geldi," dedi kocası.

Kocasının övgüsüyle duyduğu mutluluk ile bunun öylesine *başlarına gelen* bir şey olmadığını bağırma arzusu arasında kal-

dı. Yıldızları oynatan Tanrı'nın eli ya da şehrin üzerine yağan yağmur değildi. Kendisi, bizzat Valentina, şüphelerine güvenmiş, kızı yeteneğini ortaya çıkarmak üzere tuzağa düşürmüş, belki de kaderlerini değiştirmişti. Böyle düşünmek dine sığmaz mıydı? Günahlardan kibir ona en az heyecan kadar yabancıydı.

"Pek zeki bir kız değil," dedi Valentina.

"Güzel de değil," diye yanıtladı Marius. "Olması gerekmiyordur belki de." Valentina aynadaki yansımasına, sıradan yüzünün karaltısına bakmamak için zor tuttu kendini. Marius'un haklı olduğunu, hayatın gerektirdiğinin güzellik değil irade olduğunu umut etti.

Takip eden günlerde eve gelen fitilleri buğday çuvalları gibi birbirine bağlı mumların, kuzu ve domuz etinin, cuma günleri için balığın, tatlı şarabın ve paket paket baharatın parasını Don Marius'un nasıl ödediğini Valentina hiç bilemedi. Haberin ne çabuk yayıldığına hayretler ederek, Don Marius'la beraber evleri yerine arkadaşlarında yemek yedikleri geceler için şükran duyarak merdivenlerden bir indi bir çıktı.

Hidalgo'ların* fısıltılarını hizmetkârlar duydu, bulaşıkhanelerde ve pazarlarda yayılmaya başladı. Doña Valentina'nın evinde *milagrito*'lar** gerçekleştiren bir kız yaşıyormuş. Gelgelelim bu küçük mucizeler ne kadar mucizeviydi? Eh, bunu kestirmek zordu. Altı üstü bir düzenbazlık da olabilirdi ama iyisinden. Hem böylesi bir eğlence Don Marius'un bütün şarabınızı içmesine ve Valentina'nın yavan sohbetine değmez miydi? Böylece Casa Ordoño'ya geldiler, Valentina'nın sunduğu kötü yahnileri, kuş kadar etleri yediler. Tatsız tuzsuz et suyuna ve bir o kadar tatsız tuzsuz dedikodulara katlandılar. Yeterince sıkıntı çektiklerinde Valentina müsaade isteyip bulaşıkçı kızı çağırıyordu.

Luzia her gece meyve servisini yapıyor ve her gece Valentina'nın misafirlerinden birine, camı mum ışığında gökkuşağı

---

* (İsp.) Alt sınıf asilzade. –*çn*

** (İsp.) Küçük mucize. –*çn*

gibi parlayan narin bir kadeh veriliyordu. Seçilen misafir kadehi neşeyle eline alıyor, sonra –bazen küçük bir küfrün gergin kabadayılığıyla yahut kazanan elini açan bir oyuncunun teatral özgüveniyle– yere fırlatıyordu. Diğerleri ürkmüş gibi küçük çığlıklar atıp sıçrıyorlardı. Ama işin ucunda illa cam kırmak varken nasıl gafil avlanılabilirlerdi? Luzia merak ediyor ama sormuyordu. Her gece fısıldadığı sözleri gizlemek için el çırpıyor yahut ayaklarını yere vuruyordu. Cereyana kapılan kıvılcımlar gibi uçup gidiyordu ezgi dudaklarından. Cam parçaları girdap gibi dönüyor, bir araya toplanıyor ve kadeh tekrar tek parça oluyordu.

Her gece misafirlerin nefesi kesiliyor, her gece tezahürat yapıyorlardı.

"Nasıl yapılıyor?" diye soruyorlardı. "Bu işin numarası ne?"

"O kadar değil," derdi Don Marius, hâlinden hoşnut bir baba gibi Luzia'ya gülümser, parmağını çalınacak ritmi belirler gibi oynatırdı. "Tamamen kendi sırrı."

"Dilsiz mi?" diye sordu bir gece bir kadın. Kulaklarından sarkan inciler bıldırcın yumurtası kadardı.

"Konuşamayan bir hizmetçi mi?" demişti kocası. "Keşke hepimiz bu kadar şanslı olsak."

"Dilsiz misin sen, Luzia?" diye sordu Don Marius aynı sıcak tonda, her an bir hediye verecek cömert bir adam gibi. Ona emir vermek dışında ilk kez onunla konuşuyordu, hele adını ilk kez telaffuz ediyordu.

Luzia onlara bakmadı ama Valentina'nın kucağında tuttuğu elleriyle peçetesini burduğunu, Luzia'nın elini sıkarmış gibi kumaşı sıktığını hayal edebiliyordu, ondan konuşmasını, onu utançtan kurtarmasını ve Don Marius'u memnun etmesini istiyordu zira hiçbir şey adamı memnun edemiyor gibiydi.

"Hayır, senyor," dedi. "Sadece söyleyecek bir şeyim yok." Söyleyecek çok şeyi vardı. Sulu yahni hakkında, o inci küpeler, tuzun fiyatı ve sihrin bile angaryaya dönüşebilmesi gibi nahoş bir şaşkınlık hakkında. Ama bunlar duymak istedikleri şeyler değildi.

"Bu yüzden sustuğum hiç olmadı!" diye gürledi kadının kocası ve bir kahkaha tufanı koptu. Gerçekten mucize gerçekleştirebilseydim bu kadar gülemezdiniz, diye düşündü Luzia.

O gece hanımının saçlarını çözdü, örgüler öyle sıkıydı ki açılınca Valentina'nın yüzü sarktı. Luzia kadının sarıyla kumral arasındaki o bulanık renkteki saçlarını fırçaladı, ellerinin arasında durgun bir dere gibiydi.

"Bu böyle devam edemez," dedi, Valentina'nın saçlarını aynı düzende fırçalamayı kesmeden. Sözlerinin taşıdığı ağırlıktan hem şaşkın hem memnundu.

Valentina, Luzia'nın elini tuttu. Zengin bir kadının eli değildi bu. Pürüzsüz olamayacak kadar çok iş yapıyordu elleriyle. "Devam edecek yoksa seni sokağa atarım."

Ama Valentina, Luzia'nın elini ıslak bir ipe sarılmış, kayıp da denize düşmekten korkan bir kadın gibi tutuyordu. Misafir dolu bir geminin, dedikodu ve keyif dolu bir kalyonun uzaklaşmasını izliyordu.

Luzia aynada Valentina'yla göz göze geldi. "Atacağını sanmıyorum."

"Ne istiyorsun?"

"Para."

"Param yok benim."

"Benim de mucizem yok o hâlde."

Valentina elini uzatıp sol kulakmemesindeki inci küpeyi çıkardı. Misafirinin kulaklarından sarkan o sıcak renkli, parlak topakla alakası yoktu ama Luzia'nın elinde tuttuğu ilk inciydi.

İşe yaramazdı, tabii. Satmaya kalksa hırsızlıkla suçlanırdı. Yine de kiler zemininde uykuya dalarken sıkı sıkı tuttu inciyi avucunda, böyle bir şey mümkün olmamalıyken gökyüzünden tutup kopardığı bir aydı o inci, kendine ait hazinesiydi.

Beşinci Bölüm

Luzia'nın kiliseye gitmesine izin verilene dek on gün geçti.

Doña Valentina kızın evden çıkmasını engellemek için binlerce iş uydurmuştu.

"Önümüzdeki pazar gidebilirsin kiliseye," demişti mızıldanarak. "Bu kadarı yeter eminim."

Luzia akşam yemeği için taze ayıklanmış av kuşlarına baktı. O çıplak hâllerinde, soluk, pütürlü bedenlerinde insanı suçlayan bir hava vardı. Tüy ayıklamaktan hâlâ parmaklarına kramp giriyordu.

"Konuştuğumuz şey benim maneviyatım," dedi Luzia, sanki şeytanın ta kendisi duyacakmış gibi sesini alçalttı. "*Bu kadarı* yeter eminim."

Valentina'nın doğru masalarda kendine yer edinmek için onu ebedi cehenneme seve seve göndereceğini biliyordu Luzia ama kilisede ayinlere katıldığının, komünyon aldığının, günahlarını itiraf ettiğinin görülmemesi çok kötü olurdu. Mutfağın loş ışığında Luzia küçük bir mucizeyle cadılık suçu arasındaki ince farkı hesaplamaya çalışırken Valentina'yı izledi.

"Águeda–" diye söze girdi Valentina.

"Ben kiliseye San Sebastián'a gidiyorum," dedi aşçı.

"Ama–"

Águeda'nın satırının sesiyle sözü yarım kaldı, masadaki kuşların boyunlarını bir dizi kararlı gümlemeyle keserken ne demek istediğini açıkça ortaya koymuş oldu: Aşçıyım ben, refakatçi değil.

"Pekâlâ," dedi Valentina. "Ama oyalanmak yok. Bir saate geri bekliyorum seni. İtiraf edecek bir şeyin yokken nasıl o kadar zaman harcayacaksın, bilmem."

Luzia, aklımdan bir sürü cinayet düşüncesi geçiyor, demeyi düşündü ama kendini tutmayı başardı. Bir saat içinde Hualit'e gidip dönmesi mümkün değildi ama yine de kiliseye gidecekti. Dua etmek için dizlerinin üzerine çökerse en azından ayaklarına ağırlık vermemiş olurdu bir süre. San Ginés'e giden köşeyi döndüğünde hâlâ Valentina'nın onu eve hapsetmekteki kararlılığına kafa yoruyordu, derken karşısına kadifeler ve kürkler içinde bir adam çıkıverdi. "Senyorita?"

"Paranız sizde kalsın, senyor. Ben namuslu bir kadınım," dedi elinden geldiğince sert bir sesle, gelip geçen insanlar olduğu için minnettardı. Zengin bir adam bir hizmetçiye yanaştığında istediği tek bir şey olabilirdi.

"Senyorita Cotado, Ben Casa Olmeda'da çalışıyorum, hanımım size iş değişikliği düşünür müsünüz, diye sormamı istedi. Daha iyi bir aylık ve olanaklar sunabilir."

Luzia yavaşladı. "Bana iş mi teklif ediyorsunuz?"

"Hanımım teklif ediyor."

"Saygın bir ev midir?"

"Son derece saygındır."

"Teklifi düşüneceğim," dedi Luzia, kelimeler ağzına bir tuhaf geldi, oysa tek istediği evet diye bağırmaktı.

Sonraki sokakta eşya ve mobilya yüklenen bir at arabası gördü. Bazı eşyalar sokağa atılmıştı. Birisi mi öldü diye merak eden Luzia, Engizisyon'un *alguacil*'ine* ait evi adamların boşalttığını gördü. Adamlar kilitli bir sandığı baltayla kırıp açarken insanlar başları önlerinde telaşla geçip gittiler, Engizisyon Mahkemesi'nin işlerinden uzaklaşmak için can atıyorlardı.

"Kitaplarla kâğıtlar," dedi adamlardan biri, sandığı arabanın içine yüklediler, bunlar muhtemel dava için delildi.

---

* İspanya'da adalet memuru. –*çn*

Luzia, San Ginés'te dar sıralardan birinde kâh oturur kâh ayağa kalkar kâh diz çökerken, Hâline şükret, dedi içinden. Casa Olmeda'yı düşün. Daha zengin bir ailenin yanında yeni bir iş, daha iyi bir aylık. Eliyle cebindeki inciyi sardı. Belki de bu yolu önüne Tanrı açmıştı.

Alguacil'in adamlarının arabaya yükledikleri kitapları düşündü. Ne olacaktı onlara? Asıl o kitapları biriktiren, özenle sandığa yerleştiren, belki bir daha evine dönemeyecek olan adama ne olacaktı? İşkence, sürgün, gemide ya da hapiste hizmet cezası, manastıra gönderilme, ölüm. Hepsi korkutucuydu. Hepsi olasıydı. Ama Madrid'de yüzleşilebilecek Engizisyon'la alakası olmayan pek çok kötü kader vardı.

Blanca Cotado düşmüş ve Luzia ile babası onu bulup da sahip çıkana kadar bir düşkünler hastanesinde yaşamını yitirmişti. Luzia şimdi annesini düşünmek, onu kimin yıkadığını, cesedi üstünde edilen dualara ruhunun isyan edip etmediğini merak etmek istemiyordu. *Leveyat hamet*, diye fısıldamıştı babası sevdiceğinin arkasından tökezleyerek yürürken, örümceğin yemeye hazırladığı bir sinek gibi ketenlere sarılı karısı diğer düşkünlerle beraber hastaneden kiliseye taşınırken.

Leveyat hamet. Mitzvah. Mitzvah. Gömleğini yırtmış, sesi yükseldikçe yükselmişti, derken dehşete kapılan Luzia onu kolundan tutup çekmişti. *Sessiz ol*, diye yalvarmıştı babasına, azarlamıştı onu, gözyaşları durmuyordu. *Sessiz ol yoksa seni de götürürler.* Neler olduğunu anlayamayacak kadar küçüktü. Tek bildiği annesinin cesedinin rahiplerde olduğu ve babası konuşmaya devam ederse birisinin duyacağıydı; söz yayılır, leke gibi dağılırdı, sonra Engizitörlerin kulaklarına ulaşırdı.

Luzia bu hatırayı geçiştirdi. Babasının duvarın dibinde çömelmiş, gözleri yaşlı, dudakları hâlâ yasak sözleri mırıldanırkenki hâlini hatırlayınca duyduğu utanç acısından büyüktü. *Benim sonum böyle olmayacak.* Kilisenin taşlarının altına sıkıştırılmış annesi gibi olmayacaktı o; isimsiz bir mezara atılan baba-

sı gibi olmayacaktı. Dakikalar önce çok yakınında duran umut kırıntısına tutundu.

"Casa Olmeda," diye fısıldadı kendi kendine, kilise kapısına doğru geri yürürken.

Bileğinden bir el yakaladı, tenini morartacak kadar sıktı. "Yaptığından memnunsundur umarım, *milagrera*.*"

"Hualit?"

Teyzesi onu uyarırmış gibi tısladı, sonra onu demir kapısı genellikle kilitli olan şapellerden birinin içine soktu. Sunağın üstünde kocaman bir haç, sol tarafta Meryem, sağda Vaftizci Yahya vardı, ikisinin de etrafını azizler ve şehitler sarmıştı. Hualit üstüne Catalina de Castro de Oro kıyafetini giymiş, siyah kadife bir pelerine bürünmüştü. Sivri çenesine beyaz bir fırfır sürünüyor, yüzü fırfırın üstünden parlak bir inci gibi beliriyordu, gür kıvırcık saçlarını şimdi sıkı sıkı toplamıştı.

"Madrid'de ne kadar *hidalgo* ve *caballero*** varsa seni konuşuyor," diye fısıldadı Hualit öfkeyle. "Böyle oyunlara kalkışacak kadar delirdin mi?"

Luzia kolunu teyzesinin elinden kurtardı. "Biraz para kazanmaya, kendime daha iyi bir yer edinmeye çalışıyorum. O kadar. Casa Olmeda'nın hanımı bana kendi evinde iş teklif etti."

Hualit burnundan ses çıkararak güldü. "Şakadan anlamayan o kocakarı mı? Vitoria Olmeda'dan daha iyisini bulabilirsin."

"Her gece toprak zeminde uyumamak daha iyi değil midir?"

"Mucizelerinde en ufak bir kâfirlik emaresi görürlerse Engizitörler seni yakaladıkları gibi yargılanman için Toledo'ya götürürler."

"Ben bu hayatta yolumu başka nasıl bulacağım? Güzel olmadığımı kaç kez belirttin. Başka da yeteneğim yok bu ufacık..."

Hualit kızın tedirgin hâlini fırsat bildi. "Ne isim vereceksin buna, Luzia? O melez kanınla melekler seninle konuşuyormuş gibi yapmayı mı düşünüyorsun? Roma halihazırda astroloji ve

---

* (İsp.) Mucizeler gerçekleştiren kadın. –*çn*

** (İsp.) Beyefendi, centilmen. –*çn*

kehanet çalışmalarını bitirmek için zorlamaya başladı." Bizzat azizler dinliyor olabilirmiş gibi sunağa baktı. "Mucizeler Kilise'nin tekelinde. Bulaşıkçı kızlarla sokak peygamberlerinin değil. Mucizeler gerçekleştirecek azize değilsin sen."

Luzia'nın öfkesi boğazına yumru gibi oturdu, dikkat etmezse gözyaşlarının dökülüp onu çocuk gibi göstereceğini hissetti. Uzun bir nefes aldı, panik, hiddet ve bir binanın kirişlerinde kaybolmuş, gökyüzünü arayan kuş biçimli isimsiz bir şeyin acı karışımını bastırmaya çalıştı.

"Olduğum gibi kalamam," diyebildi. "Su kovalarının ve elma sepetlerinin ağırlığından sırtım iki büklüm oldu bile. Daha gençliğimi yaşayamadan yaşlanıyorum."

"Biz kadınlar için daha kötü şeyler de var."

Biz kadınlar. Sanki ikisi aynılarmış gibi. İtibar veya konfor farkından ibaret değildi ikisinin arasındaki. Hualit'le kendisi, ipek gibi kürküyle şımartılmış bir tazının yanında çöplükten artık arayan bir sokak köpeği değillerdi. Aynı sınıftan iki yaratık bile değillerdi. Luzia fare gibi yaşıyordu, tek şansı gizli kalmak ya da ölüm riski almaktı. Hualit'e kaç defa durumunun sefilliğinden şikâyet etmişti. Ama hiçbir şey değişmemişti; mutfaktan çıkıp da görülmek için izin vermeye cüret edene dek ne ona inciler verilmiş ne asil hanımlardan iş teklifi gelmişti.

"Daha kötü şeyler var diyorsun, *tía*.* Ama bence hızlı bir ölüm yavaş olandan yeğdir."

Hualit gözlerini devirdi. "Ağır iş yapmaktan ölme tehlikesi altında değilsin. Sen zorluğu bildiğini sanıyorsun ama erkeklerin kadınlara acı çektirmek için yeni yollar bulmak gibi bir yetenekleri vardır. Seni cadılıkla suçlamazlarsa bu sefer de Musevilik yayıyor derler. Ateşin içine yürüyorsun ama yürürken ıslık çalıyorsun."

"*Conversa*** olmakla Musevi olmak aynı şey değil."

Hualit bu sefer çenesini sıktı. "Onlar için aynı şey. Bunu ak-

---

* (İsp.) Teyze. *–çn*

** (İsp.) Hıristiyanlığa dönen Musevi kadın. *–çn*

lından çıkarma. Suya batırıldık ve rahip başımızda bir şeyler fısıldadı diye bizi gerçek Hıristiyan mı kabul ediyorlar sanıyorsun? Biz zehirliyiz onlar için. Yutmak zorunda kaldıkları, özlerini tüketen bir şey. Küçük numaralarını gösterdin. Artık bir son ver."

"Sen benim adıma mı korkuyorsun, kendi adına mı?"

"Koca yüreğimde ikimize de yetecek yer var."

"Yeğenin olduğumu kimse bilmiyor."

"Engizitörlere kim olduğumu, nerede yaşadığımı söylemen için kaç soru sormaları gerekecek? Kanındaki Musevi lekesini öğrenmelerinden önce? Bu işin nereye gittiğini görmüyor musun? Hiç korkun yok mu, Luzia?"

Korkusu hâlâ oradaydı, gayet canlı ve kıpır kıpırdı, onu geceleri ciyak ciyak ağlayan yeni doğmuş bir bebek gibi uyandırıyordu. Korkuyordu elbette. Ama üzgün değildi. Kendine bir fırsat yaratabilecekken hele. Annesiyle babası bu dünyadan yok olmuşlardı, kül olmuşlardı sanki, hiç var olmamışlardı, varlıkları kutlanmamış, uğurlarında şarkı söylenmemiş, kimse yaslarını tutmamıştı, Luzia ve Hualit dışında kimse. İnsanı öğüten bir memnuniyetsizlik içinde yaşamaktansa korku içinde yaşamayı yeğlerdi. Onun için seçilmiş ağır kasvetli yolu yürümektense cesaret edip bu yeni yola çıkmayı yeğlerdi. En azından manzara farklı olurdu.

Elini cebine sokup Valentina'nın incisini çıkardı. "Bunu benim için satabilir misin?"

Hualit küpeyi alıp ışığa tuttu. "İşverenlerin cidden fakirmiş, değil mi? Boktan bir şey bu."

"Satamaz mısın yani?"

"Boktan ama inci yine de. Çalmadın, değil mi? Çalıntı mücevher satmam. Benim arkadaşlarımın bile standartları vardır."

"Hediye edildi."

"Rüşvet demek istedin herhalde."

"Kime sorduğuna bağlı," diye karşı çıktı Luzia.

"Parayla ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Bilmezsin tabii."

"Devekuşu tüylü bir şapka alırım."

"Ha paranı nehre atmışsın ha devekuşu tüylü şapka almışsın."

"O zaman balıklar ve ben mutlu oluruz."

"Bir süreliğine."

"Kim daha fazlasını bekleyebilir ki?"

"Yeni edindiğin şöhretle ne kadar da felsefi biri olmuşsun." Hualit inciyi cebine attı. "Satarım, senin için iyi bir fiyat da çekerim ama *milagrito*'ları bitireceksin."

Luzia bir şey demedi. Bakire Meryem ve diğer azizler tepeden ona bakarken yalan söyleyemezdi.

Hualit içini çekti. "Sarıl bana, Luzia. Çabuk, kimse görmeden. Böyle surat asma. Çalışmaktan daha çabuk yaşlandırır seni."

Luzia kendini teyzesinin kollarına bıraktı. Saçları badem kokuyordu, geri çekildiğinde Hualit'i gülümserken görmeyi beklemişti. Ama teyzesinin yüzünde anlam veremediği bir ifade vardı. Gözleri sanki ev bütçesine dertlenmiş ya da bir elbisenin fiyatına memnun olmamış gibi hafif kısılmıştı.

"*Milagrito*'ları bitireceksin," diye tekrarlardı Hualit.

Birkaç tanecik, diye pazarlık etti sessizce Luzia. Bir inciye daha yetecek kadar, Vitoria Olmeda'nın yanında iş bulma fırsatını sağlama alana kadar. Kendisi için daha çok şey istemeye hakkı vardı. Yoktuysa da daha fazlasını almanın bir yolunu bulacaktı.

Sonradan Luzia konu sahip olmaya değer bir şey oldu mu sonunun gelmediğini anlayacaktı. Önünde gördüğü yol ve nereye gideceği konusunda ne kadar yanıldığı üstünde çok kafa patlatacaktı.

Ancak bugün teyzesine gülümsedi ve, "Eninde sonunda numaralarımdan bıkarlar, ben de zavallı hizmetçi hayatıma dönerim," dedi.

"Şanslıysan öyle olur," dedi Hualit. Luzia'yı kapıdan dışarı ittirdi. "Ama şans ailemizin yüzüne hiç gülmemiştir."

Altıncı Bölüm

Luzia evde Águeda'ya av kuşlarından saçma tanelerini temizlemekte yardım etti. Derilerinin altına karanfiller tıkıştırdı, içlerini kuşüzümü ve azıcık domuz etiyle doldurdu, ayaklarını iple bağlayıp ocak şişine geçirdi, şişlerin dizili olduğu demir çubuk öyle ağırdı ki Águeda'yla beraber kaldırmak zorunda kaldılar. Águeda sos için narlı yapışkan bir sıvıyı süzerken Luzia kuşların alevlerden yanmayacağı kadar yukarıda duran şişi ağır ağır çevirdi, yüzü sıcaktan pembeleşmiş, parlamıştı. Altın rengi alıp daha güzel olsunlar diye birazdan kuşların üzerine balla şarap sürecekti.

Pişmişler mi çiğ mi kalmışlar, etleri yumuşak mı, soğuk mu, kömüre mi dönmüşler yoksa sulu sulu mu kalmışlar, kuşların umurunda değildi. Ateşin yapacaklarını umursamanın çok ötesine geçmişlerdi. Vaftiz edildikten sonra kendi âdetlerine sadık kaldıklarından şüphelenilen Musevilerle Müslümanların yanında dinsizlerin ve cadıların canlı canlı yakıldıklarını duymuştu Luzia. Kendi büyük büyükbabasının sonu böyle olmuştu, en azından babası ona öyle anlatmıştı. Onlar da ateşle dönüşmüşlerdi, yakılmaları ise izleyenleri, dua etmek ve içlerindeki karanlık güçlerin tasfiyesiyle arınmak için toplanmış kalabalıkları dönüştürmüştü. Luzia acı çekerek ölmek istemiyordu ama is lekeli eteğini, toynak kadar sertleşmiş ayaklarını düşününce külle de üzüntüyle de çok iyi tanıştıklarını kabul etmesi gerekirdi.

Annesi Luzia'nın doğumunun ve bir kraliçe için ağlayan şehrin hikâyesini anlatır, *çok farzla hırs* konusunda onu uyarırdı.

Çok fazla arzu. Luzia'nın özlemini çektiği şeyler vardı: yumuşak bir yatak, güzel giysiler, tok bir karın, dinlenme fırsatı ve adını koyması daha zor başka şeyler. Hualit'in yanındayken zihni farklı işliyordu, sanki bir baraj patlamış da rutin denen bataklıkta yol açılmış gibi, su gürül gürül akar, berraklaşır, canlanır, dili aslında başını belaya sokmadan belaya sokabilecek kadar özgürleşirdi. İşte hep böyle yaşamak istiyordu.

Kızarmış kuşlar biberiyeden yataklarında, yarılmış narların arasında servis edildiklerinde, şaraba batırılmış armutlar kâselerine dizildiklerinde Luzia merdiveni çıktı, mumlarla aydınlatılmış odada kadehin parçalanmasını izledi. O mutlu iç çekişler Luzia'nın tenine sürülen bal gibiydi, onu ateşin sıcaklığında altın rengine çeviriyordu.

Belki misafirlerin aldıkları keyif uzun sürmezdi. Belki teyzesi onu uyarmakta haklıydı. Ne başarmıştı aslında? Çıktığı bir dağ değil, bir tümsekti ama fırsatı varken manzaranın tadını çıkarabilirdi. Hem kendisini alevlerin arasına atacaksa neden karar alıp da yapmasındı ki?

Bakışlarını ayakkabılarından kaldırdı ve misafirlerle göz göze geldi. "Hepiniz alkışlamalısınız."

Don Marius kaşlarını çatarak, "Ama daha gösterini yapmadın," diye karşı çıktı.

"Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez," dedi Luzia.

"Kabalığa bak!" dedi yanındaki kadın heyecanla. Alkışlamaya başlarken az daha kadehini devirecekti, diğerleri de ona katıldı. Bu sefer kahkahalar iyi geldi Luzia'ya, belki de şakayı yapan kendisi olduğu içindi.

Luzia, Valentina'nın kaygılı yüz ifadesine aldırış etmedi, alkış seslerinin gizlemesiyle büyü sözlerini biraz daha yüksek sesle okudu, sihir gücü emrini yerine getirmek için hareketlendi, oyunun içine girdi. Alkış tutan ellerin ritmi hoşuna gitmişti. *Tebdilimekân. Tebdilikader.*

Cam parçaları bir araya gelince sanki birisi nazikçe kadehe vurmuş gibi tatlı bir çınlama sesi çıktı. Ses odada yakılandı, der-

ken bir alkış tufanıyla kayboldu. Ancak alkışlar dinerken köşede, Don Marius'un sağında oturan adam öne eğildi.

"Ee?" Mumu üfleyerek söndüren bir ses gibi duyuldu sesi. Valentina gergin gergin güldü.

Adamın bir çeşit boyayla kızıla boyadığı kısa bir sakalı vardı. Çenesinde kan varmış gibi görünüyordu. Bu akşamın eğlencesi erkenden uykusunu getirmiş gibi gözkapakları düşüktü.

"Kadeh numaranı hepimiz duyduk," dedi ağır ağır. "Başka ne yapabiliyorsun?"

Hualit, Luzia'yı doğru yola sokmak için karşısına bu adamı çıkarmıştı âdeta. Cezasını çekme, tümseğin eteğine, oyuğun içine inme fırsatı ayağına gelmişti.

Başka bir günde, hatta başka bir saatte doğmuş olsaydı, kulağında kraliçe için okunan dualar yankılanmasaydı belki bu fırsatı kullanabilirdi. Ama Luzia kendinden başkası olamazdı.

Valentina'yı kocasının küçümsemesinden, kendisini aşağılanmanın ağırlığından kurtarmak için kadehi tamir ettiği o ilk gece göğe yükseldiğini hissetmişti. Madrid'i, kıvrımlı sokaklarını, Prado'nun karanlık açıklığını yukarıdan görmüştü. Biraz daha yükselse ne görürdü acaba? Annesinin eline kalem tutuşturduğu eski apartman dairesini, babasının çul çaput sattığı gecekondu mahallelerini, can verdiği o lanetli köprüyü. Döne döne köye giden yolları, ta ötede El Escorial'ın meşalelerle aydınlanan surlarını, çayırları, kırları ve uzaklarda denizin kara hiçliğini, karanlığın içinde bir adanın hafif ışıltısını, bir geminin direğinde umutla sallanan lambayı. Dünya ne kadar büyüyebilirdi?

Yahut burada kalabilirdi, bu odada, bu evde. Toprak yatağına dönebilir, bir çeşit pancar gibi kök salabilirdi. Ayaklarını sürüyüp aptal numarasına devam edebilirdi. Valentina onu döverdi. Marius karısına katılırdı. Ama hepsi hayallerini bir kenara bırakıp önceki hâllerine dönebilirdi. Her şey eskisi gibi olurdu, tamir olup rafa konan kadeh yaşadığı kısacık akkor gibi parlama ânından sonra toz tutmaya bırakılırdı.

"Ee?" dedi kızıl sakallı adam. "Taş gibi duruşuna bakın şunun. Tanrı'nın böyle bir yaratığın ellerine gerçek bir güç vereceğine inanmamı mı bekliyorsunuz?"

Luzia'nın şakasına neşeyle gülen kadın, "Tanrı veya şeytan," diye mırıldandı.

Adam güldü. "Eminim ki şeytan baştan çıkarmak için daha hoş araçlar seçerdi kendine."

"Ellerinizi çırpın," dedi Luzia, sesindeki buyurgan tona kendi de şaşırdı. Bir atın sırtında şaklayan kamçı gibiydi.

Adamın gülüşü dondu. Kimdi bu köylü ki onun gibi birine emrediyordu? Ama bu odada, bu gece ondan gösteri yapmasını isteyen kendisiydi ve kızın bu arsızlığına izin verilmeliydi. Şarkıcının, oyucunun, soytarının geçici gücü böyle bir şeydi.

"Ellerinizi çırpın," diye emretti Luzia, misafirler ona uydular.

Luzia şarkıyı hissetti, dilinin altında biber taneleri gibi yakıcıydı. Gürültü ezgisini gizledi, tanıdık bir ezgiydi bu, ocaktaki közler soğuduğunda kullandığı. *Quien vende el sol, merca la candela.* Bir ikaz. Bir ceza. *Güneşi satan mum alır.* Luzia, Hualit'in sallanan parmağını görebiliyordu ama ağzının içinde kelimeler tutuşmuştu.

Masadaki ve büfedeki mumlar diplerine kadar erimişlerdi. Ama şimdi alevler yukarı fırlamıştı, sarı ışıklar neredeyse sıçrayıp tavana değecekti, yeni tutuşan Don Marius hafif bir çığlık kopardı. Ateşi söndürmek için kolunu masaya vurdu. Valentina ona sürahiyle su attı.

Misafirler sandalyelerini geri itti. Hepsi aynı anda hareket ediyordu.

Luzia çok ileri gittiğini biliyor ama durmak istemiyordu.

*En lo oskuro, es todo uno.**

Ezgi onu bekliyormuş gibi kolayca şekil aldı; güneşin önünden geçen bir bulut gibi içini ürpertti.

Kolunu kaldırmasına gerek yoktu ama kaldırdı, misafirlerin

---

* (İsp.) Karanlıkta hepsi birdir. –*çn*

dikkatini istiyordu. Bir esintiyle mumlar söndü, oda karanlığa büründü.

Şimdi herkes cırcır konuşuyor, bağırıyordu.

"Bayılacağım şimdi!" diye bağırdı bir kadın.

Valentina bir mum yaktı. Elleri titriyordu, parmak uçları yanınca mumu düşürdü ama gözlerinden mutlu bir hayret okunuyordu. Misafirler gülüyor, elleriyle kendilerini yelpazeliyor, yanakları keyiften al al yanıyordu. Işıklar geri gelmişti, Luzia bir kez daha onları eğlendirmek için elinden geleni yapan hizmetçi kız olmuştu. Tehlikenin enfes illüzyonu dağılmıştı, şimdi herkes bu konuda konuşabilir ve Don Marius'un yanan yenine şaşabilirdi.

Kızıl sakallı adam hariç herkes. Bir tek o sesini çıkarmadan olduğu yerde kaldı. Artık uykulu görünmüyordu. Hâlinden memnun da değildi kesinlikle. Sandalyesinde oturup Luzia'ya dikti gözlerini, avını görmüş bir kedi gibi kıpırtısızdı.

Yedinci Bölüm

O gece kilerde tortop olmuş oturan Luzia bir hafta daha yenisinin verilmeyeceğini bilmesine rağmen mumunu söndürmedi. Tünellerinde koşturan fareleri dinledi, bir kuş olarak, yere bağlı bir kuş bile olsa, geçirdiği sürenin ne kadar çabuk bittiğini düşündü. İster fare ister pancar olsun, başkalarının dikkatini çekmeden yaşadığı için şanslıydı.

O gece uyumadı. Uyumak yerine sepetini topladı: bir peynir tekerinin sonu, Águeda'nın yapmasına yardım ettiği ve tepesinde aylardır kurumakta olan baharatlı domuz etinden kırmızı parçalar, biraz kuru incir, bayat ekmek, ikinci çarşaf takımı ve kazanabildiği azıcık para. Bütün sahip oldukları bunlardan ibaretti. Hualit'in ona Valentina'nın incisinin satışına karşılık biraz avans verebileceğini umuyordu.

Ne sıcak bir paltosu ne yürüyüş ayakkabıları vardı ama idare etmesi gerekiyordu. Belki de taşıyacak çok şeyi olmadığı için şükretmeliydi gelgelelim bu dünyada sahip olduklarının bu kadar hafif olmasına, rüzgâra kapılmaması, eşikten süpürülen toz gibi dağılmaması için onu tutacak bu kadar az şeyi olmasına öfkelendi.

Kızıl sakallı adamın kim olduğunu çok geç anlamıştı, adam canı sıkkın soylulardan biri değil, bir muhbirdi. Engizitörlere gidecekti. Casa Ordoño'nun çatısının altında dönen olayların şeytani içyüzünü keşfetmek üzere onlar tarafından gönderilmişti muhtemelen. Lucrecia de León gibi bir hücreye atılacaktı Luzia fakat kendisi adına savunma yapacak zengin dostları yoktu.

Kırbaçlanacak, işkenceye uğrayacak sonra bir kâfir ya da cadı gibi yakılacaktı, belki de onu şeytanın ele geçirdiğine hükmedeceklerdi. Hualit onu uyarmıştı: Mucizeler Kilise'nin tekelindeydi ve onları azizler gerçekleştirirdi, kötü aile adı taşıyan bulaşıkçı kızlar değil. Annesinin inatçı tabiatını veya babasının deliliğini, hatta müphem soyağacı yüzünden atalarını bile suçlayamazdı. Belki gerçekten de içinde bir şeytan vardı. Kuştüyü yataklar, güzel yemekler ve alkışlar arzulayan bir şeytan.

Gün doğmadan gitmeyi düşünüyordu ama gece vakti bir başına sokaklarda gezmekten korkuyordu, ayrıca kaçıyor gibi görünmemesi mühimdi. Bu yüzden bekledi.

Şafak vakti şalını omuzlarına sardı, pazara gidermiş gibi sepetini koluna takıp yola koyuldu. Sonra San Ginés'e döndü. Kiliseye günah çıkarmaya veya sabah ayinine gitmeliydi muhtemelen ama durmaktan çok korkuyordu. Hem ne faydası olacaktı ona?

Sevilla'daki evinden sürüklenerek çıkarılan, ya ölüm ya vaftizle yüzleştirilen annesinin büyük büyükbabasıydı. Tamud'un yandığını, üzerine işendiğini, komşularının evlerindeki gümüşlerle ipeklerin yağmalandığını gören oydu. Bir keresinde babası Luzia'yı Madrid'in bilmediği bir yerine götürmüştü. *Aman dikkat*, demişti, gözleri heyecandan ışıl ışıl, *çok meraklı görünme. Burası eskiden sinagogdu. Hatırlamalısın. Sırlarımızı görmeyi öğrenmelisin ki adın kitapta yazılabilsin.*

Bunlar ona hiç mantıklı gelmiyordu. Annesi öldükten sonra babası nereye baksa işaretler, sırlar görür olmuştu. Luzia, Hualit'e sormuş, teyzesi öfkeden köpürmüştü. Afonso'ya tokat atmış, küfretmişti. Ama ona dilin o kıymetli, tehlikeli parçalarını öğreten yine Hualit olmuştu, karadan ve denizden taşınan mektuplarla gelen İbranice, İspanyolca, Türkçe ve Yunanca karışımı bir dildi bu.

Luzia daha çocukken, "Farkı ne ki?" diye sormuştu. "Babam bana İbranice öğretiyor. Sen bana özdeyişleri öğretiyorsun. İkisini de sır tutmam gerekiyor."

"Babanın İbranicesinde zihninde olduğu gibi boşluklar var. Ailende eğitimli olan annendi. Fark şu ki, *querida*,* benim sırlarımın sana faydası dokunabilir." Sonra sırıtmış, yemek masasının üstündeki solmuş süsenlerin üstünde elini sallamıştı. "*Quien no risica, no rosica.*"

Biraz saçmalık, biraz kafiye. Ancak süsen yapraklarının kıvrık uçları dolgunlaşıp gerilmiş, görünmez bir el tarafından nazikçe ütülenmiş, daha yeni açmış gibi o parlak mor, taze hâlleriyle pürüzsüz bir hâl almışlardı.

"Dene bakalım, Luzia."

Kelimeler Luzia'nın dilini gıdıklamış, söylenmek istiyorlarmış gibi ağzında toplanmışlardı.

Her kim ki gülmez, çiçek veremez. Sözcükler bir manzume gibi çıkıverdi ağzından, süsen dallarında yeni tomurcuklar patladı, taçyaprakları kıvrılarak uzadı, sarı ağızları şarkıya katılmaya hazır gibi açıldı.

Hualit, Luzia'nın çenesini tutmuştu, gözlerinden hayreti okunuyordu ama Luzia teyzesinin gözlerinde korku da görmüştü. "Bu melodiyi nereden öğrendin?" diye sordu kadın.

Luzia'nın bir cevabı yoktu.

"*Cuidado, querida*," demişti Hualit. "Dikkatli olmalısın."

Luzia artık Hualit'e gitmek istemiyordu, aptallık ettiğini kabul etmek ya da teyzesinin kapısını pis kanıyla boyamak istemiyordu. Ama Luzia'nın onu koruyacak bir babası veya kocası yoktu, Madrid'den çıkmayı umuyorsa yardım almalıydı. Hualit'in uyarılarını yabana attığı için gülmeden edemedi. Korkunun hayatı ilginç kıldığını mı sanmıştı? Eh, korku nedir bilmemişti hiç, değil mi? Baharatın tadına bakmış, beğenmişti. Şimdi biberi olduğu gibi çiğniyordu, tüm taneleriyle.

Her an kızıl sakallı adamı, Engizitörlerden birini yahut bir rahip veya göğüslerinde beyaz haç olan kapkara giysileriyle infazcılardan birini göreceğine emindi. Belki güruh hâlinde gelir-

---

* (İsp.) Canım, tatlım, sevgilim. –*çn*

lerdi. Belki büyük büyükbabası gibi ölürdü, gerçi şimdi yanında yok edilecek bir Talmud yoktu. Belki hiç yargılanmazdı bile, öylece sokak ortasında dövülerek öldürülürdü.

Fakat o korkunun içine dolaşmış bir beklenti de yok muydu? İçinden, *Dos Santos Caddesi'nden bu son çıkışım. Arka kapıdan ve teyzeme giden sokaklardan bu son geçişim*, diye fısıldarken azıcık bir keyif de almıyor muydu? Pamplona'ya gideceğim. Yeni bir şehir göreceğim. Zekâmla hayatta kalacağım. Babası yaşlanıp zihni ıslak bir tepeden kayar gibi hızla zayıflayınca ona sadece üzücü, korkunç öyküler anlatır olmuştu. Ama ondan önce kralları alt eden, cinlerle kıran kırana pazarlık eden kızların öykülerini anlatırdı. Şimdi bu öykülere tutunuyordu Luzia. Bunlardı onu hayatta tutacak olan, kaldırım taşlarının üstünde onu kovalayan dehşet değil.

Luzia kapıyı ikinci kez çalamadan teyzesi açtı ve onu içeri çekti. Kara gözleri öyle kocaman açılmışlardı ki akları parlıyordu âdeta.

"Çıt çıkarma ve sana dediğimi yap," diye fısıldadı Luzia'nın kolunu tutup. "Ağzımıza sıçtın, *querida*."

Avluda konuşan adamların ve taş üstünde çizmelerin çıkardığı sert sesleri duyabiliyordu.

San Ginés'te durup dua etmeliydim, diye düşündü Luzia, korkusu bütün öykülerin ve mesellerin önüne geçmişti. *Çoktan gelmişler.*

Sekizinci Bölüm

Ama avluda, bulutlu sonbahar gökyüzünün altında dikilmiş askerler yoktu. Luzia askerlerin yerine tanıdık bir adam gördü. Adam tepeden tırnağa lacivert kadife giysiler giymişti, yenleri krem rengi satendendi, omuzlarına kenarları kürkten bir pelerin atılmıştı. Víctor de Paredes'ti bu, Hualit'in sevgilisi, parasıyla bu evi, teyzesinin sırtındaki giysileri alan adam. Koyu saçları kısa kesilmişti, alnı çıkık ve beyazdı, gözleri yosun tutmuş bir taş gibi soğuk, ıslak ve yeşildi.

Víctor de Paredes'in Madrid'in, hatta belki de İspanya'nın en bahtı açık adamı olduğu söylenegelirdi. Gemileri bütün fırtınaları hiç hasar görmeden atlatırdı. Altın ve gümüş bulmaya yolladığı adamlar mutlaka bulur gelirlerdi. Ekinlerine böcek dadanmaz, kendisi susayıp da içmek istemezse çatısı asla akmazdı. *Caballero* payesi alıp da ticarete devam etmesine rağmen en iyi çevrelere kabul edilmiş olmasına akıl sır ermiyordu. Elmacıkkemiğinde hilal biçimli bir yara izi vardı, av sırasında serseri kurşun isabet etmişti, iyi talihinin bir işaretiydi. O kurşun demir karışımı saçma daha az şanslı bir adamın gözünü alırdı. İnsanlar onun adını andıklarında parmaklarını elmacıkkemiklerine vuruyorlardı, sanki bu jestle şans onların da yüzüne gülecekti. Ama Luzia merak etmekten kendini alamıyordu, madem o kadar şanslıydı da saçma ona nasıl isabet etmişti?

De Paredes'in düzgün bir sakalı ve kısacık kesilmiş bıyıkları vardı. Her şeyiyle titiz görünüyordu ve ayakta öyle bir açıyla du-

ruyordu ki gören portre için poz veriyor sanırdı. Luzia adamın şapkasını çıkarmış olduğunu gördü.

"Git," dedi Hualit. "Reverans yap."

Luzia hizmetçilerin saygılı duruşlarını unutmamaya ve Don Víctor'un gözlerine bakmamaya çalışarak elinden geleni yaptı. Ama adam gözüne gerçek gibi görünmüyordu. Çocukluğundan beri teyzesinin evine ziyarete gelirdi, Víctor de Paredes'i yalnızca iki kez gözünün ucuyla görmüştü: İlkinde sokaktaydı, sonra bir kere de adam erken gelmişti ve Hualit, Luzia'yı mutfağa, karıştırdığı tencereden gözünü kaldırmayan Ana'nın yanına kışkışlamıştı. Luzia avludan çıkmalarını beklemiş, sonra aceleyle sokağa fırlamış, teyzesinin iç çekişlerini ve gülüşlerini duymamak için çabalamıştı.

Şimdiyse adam piyeslerde oynayan kostümlü bir aktör gibi görünüyordu ama hangi rolü oynayacağını bilmiyormuş gibiydi. Luzia, Ana'nın nerede olduğunu merak etti. Hualit onu göndermiş miydi, yoksa kadın evde bir yerlerde saklanıyor muydu? Víctor de Paredes onları soruşturma hakkında uyarmak üzere mi gelmişti? Yoksa -Luzia bunu ummaması gerektiğini bilse de- onu kurtaracak bir yol mu önermeye gelmişti? Cesur yetimleri, kurnaz kraliçeleri düşününce, hepsi iyi yürekli akıl hocalarından yardım almamışlar mıydı? İyiliksever krallardan.

Don Víctor onu baştan aşağı süzdü. Kaşlarının arasında bir çizgi oluşmuş, uzun suratı ağırbaşlı durgunluğunu yitirmişti. Gaz çıkarmak üzere bir bebeğe benzemişti böyle.

"Onu tarif ettiğinde..." Hoşnutsuzluğu yüzünden okunuyordu, pahalı siparişi teslim edildiğinde hayal kırıklığına uğrayan bir adam gibiydi.

"Akıllı ve itaatkârdır," dedi Hualit. "Genç bir kadında bunlar çok kıymetli özelliklerdir"

"Ama bizim niyetimiz..."

"Başka bir zorluk," diye kabul etti Hualit. "Büyük bir zorluk."

Bir kadının da katlanacaklarının sınırı vardı. "Beklediğinizden daha düz olduğumu söylemek istiyorsanız şayet rica ederim

bizzat yüzüme hakaret ediniz, bir şamdandan bahsedermiş gibi konuşmayınız."

De Paredes ona gerçekten de konuşmaya başlamış bir şamdanmış gibi baktı.

Hualit umursamaz bir havada güldü ama Luzia'nın kolunu çimdikleyiverdi. "İşte, gördün mü? Biraz canlılık iyi gelecektir."

Neye? Luzia sormak istedi ama Hualit'in tırnakları yeninin arasından koluna batıyor, derisinin üstünden sessiz olmasını talep ediyordu.

"Eğitimi var mı?" diye sordu Don Víctor.

"Çabuk öğrenir," dedi Hualit.

Luzia bile bunun adamın sorusuna cevap olmadığını biliyordu.

"Ondan ne istediğini söyle." Bu yeni ses gaipten gelmişti sanki, kaynağı olmayan bir su gibi. Soğumuş küllerin cansızlığını taşıyordu ses.

"Sabırlı ol, Santángel," diye karşılık verdi Don Víctor, omzunun üstününden şöyle bir bakıp.

Luzia yanında duran teyzesinin ürperdiğini fark etti.

Hualit'le ikisinin sıklıkla oturup şarap içtikleri gölgeli kameriyeye baktı Luzia. Köşede bir adam tortop olup oturmuştu, hava soğuk olmamasına rağmen siyah cüppesine sıkı sıkı sarınmıştı. Saçları öyle açık renkti ki beyaz beyaz parlıyordu, gözleri o karanlıkta gümüşi sedefler gibi parladı. Bir adamdan çok heykeli andırıyordu, midye kabukları ve taşlardan yapılmış bir ikon, ihmal edilmiş bir mahalle kilisesindeki nişte tıkılmış duran acıklı bir aziz.

"Ben gayet sabırlıyımdır," dedi köşedeki yaratık, Don Víctor'un Santángel dediği adam. "Ama bu iş yemeğiyle oynayan bir kediyi izlemeye döndü. Ya bırak fareyi gitsin ya da ondan ne yemek yapmak istediğini açıkla."

Don Víctor gözlerini Luzia'dan ayırmadı. "Pérez'in casusuna dün gece çektiğin numarayı görmek istiyorum. Şu *milagrito*'nu."

Luzia haklıydı demek. Kızıl sakallı adam bir casustu.

Pérez Engizitör müydü o hâlde? Bir rahip veya kardinal falan mıydı? Ayrıca şimdi Luzia'nın ne yapması gerekiyordu? Yalan mı söylemeliydi? Bir el çabukluğu hilesiydi mi demeliydi? Yol göstersin diye Hualit'e bakmaktan korkuyordu.

"Hadi," dedi Don Víctor kıpırtısız duran Luzia'ya. "Doña Valentina'nın o acıklı partilerinden biri gibi düşün. Göster bakalım."

"Burada hiç mum yok," dedi Luzia, sesi korkudan tiz çıktı.

"Başka bir şey göster."

Luzia, "Başka bir şey yok," diye fısıldadı.

"Eğitimi yok ama yalan söylemeyi öğrenmiş."

"Kabalık etme, Víctor," diye nazikçe azarladı onu Hualit. "Luzia basit bir kız."

Basit, aptal, görgüsüz. Olması için uyarıldığı şeyler. Bu çıkmaza düşecek kadar aptal olduğu kesindi. Yol ayrımı çoktan geride kalmıştı, sağduyulu bir seçim yapma fırsatını tepmişti. Hualit onu ikaz etmişti ama Luzia onu dinlememişti. Özdeyişlerin ağzında bıraktığı hissi çok sevmişti, müzik sadece ona aitti, küçük bir şeydi, neredeyse hiç işe yaramayan bir şeydi ama onundu. Belki de kullandığı sihir gerçekten de şeytaniydi. Küçük ezgilerini söylediğinde ona kimin cevap verdiğini merak etmişti zaman zaman. Ya fısıldadığı duaları duyan şeytansa?

"Korkuyor," dedi Santángel. "Ayrıca işe yaramaz. Bu işin onu aştığını görmüyor musun?" Kemerin altında duruyordu şimdi, mağarasından çıkan bir yarasa gibiydi, kolonu saran kuru asmaların gölgesine sığınıyordu hâlâ. Boyu olağandışı uzundu, teni yüzünün keskin kemikleri üstüne gerilmişti. Hem güzel hem de ölüyormuş gibi görünüyordu, sanki yakışıklı bir cesedin üzerine bir çarşaf örtülmüş gibi. Öyle zayıftı ki Luzia İsa'ya yakınlaşmak için ölüm orucuna giren rahip ya da keşişlerden biri mi diye merak etti.

Gözlerinde merak uyandıran gümüşi bir ton vardı, madeni para gibi parlıyordu, göz göze geldikleri zaman Luzia onu daha önce gördüğünü fark etti, badem ağaçlarının açtığı gün teyzesi-

nin evinin sokağında görmüştü onu. Víctor de Paredes'in faytonunda oturuyordu, Luzia o sabah hissettiği hisse kapıldı şimdi de, ayakları yerden kesilmişti âdeta. Hualit'in koluna sıkı sıkı tutundu, havaya süzülüp gideceğine emindi ya da avlu taşlarına kusup kendini rezil edeceğine.

Hualit elini zarifçe kaldırıp, "İçki içmek isteyen?" diye teklifte bulundu. "Birazcık şarap olmadan iyi karar verildiği ender görülmüştür."

Hualit'in jesti her zamanki gibi latifti, sesi sakin, Luzia'ya tatlı kanyağı anımsatan o sıcak tona sahipti. Gelgelelim Luzia teyzesini çok iyi tanıyordu. Endişeliydi. Gülümseyen dudaklarının uçlarındaki kıvrımdan, başının gergin duruşundan belliydi. Hualit korkuyordu ama Don Víctor'dan değil. Güz yaprağı gibi cüppesine sarınmış soluk renkli yabancıdan korkuyordu. Santángel'den korkuyordu.

"Buraya şarap ve sohbet için gelmedim," dedi Don Víctor, sesi sinirli çıkmıştı.

Hualit hafifçe başını sallayıp tekrar Luzia'nın kolunu sıktı. "Göster onlara."

Luzia'nın beceremiyor numarası mı yapmasını istiyordu? Kendi oyunlarını mı oynuyorlardı? Gayet kolay olurdu. Don Víctor ile arkadaşı Luzia'yı gözden çıkarmaya, onun sahtekâr olduğuna inanmaya dünden hazırlardı. Don Víctor vaktini harcadığı için Hualit'e kızardı ama Hualit şüphesiz onu teselli etmenin başka bir yolunu bulurdu.

Yoksa Hualit gerçekten göstermesini mi istemişti? Luzia son kez yanından ayrılırken teyzesinin suratında gördüğü o değerlendirme ifadesini düşünmeden edemedi. Don Víctor nasıl olup da bu avluya gelmişti? Bizzat teyzesi söylemediyse Hualit'le ilişkisini nasıl öğrenmişti? İki hayat süren bir kadın için sürekli planlama doğal bir varoluş biçimiydi, avluya göz gezdiren Luzia merak içindeydi. Teyzesi bu sahneyi kendi keyfine göre mi kurmuştu?

Eh, Luzia, Hualit'ten bir şey öğrendiyse şayet o da güçlü ar-

kadaşların ne kadar değerli olduğuydu. Luzia'yı evine çekmeye çalışan Vitoria Olmeda'ya kıs kıs gülebilirdi ama Víctor de Paredes'e, kendi hamisine gülemezdi. Adamın hizmetkârları Don Marius'tan iyi giyiniyorlardı. Luzia yanabilirdi de sonunda kanatları da çıkabilirdi, kadifelerden ve incilerden kanatlar.

Luzia kolunu bırakması için Hualit'i zorlayarak teyzesinin yanından çekildi. Elini ağzının önünde kıvırıp dudaklarını gizledi, bir şeyler fısıldayacakmış gibi asmaya doğru eğildi. İlk söylediği şarkıydı, Hualit'ten öğrendiği ilk sihir. "*Quien no risica, no rosica*," demesiyle sürgündeki bir elin yazdığı mektuptan çıkan sözler havalandı. Don Víctor için leziz üzümler çıkarabilir, adam da onu çalışanlarının arasına alabilirdi. Mutfakta çalışırdı Luzia, belki oda hizmetçiliği için eğitilirdi. Ceplerini altın sikkelerle doldururdu, birden fazla elbisesi olurdu ve annesiyle babasının ruhlarının araftan çıkabilmesi için para verip dua okuturdu.

Asma bu şanslı geleceği daha çok duymaya hevesliymiş gibi açıldı, yeşil bir filiz ölü gri sapların arasından çıktı, büküldü, kıvrıldı, uzadı, yaprakların arasından sert yeşil üzümler fışkırdı, büyük salkımlar oluştu, üzümlerin gergin kabukları önce pembe sonra lal taşı gibi kırmızı renk aldı, tatlı ve yuvarlaktı üzümler, birisinin dişleri arasında patlamak için sabırsızlanıyorlardı. Luzia bir cesaret başını kaldırıp Hualit'e baktı, Hualit kollarını kavuşturmuş, dirseklerini avuçlarının içlerine almıştı, De Paredes ise dudakları hafif aralık öne eğilmişti, hasta görünümlü Santángel'in ilgisiz bakan gözleri opal gibiydi, griden yeşile, sonra altına çalıyordu rengi. Luzia yine ayaklarının yerden kesildiğini hissetti.

Asma sarmaşıkları boy verdi, kolonun etrafına sarıldı, kıvrımlı filizler kadife yapraklarıyla bir halı gibi bütün avluya yayıldı. Salkım salkım kırmızı üzümler çıktı üzerlerinde, çeşmenin kenarından sarktılar, eviyesini doldurdular. Duvarlara tırmandılar, çatıya kadar çıktılar. Hualit geri sıçradı. De Paredes pabuçlarının üstünden atlayıp bileklerine dolanan asmalar yüzünden tökezledi.

Luzia şarkısını kesmek için elini ağzına kapadı. Birkaç notaydı altı üstü, bir şey yoktu, *milagrito* bile sayılmazdı, kışın şifalı otlar

büyüsün diye söylerdi, bir keresinde Prado'da moral bulmak için pervasızlık edip kendine beyaz bir gül çıkarmıştı, sonra Águeda'nın kızının düğününde kız saçına takacak çiçeği yok diye ağlayınca ona tatlı kokulu yaseminlerden tam da ihtiyaç duyulduğu anda bir taç yapmıştı. En küçüğünden bir sihirdi bu, cılızdı, hafifti.

Ne olmuştu o hâlde? Şimdi neden üzüm yapraklarından bir kameriyenin altında duruyorlardı, gökyüzü görünmeyecekti neredeyse, asmalar çıtırdıyor, çeşmenin suyu yıldız biçimli eviyesini dolduran meyvelerin üstüne akıyor, oradan avlu taşlarına sızıyordu. O hafif ezginin yankısını neden ciğerlerinde hissediyordu, tekrar söylenmek için sabırsızlanıyordu şarkı, daha yüksek sesle, şekli öyle büyüktü ki özgür kalma arzusuyla kaburgalarını kırıp çıkabilirdi.

Víctor de Paredes'in gözleri ışıldamış, yanakları al al olmuştu. Hazine dolu bir odaya girmiş, ilk ne alacağını bilemeyen bir adama benziyordu. Luzia, Santángel'in gölgelerin arasından kendisini izlediğini hissedebiliyordu ama ona tekrar bakmaktan korkuyordu.

Nihayet Don Víctor elini uzatıp başının arkasındaki iri salkımdan bir üzüm kopardı. Üzümü ağzına attı, gözlerini kapatıp çiğnedi, yuttu, avluda adamın işleyen dişlerinin, dilinin ve gırtlağının çıkardığından başka ses çıkmıyordu.

Gözleri açıldığında açgözlülüğü hâlâ oradaydı ama o asi ifadesi kaybolmuştu. Cüppesini omuzlarının üstüne aldı ve başındaki şapkasını düzeltti. Yapılması gereken işi bilen bir adamdı o. "Hanımın aracılığıyla sana bir davet iletilecek, sen de kabul edeceksin," dedi Luzia'ya. Santángel'e peşinden gelmesi için işaret etti, yanlarından geçip kapıya yürürken siyah çizmelerinin altında üzümleri ezdi. Kapıdan sokağa çıkarken, "Aklını onu güzelleştirmeye ver," diye seslendi Hualit'e.

Santángel peşinden gitti, cüppesi dar omuzlarını sıkı sıkı sarmıştı. Yüzünü ve o tuhaf ışıltılı gözlerini saklamak için kapüşonunu kaldırmadan önce Luzia onun yüzünde gördüğü acıma duygusuna anlam veremedi.

Dokuzuncu Bölüm

Santángel'in ardından kapı kapanınca, "Ne için güzelleşecekmişim?" diye sordu Luzia.

Hualit pelteye dönmüş, omuzları çökmüştü, masaya doğru yürüdü, masanın üzerine küçük yeşim kadehlerle, kimsenin dokunmadığı peynirler ve hurmalar konmuştu. Kendisine bir kadeh şarap doldurup kafasına dikti, sonra bir tane daha doldurup Luzia'ya getirdi.

Luzia kadehi itti. "Burada ne işim var? Hamin benden ne istiyor?"

Hualit ikinci kadehi de mideye indirdi. "Asla şarabı geri çevirme, Luzia. Bir daha ne zaman teklif edileceğini bilemezsin."

"O adam kimdi? Beyaz saçlı olan?"

Hualit bu sefer ürpertisini omuzlarını sallayarak geçirmeye çalıştı. "Guillén Santángel. Kendisi... De Paredes hanesinin bir üyesidir, epey uzun süredir."

Buna açıklama denemezdi fakat Luzia'nın daha mühim soruları vardı.

"Neden yaptın bunu? Beni buraya neden getirdin?"

"Yürüyen namın yüzünden oldu. Seni Víctor'a ben getirmeseydim başkası getirirdi."

"Yeğenin olduğumu biliyor mu?"

"Tabii ki hayır. Ona yetim olduğunu söyledim, doğru da nitekim, gerisini de ona bıraktım."

"Colegio de Doctrinos'ta büyümüş bir piç olduğumu sanıyor yani?"

"Bana pek seçenek bırakmadın." Hualit yastıkların üstüne bıraktı kendini ve bir kadeh daha doldurdu. Luzia'nın gördüğü en güzel kadınlardan biriydi ama şimdi yaşlı ve yorgun görünüyordu. "Müttefike ihtiyacın var. İkimizin de var. Dün gece gördüğün o adam Antonio Pérez'in adamı."

Antonio Pérez. "Hani..."

"Kralın eski sekreteri, Luzia. İspanya'nın en kurnaz, en tehlikeli adamı ve şimdi sen onun dikkatini çektin. Mucizelerin seni böyle ele verdi işte. Marius Ordoño'nun seni Antonio Pérez'den koruyabileceğini mi sanıyorsun? Kralın senin reverans yapıp başını aptal aptal sallamanı izleyip lazımlık boşaltmaya geri yollayacağını mı sanıyorsun?"

"Kral mı?" Luzia'nın sesi zayıfladı, kekeledi. "Ama o..."

"Kral mucize istiyor, Pérez de ona bulacağına söz verdi. Kutsal bir müdafi bulmak için La Casilla'da turnuva düzenledi."

Luzia, Hualit'in yanına çöküp oturdu. "Şimdi şarap içebilirim."

Hualit şarap koydu.

"Peki," dedi Luzia ikinci kadehini bitirince. "Anlaşılan başım belada."

"Aptal olma. Önüne bir fırsat sunuldu, ben de bu fırsatı kullanmana yardım edeceğim. İkimiz için de."

"Köpekbalığının ağzı fırsat mıdır?"

"Köpekbalığı için öyledir."

Luzia balığın fiyatını, portakalın ne zaman tatlı olduğunu bilirdi. Kumaştan lekeleri, camdan izleri çıkarmayı bilirdi. Siyasetten ve itibardan anlamazdı. "Bu sular çok derin, Hualit."

"Bana Catalina demeye alışman gerek. Daha iyisi Senyora de Castro de Oro."

Luzia abartılı bir şekilde eğildi. "Özür dilerim, senyora. Ama adını değiştirmen durumumuzu değiştirmiyor. Soyağacımızdaki Museviler böyle yok olmuyor."

"Orasını ben hallederim."

Gözlerinde yine plan yaptığını belli eden o bakış vardı, Luzia nihayet anladı.

"Biliyordun," ded Luzia. "Don Víctor'un ilgileneceğini biliyordun. *Milagrito*'larımı bırakmamı söyledin çünkü sözünü dinlemeyeceğimi biliyordun. Antonio Pérez'in casusunun Casa Ordoño'ya geleceğini de biliyor muydun peki?"

Hualit hafifçe omuz silkti. "Başına bir felaket gelip gelmeme kararını sana bıraktım."

Luzia ayağa kalktı ve şaraptan dengesini yitirir gibi oldu. Hualit ona tuzak kurmuştu. Onu kışkırtmıştı, Luzia'nın inatçı gururuna, yeteneklerinin bir değeri olması gerektiğine olan inancına bel bağlamıştı.

"Aynı özdeyişleri sen de biliyorsun," dedi Luzia. "Bana öğreten sensin. Pérez'le krala yaltaklığı niye sen yapmıyorsun?"

"Senin siyaset yeteneğin yok. Benimse sihir yeteneğim yok."

Hualit bunu geçiştirir gibi söyledi ama Luzia, teyzesinin sözlerindeki karamsarlığı hayal ettiğini sanmıyordu. Bunu nasıl şimdiye dek anlamamıştı? Hualit özdeyişleri kullanamıyordu, Luzia gibi yapamıyordu. Müziklerini duyamıyordu, yoksa bu fırsatın üstüne atlardı. "Bir dur düşün, Luzia. Víctor'un sana teklif ettiği şeyi kafanda tart. Kendimi Catalina de Castro de Oro'ya nasıl dönüştürdüm sanıyorsun? Víctor de Paredes gibi bir adamın bir saatlik azgınlığından fazlasına uygun bir dula dönüşmenin bedelini düşün. Kendime yeni bir ad, yeni bir geçmiş edinmemin, soyağacımızı budamanın nasıl bir alçalma gerektirdiğini aklın hayalin almaz."

Avluya bir sessizlik çöktü, kudretli bir şey dinliyordu âdeta. Kader olsun Tanrı olsun veya daha tehlikeli bir şey, meraklı bir komşu gibi. Luzia'nın yarattığı çardaktan sarkan üzümler şimdi gözüne garip geliyordu, bir başkası asmayı çiçeklendirip büyütmüştü sanki. İçini bir tedirginlik kapladı, sanki o üzümlerden birini eline alsa avucunun içinde bir yumurta gibi titrediğini, kırmızı kabuğunun altında doğmak üzere bekleyen bir şey olduğunu hissedecekti. Ne doğabilirdi o yumurtadan? Kendisinden ne doğabilirdi? Víctor de Paredes onun geçmişini kolayca baştan yazabilir miydi?

"Bana bir isim verebilir mi?" Gerçek bir isim. Köklü bir Hıristiyan ismi, belirsizlikten, lekeden, şüpheden azade. Daha iyi evlerde iş arayabilirdi. Korkmadan evlenip çocuk yapabilirdi. Konuşmakta, okumakta, görülmekte özgür olabilirdi.

"Vermesi gerekir. Seni Pérez'e taktim edecekse şayet."

İmkânsız. Çok tehlikeli. Bunu akıllarından geçirdikleri için deli olmalılardı. "Hırsın muhakeme gücünü bozuyor," dedi Luzia, sesindeki açlığa, içindeki bu fırsatı tepemeyecek açgözlülüğe kızgındı. "Bu oyunu oynayamam."

"Sen oyunu bana bırak," dedi Hualit. "En iyileriyle bile oynayabilirim."

O sessiz avludan çok uzak olmayan bir yerde Víctor de Paredes'in faytonu başkentin yeni taş döşenmiş caddelerinden birinde takırdayarak ilerliyor, Santángel tuğlalar ve eğimli kerpiç duvarlarla arada görünen taş ön cephelerden oluşan, hepsi bir arada karmaşaya yol açan çarpık çurpuk şehrin geçip gitmesini izliyordu. Toledo'nun kıvrımlı sokaklarını, Granada'nın tepelerini düşündü. Madrid onu sıkıyordu. At boku ve çöp kokusundan, insanların gevezeliğinden tiksinmişti. Her şeyden tiksinmişti.

"Dinliyor musun, Santángel?"

Başını evet der gibi salladı ama dinlemiyordu.

"La Casilla'dan davetiye almak için geç artık," diye devam etti Víctor. "Pérez'in küçük yarışmasını birkaç hafta kaldı ama bir yolunu bulurum."

"Deneyeceğine şüphem yok." Víctor de Paredes'in elinden bir şey kaçmazdı. İtibarının ve arzularının sınırı yoktu.

Ya da iyi talihinin elbette. "Pérez diğer heveslileri aylardır hazırlıyor. Bu kız müthiş dezavantajlı olacak."

"Üstesinden gelir," dedi Víctor. "Veya gelemez."

Santángel sesindeki ilgisizliğe kanmadı. Víctor kendisi için bir yabani yaratık koleksiyonu, bir *casa de fieras* kurmayı önceden beri umuyordu muhakkak. Öbür adayları çok riskli çıkmış-

tı, Antonio Pérez'in önüne cahil bir bulaşıkçı kız çıkarmak daha tehlikeli olabilirdi. Víctor soyadını çıkarıp her akşam pırıl pırıl yapana dek cilalayabilse cilalardı. O yüzden bu kızı alenen destekleyecekse kızın işin üstesinden gelmekten başka çaresi yoktu.

"Pérez'in izin vereceğine çok mu eminsin?" diye sordu Santángel. "Senden hoşlanmıyor." Rüşvet işe yaramazdı. Pérez Madrid'de Víctor de Paredes'ten daha çok parası olan tek kişiydi.

"Verecektir. Kızın potansiyeline açılacak kapıyı kilitleyemez, kralın tekrar gözüne girmek için yanıp tutuşuyor."

"Kapıyı açtığında ne bulacak peki?"

Víctor içini çekti. "Keşke daha alımlı bir aday bulsaydı. Ama kızın yapabildiklerini gördün."

"Azıcık ev sihri."

"Biliyorum, biliyorum. Sen ne mucizeler gördün. Ama sarayda senin şahit olduğun mucizelerin görülmediğini de unutma."

"Bunu sen de unutmamalısın. Konusu açılmışken, o kız müsveddesinin yaptıklarının Tanrı'yla ve melekleriyle ilgisi yok."

"Orası beni ilgilendirmiyor."

"Al bir aptallık daha. Unvan edinmek için canını ve servetini riske atmaya değer mi?"

Víctor ona delirmiş gibi baktı. "Elbette. Onunla işim bittiğinde o kız müsveddesi öyle bir harlı ateşle yanacak ki papa bile ona bakarken gözlerini kısmak zorunda kalacak."

Santángel az daha gülecekti. Víctor ne kadar da insani görünüyordu, ne kadar rahattı, özgüvenle, mizahla sırıtıp duruyordu, sanki Santángel'le ikisi eski ahbaplarmış gibi atıp tutuyordu. Belki de öylelerdi. Bir efendi hizmetkârını gerçekten tanıyamazdı asla. Ama bir hizmetkâr efendisini çok iyi tanırdı, Víctor de Paredes'i anlamak ise hiç zor değildi. Babası ve ondan önce büyükbabası kadar hırslıydı. *Caballero*'ydu ama daha yükseklere çıkmak istiyordu, bunun için de kralın ilgisini kazanmalıydı, Santángel'in bile sağlayamayacağı bir şeydi bu. Donanmanın kaybından beri Felipe eskisinden daha çok münzevileşmişti, kalbi kırık bir âşık gibi El Escorial'da gizleniyor-

du, bir hediye gibi sunduğu kanlı savaşı kâfir İngiltere kraliçesi püskürtmüştü.

Sadece kral surat asmıyordu. Sanki bütün Madrid, bütün Kastilya onun kötü ruh hâlini paylaşıyordu. Büyük donanmaları yok olmuştu. Duaları cevapsız kalmıştı. İngiliz korsanlar kıyılarını kuşatmıştı. Piedrola'nın uyarıları ve Lucrecia de León denen o aptal çocuğun kara kehanetleri gerçekleşmişti. Başkentin pis sokakları sidik ve çöp kadar memnuniyetsizlikle de doluydu. Vergilerinin üstüne çöken, oğullarını sonu gelmeyen savaşlarda heba eden bu Avusturyalı kimdi? Tanrı İspanya'ya ve imparatorluğuna sırt mı çevirmişti yoksa? Felipe bu konuşmaları duymuştu. Bu yüzden Engizisyon'u Lucrecia ile müritlerinin peşine takmıştı.

"Pérez'in kaderine ortak olmak için bu kadar heveslenme," diye uyardı onu Santángel, daha bunu derken bile niye nefesini yorduğunu düşünüyordu. Belki de bunca yıl sonra hâlâ kendi lanetli kellesini kurtarmanın peşindeydi ve kendi talihi Víctor'la ailesininkinden ayrılamaz hâldeydi. "Kral artık onu sevmiyor."

"Pérez ona bir müdafi getirdiğinde kralın hâli tavrı da değişecektir."

"Senin müdafini."

"Aynen öyle."

"Bir bulaşıkçıyı."

"Ben bu masada bir dilenciyim, önüme ne atarlarsa almak zorundayım. Hem Marquesa de Ardales'in adayı bir zeytin çiftçisinin oğlu."

Víctor'un yüzünde hafif bir tebessüm oluştu, yara izi belli belirsiz buruştu. O metal parçası gözüne isabet edip kafatasına girmiş olsaydı. Santángel bunu defalarca kurmuştu kafasında. Víctor'un oğlu yoktu. O avda ölmüş olsaydı Santángel özgür kalır mıydı? Yoksa ona emredecek bir De Paredes vasisi bulunana kadar olduğu yerde oturmak zorunda mı kalırdı? "Seni de şaşırttı," dedi Víctor. "İtiraf et."

Santángel bunu hayatta itiraf etmezdi. En azından Víctor'a.

Ama ya kendisine? Yine bir sahtekârlık beklediğini kabul etse yeriydi. Uzun ömrü boyunca mistik veya kutsal biri olduğunu iddia eden sayısız kişiyle karşılaşmıştı. Havalanabildiğini iddia eden keşişler, imgeler tarafında ele geçirildiğinde elleri kanayan falcılar, kâhinler. Fakat bu kızın o avluda yaptıklarını ve olanları gördüğünde kanının nasıl kaynadığını yadsıyamazdı. Bu hiş hoşuna gitmemişti. Çok uzun zamandır uykudaydı. Perdeleri aralayıp güneşe kısık gözlerle bakmak istemiyordu. Gelgelelim bu zavallı hizmetçi havadan sihir çekiyor ve onu uyanmaya zorluyordu. Kız da ne kızdı üstelik: kambur omuzlar, aşağı bakan gözler, ne ağırbaşlılık, ne güzellik ne bir canlılık. Güç taşımak için acıklı bir araçtı.

Midesi guruldadı. Sanki senelerdir ilk defa acıkıyordu.

"Biraz yeteneği var," dedi Santángel kindar bir havada. "Ama bu kadarı yetmez. O ürkek, basit yaratığın Pérez'in akbabalarının arasında tutunabileceğini mi sanıyorsun? Kendi itibarını yerle bir etmek ve aileni mahvetmek istiyorsan bulaşıkçı kızı La Casilla'ya getirirsin, kız başarısız olunca ben de senin rezil olmanın keyfini çıkarırım."

En azından bu doğruydu.

"Başarısız olmayacak," dedi Víctor. "Orasını sen sağlayacaksın. Kızın gücünü gördün."

Görmüş müydü? Santángel o güçle kemiklerinin titrediğini hissetmişti. "Gördüğüm şey vahşiydi. Öngörülemez bir şeydi. Ateş yakmayı öğrenmiş bir çocuk da güçlüdür."

"Eğitilebilir."

"Kendinden ne kadar da eminsin. Ya bir terslik çıkarsa? Ailenin duruşma için Toledo'ya götürülmesini mi izleyeceksin? Servetin çok büyük, eminim Kilise ve Krallık üstüne konmak ister."

"Ailemi mahvolmaktan sen koruyacaksın, hep yaptığın gibi." Víctor sakalını çekiştirdi. "Bu kızı eğiteceksin. Pérez'in önüne koyduğu sınavları geçmesini ve turnuvayı kazanmasını sağlayacaksın. Pérez, kralın yine gözdesi ve sekreteri olacak. Kral mü-

dafiyi İngiltere'nin fahişe kraliçesini alt etmek için kullanacak. Ben de kont olacağım. Belki de dük. Zamanla bir asilzade."

"Herkes mutlu olacak."

"Sen bile, Santángel."

"İşte bu bir mucize olurdu."

"Tabii ki mutlu olacaksın," dedi Víctor. "Özgür kalacaksın."

Santángel dizine vurduğu eldivenli elini durdurdu. Víctor'un suratını izledi. Víctor özgürlük konusunda şaka yapmazdı, ağzına bile almazdı. Küçük bir çocukken Santángel'e vaatlerde bulunmuştu. Babası ya da ondan önce büyükbabası gibi zalim olmayacağını, onun köle olmasını istemediğini söylemişti. Bu durum sonra değişmişti, her şeyde olduğu gibi. Santángel sessiz kaldı, bekledi.

"Onu iyi eğit," dedi Víctor. "Kralın gözdesi olmasını garanti ye al, o zaman seni emrimden azat edeceğim."

Bunu kastetmiş olamazdı. Ancak... eğer bu kız kazanırsa, kralın yanında kendine bir yer edinirse Víctor de Paredes'in hem casusu hem hizmetkârı olurdu, yani Guillén Santángel'in hiç olmadığı kadar kıymete binerdi.

Özgürlük. Yüzlerce yıl sonra. Önce açlık, şimdi korku. Hepsi bir öğleden sonra boyunca olmuştu. Ama bunlar özünde çok da farklı şeyler değildi. Sonsuza dek erişemeyeceğine kendini inandırdığı bir şeyi istemekten duyduğu korkuydu bu.

Bulaşıkçı kızın başarmasını sağlamak mümkün müydü ki? Avluda dikilirkenki hâlini düşündü, başına sıkı sıkı taktığı beyaz başlığı, al yanakları, sihir onu ele geçirirken yumruk yaptığı kızarmış kaba elleri.

"Bu iş kötü bitecek, Víctor."

Víctor de Paredes gülümsedi. "Birileri için kötü bitebilir. Benim için değil."

Onuncu Bölüm

Luzia'nın çok beklemesi gerekmedi. Ertesi sabah pazardan dönmüş, kapıyı daha yeni kapatmıştı ki Valentina yalpalayarak mutfağa girdi, elinde çan çalar gibi bir mektup sallıyordu.

"La Casilla!" dedi ciyaklayarak, sanki sihir yapıyordu bu sözcükle, belki gerçekten sihirliydi. "La Casilla'ya gidiyoruz!"

De Paredes'in geleceğini söylediği davetiyeydi bu.

Ama bu iyi haber miydi, kötü haber mi? Konuşan Tanrı mıydı, şeytan mı?"

"Günah sarayı," dedi Águeda burnunu çekip.

"Çok büyük bir günah sarayı mı?" diye sordu Luzia, sepetini koyup omuzlarındaki şalı çözerken. Mektubun kırılmış mührünü gördü, bir labirent içinde duran ata benziyordu.

"İçinde yirmi iki odası, büyük İtalyan ressamların eserleri var. Dediklerine göre Pérez yatağını..." Valentina patavatsızlığına güldü. "Kralın yatağının birebir aynısını yaptırmış."

Aşçı sirke kavanozunun kapağını güm diye vurdu. "Şu adamın gösterişçiliği."

"Böyle bir sarayı gözünle görmek nasıldır kimbilir," dedi Luzia dikkatlice. "Kadınların hepsi çok güzel giyiniyorlardır herhalde. Şahane mücevherleri vardır."

Doña Valentina'nın parmakları kâğıdı sıktı, yüzündeki zevk ifadesi kayboldu. Mutfakta göz gezdirdi, elbisesinin önünü elledi, sanki bu davetin ne demek olduğunu, üstünde eski kadife elbisesi, boynunda sarı düğün incileriyle bir balo salonuna gir-

menin nasıl olacağını şimdi fark etmişti. Özel faytonu veya atları olmadan oraya nasıl gidecekti hem?

"La Casilla," dedi tekrar, gülümsemeye çalışarak, tek bir sözcük öğretilmiş bir kuş gibi. Arkasını döndü ve ağır ağır merdivenden çıktı.

Luzia onun sönen bir kıvılcım gibi üst katın karanlığına çıkmasını izledi. Doña Valentina nadiren mutlu görünürdü ve Luzia onun mutluluğunu çalmıştı. Ama Valentina'nın ve kendisinin beslediği umuda, hızlanıp biçim almadan, bıçak çekmek en iyisiydi.

Yerine gelen dilekler nadiren vaat ettikleri gibi çıkarlar. Aksine inanan kaz kafalılar hikâyeyi sonuna kadar dinlememiştir. Víctor de Paredes, Luzia'ya yeni bir hayat verebilirdi, geçmişine bir sünger çekebilirdi ve sonra da Hualit'i kontrol ettiği gibi onu da kontrol ederdi. O güçlü, güzeller güzeli teyzesi, rahatça gülüveren, kendi kararlarından asla şüphe duymayan, her şeyden zevk alan ve keyfine göre hareket eden teyzesi. Luzia onun bir nevi büyücü olduğunu sanmıştı hep, asil bir adamı büyülemiş, onu kendine esir etmişti. Ama o avluda gördüğü bu değildi. Hualit bu oyunun nasıl oynandığını bildiğini iddia edebilirdi ama emirler saçan Don Víctor'du, herkes de emrine amadeydi, Hualit'i korkudan tir tir titreten o tuhaf Santángel bile. Luzia'yı endişelendiren Don Víctor'un kaprisleri değildi. Luzia'nın günleri zaten Valentina'nın öfke nöbetlerine göre şekilleniyordu. Ama dün gece daha yukarılara tırmanmak istediği takdirde gerekecek performansla boğuşmak zorunda kalmıştı. Bırakın turnuvada yarışmayı, Pérez'in veya kralın önünde özdeyişlerini nasıl tekrarlayacaktı? Ayaklarını yere vurması, el çırpması cılız bir kalkandı. Hualit buna ne çözüm bulmuştu acaba? Ayrıca Luzia, Víctor de Paredes gibi bir adama kendisinden isteneni yapamayacağını nasıl açıklayacaktı? Belki Ordoño'ların yoksulluğu onu kurtarırdı. La Casilla'yı ziyaret edecek durumları yoktu, daveti kim göndermiş olursa olsun.

Hâline şükret, dedi içinden. Bu yolda daha ilerleyemediğin için şükret. Ama geri kalan günlerini lahana doğrayıp her gece toprak zeminde yatıp, içindeki can damarının kuruduğunu hissederek geçirdiğini düşününce kendini zafer kazanmış gibi hissetmiyordu. Bu küçük sihrin, bu güç kırıntısının daha fazla bir anlamı olmalıydı mutlaka.

O kadar da küçük değil, diye düşündü Águeda için hamuru açarken. Üzüm asmalarının arasında sihir gücü o kadar küçük görünmemişti gözüne. Asla kurumayacak bir su kuyusu gibi dolmuştu içine. Altında ezilecekti neredeyse. Bir keresinde babası hâlâ şehrin dış mahallelerinde iş yaparken onunla at binmişti. Bir çiftçinin atıydı, yaşlı, pire ısırıklarıyla kaplı bir attı ama Luzia yukarıda olmayı sevmişti; at şehir surlarının dışındaki kuru tepeleri ağır ağır tırmanırken kendisini başka biri gibi hissetmişti, bir prenses ya da kralın maiyetindeki zarif hanımlardan biri gibi. Bir hendeğe yaklaştıklarında babası, "Sıkı tutun, Luzia," demiş ve atın böğrüne topuklarını vurmuştu.

Altlarında hayvan canlanmış, bambaşka bir yaratığa dönüşmüştü, sanki yanlarından kanatları çıkacaktı. Hendeğin üstünden atlarken kasları Luzia'nın altında akan bir nehir gibiydi. At bir dakikadan kısa süre koşmuştu ama Luzia'nın kalbi de onunla birlikte koşmuştu, kendisi için, at için başka bir hayat görmüş ve coşkuyla dolmuştu. Hualit'in avlusunda asma dalları etrafında gümbür gümbür canlanırken sihri işte böyle bir his bırakmıştı içinde, güçlü ve zar zor kontrol edilebilen, onu her yere taşıyabilecek atak ve zinde bir şey. Yahut da şahlanıp onu sırtından atabilir ve nehir kenarında kırık bir kalçayla bırakabilirdi.

Hualit ona özdeyişlerin büyütülecek bir şey olmadığını, sadece sır tutulması gereken, küçük bir yaşam için küçük bir teselli olduğunu söylemişti. Neden Luzia ona inanmaya dünden hazırdı?

Yukarıda birisi evin kapısına vurdu.

"Luzia." Merdivenlerden aşağı adı seslenildi. Anlaşılan kuş başka kelimeler de biliyormuş. "Benimle gel."

Luzia ellerini sildi, ayaklarını vura vura basamakları çıktığında Valentina'nın yüzü kâğıt gibi beyazdı, kadın sanki kendini rahatlatmak için saçlarını okşuyordu. Hanımı hayallerinden uyandırdığı için onu cezalandıracak mıydı yoksa?

"Benimle gel," diye tekrarladı Valentina. Ama kendisi merdivenlere dönmedi.

Luzia onun peşinden salona, evin en büyük odasına gitti, gerçi en büyük oda olmasına rağmen ne salon pencerelerinden manzara görünüyordu ne de duvarlarında tablolar asılıydı. Maltızda ateş yanıyordu, Luzia maliyetine rağmen içine zeytin küspesi yerine kömür konduğunu anlamıştı. Cam kenarında ellerini arkasında birleştirmiş hâlde duran adamı görünce sendeledi. Ordoño'lar bu yüzden gösteriş yapıyordu. Víctor de Paredes. Adam hiç vakit kaybetmemişti.

Odada Don Marius'u görünce bir o kadar şoke oldu. Öğle yemeğinde nadiren evde olurdu ve vaktinin çoğunu tıkıldığı çalışma odasında geçirirdi. Onu gün ışığında görmek tuhaftı, bu kadar genç görünmesine şaşırdı. Gülümsediği için, diye fark etti. O ekşi, insanı azarlar ifade yerine memnun bir ifade vardı suratında çünkü zengin ve güçlü bir adam evine gelmişti.

"Seni burada bırakacağım," dedi Valentina, çabuk bir reverans eşliğinde.

Luzia arkasından seslenmek istedi. Sanki Valentina onu olacaklardan koruyabilecekti.

"Don Víctor, bu Luzia Cotado," dedi Marius.

Gün ışığında onu görmek tuhaf gelmişti ama adını soyadını söylerken sesini duymak basbayağı acayipti.

Luzia dik dik bakmamaya ve en iyi şekilde reverans yapmaya çalıştı ama geçen günkü kadar kötü oldu. Bir sürü şey hayal etmişti ama Don Víctor'u bu odada görmek aklının ucundan bile geçmemişti. Marius'un göğsü biraz daha kabardı. "Don Víctor yeteneklerinden haberdar olmuş, sana hamin olmayı teklif ediyor."

Hami. Başka bir bağlamda son derece yakışıksız bir teklif olurdu. Hualit, Luzia'ya Víctor de Paredes'le tanıştıkları günü,

adamın onun faytonunu Pado Bahçeleri'nde görüp yanına gelişini, Hualit'in adının Hualit Cana yerine Catalina de Castro de Oro olduğunu, dul olduğu için namusundan ya da gururlu bir babayı kızdırma riskinden endişe duyulmadan himaye altına alınabileceğini söyleyişini anlatmıştı. Ne söylediği adı ne ölen kocası gerçekti ama her iyi hikâye gibi işe yaradı ve olasılıklara kapıyı açtı. Günler kadar kısa bir süre içinde Víctor de Paredes ceviz büyüklüğünde bir zümrütle evine gelip hamisi olmayı teklif etmişti. En azından Hualit'in anlattığı hikâye buydu. Luzia ilk kez doğru muydu diye merak ediyordu. Hayat bu kadar kolay olabilir miydi, Hualit kadar güzel bir kadın için bile.

Luzia şaşkın mı görünsün, mutlu mu, korkmuş mu, bilemedi, o yüzden boş boş pabuçlarına baktı. Onu biçim vermeye uygun bir çamur topağı sanmaları en iyisiydi.

"Hami mi, senyor?" diye geveledi ağzında.

"Antonio Pérez'in karşısına çıkman için eğitilmeni ve münasip şekilde giyinmeni sağlayacak."

Luzia sessiz kalınca Marius boğazını temizledi. "Minnettar olduğunu, Don Víctor'un cömertliği için Tanrı'ya şükrettiğini söyle."

Luzia, Marius'un dediklerini tekrarlaması gerektiğini biliyordu ama sözcükler dilinde her nasılsa bir araya gelemedi. "Diğerkâm kişinin cömertliği için Tanrı'ya şükürler olsun."

"Çok güzel," dedi Marius, kız onu utandırmadığı için rahatlamıştı. "Derslerine bugün başlayacaksın."

"Benimle gel, sevgili Luzia," dedi Don Víctor.

Koridorda yürürlerken ona kolunu uzattı, eli bileğini kavradı.

"Bundan sonra konuşmadan önce dikkatli olacaksın, tatlım," diye fısıldadı. "Ben Don Marius'a benzemem, sen de rol yaptığın kadar ahmak değilsin. İkimiz de bunu unutmayalım."

Elini daha da sıktı, Luzia bileğindeki küçük kemiklerinin adamın elinde büküldüğünü hissetti. Nefesini yutar gibi oldu ama bağırmadı. Arkalarından refakatçi gibi onları takip eden Marius ile Valentina'nın fısıldaştığını duyabiliyordu.

Don Víctor, La Casilla'nın bir sürü odasını, arazisinin görkemini, düzenlenecek yemekler ve gösteriler için iyi giysilere ihtiyaçları olacağını anlatıp dururken Luzia başını salladı ve ses çıkarmadı. Luzia'nın bileği zonkluyordu ama acıya aldırış etmedi. Evet, unutmayacaktı. Daha dikkatli olacaktı. Hayırsever bir kral dilemişti, Víctor de Paredes bu rolü oynamayı istiyorsa seve seve onun kurtardığı köylü kız olacaktı. Diline hâkim olacak, reveransta ustalaşacak ve bu işten alnının akıyla çıkmanın bir yolunu bulacaktı. Köpekbalığının ağzından bu fırsatı kapacaktı, yeter ki bir yolunu bulsun.

Luzia arkasına bakınca Don Marius'un sevinçle gülümsediğini gördü. İki adım arkasında yürüyen Valentina ise basbayağı gergin görünüyordu.

Kendisini kurban sunağına götürülüyormuş gibi hissetti ama burası evin ikinci katında, çarşafların, çamaşırların saklandığı odaydı. Bebek odası olacaktı aslında ama çocukları olmamıştı. Şimdi kat kat battaniyeler, döşemelik kumaşlar kaldırılmış ve üstüne yığıldıkları dar yatak yapılmıştı. Kim yapmıştı peki? Luzia merak etti. Valentina mı silkelemişti döşeğin tozunu? O mu havalandırmıştı çarşafları? O mu düzeltmişti yatak örtüsünü?

Don Marius, "Don Víctor odanı görmek istedi," dedi, Luzia'ya sert bakışlar atarak. "Esenliğinden endişeleniyor."

Demek bu yüce adamın *milagrera*'sının kilerde uyuduğunu bilmesini istemiyorlardı.

"Evimdeki özel odada daha rahat edebilir," dedi Don Víctor. "Bol bol yer var, derslerini de kesinti ve rahatsızlık olmadan çalışabilir." Luzia bu fikirden hoşlandı. Daha dün böyle bir adamın evinde hizmetçi olma, zenginlik ve bolluk içinde yaşama şansının üstüne atlardı. Ama bileği ağrıyordu ve Don Víctor'un çatısının altında başına gelebilecekleri hayal bile etmek istemiyordu.

"Misafirperverliğinizden faydalanmak istemeyiz," diye atıldı Marius.

Valentina kolunu Luzia'nın dirseğine doladı, Luzia irkilme-

meye çalıştı. "Don Víctor, çok naziksiniz ama bütün bunlar Luzia için çok yeni ve o çok uzun zamandır evimizde çalışıyor. Burada tanıdığı, bildiği insanların arasında kalması en iyisi."

Marius karısının Don Víctor'u bozguna uğratışına şaşırdı, Luzia da etkilenmediğini söyleyemezdi. Beni kaybetme korkusu Valentina'nın zekâsını keskinleştirmeye yetiyorsa demek gerçekten değerliyim, diye düşündü hayretle Luzia.

Don Víctor'un koluyla Valentina'nın dirseği arasında lades kemiği gibi asılı kalan Luzia bekledi. Ordoño'lar onu kolay kolay bırakma niyetinde değillerdi. Luzia onların hizmetçisiydi, beklenmedik hazineleriydi, bilinmeyen bir ülkenin ganimetiydi. Fakat Víctor de Paredes onu kendi evinde istiyorsa bir yolunu bulacağından Luzia'nın kuşkusu yoktu. Hatta ona daha fazla aylık teklif edebilir ve Luzia derhal onunla birlikte kapıdan çıkıp gidebilirdi. Para korku için harika bir ilaçtı.

Ama bunun yerine adam gülümsedi, zarif bir kaybeden gibi çenesini hafifçe eğdi. Luzia hiçbir şey kaybetmediği izlenimine kapıldı. Luzia'nın bu evde olmasını istiyordu, Ordoño'ların evinde, kendi evinde değil. Luzia'nın çözmesi için bir gizem daha çıkmıştı.

Don Víctor, Marius'a, "Şartları konuşalım," dedi. "Büyük bir maceranın başındayız, dostum."

Marius ile Don Víctor gittiklerinde Valentina, "Başımıza talih kuşu kondu," dedi.

Soru sormamıştı ama cevap bekliyor gibiydi, Luzia, "Evet," demekle yetindi.

"Don Víctor'un sarayını görmüşlüğüm var. Alcázar Bahçeleri'nin yakınına yaptırmış. Öyle bir konumlandırılmış ki hemen her penceresinden parklar, çayırlar görünüyor. İnsan şehirde olduğunu unutur. Yani bana öyle dediler."

"Demek ki çok zengin."

"Ah evet. Hem de kaç nesildir. De Paredes ailesi çok şanslı olmalarıyla nam salmıştır." Don Víctor'a isabet eden ama zarar

vermeyen saçmayı hatırlayınca elmacıkkemiğine vurdu. "Ama bu sefer doğru kıyıya demir atan bizim gemimiz oldu."

Gözlerinde Luzia'nın daha önce görmediği bir vahşilik, bir ateş vardı. Don Víctor ikisine de elbiseler alacak, belki aileye bir fayton verecekti. Valentina bunun bir karşılığı olduğunu biliyor olmalıydı, tıpkı Luzia gibi. Ama ikisi de ne olduğunu tahmin edemiyordu.

"Hadi bakalım," dedi Valentina, boş odayı gösterip. Sonra kendisi de şimdi hatırlamış gibi ekledi: "Anlayasın diye söylüyorum, bu evde konumun değişmedi. Gece nerede uyuduğun fark etmez."

Luzia cevap vermeye tenezzül etmedi. Bunun doğru olmadığını ikisi de biliyordu.

On Birinci Bölüm

Valentina odadan çıkınca Luzia yatağa gitti. Çekinerek ucuna oturdu, tüm ağırlığını bırakmaktan korkmuştu. Bu odaya gerektiğinde çarşaflarla banyo örtülerini almak ve Valentina ona hatırlattığında tozunu süpürmek dışında hiç gelmezdi. Senede iki defa sandıklardan ağır battaniyeleri, pelerinleri çıkarırlar, örümcek, haşerat ne varsa gitsin diye sokakta çırparlardı. Bir keresinde sandığı açmış, içinde yan yatmış kocaman bir fare görmüşlerdi, fare kımıl kımıl yavrularını emziriyordu. Valentina çığlığı basmıştı, Águeda hiçbir şey demeden hepsini toplamış, kıpraşan çarşaf yığınını mutfağa indirmiş ve fareleri bir su kovası içinde boğmuştu. Luzia farelere acımıştı, sonra da o gün ikinci defa çeşmeye gitmesi ve iki kova su daha taşıması gerekeceği için kendine acımıştı.

Bu yatak şimdi *onun* yatağı olacaktı. Pencereden dışarı baktı. Aşağıdaki sokakta Don Víctor'la Don Marius'un konuştuklarını gördü. De Paredes'in pırıl pırıl faytonunun yanında hardal rengi üniforma giymiş iriyarı bir uşak duruyordu.

Luzia sokağın karşısında ikinci kattaki mavi perdeli camlardan içeri baktığında bir arpın yanında durmuş bir kadın görebiliyordu. Kadın ölçü alırmış gibi elini aletin ahşap çerçevesine koymuştu, Luzia çalacağını umdu. Kadın yukarı baktı, Luzia'yı şöyle bir görür gibi oldu, sonra başka işe geçti. Kadın onun nesine bakacak, nesine dikkat edecekti? Luzia altı üstü odayı toplamaya gelmiş bir hizmetçiydi.

Artık burada uyuyorum, diye bağırmak istedi. Koca evin

ağırlığı üstüne üstüne gelmeyecek, başının üstünde bir çatı olacaktı. Günün istediği vakti açabileceği penceresi olacaktı, at toynaklarının seslerini, fayton tekerlerinin takırtısını, şanslıysa kuşların cıvıltısını duyacaktı. Daha fazlası olabilir, dedi içindeki aç ses, çok daha fazlası. Bir sarayın penceresinden bakabilirsin. Bir kralla tanışabilirsin.

Leğenin yanına gitti. Sürahide su yoktu. Aynada solgun yüzünü gördü, örgülü saçlarının üzerine başlığını sıkı sıkı takmıştı. Arkasında bir hareket olunca irkildi.

Köşeden bir gölge parçası âdeta ayrılarak çıktı, karanlığın içinde Santángel belirdiğinde Luzia çığlık atmamak için kendini zor tuttu. Adamın üstünde aynı kara giysiler vardı, sarı saçları mücevher taşları gibi parlıyordu.

"Ne zamandır orada duruyorsun?" diye sordu Luzia, sesini sakin tutmaya çalışarak. Odasına erkek girmemeliydi ama Guillén Santángel her nasılsa erkekten farklı bir şeydi. "Burada olmamanız gerekir. Benimle. Yalnızken. Yatak odamda."

Hıçkırık tutmuş gibi konuşuyordu.

"Burası senin yatak odan değil."

"Tabii ki öyle, senyor."

Santángel dolabı açtı. "Bir tane bile elbise yok."

"Tek elbisem bu, senyor."

"Temiz çarşaf da yok."

"Sandığımı mı karıştırdınız?"

"Karıştıracak bir sandık yok ki." Sarı kaşı yukarı kalktı. "Burada yaşadığına dair bir iz yok. Koruyucu azizinin ikonası yok, mum yok, kuru çiçek yok, görülecek bir hatıralık eşya yok."

"Ben hizmetçiyim, senyor. Böyle şeylerle işim olmaz."

"Basit bir hizmetçinin bile maneviyatı olmasına izin verilir, Senyorita Cotado."

"Size hizmet edebilir miyim?" Luzia'nın yanakları kızardı. Böyle müstehcen bir şekilde konuşmak istememişti ama kelimeler ağzından öyle çıkıvermişti.

Santángel ışıl ışıl gözleriyle onu inceledi. "Pek sanmıyorum,"

dedi sonunda. Onu başlıklı kafasından yıpranmış pabuçlarına kadar yukarıdan aşağı süzdü. "Ellerin tam bulaşıkçı elleri."

"Çünkü bulaşıkçılık yapıyorum, senyor."

"Ensende de toprak var."

"Çünkü toprak üstünde uyuyorum."

"Demek burası senin odan değil."

"Değil," diye kabul etti Luzia. Adamın onun hakkında ne düşündüğünü neden umursuyordu ki? Neden Valentina ile Marius'u korusundu? "Kilerde yerde yatıyorum. Bir ağıldaki domuz gibi. Domuz gibi görünmemi istemiyorsanız belki bana suyla sabun bulabilirsiniz. O zaman en azından daha kıymetli bir domuz gibi görünebilirim."

Dilini ancak bu kadar tutabilmişti.

Adam kaşlarını çattı. "Hayatta kalmak istiyorsan böyle *olamazsın*."

"Ama böyleyim işte." Gölgelerin içinde kaybolan ve teyzesini korkudan tir tir titreten bu adamın yanında dikkatli olmalıydı. Ancak çenesini tutmak sandığından zordu. Belki de kimse onunla konuşmaya tenezzül etmediği zaman susmak daha kolay oluyordu.

"Yabani ot da kökünden koparılana dek çiçek verir," dedi Santángel, bir rahip gibi asık suratla. "Secreto Turnuvası bir oyundan ibaret değil. Senin parti numaralarının milleti etkileyeceği kibar bir eğlence hiç değil. Pérez kralın karşısına kutsal sihir kullanan birini çıkarırsa tekrar onun gözdesi olacağına inanıyor. Canı ve serveti tehlike altında."

"Bazılarımızın bahis oynayabileceği bir serveti yok."

"Peki ya canın? Hiç mi kıymet vermiyorsun canına?" Luzia adamın ona sorduğu soru aslında başkaymış gibi bir hisse kapıldı, sanki daha dikkatli dinlese asıl anlamını duyacaktı. Adam ona doğru bir adım attı, Luzia geri çekilmemek için kendini zor tuttu. "Bu turnuvaya katılmana neden izin verildiğini biliyor musun?"

"Çünkü Pérez çaresiz mi kaldı?"

Bunu duyan adam duraklayınca Luzia haklı olduğunu anladı. "Yarışmacılardan biri öldü," dedi. "Güzel. Bakıyorum da artık kulak kabartıyorsun. Huesca'dan genç bir keşiş."

"Onu... Don Víctor mu..."

Santángel'in tuhaf gözleri kısıldı. Ama, *Tabii ki hayır,* veya *Nasıl böyle bir şey düşünebilirsin,* diye haykırmadı. "Hayır, keşiş bir hafta kadar önce suda boğuldu. Víctor senin becerilerinden haberdar olmadan çok önce."

"Kaza mı o hâlde?"

"Ne kadar da iyimsersin. İnsanların köprülerden düştükleri bilinir. Atlayabilirler de. Ya da itilebilirler."

"Eğer Don Víctor..." Luzia oturdu. "Turnuvada başka yarışmacılar var mı?"

"Üç tane."

"O hâlde bu adaylardan biri mi öldürdü keşişi?"

"Daha ziyade hamilerinden biri ama evet. Belki de keşiş kanyaktan sarhoş oldu, kendi yansımasına bakmak için köprünün üstünden sarktı."

"Gidip çorbaya bakmam lazım."

"Çorba," diye tekrar etti adam duygusuz bir sesle.

"Águeda'nın dikkati dağılıyor ve çok uzun tutuyor ocakta. Yenmeyecek kadar tuzlu oluyor sonra."

Aklına gelen tek şey buydu. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı. Para istiyordu, düşkünler hastanesinde veya birisi ona acıyıp da yol kenarına itene kadar insanların üstüne bastığı bir sokakta sonlanmayacak bir hayat fırsatı yakalamak istiyordu. Ama bir rakip tarafından nehre atılmanın veya zehirlenmenin daha iyi olduğundan da emin değildi.

Santángel cebinden kadife bir kese çıkarıp pencerenin altındaki yazı masasına boşalttı. İçindeki tıkırdayarak düştü.

"Fasulye tanesi mi?" diye sordu Luzia. "Çorbaya mı katmamı istiyorsunuz?"

"Avluda gösterdiğin mahareti göstermeni istiyorum."

Yapamazdı. Bu sessiz odada olmazdı. Sözcükleri saklamanın

bir yolunu bulmadan olmazdı. "O zaman beni korkutmayı bıraktınız mı artık?"

"Korkmanı isteseydim korkardın. Yüz yüze kalacağın tehlikeyi anlamanı istiyorum."

"Tamam, senyor. Anlıyorum. Büyük ihtimalle yatağımda öldürüleceğim."

"Olabilir. Ama bu işin sonunu görüp kazanabilirsin de."

"Buna inanıyor musunuz?"

"Her şeyin muhtemel olduğuna inanacak kadar uzun yaşadım."

Çok yaşlı görünmüyordu. Hastalıklı ve mezarı erken boylayacak gibi görünüyordu belki ama yaşlı değildi.

"Mümkün," dedi Luzia. "Ama olası değil."

"Hiç değil," diye kabul etti adam. "Benim görevim seni hazırlamak ve mucizelerinin lanetin olmamasını sağlamak."

"Beni lanetlenmekten kurtarabilir misiniz?"

"En azından kapına getirmemeni sağlamaya çalışabilirim."

"Ya da Don Víctor'un kapısına."

"Doğru. Mucizelerinin erişmemesi gereken belli alanlar var. Canlandırma, dönüştürme. Yalnız Tanrı ve O'nun yüceliği bir şeyi başka bir şeye dönüştürebilir."

"Suyu şaraba dönüştürmek gibi."

"Aynen öyle."

"Ama simyacılar kurşunu altına çevirmeye çalışmıyorlar mı?"

"Ona bilim deniyor, mucize değil."

"Çok mantıksız," diye karşı çıktı Luzia, kendine sessiz kalmayı tembihlese de. Mütevazı ol. Minnettar ol.

"Engizisyon'a sor istersen. İllüzyonlar şeytan işidir. Mucizeler Tanrı'ya aittir."

"Ya benim *milagrito*'larım?"

"Tanrı'nın seninle konuşma yolu onlar. Sorulduğunda böyle diyeceksin."

"Tanrı beni neden seçsin?"

"Çünkü Tanrı sefilleri sever," diye patladı adam. "Yeterince soru cevapladım, şimdi ben soruyorum: Lucrecia de León'u duydun mu?"

"Görüleri olan kız."

"Kehanet rüyaları. Yüzlerce. Kralımızın donanmasının yenilgisini önceden haber verdi."

"O zaman yalancı değilmiş."

"Olmayabilir ama şimdi Toledo'da bir hücrede görüyor rüyalarını. Engizisyon onu hapse attı. Yargılanacak, sonra da sahtekârlıktan, zındıklıktan, belki de cadılık ve daha pek çok şeyden suçlu bulunacak."

"Onu yakacaklar mı?" Luzia korktuğunu göstermek istemedi.

"Bu da başka bir olasılık. Şansı varsa komünyona tekrar kabul edilir, kırbaçlanır ve sürgüne yollanır. Donanmanın yenilgisini önceden haber mi verdi yoksa buna o mu yol açtı? Azizlikle cadılık arasında çok ince bir çizgi var. Bu çizgide yürümeye hazırlıklı mısın, merak ediyorum."

"Bana bir seçenek sunuldu mu ki?"

Cevabı düşünüyormuş gibiydi. "Turnuvaya katılmamayı seçebilirsin. Bu da bizi yenilginin vereceği utançtan kurtarır."

İşte yeni bir davet, gururu yerine aklını seçmesi için bir yeni fırsat.

Kendini tutamayıp, "Ya kazanmaya çalışırsam?" diye sordu.

"O zaman sana yardım edeceğim, kötü kararlarımızın içinden en iyi şekilde çıkmaya çabalayacağız. Bu da pratik yapmak, öğlenlerini çorba karıştırarak geçirmemek anlamına geliyor. Víctor de Paredes'in emirlerine uymalısın."

Belki öyleydi. Ama bu dansın sonuna gelmişlerdi. Bu yabancının önünde hiçbir riske giremezdi.

Luzia omuz silkti ve zevkle ona sırtını döndü. "Gelgelelim çorbanın karıştırılması gerekiyor."

On İkinci Bölüm

Gerçekten ona sırtını mı dönmüştü? Başını eşek gibi aşağı sarkıtarak yürüyen ama kahvehanedeymiş gibi caka satan bu hizmetçi parçası hem de? Kız aptal değildi, Víctor'un zalimliğini anlamasından belliydi o kadarı, hayır, efendisi bir keşişi köprüde öldürsün diye kimseyi göndermemişti ama yapabilirdi.

"Neden bana maharetini göstermek istemiyorsun?" diye sordu. "Kâfirlerin tılsımlarından mı kullanıyorsun? Yoksa mucizelerinin dilini anlayacağımdan mı korkuyorsun? Dünkü küçük pantomim sırasında ağzını kapadığını gördüm."

Ayaklarını sürüyerek yürüyen Luzia durdu, dönüp ona baktı. Kolay irkiliyor görünmüyordu, bu da başka bir ilginç özelliğiydi ama bu sefer saklayamadığı bir korku vardı yüzünde. Ancak böyle dikkatini verecekse varsın olsundu.

"Hangi dili kullanıyorsun?" diye üsteledi adam. "Benden korkmana gerek yok. En azından bu konuda."

Kız yine bir şey demedi. Sandığı kadar genç değildi, âdet gördüğü ilk günün üzerinden çok geçmişti, tabii gördüyse. Yoksul, bekâr, cahil. Yine de yoksul demek çaresiz demekti. Bekâr demek gönlünü alması ya da ortadan kaldırması gereken aptal bir koca yok demekti. Okuyamıyorsa yazamazdı da, dolayısıyla başlarına bela açma riski daha düşüktü. Eli kalem tutan bir kadından daha tehlikeli bir şey yoktu. "Arapça mı?" diye sordu. "Sanskritçe mi? İbranice mi?" Cam gözlü oyuncak bir bebekle konuşmak gibiydi. "Hangi dil olursa olsun, turnuvada paçanı sıyıramazsın bundan. Sana yardım edebilirim."

Kız gözlerini ayaklarından ayırmadı, hâlâ kambur duruyordu ama teklifi değerlendirdiğini anlamıştı Santángel, kızın merakı uyanmıştı.

"Yardım edebilir misin?"

"Edebilirim. Güç sözcüklerde değil. Zihninde sözcükleri tıpkı dile dökeceknmişsin gibi oluşturmayı öğrenebilirsin. Zor değildir."

"Şarkı söylüyorum," diye mırıldandı. "Sözcükleri şarkıyla söylüyorum."

Bu bir başlangıçtı. "Okuman yoktur herhalde? Okuyabilseydin kolay olurdu."

"Fransızca konuşmayı ve pavan dansını* bilsem daha da kolay olurdu herhalde?"

Yine hazırcevaplığını göstermişti, bu tuhaf kıza bu hazırcevaplık yakışmıyordu.

"Pekâlâ, madem sözcükleri sayfa üzerinde canlandıramıyorsun gözünde, kafanda duymayı dene. Söylendikleri şekliyle dinle onları. Karanlıktaki şarkıyı duy."

Santángel kızın elini tuttu, kız irkildi. Avucu nasır tutmuştu, tırnak araları kirliydi.

"Tenin sıcakmış," diye mırıldandı Luzia.

"Anlayacağın sadece görünüşüm ceset gibi."

Luzia'nın kaşları kalktı, gülmeye korkuyormuş gibi dudaklarını sıktı.

"Gözlerini yum," dedi Santángel. Luzia kaşlarını çattı. "Namusunu lekelemek gibi bir niyetim yok."

Luzia buna neredeyse kızmıştı. Kibirliydi demek. Kolayca koz olarak kullanılabilirdi bu huy. "İşe yaramayacak," diye homurdandı Luzia. Yine de derin bir nefes alıp gözlerini yumdu. Kirpikleri güneşten çillenmiş yanaklarının üstünde kapkaraydı.

"Senin iyiliğin için yaramasını umalım. El çırpmalarınla, fısıltılarınla Antonio Pérez'i kandırabileceğini sanmam." Oda

---

* Rönesans döneminde Avrupa'da çiftlerin ettiği görkemli bir saray dansı. *–yhn*

sessizdi. Luzia'nın eli Santángel'in elinin içinde gevşemişti. "Bu odada olmanın, böyle birlikte durmanın ne kadar tuhaf olduğunu düşünüyorsun. Beni unut, bu evi, bu sokağı, Madrid'in tamamını unut. Sadece sessizliği, durgunluğu düşün. Tanrı yaratmaya başlamadan, ilk sözü söylemeden önce olduğu gibi sadece boşluk var. Şimdi, sözcük şekillensin, sessizliği bölsün. Kafanın içinde duy, sırf senin için bir şarkı olsun."

"Ezgi..."

"Ezgiyi mırıldan ya da söyle. Ama sözcükleri kendine sakla."

Luzia'nın nefes alırken göğsü kabardı, başı geriye gitti, dili dudaklarına değdi, sonra hafif bir mırıltı çıktı ağzından, tuhaf bir ezgiydi, bir notadan diğerine zıplıyordu. Santángel'e bir partiye art arda gelen insanları, kalabalığın gitgide gürültü yapmasını hatırlattı.

Luzia'nın eli elinin içinde kasıldı.

Masadaki fasulye tanesi sıcak bir tavaya konmuş gibi zıpladı. Sonra iki fasulye oldu, üç, derken on. Bir sürü. Masanın kenarından yere düştüler.

Luzia'nın gözleri açıldı, elini Santángel'in elinden çekip göğsüne bastırdı.

"İşte, bak. İnatçılığa lüzum yok. Víctor memnun kalacak."

"Kral fasulyeye mi düşkünmüş?"

Bunu duyan Santángel gülüverdi, bir bağırtıyla karıştırılacak kuru kısa bir sesti gülüşü. Pratiğini yitirmişti.

"Sözcüklere ihtiyacım olmadığını nereden bildin?" diye sordu Luzia. "Nerede öğrendin bunu?"

Santángel Heidelberg'i, Al-Azhar'ı, Hanbalık'ı, Granada'yı hatırladı. Mum ışığında gece yarılarına kadar okuduğu Arapça, Aramice yazıları, hiyerogliflerin şekillerini, tunca kazınmış yazıtları, parmak uçlarının altında açılan dünyayı hatırladı.

"Hangi dili kullandığını söylersen söylerim."

"İspanyolca," diye yalan söyledi Luzia.

"Kastilya dilinde büyük bir mucize gerçekleşmedi hiç."

"Neden peki?"

"Çünkü komuta ve fetihle gücünü harcamış bir dil. Ama sözcüklere ihtiyacın olmadığı konusunda yanıldın. İhtiyacın var. Tanrı'nın bu sefil mekanizmayı harekete geçirirken ihtiyaç duyduğu gibi. Olasılıkları dil yaratır. Bazen kullanılarak. Bazen gizli tutularak. Yarın tekrar görüşeceğiz, Luzia Cotado."

"Bunca fasulyeyle ne yapacağım?"

"Çorbaya kat," dedi Santángel, bu sefer sırtını dönen kendisi olduğu için bundan büyük zevk aldı.

On Üçüncü Bölüm

Hava nihayet serinlemeye başlamıştı, şehre yürümek artık daha keyifliydi. Santángel türlü ıstırap tatmıştı ama Madrid'in pis kokusuyla geçen yaz başlı başına bir azaptı. Ayaklarını güneye, şehrin daha inişli yokuşlu bölgesine çevirdi. Görevini ifa etmek için gerektiği kadar gidebilirdi ama şehir surlarını aşmaya kalkarsa ayaklarının onu De Paredes'e bağlayan zinciri hissedip geri çekeceğini biliyordu. Santángel bu çekime aldırmayabilirdi ama uzun süre değil, sonuçlarına katlanmak istemiyorsa tabii.

İstemiyordu. Çünkü korkağın tekiydi. Ölümden hep korkmuştu, bu acımasız hayata içerlediğinden çok.

Bulaşıkçı kızla ilk dersi ona iki şey göstermişti: Kız kıvrak zekâlıydı ve bunu saklamak için elinden geleni ardına koymuyordu. Bir hizmetçi için kötü bir strateji değildi, gerçi Santángel böyle kandırmacalara tenezzül etmeyi bırakalı çok olmuştu. Ne Víctor ne Antonio Pérez kendi fikirleri olan bir müdafi isterdi. Kız inatçı, hırçın ve ketumdu. Ama öğrenmek istiyordu ve yeteneği vardı. Hakkında başka çok az bilgi edinebilmişti.

Conversa ya da *morisca** olabilirdi. İspanya'da hâlâ yaşayan sihir çoğunlukla Morvedre, Zaragoza veya Yepes'ten gelmişti. Ama bu sihrin de ne kadarı yaşardı, kimbilir, sürgünde ve Engizisyon'da kaybolan sihir Yahudilerle Müslümanların bedenleriyle birlikte kanayarak yok oluyordu, şiirleri susturulmuştu, bilgileri kiliseye çevrilen sinagogların taşlarının, Mudéjar sa-

---

* (İsp.) Hıristiyanlığa dönen Müslüman kadın. –*çn*

raylarının kemerlerinin içine gömülmüştü. Papa, *Ghayat al-Hakim** gibi gizemli metinlere gösterilen hoşgörünün kökünü kazımış, Kral Felipe de onun izinden gitmişti.

Santángel kızla geçirdiği kısacık zamanın etkilerini şimdiden hissedebiliyordu. Adımları daha kendinden emindi, nefesleri daha derindi. Sihir paylaşmak zevkliydi ama tehlikeliydi de. Zihni ve ruhu dürterdi. Bulunduğun yeri olasılıklarla doldururdu. Santángel, Avapiés'i solunda bırakarak kestirme olsun diye dolambaçlı sokaklardan birine girdi, oradan Garavito'nun atölyesiyle köpek kulübelerine yürüdü hızla. Burası şehrin El Rastro diye bilinen yeriydi, tabakhaneler, kömürcüler, fıçıcılar burada yer alırdı, derme çatma binalar birbirine yaslanmıştı, sokaklar çamur, bok ve kesimhaneden akanla dolup taşıyordu. Yük ve eşyayla dolu arabaların olduğu trafiğin arasında giderken kimse onu görmedi. Gizli kalma yeteneği Víctor'un çok işine yarıyordu, Santángel'e kolay geliyordu ama kendisi dünyaya ilgisini yitirdikçe dünyanın da ona ilgisini yitirip yitirmediğini merak ediyordu bazen.

Garavito nemli alçı duvarları olan bir binanın alt katında oturuyordu, bina ev sahibinin ona kafeslerini koymasını izin verdiği bir avlunun etrafına yapılmıştı. Garavito tuzakçı bir aileden geliyordu, kürkçülükte şansını denediyse de bu konuda yeteneği yoktu. Köylülere ve tüccarlara döşeklerde kullanılmak üzere düşük kalite pösteki satıyordu fakat avludaki sıkış tepiş tahta kutularda kâh uluyan kâh ağlayan sansarlarla misk kedileri canlı hayvanları kürk yakalı şık paltolara, şapkalara ve kokulu eldivenlere çevirme yeteneği olan adamlara satılacaktı.

Santángel eve kolayca girebilirdi ama yine de kapıyı çaldı. Kapıyı yüzünü sokaktan geçenlerden saklayan genç bir adam açtı.

"Merhaba Manuel," dedi Santángel. "Baban evde mi?"

Genç evet dercesine başını sallayıp yana çekildi, Santángel'den uzaklaştı. Manuel daha sekiz yaşındayken kazara babasının bak-

---

* *Picatrix* ismiyle de anılan, 11. yüzyılda Arapça yazılan büyü ve astroloji kitabı. *–yhn*

tığı bir tilkiyi serbest bırakmış, bunun üzerine Garavito deriyi çivileyip germek için kullandığı çekiçle Manuel'in kafasının sol yanına vurmuştu. Oğlanın ölmesi gerekirdi ama yaşamıştı, gözü tamamen kapanmıştı, alın derisi iyileştikçe kafasındaki kraterin üstünü örtmüştü. Annesi öleli çok olmuştu ama gecenin bir yarısı kaçtı mı yoksa Garavito onu öldürdü mü sorusunun cevabı dedikoduyu kimden duyduğunuza göre değişiyordu.

Santángel eski püskü masanın üstüne bir yığın gümüş real koydu. "Git buradan. Amcalarını bul. Ya da kendi yolunu çiz."

Genç adam bir numara yapmasından korkar gibi bakışlarını Santángel'den ayırmadı. "Onu öldürecek misin?"

Santángel cevap vermeyip bekledi. Bir zamanlar bir nevi adalet, doğruculuk duygusuyla Garavito gibi bir adamı öldürmek isteyebilirdi ama şimdi sadece icabına bakılması gereken bir işti.

Manuel masadan paraları aldı, göğsüne bastırdı.

"Git," diye tekrarladı Santángel.

Avludan geçerken panik dolu bakışlara, kafeslerin deliklerini tırmalayan pençelere ilişti gözü. Buradan nefret ediyordu, bugünden sonra bir daha gelmek zorunda olmayacağı için ne kadar sevinse azdı.

Garavito bir sıranın üstünde, kanlı bir sincabın üstüne eğilmiş oturuyordu, bıçağıyla hayvanın bedenini kürkünden ayırırken pek temiz bir iş çıkarmıyordu.

"Garavito," dedi Santángel usulca.

İriyarı adam irkilip ayağa fırladı, bu esnada sıra geriye devrildi. Kara gür saçları, defalarca kırıldığından yüzünde dümdüz duran bir burnu vardı.

Gelenin Santángel olduğunu anlayınca, "Hay sikeyim," deyiverdi. Bir elinde parçalanmış sincap, diğerinde bıçakla dikildi, sonra sıkıl sıkıla eğildi. "Senyor," dedi. "Sizi beklemiyordum."

Santángel yine konuşmadı, avluya sessizlik hâkim oldu, bir tek kafeslerden miyavlamalar ve tıslamalar geliyordu.

"Benim... benim yeni bir bilgim yok," dedi Garavito. "Olduğunda haber yollayacağımdan emin olabilirsiniz."

Garavito'nun erkek kardeşleri uzak arazilerde avlanıp tuzak kuruyor, diğer avcı ve tuzakçılarla konuşuyorlardı. Geçmişte bu kişiler sayesinde Víctor kırsal kesimde olanlara dair mühim bilgiler edinmiş, sıradışı hadiselerden haberdar olmuştu.

Sessizlik uzayınca Gravito huzursuzca kıpırdandı, sonra sincap cesedini devrik sıranın üstüne attı. Bıçağını dizliklerine silerek temizledi. Elleri hâlâ kan lekeliydi.

"Pekâlâ?" dedi. "Ne istiyorsunuz? İşim var."

"Konuşmayı sevdiğin için bu işi sana bırakayım dedim."

Garavito gözlerini kaçırdı. "Don Víctor bana güvenebileceğini biliyor."

"Zeytin çiftçisinin haberini bize geç getirdin."

"Olanları açıkladım. Sadece dedikodu vardı, o kadar."

"*Milagrero** dedikodusu. Şimdi o *milagrero*, Beatriz Hortolano'ya ait."

Garavito tükürdü. "Don Víctor'un bununla bir problemi varsa..."

"Adını söyleyip durmaman akıllıca olur. Halihazırda yeterince konuştun. Donadei'nin kaybını affetti ama dedikodu konusu olmaya müsamaha göstermez. Zeytin çiftçisi hakkındaki araştırmalarımı ve Toledo'daki tanıdığımızı birilerine anlatıp durmuşsun. İşverenimizin adını dile düşürmüşsün. Yani, hayır, sana güvenmiyor ve bu çok kötü bir şey."

Garavito üstüne atıldı. Santángel bunu yapacağını biliyordu. İri adamın duruşunun değiştiğini, bıçağını daha sıkı tuttuğunu fark etmişti. Yana çekildi, Gravito öne doğru tökezledi.

Garavito dönüp tekrar bir darbe savurdu. Santángel darbeyi savuşturabilirdi ama bulaşıkçı kızla sabahki dersi ruh hâlini bozmuş olmalıydı. Darbenin inmesine izin verdi.

Bıçak Santángel'in karnına saplandı, pis sapı gövdesinden gizemli bir sürgün gibi dışa uzanmıştı.

Şaşkın Gravito kahkaha atıverdi, sanki yaptığı şeye kendisi de inanamamıştı. "Don Víctor'un akrebi sokamıyormuş meğer."

---

* (İsp.) Mucizeler gerçekleştiren erkek. –*çn*

Sesi çok gururlu, çok muzaffer çıkmıştı. Santángel kendini suçlu hissedecekti neredeyse. Bıçağı göğüskafesinin altından çekip çıkardığında adamın suratınki muzaffer ifadenin afallamaya dönmesini izlerken tatmin olmadan edemedi.

Kabzayı kibarca Garavito'ya uzattı. "Tekrar denemek ister miydin?"

Garavito, Santángel'in elindeki bıçağa oğlunun paralara baktığı gibi bir kuşkuyla baktı. Sonra kabzayı kavrayıp tekrar tekrar bıçaklayarak Santángel'i duvara sıkıştırdı.

Santángel böyle itilmeye izin verdi. Aptallık ettiğini, kendini oyuna kaptırdığını biliyordu. Garavito'nun evine gizlice sıvışıp boğazını kesmesi gerekirdi. Şimdi karnı kanıyordu, gece muhtemelen ateşi çıkacaktı. Belki oğluna *yarımay* diyen, baktığı hayvanları sırf acıyı hissetsinler diye diri diri yüzmekten hoşlanan Garavito hızlı bir ölümü hak etmiyordur diye düşünmüştü. Belki sıkılmıştı. Aklı şimdi eve gidiş yolunda ve yarınki ders için seçeceği konudaydı.

Bıçağı bir kez daha karnından çekti.

"Şeytan," dedi Garavito geri çekilirken. Santángel'in ceketinden süzülen kana kitlenmişti gözleri. "Tanrım yardım et. İsa beni kurtar."

"Acıyor," dedi Santángel. "Kendini daha iyi hissedeceksen."

Artık bu işin sonunu getirmenin vakti gelmişti. Bıçağı Garavito'ya çevirdi, midesine birkaç kez hızla sapladı, kendisine yapılan saldırının bir yankısı olarak oyunun devamı gibiydi, sonra iki dizinin arkasını yardı ki ayağa kalkamasın.

Santángel kafesleri açtı, sansarı, misk kedilerini, gelincikleri, kahverengi kürkleri kışın beyaza dönmesi beklendiği için henüz kesilmeyen erminleri, bir tanecik tilkiyi saldı. Kimisi kaçtı. Kimisi arka ayakları üstünde kalktı, havadaki kan kokusunu almışlardı, açlıkları onlara cesaret vermişti.

Yerde inleyerek yatan, yarasına elini bastırmaya çalışan Garavito'nun olduğu yere doğru çekine çekine yürüdüler. Belki

komşuları çığlıklarını duyar, yardımına gelirlerdi. Belki sokakta kendilerini nasıl ittiklediğini ya da yüzlerine nasıl vurduğunu hatırlar, sesini duymamak için camlarını kaparlardı.

Santángel binanın önünden geçerken Manuel'in gitmemiş olduğunu gördü. Pencerenin kenarından gizli gizli babasının ölmesini izliyordu.

"Bilmem gerekiyordu," dedi Manuel. "Lütfen beni öldürme."

"Yetkililer gelmeden önce mutlaka git buradan," diye karşılık verdi Santángel, sonra sokağa çıktı. Víctor bilse ona oğlunu da öldürmesini söylerdi ama Víctor orada değildi.

Şehri yürümesi yarım saatten kısa sürdü, berbat olmuş kıyafetinin üstüne pelerinini sıkı sıkı sarmıştı, eski garnizon duvarlarının üstünde yapılmış evlerin önünden geçerken kalabalık sokakların dikkat dağıtması iyi olmuştu. Garavito'ya yalan söylememişti. Yaraları acı veriyordu ancak acıya çok dikkat etmezdi. Dineceğini biliyordu. Ölmeyeceğini biliyordu. Korku olmayınca acıya katlanılıyordu. Ellerini yıkayacak, üstünü değiştirecek, sonra da bir sürü başka kişininkini unuttuğu gibi Garavito'nun da adını unutacaktı.

Çok geçmeden Casa de los Estudios'u gördü, kadınlar Arrabal Meydanı'ndaki tezgâhların arasından birbirine sesleniyor, akrobatlar Alcázar'ın önündeki meydanda gösteri yapıyordu, orada, Víctor'un gerçek bir başarı abidesi olan yeni sarayı vardı. Burası Santángel'in yaşadığı üçüncü De Paredes sarayıydı. Kiralık odalar, mütevazı evler, sonra ailenin serveti büyüdükçe daha büyük evler görmüştü. Bu saray İtalyan tarzında yapılmıştı, tuğla yerine tamamen taştandı, De Paredes servetinin kanıtı niteliğindeydi. Çok sayıdaki mülkünün en yenisiydi, Felipe'nin sarayını Madrid'e taşıyacağını dedikoduları başlayınca yapılmıştı.

Víctor'un irikıyım koruması kütüphanesinin kapısında duruyordu. El Peñaco diyorlardı ona, Sigüenza yakınlarından bir yerden gelme bir güreşçi ve dövüşçüydü. Santángel yokken

Víctor onu hep yanında tutardı. Kapıda Santángel'i görünce, "Garavito?" diye sordu.

"Artık dedikodu yapamayacak."

"Bulaşıkçı kızdan ne haber? Umutsuz vaka mı?"

"Fazlasıyla."

"Senin için büyük trajedi." Víctor yazısından başını kaldırmadı.

Santángel duyguları unutalı çok olmuştu. Dengelemesi gereken bir *ahlatıerbaa** yoktu onda, ne safrası ne dalağı ne arzuları vardı. Gelgelelim Víctor'un yazı yazmasını izlerken eski öfkesinin kıpırdandığını hissetti. Bir zamanlar özgürlük kadar intikam için de yanıp tutuşuyordu. Bu arzu onun tekdüze günlerini atlatmasını sağlamış, ona bir amaç vermişti. Ancak zamanla öfkesi bile yatışmıştı, lanetinin gerçekliğiyle, yılların acımasızca geçişiyle sönüp gitmişti. Hâlâ içinde öfke olduğunu, büyük bir nehri besleyebilecek bu yeraltı kaynağını keşfetmek ne tuhaftı.

---

* Antik ve ortaçağ tıbbında, insan vücudundaki dört temel sıvıyı, kan, sarı safra, kara safra ve balgamı temsil eder. –*yhn*

On Dördüncü Bölüm

Luzia'nın yeni odasının kilidi yoktu, olsaydı da kullanmaya zaten cesaret edemezdi. Ama bir tanecik sandalyesini, açıklayamadığı sebeplerden, kapıya dayadı yine de. Valentina'nın gecenin bir yarısı sopayla onu dövmeye geleceğini sanmıyordu, Don Marius'un ona yanaşacağından da hiç korkmamıştı. Valentina verilmesi gereken disipline göre kendi elini fazla hafif bulduğunda kocasından onu dövmesini birden fazla defa istemişti. Ama Luzia adamın onu karanlık bir koridorda sıkıştırmasından hiç endişelenmemişti. Adamın tek tutkusu pahalı at etiydi. Hem bu evin yabancısı değildi Luzia. Bu odanın kokusunu, soğuk suda bizzat kendi yıkadığı çarşafların kokusunu biliyordu. De Paredes evinin çatısının altında uyumak nasıl olurdu? Ya da La Casilla'nın? Sarayda da aynı kokular mı olurdu? Guillén Santángel güzel bir odada mı uyuyordu yoksa onu yarasa gibi tünesin diye bir çatı arasına mı atmışlardı? Adamın soğuk ve kibirli bir hâli vardı ama bilgisi yadsınamazdı.

Turnuvayı kazanmasını ve Engizisyon'un dikkatinden kaçmasını sağlayacaksa seve seve bu horgörüye katlanırdı. Sözcükleri Santángel'in söylediği gibi kafasında duymuştu, görmüştü de, Luzia ezgisini bulurken karanlığın içinde altın mürekkeple yazılmışlar gibi dans etmişlerdi. Bulaşıkçı kızların okuma yazması olmazdı, kendisinin de geçmişine dair daha fazla soruya davet çıkarmaya niyeti yoktu. *Milagrito*'larını yaparken teyzesinin mektuplarındaki özdeyişleri kendisine saklayabilirdi. Aradığı fırsat ayağına gelmişti.

Luzia kilerde parti süslemesi gibi asılmış jambonlarla sarımsakları geçirdi aklından. Uzun seferlerden döndüklerinde yumuşak bir döşeğin lüksünü yadırgadıklarından sert zeminde yatmayı tercih eden askerler olduğunu duymuştu. Ama Luzia'nın askeri bir eğilimi yoktu, karanlıkta bütün odalar birbirine benziyor olacaktı ki hemen uykuya daldı, rüyasında dizi dizi portakal ağaçları gördü, aralarından düzenli beyaz çakıllı yollar gidiyordu, yukarıda gökyüzü mavi ve bulutsuzdu. Bir çeşmeden gelen su damlaması sesini duyabiliyordu, bir yerlerde müzik çalıyordu, bilmediği bir enstrümanın tellerinden çıkan bildiği bir şarkı. Biriyle el ele yürüyordu ama kim olduğunu kestiremedi.

Uyandığında karnı zil çalıyordu, ağır ağır giyindi, rüyanın verdiği zevki üstünden atamıyordu bir türlü. Üstüne rehavet çökmüştü, rüyanın etkisiyle daha öğrenmekte olduğu bir dansın adımlarını yapmaya çalışır gibiydi hareketleri. Korse, çorap, etek. Her adımda mırıldandı, aklı rüyadaki şarkıya takılmıştı, nerede duyduğunu hatırlamaya çalışıyordu.

Luzia ateşi yakıp ekmeği yapmaya başlamak için mutfağa indi. Hâlâ yapılacak işler vardı, nerede uyursa uyursun; Valentina o konuda haklıydı. Pazardan domuz etli *empanadilla* ile tatlı kuru üzüm almak için biraz parayı gözden çıkardı. Águeda kendininkini ayva şarabıyla yapardı, Luzia onunkinin daha güzel olduğunu kabul etse de güneşin altında oturup her lokmasının tadını çıkardı, portakal bahçesinde hissettiği duyguların onu ele geçirmesine izin verdi, o huzurun, elini tutan elin verdiği zevkin. Bir keresinde Hualit'e ipek elbise kumaşı seçmesinde yardım etmişti, parmaklarının arasında serin su gibi akmıştı kumaş. Bu hissettiği ona benzer bir şeydi. O şarkıyı tekrar mırıldanmayı denedi, dilinin altında canlandığını hissetti. Bir şeye dönüşmek istiyordu şarkı, yeter ki sözlerini düşünebilsin.

Casa Ordoño'ya dönünce temiz bir önlük taktı beline, saçını sıkı sıkı başlığının içine topladı. Teneke sürahinin üstünde yansımasına baktı. Boynundaki lekeyi silmişti ama mutfağın sı-

cağında alnında biriken terle kızaran yanakları ve polen bulutu gibi tenini kaplayan çiller için yapabileceği bir şey yoktu.

Águeda kahkahayı patlattı. "Hanımefendi ziyaretçi kabulüne mi hazırlanıyor yoksa? İstediğin kadar bak, baktıkça güzelleşecek değilsin."

Luzia sürahiyi vurarak yerine koydu. "Belki de ay ışığında çıplak dans etmeliyimdir. Quiteria Escárcega cildi için mucizeler yarattığını söylüyor."

Fakat Águeda burnundan solumakla yetindi. "Ondan fazlası gerekir, şapşal şey."

"Mevcut her dişine karşılık ikisi düşsün," diye mırıldandı Luzia.

"Kimi etkilemeyi umuyorsun ki? Don Víctor yine varlığıyla şereflendirecek mi bizi yoksa? O lanet yaratığı da yanında getirir kesin."

Luzia bir an için Víctor de Paredes'i omzunda bir kuş ya da elmas tasmalı bir panterle hayal etti. Águeda'nın kimden bahsettiğini anlamıştı ama yine de sordu. "Yaratık mı?"

"*El Alacrán*." Haç çıkarıp omzunun üstünden tükürdü. "Don Víctor'un uşağını diyorum, gerçi o evde ne iş yaptığını kimbilir."

El Alacrán. Akrep. Annesi ona akreplerin yılanlardan bile tehlikeli olduklarını söylemişti çünkü akrebi kovduğunda uzaklaşmazdı. Saldırmaya hazır olana dek saklanırdı.

"Neden akrep dedin adama?" diye sordu Luzia.

"Kendisi diyor ben akrebim diye."

"Adam bir centilmen gibi giyiniyor, öyle de konuşuyor."

"O görgülü hâline aldanma sen. Doğrudan gözlerine de bakma sakın. Ruhunu böyle çalıyor insanın." Águeda sesini kıstı. "Ebedi yaşam için şeytanla anlaşma yapmış."

Luzia gözlerini devirmekten kendini alamadı. "O hâlde parasını geri alsın. Zira ölümün eşiğindeymiş gibi görünüyor."

"Ama o eşikten hiç geçmiyor, değil mi?" Águeda bir dal biberiye aldı, kokulu yapraklarını ayırmak için parmaklarının

arasından geçirdi. "Kendine dikkat etsen iyi olur, Luzia Cotado. Yolları onunla kesişenlerin başlarına kötü şeyler geliyor. Senin küçük numaralarını da duymadım sanma. Onlar şeytan işi, sana yemin ederim."

Luzia biberiyeyi Águeda'nın elinden çekip aldığı gibi ateşin içine attı. "Bir daha böyle dersen başlığını atarım ateşe."

"Hiç de–"

Luzia, Águeda'nın başlığını alıp alevlerin arasına fırlattı.

Águeda çığlık attı. "Delirmişsin sen!"

Delirmişti belki de. Ama şeytan hakkında konuşması tehlikeliydi. Bu laflar kök salabilir, darağacına dönüşebilirdi. "Benim küçük numaralarıma, *milagrito* deniyor. Tanrı'nın lütfu onlar."

"Şu kibre bak–"

"Tanrı'nın lütfu." Águeda'nın bıçağı Luzia'nın pazardan sepetinin içinde getirdiği balıklarda kullanılmak üzere masanın üstünde duruyordu. Luzia bıçağı eline almadı ama parmaklarını üstünde vurdu. "Söyle."

"Derdin ne senin? Ben–"

"Söyle."

"Tanrı'nın işi bunlar," dedi Águeda.

"Bir daha bu evin içinde şeytanın adını anmak aklına geldiğinde kulağına gidecek bir düşman için bunun ne anlama geleceğini düşün." Luzia geri çekildi. "Sakin ol, Águeda. Dindar bir kadının ona nazik davrandığında senin içine neler yapabileceğini düşün."

Bunu duyunca aşçı göz kırptı, öfkesi ve korkusunu bir yana bırakıp durum değerlendirmesi yaptı, sanki ilk defa oyun yazarı hanımın başına gelebilecek kazaları düşünmüştü.

"İşte böyle," dedi Luzia. "Kimse mucize beklememeli ama mucizeden umudunu da kesmemeli."

Santángel'i odasında onu beklerken bulacağını sanmıştı, yazı masasının başında Hualit'i, pencerenin yanındaysa Doña Valentina'yı görünce az daha tökezleyip düşecekti. En azından telaşlı görünmek için bahanesi vardı.

"Nihayet," diyen Hualit oturduğu yerden öyle bir zarafetle kalktı ki resmen havalanıyormuş gibi göründü. Baştan ayağa Catalina de Castro de Oro kılığındaydı, siyah kadifelere bürünmüştü, kolları hacimliydi, altındaki krem rengi kadifeyi gösterecek şekilde pembe detaylı desenlerle süslenmişti. Korsesi memelerini zırh gibi bastırmıştı, büyük bir çanı andırıyordu ama her nasılsa ona yakışmıştı. "Seninle tanışmak için can atıyordum. Madrid'de herkes seni konuşuyor."

Hualit'in Luzia'ya San Ginés'deki şapelde söylediği sözlerin neredeyse aynısıydı bunlar. Luzia tuhaf bir ikilik hissine kapıldı. Luzia ile Hualit, teyze yeğendiler. İki yabancıydılar, bulaşıkçı ve dul.

Valentina ellerini çırptı, sonra beline koydu. "Senyora de Castro de Oro seni La Casilla için hazırlamayı kabul etti."

"Çok naziksiniz, senyora," diyen Luzia reverans yaptı.

Hualit kaşlarını kaldırdı. Luzia geçen gece yeni odasında bir ayağını diğerinin arkasına alarak reverans pratiği yapmıştı. Çok zor değildi, hele de hizmetçilik yapmaktan bacaklarınız güçlenince.

"Ya, öyle değil mi?" diye mırıldandı Hualit sessizce. Luzia'nın etrafında yavaşça döndü ve, "Eh, pek kolay olmayacak. Kısa olduğundan heybetli görünmez, keşke ten rengi daha güzel olsaydı. Ama Pérez ona bakıp bileyeceği bir silah görmeli. Ayrıca diğer adaylardan biri Gracia de Valera, ikisini aynı kefeye koymak aptallık olur."

"O ismi hiç duymadım," dedi Valentina.

"Öyle mi? Saraya çok sık gelir."

Luzia teyzesinin zalimliğini alkışlamak istiyordu ama şu anda Valentina ile ikisi, tüneklerinden uzakta nadiren görünen iki alelade gri kuşken, Hualit'ten çok onunla ortak yanı olduğunu hissetmekten kendini alamıyordu.

Hualit ellerini çırptı ve uzun adımlarla kapıya yürüdü. "Benimle gel. Yapacak çok iş var."

"Gidiyor musunuz?" diye sordu Valentina.

"Kızla beraber gideceğim. Perucho'yu deposunda ziyaret etmek en kolayı olacak."

"Onu götüremezsiniz!"

Hualit durdu, topuğunun üstünde yavaşça döndü, abartılı bir hareketti, komik denebilirdi hatta. "Beraber gideceğiz, öyle değil mi?"

"Beraber mi?"

"Pek tabii. Sizin de yeni elbiselere ihtiyacınız var. Yanlış mı anladım yoksa?" Luzia, Valentina'nın özlemini, aşağılanmasını öyle net anladı ki. "Gidemeyiz..." Valentina'nın sesi boğuk çıkmıştı. "Refakatçisiz gidemeyiz."

Dullar çoğu kadından daha fazla özgürlüğe sahipti. Varlıklı dullar daha bile fazla. Ama yine de sınırlar vardı.

"Günah çıkardığım rahip bizim gelecek," dedi Hualit, bariz bir şey dermişçesine. "Faytonda bekliyor."

"Sizin faytonunuzda mı?"

Hualit'in dudakları seğirdi. Demek Valentina o kadar da omurgasız değildi. "Fayton Don Víctor'a ait ancak kullanmamızı teklif etti."

Luzia, Valentina'nın tereddütte kaldığını gördü. Hangi kuralı ihlal edebileceğini, hangi hakkını kullanabileceğini bilemiyordu. Gitmek için Don Marius'tan izin istemesi gerekliydi. Valentina hayır derse, Luzia'nın gitmesine izin vermezse Hualit'in ne yapacağını merak etti Luzia. Belki de izin vermemeliydi. Hualit'e haddini bildirmiş olurdu böylece, hem Luzia teyzesini tanırdı. Böyle bir irade gösterisi onu etkilerdi. Ama Luzia, Valentina'nın bu fırsatı tepmesini istemiyordu. Açgözlü tarafı kadifelere ve kürklere aşeriyordu.

"Pelerinimi alayım," dedi Valentina.

Hualit gülümsedi, Luzia da gülümsemekten kendini alamadı.

Valentina zamanında kendisine pazar tezgâhlarından iki elbise almış, düğününde giydiği üçüncüsünü de kendisi yapmıştı. Bu işin gurur yapılacak yanı yoktu. Zengin kadınların onlara

İtalya'dan, Fransa'dan kumaşlar hatta elbiseler getiren terzileri olduğunu biliyordu.

Valentina'nın, dulun yanında at süren genç adamdan daha yaşlı, daha sert görünümlü ve daha sakallı günah çıkarma rahibi dünyevi işlerle fazla ilgili olmanın kadınların tabiatında olduğunu, dünyanın ilk bahçesinde şeytanın Havva'yı böyle ayarttığını söylemişti. Ona yakut bir broşu yana yakıla istediği için çatallı bir dille uyanan genç kontesin hikâyesini anlatmıştı. Yani Valentina fayton sokaklarda tıngır mıngır ilerlerken hem maneviyatının hem dilinin tehlikede olduğunu biliyordu, gelgelelim ele avuca sığmaz, mazur görülebilir düşüncelerine ket vuramıyordu. Yakışıksızdı, ahlaksızdı ama bastırmaya çalıştıkça duyduğu zevk gözeneklerinden sızıyor, derisinden kayıyordu âdeta. Mesele sadece yeni elbiseler vaadi değildi. Sokaktan faytonla geçmesi, dünyanın böyle rengârenk yanından akıp gitmesi. Bütün şehri böyle, zihni sokakları, anıtları tanımakla meşgul hâlde, çeşmeleri, vitrinleri, beyaz göğüslü güvercin sürülerini izleyerek seve seve gezerdi. Valentina bileğini burnuna götürdü; yenine bağlı kurutulmuş ot kesesinin içi biberiye ve adaçayı doluydu, derin bir nefes aldı. Kese, taşıyan kişiyi pis kokulardan korumak içindi ama şu ânın herhangi bir pisliği olamazdı. Şehrin kokusu, sokaklardaki çöplerle dışkıların tortusu bile bugün güzel geliyordu.

Marius faytonun küçük odacığında tedirgin görünüyordu ama karısının, yanında rahip olsun olmasın, Catalina de Castro de Oro'yla gezmesine gönlü razı gelmemişti. Kadın dul olabilirdi ama keskin zekâsı ve güzelliğiyle sevilir, en iyi aileler arasında kabul edilirdi. Ancak kadın Don Víctor'a tabiydi ve Marius onu Luzia'larıyla yalnız bırakmak istemiyordu.

Marius sormamıştı ama Valentina onun endişelenmekte haklı olduğunu düşünüyordu. Luzia ile dul arasında tuhaftır ama rahat bir iletişim vardı. Belki doğru kelime rahat değildi. Sanki söyledikleri her sözün altında başka bir anlam gizliydi.

Sokağa çıktıklarında Valentina bir kez daha coşkuyla doldu.

Evden çok uzaklaşmamışlardı, Guadalajara Kapısı'na gelmişlerdi sadece ama sanki Casa Ordoño'yla aralarında koca bir okyanus vardı. Girdikleri binaya ne dendiğinden emin değildi, kısmen mağaza, kısmen depoydu. Kasap ya da kitapçı deposu gibi değildi, lüks ürünlerin depolandığı bir silo gibiydi; raflarla dolu iki yüksek tavanlı kat yürüme yolları ve merdivenlerle bağlanmıştı, üç kesim tezgâhının üzerinde kat kat kumaş ve brokar yığınları vardı, içi doldurulmuş prova mankenlerinin gövdelerine organzeler iğnelenmiş, danteller sarılmıştı. İki sıra taşlı ve dantelli başlık dolu kafa kapıları destekliyordu. Camdan gelen ışık kuştüyü dolu sandıkların üstüne düşmüştü, içleri altın ve gümüş tellerle sarılı özenle yapılmış sorguçlarla, çizgili sülün tüyleriyle, mavi ve kırmızı papağanların önce yeşil sonra sarı sarı parıldayan yanardöner tüyleriyle dolup taşıyordu.

Marius, "Amma baktın," dedi karısının kolunu çimdikleyip onu çekiştirirken.

"Neden bakmayacakmışım?" dedi kadın hiç düşünmeden. "Dünyayı ilk kez gören bir kör bakmaz mı?"

Marius bu sefer ona gözlerini öyle bir dikti ki Valentina kocasının ona vuracağını ya da başka bir şey yapacağını sandı. Marius'un dikkatine ya da öfkesine hiç mazhar olmamıştı.

Ama dul kadın kolunu Valentina'nın kolundan geçirdi. "Kadınlara bahşedilen çok az zevk var. Birazcık ipek görünce arzulamamıza şaşmamalı."

"Günahtır," dedi Valentina, sesinin ciddi ve mızmız tonundan nefret etti.

Dul kadın göz kırpmakla yetindi. "Ortalıkta çıplak dolaşmak daha büyük günah."

"İşte bu yüzden cehennemde hiç terzi olmaz," dedi kısa boylu bir adam. Üstüne kat kat işlemeli mürdüm rengi brokar kumaştan bir kıyafet giymişti.

Dul kadın rahibi onaylamadığını belli eden bir ses çıkardı, Valentina gülsün mü böyle insanlarla ahbaplık ettiği için af mı dilesin bilemiyordu.

Terzi her birini eğilerek selamladı, onlara sıcak bir edayla hoş geldiniz deyip adının çok iyi bilindiğini düşünen biri edasıyla kendisini Perucho diye takdim etti. Uzun saçlarını ortadan ayırmış, bıyığını özenle yağlamıştı. Valentina yanında duran Marius'un irkildiğini hissetti. Terzinin aksanı kusursuz olsa da yabancı bir ülkeden gelmiş havası taşıyordu.

"Kuştüylerimizi fark etmişsiniz," dedi sandıkları işaret edip. "Kralın koleksiyonundan sonra ikinci. Ak balıkçıl, devekuşu, papağan, hatta gece balıkçılı bile var. Şu renklere bir bakın. Burada şap taşı bulunmaz. Zerdeçalla ve İran'dan getirdiğimiz göz çürüğünden bile mor yemişlerle boyuyoruz." Grubu masalarından birine götürdü. "Gelin. Tedarik etmek için kâh karada kâh denizde yol teptim ve sizler için bu güzellikleri hazırladım."

Konuşurken kafasını belli belirsiz dükkânın başka bir köşesindeki baba-kız müşterilere doğru salladı.

Kız küçük bir oyuncak bebek gibiydi, kahkahası yüksek sesli ve tatlıydı, kızıl-sarı saçlarını iki taşlı tarakla geriye doğru toplamıştı.

"Ah," dedi dul, gözleri ilgiyle parlıyordu. "Teoda Halcón. En güzel ürünlerini o küçük engerek yılanında heba etmemişsindir herhalde."

"Daha çocuk," dedi Valentina, dehşet içinde.

Teoda babasıyla dükkândan çıkarken dönüp gruba göz gezdirdi, bakışları Luzia'ya takıldı, dudaklarında bir tebessüm oluştu.

Baba-kız gidince, "Sıradan bir çocuk değil," dedi dul. "Kutsal Çocuk."

Rahibi haç çıkardı. "Mukaddes görülerin kutsal çocuğu."

"Rakiplerinden biri," dedi dul, Luzia'ya. "Aklında tut."

"Küçük bir kız mı?" diye sordu Valentina.

Dul başını evet dercesine salladı. "O küçük kız meleklerle konuşuyor. Görülerindeki tutarlılık dikkat çekici."

"Saf bir kalbi var," dedi rahip. "Masumiyetin bedenleşmiş hâli."

"Orasını göreceğiz," dedi dul.

"Babası ona ne aldı?" diye sordu Don Marius.

"Ivır zıvır," diye kıkırdadı tüccar. "Sevgili kızına hediyeler. İş icabı sık sık Almanya ve Hollanda'ya gittiğinden benim hizmetlerime pek ihtiyacı kalmıyor." Dulla bakıştılar, Valentina bu bakışa anlam veremedi. "Şimdi, Luzia, sana bir bakayım. *Milagrito*'ların hakkında çok şey duydum. Görgüsüzlük edip göstermeni istemeyeceğim ama belki seni dönüştürdüğümde bu mütevazı tüccar, velinimetlerin tarafından verilen bir yemek davetine hak kazanır."

Marius kaskatı kesildi, Valentina ise hüzünlendi. Kocası asla böyle bir adamı evlerine kabul etmezdi, halbuki etse kimbilir ne güzel şeyler elde ederdi Valentina.

Perucho geri çekildi ve Luzia'yı süzdü. "Bir bulaşıkçı bir kralı nasıl etkiler? Hem gösteri yapıyor hem hizmet ediyor, peki onu nasıl en iyi şekilde gösteririz?"

"Turnuvadaki diğer rakipleri gibi giyinmeli," dedi Marius ters bir sesle.

Tüccar yine güldü. "Bu felaket bir hata olur. Prens bizi çok ilgilendirmiyor..."

"Prens mi?" diye ciyakladı Valentina. "Luzia bir prensle mi yarışacak?"

Perucho lafına devam etti. "Kutsal Çocuk saçlarıyla gözlerini öne çıkarsın diye açık renk kıyafet giyecek. Senyorita Gracia de Valera ise... şey. Onun kendi terzisi var, İtalyan bir terzi, itiraf etmek bana acı verse de adam bir dâhi. Ama bu–" Luzia'yı işaret etti. "Zorlu bir iş. Beli var. Bu da bir şey. Göğsünü gösteremeyecek olmamız çok yazık. Keşke bu kadar esmer olmasaydı. Kavrulmuş fındık gibi."

"Nasıl giyinmem gerektiğini biliyorum."

Hepsi Luzia'ya baktı, Valentina onun konuşabildiğini neredeyse unuttuğunu fark etti.

"Öyle mi?" dedi dul kadın.

"Güzellikle yarışmam. Bir çocuk gibi sevimli olmam. O yüzden bana bir zırh verin. Mütevazı olmayı seçmişim gibi görünsün."

"Enteresan," dedi Perucho.

"Dikkatimi çektin," dedi dul kadın.

Catalina de Castro de Oro'yla bakışan Luzia'nın gözleri kasvetliydi, yine şaşırtıcı biçimde zarif bir reverans yaptı. Valentina, ikisi arkadaşlık mı kurmuşlardı yoksa cephede çarpışmak üzere hazırlanan askerleri mi izliyordu, emin olamadı. Her halükârda parayı dikkatli harcarsa üç yeni elbisesi, belki bir de yeni başlığı olacaktı.

On Beşinci Bölüm

Luzia şölen sofrasında nasıl davranılması gerektiğini, münasip hitap kullanımlarını, yeni korsesiyle nasıl oturup kalkacağını, lazımlık kullanırken devirmeden ve pabuçlarını pisletmeden tarlatanının kasnağını ve desteklerini ayarlamayı öğrendi; gerçi acil bir durum olmadıkça bir hizmetçinin yardım etmesini beklemesini sıkı sıkı tembih etmişlerdi. Pabuçları deriydi ama verilen topuklu pabuçları çabucak gözden çıkardı. Tahta tabanı ve mantar topukları onu uzun gösterecekti ama Luzia'nın topukluyla yürümekte ustalaşacak vakti olmadı. İkinci provasında sallana sallana iki adım atmıştı ki Perucho elini sallayıp, "Bütün deneyler başarıyla sonuçlanmaz," diye buyurmuştu.

Dans etmeyi, bir enstrüman çalmayı bilmesi, coğrafya veya dünyadaki olaylar hakkında konuşabilmesi beklenmiyordu ondan. Aslında konuşmasına bile gerek yoktu. Etrafındakiler gülünce sen de gül ve kadehini kaldır. Gözlerin ayaklarında veya tabağında olsun. Siyasetle ilgili sorulara ve uygunsuz yaklaşanlara cevap her zaman aynıydı: "Ben korunaklı bir hayat yaşadım, senyor" veya "Ne düşüneceğimi bilemiyorum". Bulaşıkçılıktan pek de farklı değildi.

Bir sabah mutfakta kızıl saçlı bir kız belirdi, dolu pazar sepeti masaya konmuştu bile, Águeda için nohut yıkamaktan kolları dirseklerine kadar ıslanmıştı. Luzia merdivenlerin tepesinde dikildi, ne yapacağından emin değildi, sonra Águeda, "Senyorita bir şey mi istemişti?" deyiverdi. Masaya vurduğu tahta kaşığın çıkardığı sesteki hırçınlık kendi sesinde seçilmiyordu.

Luzia ağzını açıp kapadı. "Hayır," diyebildi sadece.

Águeda homurtuyla kahkaha arası bir sesi çıkarıp terli yüzündeki saçı üfledi. "Bir düşün, Juana, birkaç numara öğrenip enseni yıkarsan sen de kibar bir hanım olabilirsin." Gergindi, Luzia'nın ne olabileceği ya da neye dönüşeceğinden emin değildi. Luzia da bilmiyordu.

Ama onu daha çok endişelendiren arpalarla yemişlerin üzerinden ağzı bir karış açık bakan Juana'ydı.

Águeda onu dedikoduların alıp başını gittiği konusunda uyarmıştı, işte bu da kanıtıydı. Luzia derslerine odaklanmış, Hualit'in mektuplarındaki sözcükleri kullanmanın yeni yollarını düşünürken Casa Ordoño'da kapana kısılmıştı. "Şimdi pazara doğru yürüsem ne olurdu acaba?" diye merak etti. Başlar döner, onu takip ederler miydi, fısıltılardan bir dalga oluşur muydu? Bunu düşününce keyiften içi utanç verici bir biçimde ürperdi.

Yine de Luzia yattığı toprak yeri, kilerde sakladığı mumunu sahiplenmişti, zavallı Juana'yı terslememek için kendini zor tuttu. Merdivenlerden yavaş yavaş çıktı. Yerini kaybetmişti ama neye kederlenecekti ki? Bu yeni korku dalgası da nereden çıkmıştı? Belki de şimdiye dek hiçbiri gözüne sahici görünmediğindendi. Yatak odası, elbiseler, dersler. Hiç sahnelenmeyecek bir oyunun provasını yapıyormuş gibi hissediyordu kendini.

Santángel dersleri için odasının kapısında bekliyordu. Öyle uzundu ki Luzia adamın yüzünü doğru düzgün incelemek istese boynu tutulurdu, ayrıca bu sabah daha değişik görünüyordu. Yine solgun ve inceydi ama her an ölecek gibi değildi.

"Dikkatin dağınık," dedi Santángel, Luzia'nın peşinden odaya girerken, oda kapısı her zamanki gibi açık bırakıldı.

"Bütün bunların nereye varacağını düşünüyorum."

"Zafere elbette."

"Çok kötü bir yalancısın." Sokağın karşısında müzik odasının perdeleri ve pencere kapalıydı. Luzia bir daha o arpın çalındığını duyup duyamayacağını merak etti. "İkimiz de kazanamayacağımı biliyoruz."

"Böyle düşünseydim hiç uğraşmazdım."

"Don Víctor sana ne derse onu yaparsın sen."

Santángel kollarını kavuşturdu. "De bakalım başka neler yaparmışım."

Luzia tereddüt edecek kadar akıllıydı ama bu dersler esnasında, Santángel dışında kimse izleyip dinlemezken pervasızlık etmemekte zorlanıyordu. "Suikastçı olduğun söyleniyor."

"Bana ne buyrulursa onu yaptığımı kendin söyledin."

"Efendin sana adam öldürmeni mi buyuruyor?"

Santángel ilgisizce başını aşağı yukarı salladı. "Becerilerimden yararlanıyor, becerilerim de epey kanlı. Bizler ne buyrulursa onu yaparız. Hizmetiler için başka bir yol var mı?"

"Ben bulamadım," diye itiraf etti Luzia. Aldığı canları umursuyor muydu? Umursamamasından daha mı çok korkmalıydı Luzia?

Santángel, "Neden kazanamayacağını düşünüyorsun?" diye sordu.

"Bakışlarında görmüyorum, sesinde duymuyorum. Ne terbiyem ne duruşum müsait. Bir güç kırıntısına sahibim, o kadar, efendin hayal dünyasında yaşıyor."

"Kırıntıdan fazla senin gücün," dedi Santángel kindar bir sesle.

Luzia bunu biliyordu ama mutfakta kızıl saçlı Juana'yı görmek moralini bozmuştu. "Kazanmaya yeter mi?" diye üsteledi. "Kralın müdafisi olarak hayatta kalmaya yeter mi?"

Santángel nasıl cevap vereceğini bilemedi. Bulaşıkçı kızın gelişimi onu hem heyecanlandırıyor hem de rahatsız ediyordu. Luzia Cotado'nun içinde akan güç her neyse dizginlenmek istemiyordu. Bu güç Víctor'a ait olacaktı. Santángel'se özgür kalacaktı. Bu kadar basitti. Kız daha mutlu olmaz mıydı? Toprakta uyuduğu günlerden sonra daha memnun olmaz mıydı? Víctor'un sarayı Santángel'e bir lanet gibi gelebilirdi ama eğitimi ve evlenecek talibi olmayan bir kız için yaşam şartlarında muazzam bir değişim demekti.

Luzia kazanabilirse bir odayı fasulye taneleriyle doldurabilirdi. Bir sürü gül goncasını açtırabilirdi.

"Ama hiç öngörü yeteneği yok mu?" diye sormuştu Víctor evvelki gece. Müşkülpesent, asabi bir hâl almıştı, sürekli bulaşıkçı kızın ilerlemesi hakkında soru soruyordu. Turnuva yaklaştıkça beter olmuştu.

"Kralın öngörü yapacak astrologları var."

"Kutsal Çocuk'un öngörüleri var ama gayet de tutarlı."

"Önüme tek yeteneği olan bir kız getirdin," dedi Santángel. "Senin istediğin şekilde onu baştan yaratamam."

"Kral fasulyeyle gülü ne yapsın?"

Santángel, Víctor'un hayal gücünün kıtlığına şaşırmadan edemedi. Öngörüleri olan bir kız istiyordu ama kendisi ne kadar dar görüşlüydü.

"Fasulyeler gemi olsaydı işine yarar mıydı?" diye sordu Santángel. "Kız ona yepyeni bir donanma yapabilseydi? Bir mermiden binlercesini üretebilseydi?"

"Yapabilir mi?"

Onun yardımıyla yapabilirdi. Onun şansıyla. Ama kendisi olmayınca? "Henüz bilmiyorum."

Altın veya kıymetli taşları sonuçlar olmadan çoğaltamazdı. Kızdan bir gümüş parçasını çoğaltmayı denemesini istediğinde bunu öğrenmiş ve zararlı çıkmıştı. Gümüşler küçük eşekarılarına dönüşmüş, Santángel'in her yeri ısırıklarla kaplanmıştı. Ama kitapları bol bol yapabiliyordu, kıymetli Petrarch'ının bir sürü kopyasını oluşturmuştu, kız kendisi okuyamasa da her kelime yerli yerindeydi. Víctor'a bu tavsiyeyi vermeliydi. Kaderini bir başkasının belirsiz yeteneğine bağlamak tehlikeliydi. Unvan mühim olabilirdi ama kendini bir kralın kaprislerine maruz kalacak duruma sokmak aptalcaydı. Santángel gerçek bir dost yahut danışman olsaydı bunları ona söyleyebilirdi. Ama o bir tutsaktı, bir tutsağın da aklı fikri özgürlükte olurdu.

"Onu etkileyecek," diye söz verdi. "Sihri ondan kendim çıkarmam gerekse bile etkileyecek."

Şimdi Luzia'nın yazı masasına gidip oturmasını izledi. Kız ellerini kucağına koyup gözlerini yumdu.

"Ne yapıyorsun?"

"Oturuyorum."

"Başka?"

"Bir hizmetçi için oturmak büyük zevktir."

"Doña Valentina başka bir bulaşıkçı tutacaktı."

"Juana senin işin mi?"

"Efendimin işi. Tüm zamanını ve gücünü pratik yapıp dua etmeye vakfetmeni istiyor."

Luzia'nın gür kirpikli büyük kara gözleri açıldı. Santángel onun neden bakışlarını sakladığını, neden sürekli gözlerini ellerinde ya da sarsak ayaklarında tuttuğunu anladı. Çok zeki, dikkatli bakıyordu, bu bakışlardan yalan söylediğini anladı.

Víctor, Luzia'nın üstüne mutfak kokusu sindiğini söylediğinde yeni bir bulaşıkçı tutmayı önermişti. "Soğan ve jambon kokacaksa kızı kadifelerle giydirmenin manası ne?"

Santángel, Víctor'un yanlışını düzeltmek istemişti. Luzia'nın portakal çiçeği koktuğunu bilecek kadar yakın durmuştu ona, iyi ailelerden gelen kadınların koku sürmediğini söylemeyi bile geçirmişti aklından. Parası nasıl yetiyordu hem? Sevgilisi mi vardı yoksa? Bu düşünce onu rahatsız etti ama sırf kızın ondan bir şey gizleme lüksü olmadığı için. "O zaman onu mutfaktan çıkar," demişti Víctor'a, Luzia'nın kendi sözlerini tekrar ederek. "Bir bulaşıkçı tutarsan evin içinde fazladan iki kulağın olur."

"Paramı harcamaya ne meraklısın," diye söylenmişti Víctor.

"Çok olduğunu biliyorum da ondan."

Santángel, Luzia'yı süzdü, bakışlarına karşılık verdi. "Ev işi yapacak biri daha olmasından memnun değil misin?"

"Kız çok genç," dedi Luzia, "ayrıca bir süpürge çalısı gibi görünüyor ama bize süpürgenin kendisi lazım."

"Orası artık senin sorunun değil. Senin hedefin kazanmak.

Veya kralın birden fazla müdafi istemesini sağlayacak kadar iyi performans göstermek."

"Mümkün mü bu?"

Santángel pencereden dışarı, El Peñaco'nun Víctor'un faytonuna yaslanmış emir beklediği yere baktı. Bir ordusu olabilecekken kral neden tek bir kutsal askerle yetinsindi?

"Gücünün meleklerden geldiğine inanırsa kutsal eşya biriktirdiği gibi mucize biriktirmesi muhtemel. Ama Felipe saraydan nefret eder. Kitaplarıyla kaldığında ya da kendine layık olan işlerle uğraştığında mutludur en çok. Birden fazla müdafi seçerse şayet büyük bir rekabet için sahneyi kuruyor demektir. Bu da herkes için vahim sonuçlar doğurur."

"Nasıl bileceğim..." derken tereddütte kaldı Luzia, gözleri kapının üstünde asılı ağır haçtaydı. "Nasıl bileceğim gücümün meleklerden geldiğini?" Santángel karşısına, yatağa oturdu. "Bu tehlikeli bir soru. Kralın sarayında bir *conversa* olmaktan daha tehlikeli."

Luzia irkilince Santángel tahmininin isabetli olduğunu anladı. *Conversa*'lar Engizisyon'un başlangıcı olmuştu; hayatlarını ve evlerini kaybetmemek, sonra da İspanya'da kalmak için vaftiz olmayı kabul eden Yahudilerin gerçekten mümin olmadıkları, kendi dinlerinin ibadetlerini gizli gizli yerine getirdikleri, İspanya'nın maneviyatını bozacak sahtekârlar oldukları korkusundandı. Rahiplerle yandaşları işlerini iyi yapmışlardı, bugünlerde avlayacak gizli Yahudi çok az kalmıştı, o yüzden dikkatlerini dine aykırı davrananlara, zinacılara ve kâfirlere yöneltmişlerdi. Ama sınıf atlamak, orduya katılmak, üniversitede okumak isteyen birinin, kaç nesil geride kalmış olursa olsun Yahudi kanıyla lekelenmiş biriyle bağı olamazdı, hele de mucizeler gerçekleştirecek birinin.

Luzia kralın emrine girecek olursa hayatı didik didik edilecekti. Vaftiz edilmesinden, kilisede geçirdiği süreye, komünyon alıp almadığından yortulara katılıp katılmadığına, Paskalya öncesi oruç tutup tutmadığından domuz etinden yapılmış yemek yiyip yemediğine kadar. Teslis'e inandığına yemin etmesi istenecekti; bu kısmı kolaydı. Ama açıklaması gerekebilirdi, bunu

yaşlılar bile zor yapabilirdi. Gizli Turnuva'yı kazanmak işin daha başlangıcıydı.

"Víctor de Paredes oynadığı oyunu anlamadan hamlede bulunmaz," dedi Santángel. "Kanının saflığını doğrulamak ve senin için temiz bir geçmiş yazmak üzere bir şecere uzmanıyla anlaştı bile."

"Gelin gidiyorum sanki."

"Servetli ve itibarlı bir aileye gidiyorsun, evet."

"Bir bulaşıkçının böyle kaygıları olmaz."

"Olmaz. Kimse çul çaput içindeki bir kadına yakından bakmaz."

"Bakmalılar," dedi Luzia. "Bir evde çorbayı karıştıran, ekmeği yapan, yerleri fırçalayan, ayak ısıtıcılarının içine sıcak kömür koyan, mektuplarınızı düzenleyen, çocuklarınıza bakan kadından daha güçlü kim vardır?"

Güneş altında kalmış bir taştan yayılan sıcaklık gibi yayılıyordu öfkesi. Haklıydı elbette. Kadınlar bedene böyle girer, mutfaktan, çocuk odasından; yatağınızda, giysilerinizde, saçlarınızda olurdu elleri. Birine böyle güvenmek tehlikeliydi, akıllı bir adam evine ve soyuna bakan kadınlara saygı beslemeyi öğrenirdi.

"Bu gücün nereden geldiğini merak etmiyor musun?" diye sordu Luzia. "Korkmuyor musun?"

"*Ghayat al-Hakim*'de sihir kutsal hayatın doğal bir sonucu olarak görünür, gerçek bir bilgenin işaretidir. Kraliyet ile Kilise uzun zaman bu inancı paylaştı. Hatta kraliyetin emriyle kitap Kastilya diline tercüme edildi."

Luzia güldü. "Ama ben kutsal bir hayat sürmedim."

"Gücün her türlü hâlini gördüm," dedi Santángel. "Kutsalını da sapkınını da. Bilim, iman ve sihir arasındaki sınırları ise asla çözemedim, umurumda da olmadı."

"Korkmuyor musun peki... şeytandan? İşbirlikçilerinden?"

"Sen insanlardan kork, Luzia," dedi Santángel. "Hırslarından ve hırsları uğruna işleyecekleri suçlardan kork. Ama sihirden ve onunla yapabileceklerinden korkma."

Santángel dürüst olmaya en çok bu kadar yaklaşabilmişti.

On Altıncı Bölüm

Luzia onunlayken korkmuyordu. Sırlarını bilen akrebin, Hualit'i tir tir titreten, Águeda'nın haç çıkarmasına sebep olan bir katilin yanındayken. Belki de Santángel'in şeytandan korkmamasının sebebi kendisinin de bir iblis olmasıydı. *Yolları onunla kesişenlerin başlarına kötü şeyler geliyor.* Olabilir. Ama bu odada, sabahın ya da öğlenin sessiz saatlerinde sadece dersleri ve sihrin şekil almasının, genişlemesinin, güçlenmesinin keyfi vardı. Bu yüzden Luzia onun yanındayken kendini kolayca unutuyordu, diline hâkim olmayı bırakıyor, omuzlarını kamburlaştırmıyordu.

Bunları ona söyleyemezdi, o yüzden, "Bana sınavları anlat," dedi.

"Önce ders. Felsefeyle çok vakit geçirdik." Ayağa kalkıp masaya yürüdü, masanın üzerinde yanında sıklıkla taşıdığı deri çantayı bırakmıştı. İçinde bazen fasulye, bazen kömür, bazen kitap olurdu. Bugün çantadan küçük ipek bir kese çıkarıp içini eline boşalttı.

"Tohum mu?" Griye çalan beyaz renkli küçük tohumlarda yer yer pembe lekeler vardı. Bebek dişlerini andırıyorlardı.

"Kolay bir şeyle başlayacağız. Asmalarla yaptığın mucize gibi, çiçek açtırmalı." Avucuna tek bir tane tohum koydu.

Basitti. Sözcükler Luzia'nın zihninde oluştu, altın mürekkep sayfanın üstüne döküldü. Dilleri yeterince iyi bilmediğinden ayırt edemiyordu, İspanyolca, Türkçe, Yunanca, hangisi emin olamıyordu. Ama sanki ivme kazanıyor, İspanya'dan hiç göremeyeceği ülkelere kadar gidip dönüyorlarmış gibi hissediyordu.

Elini Santángel'in avucunun üstünde gezdirmesiyle tohumun olduğu yerde ince yeşil bir filiz fışkırıverdi, narin kökleri hiçbir şeye tutunmuyordu. Elini tekrar geçirdiğinde gövdesi kalınlaştı, yapraklarla doldu, yumru kökü büyüdü, öyle ki Santángel'in onu masaya, çantasının yanına bırakması gerekti. Luzia'nın içi ısındı, sihir âdeta elinden ona geri yansıyordu.

"Nar," dedi Luzia sevinçle.

"Meyve vermesi üç sene alır," dedi Santángel, bakışları suyun üzerinden geçen bulutlar gibiydi. "Ama bu senin için hiç de zor değildi." Başparmağı ve işaretparmağının arasına aldığı gövdeyi kırıverdi. Fidanın yeşil başı perişan bir şekilde masadan aşağı sarktı, Luzia kendi yaptığı şeyin hâline üzüldü.

"Cam gibi bir objeyi tamir etmek tamam," dedi Santángel. "Canlı bir şeyi iyileştirebilir misin?"

Asma mucizesi, şimdi de kadeh mucizesi. Kolay olmalıydı.

Luzia gözlerini kapadı, defalarca kullandığı o şarkıyı hatırladı: *Tebdilimekân, tebdilikader.* Bu sefer tuhaf gelmişti, sanki müzik iki tarafa çekiliyordu, yeni bir nota, yeni bir ezgi yaratmak istiyordu. Harfler karanlıkta yalpaladı. Luzia gözlerini açıp kendisini dikkatle izleyen Santángel'e baktı. Gözleri ne kadar garipti, yine de Luzia onun dikkatinin odağında olmaktan hoşlandığını yadsıyamazdı. Odadaki şeklini hissedebiliyordu, müziğin içindeki bir es gibi, bir kaya ağırlığında, müziğin dalgasının karşısında yerinden oynatılamaz bir kaya. Luzia şarkıyı öncekinden de büyük güçle kendi uygun şekline soktu.

Fidan kıpırdandı, yaprakları sallandı, sonra yatağındaki derin uykusundan fırlayan bir adam gibi doğruldu. Tamir olan gövdeden yeni yapraklar fışkırdı, gövdesi artık daha kalındı, gri ve sağlam. Kökleri masanın üstünde sürünerek yayıldı, portakal rengi parlak çiçekler çıktı dallarından. Santángel'in dudaklarında bir tebessüm belirdi.

"Toprak yok. Yağmur yok. Ama yine de büyüyor. Neler yapabileceğini kim bilebilir, Luzia Cotado?"

Luzia gözlerini kırpıştırdı, kendi düşüncelerinin yankısı onu irkiltmişti. Madrid'in üzerinde süzüldüğünü hissettiği o geceden, Valentina'nın konukları önünde becerilerini sergilediği ilk seferden, hâlâ gölgeli olan bir yolda temkinsiz ilk adımlarını attığı zamandan beri kendisine pişman olduğunu söylediği düşüncelerdi bunlar. Santángel'in ona inancı boş mideye şarap içmek gibiydi, Luzia'nın başını döndürüyordu.

Sessizlik Victor de Paredes'in kalın sesiyle bozuldu. "Gerçekten de küçük mucizeler."

Dudaklarının köşeleri aşağı inmişti. Solgun çıkık alnı dümdüzdü. Yediği midyenin bozuk olduğundan korkan birinin nahoş ifadesi vardı yüzünde.

"İlerleme kaydediyoruz," dedi Santángel. "Yaşam gücüne kastedildiğinde onu tekrar canlandırmak azımsanacak iş değil."

"O hâlde hangi yaraları iyileştirebildiğini görelim. Álvaro, buraya gel."

Luzia iriyarı korumayı tanıdı, arada El Peñaco dedikleri, Santángel derslere geldiği günler Don Victor'a eşik eden adamdı. Adam odaya girebilmek için başını eğmek zorunda kaldı. Gözleri açık maviydi, samanı andıran sarı saçları kulaklarının hizasında kesilmişti. Geniş yüzü öyle pembeydi ki sıcak banyodan şimdi çıkmış gibi görünüyordu.

"Şimdi," dedi Don Victor. "Bütün paramın nereye gittiğini öğrenmek istiyorum. Kendisine elbiseler aldığım, bütün ailemin umutlarının bağlandığı büyük *milagrera*'yı görmek istiyorum."

Luzia gözlerini kenetlediği ellerinden ayırmadı. Victor de Paredes'i hiç bu ruh hâlinde görmemişti ama çok iyi bilirdi bunu. Marius'tan. Valentina'dan. Hatta Águeda'dan. Vuracak birini arayan huysuz bir çocuk.

"Derslerin hoşuna gidiyor mu?"

"Evet, senyor."

"Öğretmeninden memnun musun?"

"Size ve ona minnettarım, senyor."

"Bakıyorum da Catalina'nın cilasıyla nihayet biraz parlamaya başlamışsın. Sence Pérez'i etkilemek için hazır mısın? Küçük eğlencelerin bir krala layık mı dersin?"

"Bunun için ancak dua edebilirim, senyor."

Don Víctor onu çenesinden yakaladı, kendisine bakmaya zorladı. "Küçük boktan bir bulaşıkçının dualarıyla ilgilenmiyorum."

"Víctor." Santángel'in sesi soğuktu, bir mağaranın derinliklerinden duyulan bir yankı gibiydi. "Bu kadar yeter."

"O kelimeyi bana karşı kullanamazsın. *Yeter* demek sana yasak."

"Kızı rahat bırak. Git öfkeni başka yerden çıkar."

"Ona öfkeli değilim." Víctor kızın kafasını eldivenli parmaklarıyla sıkarak salladı. "Bu vasatlığından bıktım artık." Santángel'e döndü. "Öfkemi hak eden sensin."

"O zaman beni döv. Yumruğunu iade etmenin bir yolunu bulamayacağımdan eminsen bana vur."

Luzia bu çekişmeyi anlamamıştı ama kendisine vurulmasını istemediği gibi Santángel'in de dövüldüğünü görmek istemiyordu.

Luzia, Don Víctor'u yatıştırma umuduyla, "Bana öğretmeye çalıştı," dedi. "Ben kötü bir öğrenciyim."

Ama adamın umurunda değildi.

"Gönüllü olman ne kadar hoş, Santángel. Her zamanki gibi hizmetlerin için minnettarım." Korumasına döndü. "Álvaro, parmaklarını kır. Öğrencimiz bu kadar iyi ilerleme gösteriyorsa onarabilecektir."

"Lütfen," diye söze girdi Luzia. Fakat Álvaro beklemedi. Santángel'in elini yakaladı, parmağını sola sağa büktü. O *çıt* sesi ortadan ikiye ayrılan bir çıradan çıkmıştı sanki. "Yapmayın!" diye bağırdı Luzia.

"Hadi bakalım," dedi Don Víctor. "Yapabiliyorsan o fidanı düzelttiğin gibi düzeltirsin."

Santángel bir şey demedi. Ne karşılık verdi ne direndi ne

bağırdı. Bakışları Víctor'a kilitlenmişti ama gözlerinde hiç ışık yoktu, uzun soğuk bir geceydi o bakışlar.

"Tekrar," diye buyurdu Don Víctor.

"Bekleyin!" diye yalvardı Luzia. "Zaman verin düşüneyim!"

"Şimdi de düşünüyor. Ona düşünmeyi öğret diyen oldu mu sana?"

Çıt. Álvaro, Santángel'in bir parmağını daha büktü, kışın kırılan bir dal, bir hayvanın kapanan çenesi. El Peñaco şimdi sırıtıyordu. Deli miydi bu adam? Hoşuna mı gidiyordu?

Luzia'nın zihni daha dakikalar önce kolaylıkla kendisine gelen sözcükleri bulamıyordu. *Aboltar cazal, aboltar mazal.* Ezgiyi bulamıyordu. Tek duyabildiği Santángel'in kırılan kemiklerinden çıkan sesti.

"Sen neler yapabildiğini gösterene dek Álvaro devam edecek."

Neler yapabileceğini kim bilebilir?

Luzia gözlerini yumdu, odaya, Álvaro'nun gözlerindeki beklentiye, Santángel'in yüzündeki katı teslimiyete kendini kapadı. Ezgi oradaydı, harfler birer birer oluştu ama Luzia bir kez daha o çekimi, o kayma hissini, şarkının başka bir biçim aradığını hissetti.

"Tekrar, Álvaro," diye buyurdu Don Víctor.

Bu oda, Santángel'in sabrı, kadife elbiseler ve görgü dersleri onu uyuşturmuştu. Bu evden ve içindeki herkesten nefret ediyordu. Bu şehirden de nefret ediyordu. *Buradan başka her yerde,* diye düşündü. *Buradan başka her yerde olurdum.* Ezgiyi bulmak için çabaladı, sonra bir anda bulup takip etti, mırıldandı, sesi göğsünden bir arı kovanının gücüyle fışkırdı, bir arı sürüsü onunla birlikte şarkı söylüyordu, sözcükler şekilleniyor, denizin, zamanın ötesinde yol alıyordu, sürgün sözcükleriydi bunlar, yeni başlangıçların, hayatta kalmanın sözcükleri.

Aboltar cazal, aboltar mazal.

Şarkı bir bağırma hâlinde ortaya çıktı ve Luzia acı çekiyormuş gibi çığlık attı.

On Yedinci Bölüm

Santángel kendi parmaklarının kırılma sesini dinleyerek Álvaro'nun hâlinden memnun yüzüne bakarken bir anda adam yok oluverdi. Luzia dizlerinin üstüne çöktü, ağzından kanlar fışkırıyordu.

Santángel'in yanındaki nar ağacı canlanmıştı, dalları tavana dayanmıştı, dallarından narlar sarkıyordu.

Víctor duvara yaslanmıştı, Santángel'in onu hiç görmediği kadar sarsılmıştı.

Parmaklarının acısına aldırış etmeden Luzia'nın yanına giderken yerde bir şeye takıldı. Luzia'nın gözleri deli gibi dönüyor, gırtlağından çıkan ses sızlanmayla uluma arası hayvani bir sesi andırıyordu. Yanakları, boynu, elbisesi kan olmuştu. Ellerinde, halıda kan vardı.

"Luzia," dedi sesini sakin tutmaya çalışarak. "Luzia, dilin yarılmış, şarkını söyleyip düzeltmen lazım."

Kız şimdi tir tir titriyordu. Çok geçmeden ona yardım etmenin bir yolu kalmayacak kadar kan kaybetmiş olacaktı. Santángel'in kendi sihri yoktu, bu odada her ne olduysa onun nüfuzunun gücüyle parçalamıştı.

Cılız, güçsüz bir ses duydu ve Víctor'dan geldiğini fark etti. Valentina koridorda çığlık çığlığa bağırıyordu.

"Luzia," dedi yine, büyü yapar gibi tekrarladı adını. "Luzia, dikkatini sesime ver. Bir şarkı bulmalısın. Sen yanık ekmeksin. Sen kırık camsın. Ben seni bir araya getiremem ama sen yapabilirsin."

Luzia başını iki yana salladı, Santángel kız onun sözlerine karşı mı çıkıyor yoksa onu anlayamayacak kadar korkmuş mu, kestiremedi.

Elini sıkıca tuttu. "İnsanlardan ve hırslarından korkmanı söylediğimde hata ettim," diye mırıldandı kulağına. "Hiçbir şeyden korkma, Luzia Cotado, o zaman hepsinden büyük olursun. Şimdi benim için söyle şarkını."

Luzia elini sıkınca bir zafer narası atmak istedi.

Luzia dili ortadan yarıldığı için sözcükleri oluşturamıyordu. Ama yine de bir ezgi çıktı, göğsünde bir yerden, başta hırıltılı, kesintiliydi. Sonra melodi doğdu, netleşti. Santángel çok eskilerden bu şarkıyı biliyordu. Bir bahçede duymuştu. Burun deliklerine çiçek açmış portakal ağaçlarının kokusu doldu.

Şarkı yükseldi, alçaldı, sonra tekrar yükseldi, alçaldı, sonra Luzia sakinleşti.

Santángel nazikçe Luzia'nın yüzündeki kanı yeniyle sildi.

"Ağzını aç bakayım." Dili bütün ve pembeydi. "Acıyor mu hâlâ?"

Luzia evet der gibi salladı başını.

Santángel başını kaldırıp duvara yaslanmış duran Víctor'a ve Don Marius'un kollarında ağlayan Valentina'ya baktı. "Varsa buz getirin, yoksa soğuk süt. Onu temizlemek için su da getirin. Ağlamayı da kesin. Her şey yolunda."

Gizemli bir dilde konuşuyormuş gibi baktılar ona.

Santángel ancak o zaman ayağının neye takıldığını fark etti. Kanın ve patlak narların ortasında Álvaro El Peñaco yerde yatıyordu. Ama bütün hâlde değil. Omzu, hardal rengi De Paredes üniformasının içinde bacağının bir kısmı, başının yarısı ve açık tek gözü; sanki uyumak için yatmış da döşemelerden kaymıştı.

"Gerisi nerede?" dedi Víctor nefes nefese.

Don Marius çatlamış bir sesle, "Çalışma odamda," dedi, hâlâ koridorda ağlayan karısına sarılıyordu. "Muhasebe defterlerimize bakıyordum, derken... tavandan parçalar düşmeye başladı."

Marius elini ağzına götürünce Santángel, Álvaro'nun cesedinin yanında adamın kusmuklarını bulacaklarını anladı.

Nerede terslik olduğunu, Luzia'nın ne yaptığını anlamıştı ama şimdi açıklama yapmanın zamanı değildi.

Santángel kollarının arasında Luzia'yla kalktı, kırık parmaklarından ta omuzlarına kadar acı dalgaları yayılıyordu.

"Beni odana götür," diye emretti Valentina'ya. "Juana buraya gelsin, aşçıyı da eve erken yolla. Birisi hastalandı de. Víctor, faytonu eve yolla, Gonzalo ile Celso'yu alıp gelsinler. Bu pisliği halletmemize yardım ederler. Anladın mı?"

Víctor ağzını kapadı, anca bir homurtu sesi çıkarabildi.

"Güzel," dedi Santángel. "Ayrıca efendim nezaket gösterip kırık kemiklerime bakacak birini getirtebilir mi? Bari düzgün iyileşsinler."

Víctor'un ona bakmasını bekledi.

"Tamam," diye homurdandı Víctor.

Santángel kollarında bulaşıkçı kızla Madrid'in en şanslı adamının önünden yürüyüp gitti.

On Sekizinci Bölüm

Luzia, evin geri kalanının, etrafında yeni yörüngelerinde dönmeye devam ettiği sessiz bir ceset gibi hanımının odasında uyuyordu.

Santángel'in parmaklarını düzeltmek için Víctor'un özel doktoru geldi, ona acı için bir şey vermeyi teklif etti ama Santángel kabul etmedi. Olacaklara karşı zihni uyanık kalmalıydı, zaten vücudu çoktan kendini tamir etmeye başlamıştı. Asıl tehlike çok hızlı iyileşirse kemiklerin düzgün kaynamamasıydı, bu durumda tekrar kırması gerekirdi.

Fayton Víctor'un iki adamıyla döndü, adamlar Álvaro'yu Luzia'nın odasından topladılar, kalan parçalarını Don Marius'un odasında aradılar. Sanki bir kasap arabası ters dönmüştü: bir bacakla kasık ağır masanın yanında, yarım gövdeyle gevşek bir el sarkar hâlde işlemeli sandalyenin üstünde, korumanın kafasının diğer yarısı ise kafatası temiz bir şekilde kesilmiş ve beyninin gri kütlesi muhallebi gibi ortaya çıkmış hâlde bir tabaktaydı.

Uşaklar bir şey demediler. Yaşamak için toprak, su veya Luzia'nın sihri olmayınca solmaya başlayan nar ağacını kesip biçtiler. Álvaro'nun kalıntılarını sayfiyeye götürüp Víctor'un arazilerinden birinde toprağa gömecekler ya da yedirmek için domuz bulacaklardı. Bu sorunu çözmek Santángel'in işi değildi.

Valentina hâlâ dakika başı ağlama nöbeti geçirdiği için Luzia'ya bakmak üzere dul kadın gelmişti. Álvaro'nun parçalarının yerde bıraktığı takımada gibi lekeleri silmesi için mutfaktan Juana getirildi. Marius'un çalışma odasının tavanına ise

ulaşmak zordu ama tavan süslemeleri bu felaketin kanlı izlerini gizliyordu.

Günün sonunda kasvetli işleri tamamlandığında ve Juana önlük cebinde fazladan para ve "hizmet et ve sus" uyarısıyla mutfağa yollandığında salonda toplandılar.

Tabaktaki peynirle üzümleri didiklediler, Santángel acıktığını fark ettiğine şaşırmıştı. Luzia'yı Valentina'nın yatağına yatırana kadar onu kaldırmanın ne kadar güç istediğini düşünmemişti. Sağlığı düzeliyordu, iştahıyla beraber. Onun sayesinde.

Dul yorgun görünüyordu, yüzü solmuştu. Valentina burnunu nazik nazik mendille siliyordu. Don Marius'un hâlâ beti benzi atıktı, şarabını yudumluyordu. Yapılması gereken işler varken Víctor ortadan kaybolmuştu ama şimdi dönmüştü. Suratında yine katı bir ifade vardı ama korumasını bir evin katları arasında ikiye ayrılmış hâlde gördüğünde kısa süreliğine onu terk eden küstahlığına kavuşmuştu. Volta atıyor, sonra oturuyor, sonra tekrar volta atıyordu. Nihayet, "Yarışmada böyle bir şey yaşanırsa mahvoluruz," dedi.

"Kız az daha ölüyormuş," diye mırıldandı dul kadın.

"Yara mara görmedim."

"Belki de kan yüzündendir?" diye sordu dul kadın biraz fazla heyecanla. Víctor ona ters bir bakış atınca gözlerini kaçırdı.

"Yara göremedin çünkü kendini iyileştirebildi," dedi Santángel. "Birkaç gün dinlensin, derslerine devam ederiz."

"Sence bu akıllıca mı olur?" diye sordu dul kadın.

Don Marius kadehini bıraktı, kendi çıkarları için bir rüyadan uyanmış gibi gözlerini kırpıştırdı. "Devam etmeli."

Valentina burnunu silerek, "Evet," diye ona katıldı.

Luzia derslere devam etmezse ne para olurdu ne elbise ne La Casilla'da kalma hayali. Ama Santángel de bir o kadar kötüydü. Daha kötüydü. Luzia'nın turnuvaya girmesine ihtiyacı vardı ve onu oraya sokacaktı.

Víctor tekrar volta atmaya başladı. "Büyük balo salonunun or-

tasında kanaması başlarsa ne olacak peki? Bir korumayı, bir konuğu ya da Pérez'in kendisini ortadan ikiye ayırırsa ne olacak?"

"Bugün ters giden neydi?" diye sordu dul kadın. "O odada neler oldu?"

Víctor, Santángel'e ikaz niteliğinde bir bakış attı. Catalina de Castro de Ora adamın huyunu suyunu mutlaka biliyordu ama Víctor gizli kalmasını istiyorsa öyle olacaktı.

"Bilmiyorum," diye yalan söyledi Santángel. "Ona sert davrandım. Korkusu mucizeyi lekelemiş olabilir."

"Olabilir mi böyle bir şey?" diye sordu Víctor.

Her şey olabilirdi ama bunlar çok uzun zamandır Víctor'a söylemeye cesaret ya da zahmet ettiği ilk yalanlardı. En son ne zaman yalan söylemişti? Víctor ona acı hissedip hissetmediğini sorduğunda belki. Efendisi o zamanlar daha gençti ama Santángel çoktan Víctor de Paredes'in neye dönüştüğünü görmüştü, babasının açgözlülüğü içine sızmıştı.

"Senin gibi değil," demişti o zaman Víctor'a. İstediği kadar doğru değildi bu. Santángel bazılarının anlamadığı bir şekilde acının geçici olduğunu, dayanılamayacak çok az şey olduğunu biliyordu. Ama ölümsüzlüğe ilk adım attığında çektiği eziyeti de çok iyi hatırlıyordu. Víctor'un bu sınırları sınamayacağına güvenemezdi, Víctor'un bugünkü tavrı temkinli olmasında ne kadar haklı olduğunu gösteriyordu.

Gelgelelim Santángel cahil bir bulaşıkçı kızı hiç korumasız onun hizmetine girmeye hazırlıyordu. Víctor acımasız, dul kadın kibirli, Marius ile Valentina ise açgözlü olabilirdi. Ama bu odadaki tek canavar Santángel'di. Ordoño ailesi için yerleri fırçalamaktan daha iyi bir hayatı olacak, dedi kendi kendine. Santángel yapması gerekeni yapacaktı. Canavarsa bile en azından kafessiz bir canavar olsundu.

Víctor'la baş başa konuşurlarken sesini kıstı. "Ruh hâli yeteneklerinin tesirinde etkili olabilir. Kadınları bilirsin. Korktu ve odağını kaybetti."

"Müdafilik için niye bir erkek bulamadık ki?" diye hırladı Víctor.

"Kaderi sorgulayacak çok fırsatım oldu ama kader henüz cevap vermedi."

"Onu kontrol etmenin bir yolunu bulmalısın. Kızı bir sepet dolusu yılanın içine bırakacağız. Her ısırıkta irkilmemeli."

"Bir yol bulacağız, seni temin ederim."

"Benim kadar senin geleceğin de tehlikede, Santángel."

"Unutacağım bir şey değil bu."

Víctor bunu duyunca yatışmış gibi göründü, planlarını konuşmak üzere Ordoño'larla dul kadının yanına döndü, Santángel ise yalnız kaldığında Luzia'nın dilinin yarılmasının altında yatan hakikati ve kendi tabiatının çirkin hakikatini düşündü.

Luzia uyandığında güneş çoktan batıyordu. Bir an için nerede olduğunu anlayamadı, sonra Valentina'nın odasını tanıdı. Yatak odası alacakaranlıkta suyun altından bakıyormuşsun gibi mavi bir renk almıştı. Dili hâlâ zonkluyordu, ağrısı daha azdı, ağzının içinde sıcaklık hissediyordu. Kendini zorlayıp kalktı, yatağın yanındaki sürahiden su koydu ve dikkatlice bir yudum su içti, serin ve taze bir hisle boğazından aşağı aktığını hissetti. Su bal aromalıydı.

Kanın tadını hatırlayınca öğürmemeye çalıştı.

Ne kadarını yutmuştu?

Ayağa kalktı, başı döndü, karyolanın direğine tutundu. Üstünde hâlâ kanlı elbisesi vardı. Lekeleri asla çıkaramazdı, içinden ağlamak geliyordu. Lekeli elbiseyle dışarı çıkaramazlar seni, diye hatırlattı kendine. Aile için utanç verici olur. Ama yeni elbisenin parasını ona ödetebilirler, aylığından kesebilirlerdi. Net düşünemiyordu.

Luzia yavaş yavaş ayaklarını pabuçlarına soktu, odasına gitmek için koridora çıktı. Aşağıdaki odadan gelen sesleri duyabiliyordu.

Yaşanan şiddetli olaya dair iz yoktu ortada. Yer temizdi, havada keskin bir sirke kokusu vardı. Luzia pencereye gitti. Sokağın karşısında müzik odası karanlıktı, arpın soluk şekli hayalet bir geminin pruvası gibi görünüyordu.

Leğenin başında süngerle boynundaki kanları temizledi, sonra bir mum yakıp aynaya yaklaştı. Ağzını açıp aynada dilini inceledi. Azıcık kırmızı görünüyordu ama olanlara dair bir iz, korkunç bir yara yoktu.

Islak pembe ete dokunup bastırdı. İşte. Acıyordu. Yaşanan büyük tersliğin kanıtıydı. Niye ters gitmişti her şey? Bu odada bir adam mı öldürmüştü?

Yazı masası değiştirilmişti, zeminde yer yer çizikler görünüyordu. Santángel'in içinden nar tohumlarını çıkardığı çantası duvara dayalıydı. Luzia kapıyı kapatıp diz çöktü, kutsayacakmış gibi elini çantanın üzerinde gezdirdi. Bunlar onun özel eşyalarıydı. Ama bir daha eline böyle fırsat geçer miydi?

Çantanın bağcıklarını çözüp içine göz attı. Çözemediği Fransızca bir kitap, Madrid'den gönderilmek üzere bir uşak bekleyen, kimisi mühürlü –kuyruğu kıvrılmış sokmaya hazır bir akrep– bir mektup koleksiyonu. Kime yazmıştı? Prenslere mi? Siyasetçilere mi? Casuslara mı? Bir yerlerde sevgilisinden haber bekleyen bir kadın mı vardı? Sevilla'daki bir üniversite akademisyeninden gelen Kastilya dilinde bir mektup vardı, bir tane de Latince. Gözleri kâğıdı taradı. Annesinin ona öğrettiği Latinceyi kullanmak için pek sebebi olmamıştı ama unutmamıştı, Arada Hualit'ten aldığı ilmi eserlerle elkitapları işe yaramıştı. Gözleri bir isme takıldı: *Pérez*.

Luzia durakladı, salondan gelen mırıltılı seslere kulak kabarttı, sonra elinden geldiğince çok şey öğrenmeye çalışarak okumaya devam etti. Astroloji hakkında gibi görünüyordu; Pérez'in doğduğu burç ve bu okumadan çıkardığı anlam, kralın kendi yıldızlarından uzun uzun bahsedilmesi ve Felipe'nin daha küçük bir prens olduğu zamanlar bizzat John Dee'nin onun yıldız haritasını okumuş olması.

John Dee. Protestan kraliçenin büyücüsü. Tıpkı Kutsal Çocuk gibi onun da meleklerle konuşabildiği söyleniyordu. Ama onun Tanrısı Katolik değilse kimin sesini duyuyordu? Bu odada konuşan şeytanla aynı mıydı? Luzia'nın içinden geçerek bir adamı ortadan ikiye ayırtanla?

Ayak sesleri duyunca el çabukluğuyla mektupları çantanın içine koydu, bağcıkları geri bağladı ve yatağına yattı.

"Uyanmış," diye mırıldandı Hualit içeri girerken, kapıyı kapattı. "Valentina'nın odasında kalabilirdin."

Oturup Luzia'nın yüzüne düşen saçları düzeltti. Akşamın loşluğunda Luzia'nın annesine benziyordu. En azından Luzia'nın hatırladığı kadarıyla. Aniden aklına Blanca Cotado'nun ona akrep yağının her türlü hastalığa şifa olduğunu söylediği geldi. *Ama önce yakalayıp kızartman gerekir,* mi tesoro. *Bu tehlikeye değer mi?*

Evet, mama, demişti. *İyi bir ilaç azıcık acıya değer.* Blanca gülmüş, kızına cesur olduğunu söylemişti.

"Sedefotu getirdim," dedi Hualit. "Bir de biberiye. Korunma için. Acıyor mu?"

"Çok değil." Kelimeler ağzından boğuk çıktı, sanki diliyle beraber onlar da şişmişti. "Bir tanecik elbisem var, onun da her yeri kan oldu." Ayrıca bir adam öldürmüştü.

"Benimkilerden birini veririm."

"Etek ucuna takılıp düşmek için sabırsızlanıyorum."

Hualit'in yüzünde bir tebessüm oluştu. "Neler olduğunu anlatabilir misin?"

"Kendin için mi soruyorsun, hamin için mi?"

"*Senin* hamin."

"O adam bir canavar, Hualit."

Hualit, Don Víctor'u ya da onun yerinde şeytanı görmeyi beklermiş gibi omzunun arkasına baktı. "O adı söyleme. Bu evde sakın söyleme."

"Santángel'in parmaklarını kırdı. Yani Álvaro'ya kırdırdı."

"Álvaro'yu öldürme niyetin var mıydı?"

"Hayır!" diye bağırdı Luzia. "Ben... sanmıyorum. Niyetim neydi, bilmiyorum." İçinde öldürme arzusu olsaydı bu arzu Víctor de Paredes için olurdu. "Sana kötülük yaptı mı? Canını acıttı mı?"

"O bir erkek, o yüzden cevap evet olmalı."

"Bari bir kez açık konuş."

"Evet dersem ne yapacaksın ki?"

Hualit içini çekti. "Luzia, bana hiç vurmadı, beni hiç dövmedi. Öyle zevkleri yok. Hayatım onunla daha iyi, *querida*, seninki de öyle."

Luzia başını çevirdi ama Hualit tıpkı Don Víctor gibi onu çenesinden tuttu. "Dinle, Luzia. Her akşam Víctor'u beklemek için Prado'ya giderken kullandığım faytonun parasını nerden buldum, biliyor musun? Onu baştan çıkaran elbiselerin parasını? Beni sıradan bir asilzadenin penisinden fazlasına layık iyi bir Hıristiyan dul yapması için şecere uzmanıma verdiğim parayı? Sırf bundan zevk alıyor diye adamın tekine çişiyle saçımı yıkamasına izin verdim. Sütçü gibi giyinip bir tarlanın ortasında ağlarmış gibi yaparken *alguacil*'in beni sikmesine izin verdim. Bunlar son aşağılanmalarımdı. Reverans yapmayı, kral önünde gösteri yapmayı öğrenmek *hiçbir şey* değil. Don Víctor'u da Pérez'i de memnun etmeye çabalamalısın yoksa ikimiz de bunun bedelini öderiz."

Luzia, teyzesinin elini itti. Doğrulup dizlerini göğsüne çekti, kollarını etraflarına doladı. "Özdeyişler hakkında benim kadar bilgilisin. Neden işe yarıyorlar? Neden işe yaramıyorlar? Karanlıkta kaybolmuş gibiyim."

"Burada olan şey... *esticho* olabilir. Cadılık. Turnuva yarışmacılarından biri senin yeteneklerine müdahale ediyor olabilir. Mari'ye yazacağım. Şedim konusunu ve kızgın ruhlarla nasıl başa çıkılacağını iyi bilir. *Los ke vienen i van.*"

Gelenler ve gidenler. Luzia peşine kindar bir ruhun takıldığına ya da hiç karşılaşmadığı rakiplerin yüzünden şimdiden tehlikeye girdiğine inanmak istemiyordu.

Hualit uzun bir süre sessiz kaldı. "Gento Isserlis'e de yazacağım ama nasıl anlattığıma dikkat etmem lazım. Putperestliğe karşı sürekli teyakkuz hâlinde."

"Rahip mi bu kişi?"

"Haham."

"Sen... sen bir hahamla mı mektuplaşıyorsun?"

Teyzesi gözlerini yumdu. "Selanik'te kendi cemaati var. Sinagogdaki lambaların gazyağı için para gönderiyorum. Orada bir sürü sinagog var. Düşünebiliyor musun?"

Luzia, teyzesinin kullandığı kelimelere anlam veremiyordu.

Hualit üzgün üzgün baktı. "Ne olduğumu cidden bilmiyor musun? Neden hep zeytin ikram ediyorum da jambon ikram etmiyorum? Kutsal ayin için neden özel günah çıkartma rahibim var ve neden bu rahibin kendi sırları var?"

"Ama demiştin ki... babama... aptal demiştin ona. O–"

"Çünkü aptaldı. Çünkü bizi ancak gizlilik koruyabilir."

"Ama vaftiz edildin!"

"Benim tercihim değildi. Kral Manuel, Portekiz Yahudilerinin çocuklarından feragat etmelerini talep etti, anneler bebeklerinin vaftiz edildiklerini görmektense boğazlarını kestiler. Anneannem de öyle yapmalıydı belki de. Ölüm yerine vaftiz olmayı seçenlere *Anusim* deniyor. Zorlananlar. Ama biz torunları, katillerinin kiliselerinde diz çöküp yalandan dualar eden bizler ne oluyoruz?"

Hıristiyan. Hıristiyandı onlar, değiller miydi? Ama işte teyzesi karşısındaydı, sadece iyi şarapla ipek derdindeymiş gibi görünen teyzesi Yahudiydi, Engizisyon'un nefret ettiği her şeyin cisimleşmiş hâliydi.

"Luzia, istersem en kutsal, en dindar Hıristiyan olayım, onlara yine de yetmez. Onların büyük dini ekmeği ete, şarabı kana çevirebilir. Ama dünyanın bütün kutsal suyu ve duasının Bir Yahudiyi gerçekten Hıristiyan yapabileceğine inanmazlar."

"Ana biliyor mu?" Evin kâhyası her gün kiliseye Hualit'le beraber gidiyordu. Hepsi gösteriş miydi?

"Elbette. Birlikte dua ediyoruz, yapabildiğimiz zaman Şabat'ımızı beraber kutluyoruz."

Bir çatı altında iki Yahudi. Luzia sırtını duvara yasladı. "Bunu bana neden şimdi anlatıyorsun? Niye böyle bir sır yüklüyorsun üstüme?"

"Zalimlik mi ettim?" dedi Hualit merakla. "Olabilir. Baban sana kendi adıyla uyumlu Portekizce bir ad vermek istedi. Ama benim annem bana güçlü bir ad verdi. Bir kadının ya da erkeğin adı değil. İbranice değil. İspanyolca değil. Arapça değil. Hepsi birden. Mucizelerini yapmak için kullandığın özdeyişler gibi. O gücün nereden geldiğini anlamamız gerekmiyor, sadece senin kullanabileceğini bilmen yeterli."

"Bunu nasıl söyleyebilirsin? Bugün bir adam öldürdüm ben. Bu odada öldü. Ya Don Víctor'u öldürmüş olsaydım? O zaman ne olacaktı?"

"Kendisi de aynı şeyi merak etmiyor sanma, Luzia. Senden biraz korkması iyi bir şey. Ona uysal olduğunu göster. Pérez'i kazan, ardından kralı kazan. Onlar da seni mücevherlere ve paraya boğsunlar."

"Sonra ne olacak?"

"Ceplerin altınla gümüşle dolunca kaçmanı sağlayacağız. Selanik'te Haham Gento'ya katılacağız. Cemaati zorla dinden döndürülenlerle doldu. Bizi geri kabul edecekler. Bize dinimize uygun bir şekilde ibadet etmeyi öğretecekler. Yazları dut yiyeceğiz, kışları rüzgâra göğüs gereceğiz. Şabat'ımız kutsal olacak ve yaşlanmaktan başka bir şeyden korkmayacağız. Ama o güne dek bizi koruyacak tek şey bu saygınlık illüzyonu ve bunun için Víctor de Paredes'e ihtiyacımız var. Bugün neyin ters gittiğini öğren ve bir daha olmasına izin verme."

On Dokuzuncu Bölüm

Luzia'nın bir gün istirahat etmesine müsaade edildi, o da günün çoğunu Hualit'in eski elbiselerini deneyerek geçirdi. Valentina bir iğneyle daha iyi olmuştu ama bir hizmetçinin işlerini görmek canına tak etmişti artık.

Elbise kahverengi kadifedendi, ev işi veya başka iş görmeye hiç uygun değildi. Beli ve göğüs çevresi Luzia'ya dar gelmişti, kolları fazla uzundu ve giydiği bütün elbiselerden güzeldi. Peruchо'dan sandıkların gelmesini beklerlerken kan lekeli elbiseye kalmadığın için şükret, diye hatırlattı kendisine. Ama içindeki tek duygu kırgınlıktı. Geçen gece teyzesi farklı bir kadın gibiydi, hayalperest ve narin. İspanya'yı terk etme konusunda ciddi miydi? Luzia'yı yanında mı götürecekti? Luzia o kadınla kendisini Víctor de Paredes'e sunan, ona hiç kendiliğinden para veya gözden çıkardığı bir elbise vermemiş kadını bağdaştıramıyordu bir türlü.

Santángel geldiğinde Luzia giyinmiş, temizlenmiş ve masasına oturmuştu. Çantasını ne zaman gelip aldığını bilmiyordu ama mektuplarının ellendiğini fark edecek olursa suçu başkasında bulacağına dair Luzia'nın kendisini teskin etmesi gerekti. Olaydan beri insanlar bu odaya girip çıkmışlardı, cahil bir hizmetçinin onun yazışmalarıyla ne ilgisi olabilirdi?

Ama Santángel geldiğinde şüpheli veya suçlayıcı bir hâli yoktu. Kapı eşiğinde durup, "Elbisen üstüne olmamış. Sana nar getirdim," demekle yetindi.

"Günaydın demenin yeni bir şekli mi bu?"

Santángel çantasını masanın üzerine koydu, içinden kare şeklinde bir kumaş peçete, deri kılıflı küçük bir bıçak ve bir nar çıkardı.

"Benimkilerden biri mi bu?" diye sordu Luzia. Santángel başını evet dercesine salladı.

Luzia başka yöne baktı. Yerde, Álvaro'nun başının yanında duran narları düşünmekten kendini alamıyordu.

Santángel peçeteyi masaya serip meyveyi üstüne koyarken Luzia, "Ne yapacağım bunla?" diye sordu. Koyu kırmızı kabuğu ancak olgun narlarda görülen inceliğe sahipti. "Yine ağaç mı yapacağım?"

"Çok kolay olur."

"Rengini mi değiştireceğim?"

"İlginç olur."

"Tadını mı değiştireceğim?"

"İşte bu çok yazık olur."

Karşılıklı bu sakin konuşmaları Luzia'yı rahatlattı, bu odada olanların, Álvaro'ya yaptığı şeyin ilişkilerini değiştireceğinden korktuğunu fark etti. Ona güveniyor değildi ama derslerinden keyif alıyordu. Adamın ona odaklanması, başarısından keyif alması hoşuna gidiyordu. Kendisi de ona bakmaktan hoşlanıyordu. Ne kadar tuhaf olursa olsun, Luzia'nın fazla erkek inceleme fırsatı olmamıştı ama bu adam Don Marius'tan, pazardaki çiftçilerle kasaplardan çok daha güzeldi. Bir deniz kabuğu, gümüşi ışıltılı bir istiridye, bir *nautilus*'un parlak kenarlı spiralleri gibi incelikle işlenmişti.

Santángel bıçağı meyvenin kabuğuna geçirdi, tepesini çıkarmak için bir daire çizdi.

"Parmakların iyileşmiş," diye dikkat çekti Luzia.

"İyileştiler."

"Bana parmaklarına şarkı söyletirsin sanmıştım."

"Gereksiz."

Gıkı çıkmadan o acıya nasıl katlanmıştı? Daha iki gün önce kırılan parmaklarını şimdi nasıl böyle rahat oynatabilirdi?

Santángel parmaklarını kabuğun arasından sokup narı açınca kan rengi tohumları ortaya çıktı, suyu peçeteye bulaştı. "Ye, Luzia."

Ağzı sulansa da Luzia kollarını bağladı. Álvaro bu odada öldüğünden beri iştahı azalmıştı. Bir adam öldürmüştü, daha da kötüsü bunu istememişti. İçini kaplayan duygu suçluluk muydu, korku muydu, emin değildi ama biliyordu ki bu narı yemek günahını daha da büyütecekti.

"Bir oyun oynuyorsun gibi geldi," dedi. Şeytanın oynayacağı türden bir oyun.

"Çoğu güze şey öyle gelir insana." Santángel elini çantasına sokup temiz bir peçete daha çıkardı. "Yakında dersler bitecek ve turnuva başlayacak."

"Don Víctor hâlâ yarışmam gerektiğini mi düşünüyor? Şeyden sonra..."

Santángel başını salladı. "Sözüme güven. Álvaro büyük kayıp değil."

"Ama ölmeyi hak ediyor muydu?"

"Ölmeyi hak edenlerin başında gelmez. Buna tanıklık edebilirim."

Luzia bu basmakalıp sözlerle yatışmayacak kadar suçlu hissediyordu kendini. "Efendinle sen beni katil yaptınız."

"Kralın müdafisi olur da ona yeni bir donanma yaparsan bir sürü ölümün sorumlusu olacaksın."

Luzia öfkelendiğini hissetti. "Bu durumla uzlaşmak için bekleyebilirim. Bu odada ne oldu Santángel?"

"Sen söyle Luzia."

"Her zaman kullandığım şarkıydı, her zamanki mucizeydi. 'Tebdilimekân, tebdilikader.' Ama melodisi zihnimde bozuldu."

"Neye dönüştü?"

"Bilmiyorum," diye patladı Luzia, hüsranını saklayamıyordu. "Ben... gördüğüm şeye anlam veremedim, o sese... parmakların. Kim böyle bir şey yapar? Kim böyle bir zalimlik yapılmasını emreder? Kim böyle bir emre itaat eder?"

"Cevabı biliyorsun. Hizmetçiler. Köleler. Ne yapmamız gerekirse onu yaparız biz."

"Biliyorum," dedi Luzia umutsuzca. "Biliyorum. Tek istediğim bitmesiydi, buradan başka her yerde olabilirdim o anda."

"Ah," dedi Santángel.

"Ah ne?"

Santángel bir parça nar alıp elma gibi ısırdı.

"Böyle nar yiyen kimse görmemiştim." Bu kadar düzgün yemesi Luzia'nın sinirine dokunmuştu, bir damla su bile sızmamıştı.

"En iyi böyle yenir. Pisletmeden." Parmaklarını peçeteye sildi. "Sihrin büyümeye çalışıyordu. Sana kaçış yolu sunmaya, seni buradan götürmeye çalışıyordu."

"İmkânsız."

"Evet," dedi Santángel. "Fazlasıyla. Yunan papirüslerinin bazılarında ve *Sefer Ha-Razim*'de bir yerde ortadan kaybolup kilometrelerce ötede, bir dağ tepesinde, bir pazar meydanında ortaya çıkabilen insanlara dair hikâyeler bulunur. Doğru mudurlar, bilinmez. Ayrıca hep kullandıkları..." Doğru sözcüğü ararken durakladı. "Taewidha. Lapillus. Antik Mısır dilinde bir söz vardır: *Aner khesbed wer.* Ama bu bile tam uymuyor. Bir çeşit taş, bir tılsım. Bunlar nadir bulunurdu, bilge kişi yeteneklerine odaklanmak için kullanırdı. Bu büyüler öyle kuvvetliydi ki tek seferde taşı ortadan kırabilirdi."

"Ama işe yarıyorlar mıydı?"

"Bakıyorum da aceleci zihnin hemen ileriye atladı ama altınların örümceklere dönüşmesini hatırla. Aynı şey bu da. İmkânsızın sınırları vardır. Kendini uzak bir şehre ya da dağ başına fırlatabilen her kişiye karşılık binlercesi başarısız oldu, toprağın kilometrelerce altına gömüldü, okyanusta boğuldu yahut durduğu yerde ortadan ikiye ayrıldı."

Luzia elini ağzına götürdü, Santángel'in gözleri elini takip etti.

"Şanslısın ki senin sadece dilin yarıldı," dedi.

"Álvaro o kadar şanslı değildi."

"Sana olacağına ona olsun." Bugün Luzia'ya karşı daha kibardı, hatta nazikti, yine de o katı duruşunu koruyordu.

Luzia bir parça nar aldı, yenmek için yalvaran parlak tohumlarına hayranlıkla baktı. "Ben de aynı şeyi düşünmüştüm," diye fısıldadı.

"Bu utanılacak bir şey değil."

"Utanılacak bir şey olacağını bilecek kadar çok vakit geçirdim kiliselerde."

Dürüst olsaydı o büyük sihir gücünün çekimini hissedebilirdi. Onun açgözlü, arzulu kalbi o sihrin özlemini çekiyordu. Sırf bu şehirden, bu hayattan kaçma umudu için değil. İşin aslı korkutucu olmak *hoşuna gidiyordu* Luzia'nın. Víctor de Paredes'in, onun gibi insanların kendisinden korkmasının ne anlama geldiği üzerine hiç kafa yormamıştı. Bu kadar hoşuna gitmesi onun değersiz ruhu için ne anlama geliyordu? İnsanlar korktukları şeylere iyi davranmazlardı.

"Sana nar getirdim çünkü herkes için farklı bir anlam taşır," dedi Santángel. "Ferdinand ve Isabel, Granada'yı fethettiklerinde kraliyet armalarına nar şeklini eklediler. Kral Felipe'nin hanedan armasında hâlâ görebilirsin. Ama bu simge onlara ait değil. Kuran-ı Kerim narın Allah'ın bir lütfu olduğunu söyler. Kitab-ı Mukaddes yılanın Havva'yı ayartmak için narı kullandığını söyler. Kral Süleyman'ın sarayının surlarına iki yüz nar kazınmıştır. San Juan de Dios narı bir şifa sembolü yapmıştır. Binlerce hikâye. Binlerce anlam. Ama en nihayetinde nar kimseye ait değildir, elinde tutan kadından başka. İster ye ister yeme. Turnuvaya ister gir ister girme. Tercih senin."

Başka hikâyeler de vardı, çayırlardan kaçırılan, kaçmak ellerinde olan ama açlıkları kendilerini alt eden kızlara dair. Bir köylünün bu hikâyeleri bilmemesi gerekirdi. Ama Luzia saklanmaktan, zavallı pancar yaşamından bıkmıştı. Turnuvayı reddetmeyecekti. Teyzesiyle bir gemiye binip kaçmayacaktı.

Luzia hep yalancı olmuştu, şimdi bir de katildi. Bunun bir anlamı olması için devam etmesi gerekiyordu. Kazanmanın bir yolunu bulmalıydı. Kendisine bolluk içinde bir hayat kuracaktı. Nar ağacının büyümesini sağladığı gibi kendisine de çiçek açtıracaktı ve Santángel ona yardım edecekti. Toprağı kanla sulaması gerekse bile.

"Üç şey istiyorum."

Santángel kaşlarını kaldırdı. "Sadece üç mü?"

"Şimdilik," dedi Luzia. "Bana turnuvadaki bütün sınavları anlatmanı istiyorum, böylece birlikte yüzleşmeye hazır olacağız."

"Bunu yapabilirim işte," dedi Santángel, rahatladığı sesinden belliydi.

"Narı yemek istiyorum."

"Ye diye getirdim zaten."

"Ben yerken arkanı dönmeni istiyorum, böylece çenemden akan nar suyuyla nasıl göründüğümü düşünmeden dilediğim gibi tadını çıkarabilirim."

"Bunu da yapabilirim, Luzia Cotado."

Santángel ikinci kez ona sırtını döndü.

Yirminci Bölüm

Elbiseler bir perşembe günü Valentina'nın isminin baş harflerini taşıyan sandıklarla geldi. Müsline sarılmışlar, aralarına lavanta ve biberiye bohçaları yerleştirilmişti.

Valentina hepsini tek tek yatağının üzerine serdi. Üç elbise vardı, biri ermin kürkü ve inciyle süslenmiş siyah kadifedendi, gümüş rengi brokar kumaşı sertti. Bir tanesi en koyusundan yeşildi, fırfırları ve yenleri dantel ve gümüş pullarla bezenmişti. Bir tanesi krem rengi kadifedendi, üzerine, kuşlar, sarmal süsler ve toprak sarısı, kızıl-kahve, siyah renklerde menekşeler işlenmişti. Tertemiz iç etekler, kenarları sincap kürkünden eldivenler, yeni kadife terlikler vardı. Yumuşacık kapitone ipekten yeni bir korse de yollanmıştı. İçini bir sıcaklık kapladı, sıvı bir zevk dalgası uyluklarını birbirine bastırmasına neden oldu.

"Gerçek bedeli ne bunların?" diye merak etti. "Şeytana mı ödeyeceğim bedelini?"

Ama korseyi bağrına daha da sıkı bastırdı.

Bunlara uygun mücevherleri olmadığı doğruydu ama ne fark ederdi? Bunu düşünmemek için kendiyle bir savaş vermesi gerekecekti.

Valentina ne hissedeceğini bilemeden etrafına bakındı. Kutlamak istiyor ama Marius'u rahatsız etmekten çekiniyordu. Kocası çalışma odasından ziyade salonda çalışmayı âdet edinmişti. Valentina onu suçlayamazdı. Odanın kapısından her geçtiğinde haç çıkarıyor, hâlâ ayağının altında ya da başının üstünde Víctor

de Paredes'in korumasının bir parçası duruyor mu, döşemelerin arasında sıkışmış böceklere yem olmayı bekliyor mu diye merak ediyordu.

Ama şimdi pratik düşünmesi gerekliydi. Luzia için gelen elbiselerin düzenli olmasını sağlayacaktı.

Bulaşıkçı kızı odasında, siyah cilalı sandığa içi engerek yılanı dolu olabilirmiş gibi gözlerini dikmiş bakarken buldu. Valentina usulca içeri girdi, zeminde görülür bir leke kalmadığı hâlde üzerine halı serdikleri noktayı atlayarak geçti.

Sözsüz bir anlaşmayla Luzia'yla ikisi sandığı beraber açtılar, bohçaları çıkardılar, düzgün bir şekilde yatağa koyup müslin kumaşları itinayla açtılar.

Luzia'ya da üç elbise gelmiştir. Bir tanesi gündelik, pas rengi ipekten, altın dantel işlemeli, birisi siyah kadifen, biri de siyah yünden. Gösteri günü için.

Luzia elini kaba yünün üzerinde gezdirip uzun uzun iç çekti. "Akıllılık ettiğimi sanmıştım."

Valentina kaşlarını çattı. Makul olacağım diye lüks bir şeyler edinmedeki tek şansını boşa harcamadığı için memnundu. "Belki giyinince bu kadar sert olmaz?"

"Hadi," dedi Catalina de Castro de Oro, koridordan içeri dalarak. "Seni giydirelim."

Dul kadın ne zaman gelmişti? Juana mı içeri almıştı onu? Niye kimse kapıyı çalmamıştı? Valentina elin kadınının evine böyle rahat rahat girmesine nasıl izin vermişti? Bu soruların hiçbirini dillendirmedi. Kapıyı kapatmakla yetindi, sonra Luzia'yı soyup üstüne yeni elbisesini giydirdiler. Sessiz bir işti, hayatları boyunca kendileriyle ilgilenilmemiş, başka bir çift el satın alınamadığında yahut bulunamadığında hizmetçilerin işini yapmış kadınların işiydi. Valentina'nın böyle şeyleri bilmesi beklenirdi zaten ama böyle şık giyinen, böyle kendiliğinden bir özgüvenle yürüyen gel gör ki bağcıkların, dantellerin üzerinde parmakları emin bir şekilde uçuşan bu dul kimdi?

"Çoğu kişi La Casilla'ya kendi hizmetçilerini getirecek," dedi dul. "Víctor hepimizle ilgilenecek bir kız ayarladı ama paylaşmamız gerekecek ve önceliği Luzia olacak."

Dul kadın ikinci sırada olacak, Valentina ise bekleyecek ve şölene gecikecekti. Bütün bunların dile getirilmeyen kuralı *buydu*.

"Saçımı ve makyajımı yapması için kendi hizmetçimi getireceğim," diye devam etti dul ama Valentina yatıştırılmak istemiyordu.

İşleri bittiğinde hepsinin yanakları al al olmuştu ve terden parlıyorlardı. Valentina pencereyi açarken Catalina da esinti yapsın diye kapıyı açtı. Sonra geri çekilip eserlerine baktılar.

Luzia sabahın geç saatlerindeki güneş ışığında ayakta öylece durdu. Siyah yün elbise gösterişsizdi, yenleri geniş ve fırfırlı olmak yerine dardı, mat ve sağlam kumaş kurum rengiydi.

Terzi olması gerektiği gibi insanı daraltan ve düzleştiren bir korse dikmişti ama kasnağı daha küçüktü, Valentina'yla dulun giydiğinden daha az belirgindi. Beyaz fırfır abartılmamıştı, sade katlar ve pililerle tarlatan buluttan ziyade duman gibiydi. Sonuçta elbise tekinsiz bir etki bırakıyordu. Luzia rahibeye benzemiyordu ama kadına benzediği de söylenemezdi. Sanki küçülmüştü, obsidiyen taşından oyulmuş, mağarada bulunabilecek küçük bir pagan ikonasını andırıyordu.

Catalina başını yana yatırdı, parmağıyla dudaklarına vurdu. "Sana yakıştığını söyleyebilir miyim?"

Valentina, Luzia'nın biraz gevşediğini gördü, sanki rahatlayıp nefes vermiş gibiydi. Dulun ne düşündüğünü niye bu kadar umursuyordu ki? Gelgelelim Valentina kendisi de onun onayını istemiyor muydu? İçten içe, *gelin de terzinin benim için diktiklerini göstereyim*, demek istemiyor muydu?

Dul, Luzia'nın etrafında yavaş yavaş döndü. "İkna edici bir fikir. Arzuya hitap edecek yerde arzuyu yasaklayacak şekilde sunulursa oyun tamamen değişir. İffetli, dindar, dil uzatılamaz."

Valentina o kadar emin değildi. "*Azıcık* cazibeli olmasa mıydı?"

"Bir erkeği etkilemenin yolu onu muhteşem bulduğuna inandırmaktır."

"Ya bulmuyorsan?" Valentina yüzünün ısındığını hissetse de sözüne devam etti: "Ya adamı muhteşem bulmuyorsan ne olacak?"

"Eh, o hâlde muhteşem bulduğun bir şey bulacak ve adamlayken onu düşüneceksin. Buz olabilir. Olgun incir olabilir. Güzel güneşli bir gün olabilir."

"Temiz katlanmış çamaşırlar?"

"Kesinlikle."

"Kendin katlamak zorunda kalmadığın," diye mırıldandı Luzia.

"Şiişt," dedi dul, "düşünüyorum. Elbise iyi, çok iyi. Üstüne yakışan bir kostüm. Bir zırh gibi. *La Hermanita** ve *milagrito*'ları. Sevimli bir piyes. Gerisi... biraz uğraşmak istiyor. Başlığını çıkar."

Yeni eteğinin kumaşı yüzünden Luzia ellerini sıkıp açıyordu. "Bunu giymesem olmaz mı?"

"Hayır, olmaz," dedi Valentina, sesinin sertliğine şaşırarak. "Aptal gibi görünürsün."

"Peçe mi taksam yoksa–"

"Kral peçe sevmez," dedi dul. "Fahişelerin namuslu bir kadın gibi görünmekte işlerini çok kolaylaştırdığını düşünür. Sen namuslu bir kadın değil misin?"

Luzia'nın gözleri çakmak çakmak oldu, Valentina yanık ekmek yüzünden onunla yüzleştiği geceyi hatırladı. Bir kız şeklini almış bir kurt olduğu hissine kapılmıştı o gece.

"Sizin kadar namusluyum, senyora," dedi Luzia dula, bir an için göz göze geldiler.

Valentina, dul ona vuracak mı diye merak etti. Ya da Luzia ona vuracak mı diye. Ama Luzia şapkasını başında tutan firketeleri çıkarmaya başladı.

---

* (İsp.) Küçük kız kardeş. –*çn*

"Yardım edeyim," dedi Hualit.

"Kendim gayet rahat çıkarabilirim," diye çıkıştı Luzia. "Hep kendim yaparım."

Hualit güldü, "Sen başlattın. Bakalım nasıl bitireceğiz," demekle yetindi.

Luzia teyzesinin değişen ruh hâlinden ne anlam çıkarması gerektiğini bilemiyordu.

Daha günler önce yatağının başucunda oturan kadın neredeydi? Saçını düzelten, ona kaçma umudu veren kadın kimdi?

Hualit, Luzia'nın başlığını kapıp geri çekildi, sanki ağzına yerinde durmasını hatırlatıyormuş gibi bir kez daha dudaklarına vurdu, sadece dul kılığına girdiğinde kullandığı bir jestti bu.

Luzia her sabah saçlarını sıkı sıkı örer, başının arkasında topuz yapıp firketeyle tuttururdu. Başlığı çıkardığında nasıl göründüğünü gayet iyi biliyordu, nemli sıcaktan yüzünü çevreleyen saç telleri kocaman bir hale gibi havalanmıştı. Öyle komikti ki Hualit'i, hatta Luzia'yı bile daha önce kaç kez güldürmüştü.

Ama Hualit'in elinden başlığını çekip almasının sebebi kibir değildi. Annesine dair hatıraları çok azdı ama saçları ıslak ve daha uysalken elleriyle nazikçe saçlarına yağ sürdüğünü hatırlıyordu, bu ritüel onu sakinleştirirdi, ayrıca siyah gür kıvırcık saçları sadece böyle yatışırdı.

Çöl saçı, derdi annesi. Luzia o zamanlar ne demek istediğini anlamamıştı ama özel geldiği için onu mutlu ederdi.

Şimdi ne olduğunu bilse de bazen firketeleri çıkarır, saçlarının ağırlığını ellerinde hissederdi. Yıkadıktan uzun süre sonra bile nemli kalırdı, badem yağının kokusu buklelerine yerleşirdi. Tapınağın yıkılmasından, Romalı lejyonlardan, Fas'a giden uzun yoldan kurtulan, fetihlere, dinden dönmelere dayanan ama sonunda bir sır gibi küçük beyaz başlığının için gizlenen saçlar. Kumların, güneşle yıkanmış taşların, asla göremeyeceği bir ufkun saçlarıydı bunlar. Çöl saçları.

"Daha var mı?" diye sordu Doña Valentina. "Yeni doğmuş civcive benziyor."

Luzia, Hualit'e baktı ve gözlerini ayırmadı, topuzunu açar, çıkardığı firketeleri yere atarken ne şekilde meydan okuduğundan emin değildi. Aptalca bir hareketti. Onları yerden toplayacak olan gene kendisiydi.

Hualit arkasına geçti, Luzia saçının çekildiğini hissetti, teyzesi örgüsünü çözmüştü, şimdi Luzia'nın ağlayası gelmişti çünkü çok uzun zamandır kimse saçını görmemiş, ona özenle dokunmamıştı. Şimdi yine o ikilik hissi vardı, Luzia çocuk, Hualit yüzünü hatırlamadığı annesi olmuştu. Babası kederden delirmemişti. Deri ürünler ve teneke satıyordu, fakirlerdi ama camlarında mumlar olan bir evleri vardı. Babası ekmeğin üstüne *hamotzi* duası okurdu, bu kutsama altın bir ip gibiydi, tutmaları yasaktı ama mutfak masasının üstüne asılı dururdu. "*Ne anlama geliyor?*" diye sormuştu Luzia.

Hatırlamıyorum, diye itiraf etmişti babası. *Kendi babamın da hatırladığını sanmam.*

Ama annesi sözlerini hatırlıyordu. *Sen mübareksin, Tanrımız Rab...* Luzia İbranicesini hatırlamıyordu. O zamanlar Latince daha önemli geliyordu ona.

Küçükken korku nedir bilmezdi. Bir gün böyle bir hayatı olacağına inanıyordu. Evlenecek, kendi ateşinde yemek pişirecek, kocası gece yanağını öpüp ona sevgilim diyecekti. Bu yüzden mi Valentina'ya yardım ediyordu? Sevgisiz yaşamak nedir, bildiği için mi? Asla sahip olamayacağına inanmanın, sevgiyi andıran her şeye –bir davetiye, küçük bir muhabbet, yeşim kadehte servis edilen şarap– tutunmanın ne demek olduğunu bildiği için mi?

"Göster ona," dedi Hualit.

Luzia arkasını döndü. İşte o zaman Santángel'i gördü, gözleri kapının dışında gölgelerin içinde parlıyordu, yanmayan kıvılcımlar gibiydi, soğuk ateşti gözleri. Orada olduğuna üzülmedi. Belki de kirli boynundan, görgü eksikliğinden başka bir yanını görmesini istemişti.

"Ne çok saçı var!" diye haykırdı Valentina. "Acayip gürmüş."

Hualit, "Kesebiliriz," deyip Luzia'yı omuzlarından tuttu. "Ya da kazırız ki peruk takabilsin."

Luzia bir buklesine dalgın dalgın parmağını dolayan Hualit'e ters ters baktı. Neden saçına ne yaptıklarını önemsiyordu ki? Annesinin saçına benzediği için mi? Kibirli yanı kendisinin moda olmasa bile ona ait güzel denebilecek tek şey saçı olduğunu söylediği için mi? Yoksa kendisiyle böyle uğraşılsın, böyle konuşulsun, oyuncak gibi oynatılsın istemediği için mi? Tek bildiği saçına ustura değdirecek olurlarsa çığlığı basacağıydı. Evi nar ağaçlarıyla doldururdu. Hepsini ortadan ikiye ayırırdı. O büyük sihrin, o tehlikeli, imkânsız sihrin çekimini hissedebiliyordu. Ona bir kaçış olanağı sunmaya çalışıyordu. *Sana kaçış yolu sunmaya, seni buradan götürmeye çalışıyordu*. Luzia ona izin vermek istedi.

"En kolayı peruk olurdu," dedi Doña Valentina. "Ama–"

"Hayır," dedi Santángel. Sesi odanın sıcaklığında ani bir değişim gibiydi, havanın kötüleşeceğine dair bir işaret gibi.

Valentina ile Hualit irkildiler.

"Burada olmaman gerekir," dedi Valentina. "Son derece yakışıksız."

"Ona her gün bu odada ders veriyorum."

"Aynı şey değil. Bir erkek–"

Hualit zorlama bir kahkaha attı. "Santángel erkek değil. Kadınlarla da erkeklerle de ilgilenmez, kitapları dışında hiçbir şeyle ilgilenmez o."

Santángel'in yüzü tepkisizdi. "Kitaplar hayal kırıklığına uğratabilir ama onlardan kurtulmak çok daha kolaydır."

"Hep de hazırcevap," dedi Hualit şen şakrak, ama kadının ağzının gerildiği Luzia'nın gözünden kaçmadı. Santángel'den korkuyordu ve haddini aşmaya çok yaklaştığının fazlasıyla farkındaydı. Hamisinin yanında ayrıcalıklı bir konumu olduğu için miydi bu korkusu? Yoksa mutfaktaki Águeda'yla aynı korkuları mı paylaşıyordu? Santángel bambaşka bir şey olduğu için mi ona erkek değil demişti?

"Eh, Santángel," dedi Hualit merakla, "madem modadan iyi anlıyorsun, ne yapalım kızın saçını? Dindar görünecekse böyle vahşi gibi bırakamayız, bu saçı bildiğim hiçbir şey düzleştirmez. Kral ona bir kez bakınca ya yargıçların önüne çıkarmak ister ya da yatağına atmak ister."

Valentina'nın ağzı açık kaldı.

Fakat Hualit'in susacağı yoktu. "Ama tabii yatmak isteyen adam kullanışlı bir şeydir."

Luzia ayağını güm diye yere vurdu. "Senyora, yalvarıyorum size."

"Ona hiçbir şey için yalvarma," dedi Santángel. Gölgelerin arasında durduğu yerde kıpırdamadı, buna rağmen Luzia onu parlıyormuş gibi gayet net seçebiliyordu. "Kimse onun saçına dokunmayacak yoksa asabi yüzümle tanışırsınız."

"Burası benim evim," dedi Valentina tükürükler saçarak. "Luzia benim çatımın altında yaşıyor–"

Santángel bu sefer öne çıktı, Luzia gerçekten de odanın sıcaklığının değiştiğini hissetti, aniden esen bir cereyandan ziyade bir fırtına öncüsüydü âdeta. Valentina geri adım attı, Hualit'se olduğu yerde dondu kaldı, Luzia'nın siyah kıvırcık saçı hâlâ parmağına dolanmış duruyordu. Onlar da hissetmişti.

"Saçına dokunmayacaksınız," diye tekrarladı Santángel. Valentina tamam der gibi başını bir kez salladı.

Hualit, Luzia'nın saçını bıraktı, elindeki hissi unutmak istercesine elini eteğine sildi. "Tek bir teline bile."

Santángel ses çıkarmadan koridorda kayboldu.

O gidince Doña Valentina, "Adamın küstahlığına da bakın!" dedi canlı bir sesle ama sesi fazla yüksek çıktı.

"O da neydi öyle?" diye sordu Luzia kollarını ovuştururken

Hualit kendisini olduğu yere mıhlayan şey her neydiyse ondan kurtulmuşa benziyordu. Luzia'ya bakmadan, "Sana söyleneni yap," dedi. "Kadife bir başlık buluruz ya da Perucho'nun kuştüylü mücevherli şapkalarından alırız. Öteki elbiselere bakalım. Başka provayla uğraşmak istemiyorum."

Belki de o gün Luzia'nın saçlarını kesmelilerdi. Valentina eline usturayı ya da Hualit makası alsaydı, Luzia onların talimatlarına boyun eğseydi belki de aralarından birden fazla kişi felaketten kurtulup Dos Santos Caddesi'ndeki külüstür eve dönebilirdi.

Yirmi Birinci Bölüm

La Casilla'nın kapılarına vardıklarında Valentina, bahçeyi çevreleyen, savaş meydanındaki yeşil askerler gibi dizilmiş çalı çitlerini, gül ağaçlarını, araba yoluna döşenmiş beyaz çakılları görünce kalbinin pır pır edeceğini sanmıştı. Hayal ettiğinden de büyüktü ev, simetrisiyle mükemmeldi, ışıl ışıl pencereleri, taşın içine kakılmış mücevherler gibiydi

Gelgelelim Valentina'nın midesi bulandı, sinirleri yatışsın diye keşke şarap olsaydı diye geçirdi içinden. Karşısında oturan Marius faytonun koltuğuna rahatça gömülmüştü, fırfırlı yakası karısınınkiyle uysun diye gümüş pullarla süslenmişti, kalçasında bir süs kılıcı takılıydı. İyi beslenmiş bir tazıyı andırıyordu. Ama onun ailesi yüksek seviyedendi. Bir zamanlar küçük asillerden fazlasıydılar, bugünlerde toprakları sadece tozlu bir manzaraylа kaplı olsa da isimlerini taşımak gururdu. Valentina'nın rüyasında bile göremeyeceği bir rahatlık taşıyordu kanında. Onun yanında oturan dul kadın sarı-siyah şeritlerle bezeli mükemmel dikimli kalay rengi ipek elbisesinin içinde hem özgüvenli hem gizemli görünmeyi beceriyordu.

Valentina'nın sefilliğini paylaşan tek kişi Luzia'ydı. Beyaz fırfırlı yakalı, ağırbaşlı siyah yün elbisesini giymişti, kısa nefesler alıyordu, düzgün bir korsenin sıkışına daha alışamamıştı. Her yerini kaplayan çillerini saklamak için kullandıkları beyaz kurşun ve menekşe yağının altında yüzü neredeyse yeşile dönmüştü.

"Bayılayım deme sakın," diye buyurdu Valentina.

Luzia ona küçümseyici bir bakış atınca Valentina, Marius buna tanık oldu mu diye görmek için kocasına baktı. Ama adam neşeyle camdan dışarı, krem rengi üniformalarıyla faytonun etrafına üşüşen seyislerle uşaklara bakmaktaydı. Kapı ardına kadar açıldı. Önce Marius indi, ardından Valentina inecek oldu ama dul kadın çoktan tüm zarafetiyle kalkmıştı.

"Yerini unutuyorsun," diye tısladı Valentina, korku ve endişe ona cesaret katmıştı. "Kocamın peşinden ben ineceğim, bir şey değil..."

Kapalı faytonun içinde Catalina de Castro de Oro hafif bir tebessümle omzunun arkasından baktı. "Bir şey derken?"

Valentina'nın dili ağzında şişti ama yine de kendini zorlayıp konuştu: "Hepimiz senin Don Víctor'un fahişesi olduğunu biliyoruz."

Dul ne gerildi ne uzanıp ona tokat attı. Tebessümü yüzüne yayıldı, dersini öğrenmemiş tatlı bir çocukmuşçasına Valentina'ya baktı. "İyi bir yarış atı için kocanın Don Víctor'unkini ağzına alacağına eminim." Öne eğildi. "Şahsen ben izlemekten keyif alırım. Şimdi, hiçbirimiz en ufacık skandalın kıyametimiz olacağını unutmayalım ve tepemizde salınan kılıca rağmen keyif almaya bakalım."

Faytondan süzülerek çıktı, ses çıkarmadan yere indi, yüzü neşeyle parlıyordu.

Luzia eteklerini toplarken, "Ağzınızı kapatın, senyora," dedi nazikçe. "Birisi içine pasta tıksın diye bekliyor gibisiniz."

Valentina gözyaşlarının utanç verici acısını boğazında hissetti. "Gobline benziyorsun," diye patladı, Luzia'yı ittirmesiyle kız yerine geri yuvarlandı. Valentina faytondan inip Marius'un koluna girdi.

"Kötü müsün?" diye mırıldandı Marius karısının kulağına. "Kesik kesik soluyorsun."

"Heyecanlıyım sadece," diye yalan söyledi Valentina.

"Hepimiz heyecanlıyız." Marius durakladı. "Yeni elbiseyle çok iyi görünüyorsun. Bu renk sana yakışmış."

Marius onun görünüşüne ilk defa iltifat ediyordu, Valentina iltifatın bile tadını çıkaramadı. Bu yeşil ipeği Perucho'dan dul kadın seçmişti.

Nefes alıp öksürdü. Evden bir buçuk kilometre uzaktaydılar ama hava öyle tatlı, öyle temiz, şehrin pis kokusundan öyle azadeydi ki. Soğuk suya batırılmak gibiydi, insanı hem canlandırıyor hem telaşlandırıyordu.

Valentina La Casilla'nın gölgesinde küçülüyormuş gibi hissetti kendini, sanki mütevazı isimli bu koca ev gitgide büyüyordu. Altın kulplu geniş çift kanatlı kapılar bir ağız gibi açıldı, Valentina eşikten geçerken tökezleyip Marius'un koluna asıldı. Bu güzel halı bir dil, diye düşündü. Ayağımı üstüne koymamla bileğime dolanacak, beni yuvarlayıp bütün hâlde yutacak.

Her duvarda resimler, pencerelerde ağır gümüş kumaşlar asılıydı.

"Her şey mükemmel," diye fısıldadı.

Marius homurtuyla güldü. "Atları bile altın sıçıyordur eminim." Valentina normalde kocasının kaba saba konuşmasından nefret ederdi ama bugün değil.

Antonio Pérez de bir insan sadece, dedi kendine; bir zamanlar kralın sağ kolu olan kişi bile nihayetinde insandır. Gözden düştüğünden beri neredeyse kendi evinde mahkûm olan bir insan.

Don Víctor'un faytonu onlarınınkinin arkasından gelmişti, bu yüzden hepsi onu beklemek zorundaydı. Kendisi de hemen peşinde o korkunç Santángel'le içeri girdi. Tenezzül edip Valentina'yla Marius'u selamlamadı ama dul kadına bir şey dedi ve onu takip etsinler diye elini salladı.

"Şöyle bir tazelenme fırsatımız olmayacak mı?" diye sordu Valentina.

"İlk sınavın sonuna kadar bize oda vermeyecekler," diye yanıtladı dul. Onun da canlı ifadesi solmuştu yine de kolunu Luzia'nın koluna doladı, Don Víctor'un peşinden gitti.

Valentina ile Marius'un onları takip etmekten başka şansı yoktu.

"Yüklediğimiz sandıklar, yeni kıyafetlerimiz boşa mı gidecek yani?" diye sordu Valentina. İçten içe öyle olsun istemiyor muydu? Neden o cereyanlı, sevimsiz evdeki sefil hâlini özlüyordu?

"Sanırım..." diye söze girdi Marius. "Yani," dedi elini karısının elinin üstüne koyarken. "Sanırım şimdi her şey Luzia'ya bağlı."

Yirmi İkinci Bölüm

Girdikleri oda bir katedral kadar büyüktü, tavanları fresklerle kaplıydı, devasa avizeleri mum ışığıyla ışıl ışıldı. Luzia bu kadar mumun ne kadar tuttuğunu hesaplamaktan kendini alamadı, kimbilir yakması, mafsalları indirip kaldırması, kristallerinin tozunu alması ne kadar sürüyordu. Kalabalığın içinde bir yerlerde müzisyenler flüt, davul ve bilmediği başka enstrümanlar çalıyordu.

"Dikkatini ver," dedi Santángel. "Arenaya giriyorsun, diğer gladyatörlerle tanışma zamanın geldi."

"Ben gösterimi gece yapacağımı sanıyordum. Neden ilk sınavın gelir gelmez yapılacağını söylemedi kimse?"

"Kimse bilmiyordu."

"Pérez bizi uyarıyor," dedi Don Víctor. "Onun oyununu oynuyoruz."

"Şöyle düşün," dedi Hualit. "Başarısız olacaksan da bir an önce olup bitsin."

"Ama bardaklar," diye karşı çıktı Luzia. "Benim..."

"Geceki sınav için her şey ayarlandı," dedi Hualit, altın perdeli yüksek platformu işaret ederek. Sahnenin üstünde gümüş bir madalyon asılıydı, madalyonda labirent içinde insan başlı bir at damgası vardı. Luzia bu sembolü La Casilla'dan gelen davetiyenin kırık mühründen hatırladı.

Santángel ona üç sınav olacağını söylemişti: kanıtın gösterilmesi, saflığın kanıtlanması, en nihayetinde gücün saflığı.

"Sadece ilki kolay olacak," diye uyardı. "Kadeh numaranı kul-

lanacağız ama bunu bir gösteriye çevireceğiz. Turnuvada yarışma hakkını burada kazanman gerekli. Onun dışında pek bir şey bilmiyorum, sadece *milagrito*'larının kutsal olduğundan emin olmak için Juan Baptista Neroni ikinci sınava katılacak."

Madrid papazı. Luzia'nın arşılaşmayacağı için şükretmesi gerekirdi herhalde.

"Peki ya üçüncü sınav?" diye sordu, aklında rüşvet verilen şecere uzmanı ve Hualit'in Selanik'teki hahama yazdığı mektuplar vardı.

"Kalan yarışmacılar El Escorial'da kralın huzuruna çıkarılacaklar."

El Escorial, kısmen mozole kısmen manastırdı. Sarayındaki kral. İnindeki aslan. Kilerden serbest kalan mutfak faresi bir hanımefendi gibi giyinmiş. Ama Luzia artık kendini fare gibi hissetmiyordu. Pahalı elbiselerin faydası olmuştu ama en çok faydası dokunan nardı, Santángel'in hediyesi, kendi yarattığı lütuf. Narı Santángel'in siyah kadife pelerinli sırtını izleyerek kurt gibi yemişti, elindeki peçete kırmızı nar suyuna bulanır, karnı narla dolarken kendini tanıyamamıştı. Bütün risklere rağmen turnuvaya katılmaya karar vermişti, bu seçimi yapmaktan ya da narı yemekten dolayı artık değişmişti. Sahneye baktı, eskiden olduğu kadın ya da dönüşmekte olduğu kadın bu işe hazır mı, merak ediyordu.

Hualit, "Yani mucizeni birkaç saat önce gerçekleştireceksin," diye fısıldadı Luzia'nın kulağına. "Tanrı anlayacaktır." Hualit yenine soktu elini. "Sana bir hediyem var."

Gri ipeğin arasından bir tespih çıkardı. İşlemeli boncukları kırmızı beyazlı, gümüş yaldızlı örgü bir ipe diziliydi. Hakiki fildişi ve lal taşı mı? Belki de boyalı tahta ve kemiktendi. İpin ucunda püskül ve üzerine haç kazınmış bir deniz kabuğu vardı.

"Al bakalım," dedi Hualit. "Bunu beline dola."

Luzia bir kez daha asıl teyzesinin kim olduğunu merak etti. Lal taşıyla fildişi hakikiyse bu onun güvende olması için küçük bir hediye olabilirdi. Başarısız olduğu takdirde bir ev parası, bir

yolculuk parası ya da bu surların ötesinde var olabilecek herhangi bir şey için para ederdi. Ama tespihin taşıdığı uyarı da çok netti: Dikkatli ol, ne pahasına olursa olsun üzerine düşen rolü iyi oyna. Luzia'ya bunun hatırlatılmasına gerek yoktu. O bir hizmetçiydi. Yerdeki kanları silen Juana'ydı o. Hizmet et ve sus. Şimdilik.

Don Víctor onları yakından izliyordu. "Küçük bulaşıkçımız La Casilla'yı nasıl buldu?"

Luzia ömründe bu kadar çok altınla gümüş, bu kadar çok kadife kaplı pencere, bu kadar çok bir örnek üniformalı hizmetçi görmemişti. Sanattan anlamazdı ama kafasını nereye çevirse devasa kanvaslar vardı, savaşan insanlar, sevişen tanrılar. Çok görkemliydi, muazzamdı, saçmaydı. Şayet kral değilsen, diye düşündü, kral gibi davranmak çok tehlikelidir.

Ama bunun yerine, "Yorum yapacak ne zevk ne deneyim sahibiyim," dedi.

Don Víctor cevaptan memnun göründü. "Diline hâkim olmayı öğreniyorsun nihayet." Hualit'e belli belirsiz başını salladı. "Gel bakalım, diğer hamilerle tanıştırılacağım, sen de yanımda olacaksın." Aralarında saygılı bir mesafe bırakarak beraber yürüdüler. Aynı faytonla gelmemişlerdi, insanların arasında adam ona kolunu uzatmayacaktı. Onlarınki gibi bir mutabakat sık görülmekle birlikte göz önüne serilecek bir şey değildi.

Santángel yaklaşırlarken, "Mutlu mu diye merak mı ediyorsun?" diye sordu.

"Fark eder mi? O da bizim gibi hizmetçi." Luzia bu söylediğine kendisi de şaşırmıştı. Hualit'le kendisini asla benzer görmemişti. Belki de şimdi sarayda olduğundan, dantelli giysiler giydiğinden, her gece bir yatakta uyuduğundan görüşleri eskisi kadar bulanık değildi.

"Burası hakkında gerçekten ne düşünüyorsun?"

Luzia burnundan soludu. "Böcek kendini ezen çizme için ne düşünür? Tabanı son derece etkileyici, en iyi deriden mükemmel bir çizme."

Santángel hafifçe gülümsedi, bu Luzia'nın hoşuna gitti. "Böyle bir ihtişamı umursamıyor musun sahiden?"

"Tabii ki umursuyorum. En son ne zaman banyo yaptın?"

"Ben... seni rahatsız mı ettim?"

Luzia güldü. "Son zamanlarda değil. Ama ben bugüne kadar sıcak suyla banyo yapmamıştım." Gözlerini yumdu. "Bu kadar büyük bir zevk olamaz."

"Böyle şeyleri bir erkekle konuşmamalısın."

Luzia'nın gözleri kocaman açıldı. Santángel'in kaşlarının çatıldığını görünce şaşırdı. "Sıcak banyo suyunun zevkinden mi?"

Santángel gözlerini kaçırdı. "Yakışık almaz."

"Eh, ben köylüyüm. Bir çiftlik hayvanından az yukarıdayım." Onu kışkırtıyordu ama durası yoktu. Arkadaş olduklarını iddia edemezdi ancak narı yemenin onda yarattığı nasıl bir dönüşümse ikisinin arasında bir şeyi değiştirmişti. "Terbiye, görgü bilmem. Burası hakkında ne düşündüğümü merak ediyorsan... bence çok kasvetli bir parti. Herkes karalara bürünmüş. Müzik hüzünlü, dans eden yok. Anlaşılan zenginlerin parası iyi zaman geçirmek dışında her şeye yetiyor."

"Altınlardan bir servetin olsa sen ne yapardın?"

Luzia düşündü. Aklına gelen şeylerin hiçbirini söyleyemezdi. Annemin adını mermerden bir mezar taşına yazdırırım. Babamın mezarını bulurdum. Kendime bir sürü kitap ve o kitapları okuyacağım bir ev alırdım. Evin dışına yüksek duvarlar ördürürdüm ki kimse beni rahatsız etmesin. Duvarların üstünde durması için bir ordu tutardım, beni krallardan, Engizitörlerden, başkalarının parmaklarının kırılmasını emreden kişilerden korusun. Bir hizmetçinin vereceği cevabın ne olacağını tam kestiremedi. Rahat bir evim olsun, yoksullara sadaka verebileyim, öldükten sonra arkamdan ayin yapılsın dilerdim. Gelgelelim Santángel'in yanındayken zihni dörtnala koşuyordu, oyun oynamaya heves ediyordu, koruması gereken alçakgönüllü tavır tasmasından kurtuluyordu.

O yüzden saçmaladı. "Kocaman bir saray yaptırırdım."

"Bundan büyük mü?"

"Ah evet. İki katı geniş ama yarısı kadar daha yüksek. Ayrıca kocaman bir yatak koyardım içine." Santángel'in kaşları yine kalkınca yataklardan bahsetmemesini söylemeden önce Luzia sözüne çarçabuk devam etti: "Sıcak banyoya girmek dışında hiç çıkmazdım yataktan."

"Bir de yemek yemek için herhalde?"

"Hayır, aşçıma söylerdim, pastalarımı yastığımın üzerine koysun."

"Çok şişmanlardın."

"Umarım öyle olur."

Santángel o zaman güldü işte, tuhaf bir gaklama sesi çıktı ağzından, dikkat çekmemek için hemen sustu. "Gerçekten delisin," dedi.

"İnsanın bir şekilde günü atlatması lazım."

"Korkak ifaden geçtiğini göre sahneye yaklaşalım. Rekabeti görmeni istiyorum."

Santángel onun dikkatini mi dağıtıyordu? Odaya girdiğinde Luzia kesinlikle bu ihtişamdan ve ilk gösterisinin dehşetinden ötürü bunalmış durumdaydı ama Santángel aklını sohbetin dansına verdirmişti. İşe yaramış olması nasıl da sinir bozucuydu. Bu dansta partneri değil de öğretmeni olması nasıl da utanç vericiydi.

"Labirentin ortasındaki yaratığın anlamı nedir?" diye sordu Luzia.

"Pérez'in şahsi arması. Babası kralın sekreteriyken aynı sembolü kullanırdı."

Luzia labirentin ortasında neden bir minotor değil de insan başlı at var, diye sormak istedi ama bir bulaşıkçı için fazla dikkat çekici bir soru olurdu.

Santángel sesini alçalttı. "Pérez'in kralın gözünden düştükten sonra yeni bir sembol yaptırdığı söylenir. İnsan başlı at serbest kalmış, yıkık bir labirentin önünde durmuş hâlde. Şuraya bak," dedi, dikkati başka taraftaydı. "Kutsal çocuk, Teoda Halcón."

"Meleklerle konuşan kız."

"Bilhassa bir melekle, diye işittim."

"Onlar annesiyle babası mı?"

"Adam babası, diğeri de dadılarından biri. Varlıklı bir aile olduklarından Kutsal Çocuk'un hamiye ihtiyacı yok."

"Ya annesi?"

"Annesinin ölümünün ilk öngörüsü olduğunu söylüyorlar."

Luzia böyle bir şeyi şaka konusu yapamazdı. Kendisi annesinin öleceğini bilse kaybından dolayı daha mı az acı çekerdi? Yoksa daha mı kötü olurdu? Haftalara, aylara yayılan bir ölüm süreci, bu bilgi ondan besleniyor gibi kendi hayatına bürünür müydü? Annesinin ölümünü rüyasında görmüş olsa Lucrecia'nın, Felipe'nin donanmasıyla yaptığı gibi buna kendisi mi sebep oldu diye düşünür müydü?

"Öngörü lütfunun bütün bunlarda ona bir faydası dokunacaktır muhakkak," dedi Luzia.

"Şayet gerçekse. Lucrecia'nın İspanya'nın parçalandığını, Felipe'nin yırtıcı kuşlar tarafından yenildiğini gördüğü rüyaların doğrudan çürütülmesi olarak çoğu kişinin gözdesi o. Şimdi soluna bak. Yavaş ol lütfen, dikkat çekmeyelim. Sen onları nasıl izliyorsan onlar da seni izliyor. Şu gür saçlı genç adam Fortún Donadei. Zeytin prensi. Jaén'de zeytin çiftçisi bir aileden geliyor.

Prens. Demek Luzia kraliyet soyundan kimseyle rekabet etmeyecekti. Onunla dalga geçmek için bu ad takılmıştı. Adam dal gibi inceydi, gür, kara kıvırcık saçları başının tepesinde bir taç gibiydi.

"Feci üzgün görünüyor." Korkmuşa da benziyordu, odanın ihtişamına bakarken ağzı hafif aralık kalmıştı. Ben de böyle görünüyor olmalıyım, diye düşündü Luzia aniden utanarak. Şık kıyafeti içinde huzursuz, her şeye aval aval bakan sarsak bir köylü.

"Üzgün olması için bir sebep yok. Ona abayı yakmış zengin bir kadın hamisi varmış. Rivayete göre bir gün çalıştığı zeytinlikte bir ağaç gölgesine oturmuş udunu çalarken kadın ona rastlamış."

"Yani onun gücü de mi şarkı söylemek?"

"Evet. Her enstrümanı çalabiliyor, dediklerine göre zeytinlikte markizin çocukluğundaki atının minyatürünü cisimleştirmiş."

"Ben yoktan bir şey var edemem."

"Kimse yapamaz," dedi Santángel. "Tanrı bile."

"Yani sence sahtekâr mı?"

"Fortún Donadei mi, Tanrı mı?"

Luzia yaşadığı şoku saklayamadı. "Bana dilime dikkat etmemi öğütlüyorsun," diye fısıldadı, "ama sana dine küfrettiğin için işkence edilebilir."

"Bu parti yeterince işkence zaten. Ama doğru diyorsun. Daha dikkatli olurum."

"Engizisyon'dan hiç mi korkmuyorsun?"

"Neden korkacakmışım?"

Çünkü tabii değilsin. Çünkü iyi bir Hıristiyanın bilmemesi gereken şeyler biliyorsun. Çünkü daha bir hafta önce bir adamın, üç parmağını kırdığına dair hiç iz yok elinde. Santángel tuhaf gözleriyle onu inceledi, eğlenmiş gibiydi, ona aklından geçenleri dile getirmesi için meydan okuyordu.

O esnada odada herkes sanki aynı anda nefes almış gibi bir sessizlik oldu. Kalabalıktakiler güneşi arayan çiçekler gibi dönüp boyunlarını uzattılar. Luzia neye baktığını bilmiyordu ama kendisi de aynı şeyi yaptı.

Balo salonuna bir kadın girmişti. Dümdüz saçları öyle siyahtı ki neredeyse mavi bir ışıltı saçıyordu. Süt gibi teni mum ışıklarını üstünde tutuyor, esir düşmüş bir yıldız gibi parlamasını sağlıyordu. Vakur elbisesi siyah kadifedendi, her yerini örtüyordu ama elmaslarla, simli iplerle o kadar yoğun işlenmişti ki artık siyahlığında eser kalmamıştı, avizelerin altında cıva gibi parlıyordu.

"O kim?" diye sordu Luzia.

"Kendisi Gracia de Valera oluyor. Güzellik."

"Güzelden de öte."

"O da *milagrito* yapabiliyormuş, bana dendiğine göre ölülerin ruhlarıyla da konuşabiliyormuş. İlk kendisi gösteri yapmayı istedi." Luzia, Gracia'nın bir meltemle havalanan çiçek yaprağı gibi kalabalığın içinde süzülmesini izledi. Sıkıcı elbisesi, arasında mütevazı incilerle deniz kabukları yerleştirilmiş saç örgüleriyle kendisini olduğundan daha kaba, dünyevi, bir kömür parçasından hallice hissedemezdi.

"Korkarım bu uhrevi ziyaretten sonra hepimiz hüsrana uğrayacağız."

Ama Santángel'in gözleri hâlâ ondaydı, kalabalığın arasında Gracia de Valera'yı takip etmiyordu. "Kral bakacak güzel bir kadın arasaydı İspanya'da bunlardan bol bol bulurdu. Sen çalıştığımız gibi yaparsan kimse senin dengin olamaz."

Bir çocuk. Bir çiftçi. Bir bulaşıkçı. Bir de Pérez'in resimlerinden birinin çerçevesinden çıkıp gelmiş Bakire'nin kendisine benzeyen genç bir kadın. Luzia narın tadını ağzında hissedebiliyordu, kendi hırsının, daha fazlası için duyduğu iştahın tadını. Sahnenin altın perdelerine baktı, Santángel'i haklı çıkaracağını biliyordu. Aç kalmaktan bıkmıştı.

Yirmi Üçüncü Bölüm

Santángel, Antonio Pérez'in odaya girdiğini sezdi. Sanki denizin içinde durup dalganın hareketlendiğini hissetmek, suyun bileklerinden ittirmesi, deniz nefes alırken altındaki kumun çekilmesi gibiydi.

Adam salonda kimisini selamlayıp kimisini görmezden gelerek ilerlerken herkes ona bakıyordu.

Santángel'in yanında duran Víctor, Pérez ona baş sallamadan geçince kaskatı kesildi. Bu küçümseyiş Santángel'i memnun ettiği kadar ilgisini de çekti. Kendi tesirinin sınırlarını hâlâ tam anlayamıyordu. Ancak Pérez'in kralın tekrar gözdesi olabilmek için en iyi fırsatı olduğunu biliyordu. Víctor bu hakareti yakın zamanda affedecek gibi değildi.

Bu gözden düşmüş hâliyle bile Pérez bir şüphe veya endişe taşımıyor gibi görünüyordu. Ufak tefek, derli toplu bir adamdı, hareketlerinde titizdi, kıyafetleri evi gibi gösterişliydi, her katında, her dolgusunda kusursuz bir terzilik vardı, öyle ki çok iyi yapılmış bir kuklayı andırıyordu. Yalnızca korkusuzlara özgü bir şekilde ilgi çekmekten keyif alıyordu.

Kadehini kaldırınca salon sessizliğe gömüldü.

"Bu imparatorluktan daha büyük bir imparatorluk ve kralımızdan daha büyük bir kral yoktur. Dünyanın maneviyatıyla ilgilenmesi gereken İspanya'dır, bu zor görev kutlu hükümdarımızın omuzlarına bizzat Tanrı tarafından yüklenmiştir. Don Juan, Lepanto'da barbarları nasıl cesaretle yendiyse biz de tüfeklerimizi almalı, Flaman hainleri ve Elizabeth denen kâfir cadıyı

alt etmeliyiz. Yüce kralımıza mucizeler gerekecekse ben sağlayacağım. Yeryüzünde daha kutsal bir insan, daha kutsal bir ülke, daha kutsal bir dava bulunamaz."

Müzisyenler tiyatrodalarmış da şimdi birisi şarkı söylemeye başlayacakmış gibi dramatik bir akor çaldılar.

"Don Juan'ın adını anmak yürek ister," diye mırıldandı Víctor.

"Neden?" diye fısıldadı Luzia.

Santángel dudaklarını kızın kulağına yaklaştırınca portakal çiçeklerinin tatlı yeşil kokusu doldu burnuna. Kızın sevgilisi mi vardı? Neden bu fikir onu bu gizemli rakibi bulup kalbine bıçağı saklama istediğiyle dolduruyordu içini?

"Yürek ister çünkü Lepanto kahramanı Hollandalılarla boy ölçüşemezdi," diye fısıldadı ona. "Bozguna uğrayıp geri çekilmek zorunda kaldı. Pérez adamın sekreterini öldürttü. Ayrıca *La Hermanita* rolünü oynayacaksan parfüm sürmeyi bırakman lazım. Paris'ten parfüm getirten rahibe duymadım hiç."

Luzia kaşlarını çattı. "Parfüm sürmüyorum."

Santángel tartışmayacaktı. "Git kanattaki yerini al. Güzellik'in ardından sen çıkacaksın."

Luzia çenesini sıkıp başını salladı. Santángel neredeyse kızın inatçı bir lekeyle uğraşmak üzere kollarını sıvamasını bekledi.

"Neden öyle yürüyor?" diye homurdandı Víctor. "Onca eğitim nereye gitti?"

"Tatlı bir yanı var," diye karşı çıktı dul. "Belki de kararlılığı onu diğerlerinden ayıracaktır."

Pérez tam salonun ortasında birkaç sandalyenin konulduğu bölgede yerini aldı. Tahta ya da podyuma ihtiyacı yoktu. Kalabalık ona yer açmıştı, böylece görüş alanı bozulmayacaktı.

Gracia de Valera merdivenden sahneye süzülerek çıktı, işlemeli elbisesi gece görülen gökyüzü gibi ışıldıyordu.

"Enfes," dedi Víctor canı sıkılarak. "Yanlış hesap mı yaptık?"

"Önemli olan elbise değil." Hem böyle süslemeler Luzia'ya yakışmazdı. Onun gücü her türlü manasız süsten, mücevherden

daha fazla parlayacaktı. Gerçi Santángel artık kızın iradesinin asıl gücü olduğuna inanmaya başlamıştı. Sağlam örülmüş bir duvar kadar inatçı, gittiği yolda bir çığ gibi kararlıydı.

Güzellik'in sahneye perdenin arkasından çıkmak yerine neden merdivenden çıkmayı tercih ettiğini merak etti. Kadın karşısında kral varmış gibi yerlere kadar eğilerek reverans yaptı, hareketleri ağır ve son derece kontrollüydü, sonra tek elini zarafetle kaldırdı. Perde açıldı ve ortaya cam bardaklardan bir kule çıktı.

Luzia'nın bardakları.

Víctor tokat yemiş gibi bir ses çıkardı. Dul elini ağzına bastırdı. Marius allak bullak olmuştu, Valentina'nın başı boynunun üstünde aşağı yukarı, sağa sola sallanıyordu, saki durumun açısını ayarlamaya, bir şekilde yaşanacak fiyaskonun boyutunu küçültmeye çalışıyordu.

Santángel, Gracia de Valera'nın neden ilk sırada gösteri yapmak istediğini şimdi anlamıştı.

Kalabalığın içinde Luzia'yı aradı ama kız çoktan gitmişti. Kanatta durduğu yerden görüyor muydu olanları? Ne yapacaktı? Mum getirmek için zamanları olabilirdi fakat ateş numarası hoşuna gitmiyordu Santángel'in. Bu kadar çabuk olmazdı, hele de şeytani bir güç olduğu izlenimini yaratmamak için kendilerini bu kadar sakınırken. Üzüm asması olabilir miydi? Salonda gözlerini gezdirdi ama hiç çiçek göremedi. Artan bir korkuyla Gracia'nın bardakları kırmasını izledi. Cilveli, zarif bir edayla kırıyordu bardakları, masanın yanından geçerken tek bir parmağını kenardaki bardağa değdiriyor, bunu yaparken seyircilere mahcup mahcup gülümsüyordu.

"Of, kadın çok iyi," dedi dul.

Öyleydi. Bakışları hem vakur hem de haylazdı, yürüyüşü üzerinde çalışılmış gibi görünmeyen bir zarafet taşıyordu. Kadehler parıldayan cam parçalarından bir yığına dönüşünce masanın arkasına geçti, haç çıkardı ve kollarını yana açtı. Elbi-

sesinin kollarına akıllıca boncuklar işlenmişti, öyle ki melek kanadını andırıyorlardı, kadın başını yukarı kaldırdı, mükemmel yüz hatlarına ışık düştü.

"Rüyet mi görüyor?" diye sordu Santángel'in yanındaki kadın.

"Uhrevi bir ziyaret mi?" dedi eşlikçisi.

Gracia bir inilti koparınca, "Öyle bir şey olduğu kesin," diye mırıldandı dul.

Güzellik, görünmez bir orkestrayı yönetiyormuşçasına ellerini havaya kaldırdı. Şarkı söyleyen bir koro varmış gibi bir ses doldu salona, sesler yüksek ve semaviydi, o saf sese insani denemezdi. Kadının ayaklarının dibinde bulutlar belirdi, kümelenip onu ve sahneyi kapladılar.

Kalabalık nefesini tuttu. Sis açıldı.

Gracia de Valera dua ediyormuş gibi başını tevazuyla eğmiş şekilde ortaya çıktı.

Kadehlerin hepsi tek parça dizilmiş olarak belirdiler.

"İşte ben buna gösteri derim," dedi Don Marius.

Santángel, "Saçmalık," dedi, Doña Valentina'nın nefesi kesildi.

Hepsi düzmeceydi. Çok iyi bir düzmeceydi, hiç şüphesiz Corral de la Cruz'dan gelmiş en iyi sahne düzenleyiciler ve oyuncularla tertip edilmişti. Ama her halükârda bir illüzyondan ibaretti.

Gracia de Valera'nın sihir gücü vardıysa bile bu gece kullanmamayı tercih etmişti.

Şimdi rakiplerinden en azından birinin sahtekâr olduğunu biliyorlardı. Ama bir önemi olmayabilirdi. Luzia kendini o sahnede rezil ederse artık bu noktadan dönüş olmazdı. Santángel onu Víctor'un gazabından kurtaramazdı.

Perde indi, kalabalık Gracia'nın güzelliğine, duruşuna, elbisesinin mükemmelliğine hayran kalmış lak lak konuşuyordu. Kadın kalabalığın arasına doğru indi ve onu eğilerek karşılayan zengin hamisi Don Eduardo Barril'i alkışladı.

Müzisyenler tekrar akor bastılar. Perde bir kez daha kalktı. Bardak kulesi yerli yerinde, Luzia, yani *La Hermanita* da ora-

da siyah elbisesiyle, sıkı sıkı örülmüş saçlarının arasında deniz kabukları, süs yerine sadece Víctor'la dulun ona hediye ettikleri tespihle ağırbaşlı ufak tefek bir tövbekâr olarak duruyordu.

Santángel onun ne düşündüğünü kestiremiyordu. Luzia balo salonunun dışına bakıyordu, Santángel acaba çıra bölmek için kullandığı şarkıyla masayı parçalamayı mı, yoksa döşemelerin arasından bir incir ağacı büyütmeyi mi düşünüyor, diye merak ediyordu. Ağzı ancak kızgın bir çizgi olarak tanımlayabileceği bir şekilde sımsıkı kapalıydı.

Luzia kadeh kulesinde göz gezdirdi, yakınına gittiğinde üstünde Gracia'nın rahat havası yoktu. Söz dinlemeyen askerlerini denetleyen, onlara verilecek cezayı düşünen bir yüzbaşıyı andırıyordu. Eline bir kadeh aldı, asice bir tavırla yere atıp parçaladı. Sonra bir tane. Bir tane daha. Kalabalık huzursuzca kıpırdandı. Birisi kısık sesle güldü. Antonio Pérez koltuğunda geri yaslanmıştı, dudaklarını aksi bir ifadeyle aşağı sarkıtmıştı.

Aynı numarayı yapacak kadar aptal olamaz. Hayal kırıklığıyla doldu içi, kızla dalga geçileceğinden, Víctor bile onu inkâr edeceğinden değil ama onu gözünde büyütmüştü, zekâsını, dans eden toynaklarıyla delişmen bir midilli gibi dörtnala giden canlı konuşmasını; dul kadının avlusunda gördüğü o tedirgin yaratık değildi gözünde, hiç de göründüğü gibi olmayan o köylü kızı değildi.

Luzia düşüncelerini duyabiliyormuş gibi Santángel'e dönüp baktı, eğlenen bir kadın gibi tek kaşı hafif yukarı kalkmıştı. Pekâlâ. Gülüşlerinizin şimdilik tadını çıkarın. Víctor kızı kendisini rezil ettiği için Madrid'den sürecekti. Santángel herhalde efendisi alay konusu olduğu için memnun olmalıydı ama Luzia'nın nar filizinin önünde panik içinde dikilmesini, onu kurtarmak için bir şarkı bulmaya çalışmasını hatırladı. Dayan, dayan. İkisi de özdeyişi çok iyi biliyorlardı.

Luzia gözlerini yumdu. Kadehleri bir araya getirecek sözleri duyuyor olmalıydı. Ayağını bir kez yere vurdu, ikinci kez vurdu. Kızgın gibiydi, sanki ayağına bir çizme giymişti ve izleyen herkesi

çizmesinin altında ezecekti. Ayağını üçüncü kez vurdu, kızın sesi yükseldi, tekinsiz bir feryat koparmasıyla kırık cam parçaları havalandı, mumların ışığında pır pır uçan bir toz ışıltısı oluştu.

Kalabalık suspus oldu, dikkat kesilmişlerdi. Bu gördükleri en azından Gracia'nın performansındaki sisten ve maharetten farklıydı.

Luzia nazikçe kollarını kaldırdı, kırık cam parçalarından oluşan bulut da başının üstüne yükseldi, sonra kalabalığın tepesine uçtu. Sağa sola salınan irili ufaklı parçalar havada asılı kaldı.

Pérez'in kaşları düşmüştü. Şaşkındı ama memnun görünmüyordu. Bulut ayrıldı, sıralar ve parlak noktalar oluşturdu. Santángel kalabalıktan bir nefes alımı kadar önce kızın ne yaptığını anladı. Herkes nefesini tuttu. Pérez'in ağzı açık kalırken sesi duyuldu.

Cam parçaları yıldızlar gibi düzenlenmiş, Antonio Pérez'in kafasının üzerinde parlak bir takımyıldızı şeklini almıştı: Başka bir şeyle karıştırılamazdı, sanki uzak bir evren bu balo salonunda ortaya çıkmıştı. Süreyya Takımyıldızı. Kralın sekreteri doğduğunda parlayan takımyıldızı, ona büyük güç bahşeden doğum haritası, kaderinin krallarla ve kraliçelerle yazıldığının vaadi.

Cahil köylü kız onun mektubunu okumuştu. Pérez'in küstahlığının kendi yücelik hayaline olan bağlılığının anlatıldığı mektubu. Latince yazılan mektubu.

Kalabalıktan bir alkış tufanı koptu, Pérez'e doğru geldiler, camdan takımyıldıza ellerini uzatıp değmeye çalıştılar. Pérez kendisi de ayağa kalkmıştı, ışıl ışıl gözlerini Luzia'dan ayırmıyordu.

Bulaşıkçı kız, Gracia de Valera'yı büyüleyici bir şekilde alt etmişti. Güzellik'in hakaretini almış, teatral bir tavırla kendi lehine çevirmişti. Víctor, Santángel'in omzunu tuttu. "Fevkalade," dedi. "Senin derdin ne? Neden adam öldürecekmiş gibi duruyorsun?"

Santángel zar zor gülümsedi. "Şimdi gelecek sınavı ve ne yapılacağını düşünüyorum sadece."

Tabii yalancı Luzia Cotado'nun bu geceyi atlattığını varsayarsak.

Yirmi Dördüncü Bölüm

Hâlâ mırıldanan Luzia cam bulutunu sahneye geri getirip masanın üstüne yumuşak bir bohça gibi nazikçe kondurdu. Orada bırakması gerektiğini biliyordu ama Gracia de Valera'nın dudaklarını mükemmel bir kıvrım oluşturacak şekilde bastırmış kendisine bakarken görünce elini canı sıkılmış gibi, masanın üstündeki kırıntıları süpürür gibi tozun üzerinde salladı. Cam kırıkları itaatkârca bardaklara dönüştü. Gösterişsiz bir jestti. Acele etmeseydi daha güzel olabilirlerdi ama Luzia'nın asıl ilgilendiği şey meydan okumaydı, mükemmellik değil. Gracia'nın kendisinin kolay kolay gitmeyeceğini bilmesini istiyordu.

Sahne merdivenlerinden zemine inemeden kalabalık çoktan ikiye ayrılmış, Antonio Pérez aralarından geçmişti. Ufak tefek bir adamdı, çok minyondu ancak çok tuhaf, pürüzsüz bir zarafete sahipti, sanki parlasın diye cilalanmıştı. Erik ve amber kokuyordu. Don Víctor ile Don Marius, onun gibi çevrelerinde maiyetleriyle adamı takip etmeye çalışıyorlardı. Hualit ile Valentina kalabalığın arasında kaybolmuştu, Santángel ise ortalarda yoktu. Pérez elini salladı, maiyetten biri öne çıktı, sakalı kızıl boyalı, düşük gözkapaklı bir adamdı bu.

"Luzia Calderón Cotado. Casa Ordoño ve Casa de Paredes'ten katılıyor."

Calderón. Onun adı değildi bu. O Luzia Cana Cotado'duydu. Luzia Yahudilerin bazen hasta çocukların adlarını değiştirdiklerini biliyordu. Onun ne hastalığı vardı ki adının değiştirilmesi

gereksin? Şecere uzmanı annesinin adını silmişti: Âlimlerin kızı Blanca Cana, Luzia'nın soyağacından çıkarılmıştı.

Luzia reverans yaptı, üstündeki gözlerin fazlasıyla farkındaydı ve pratik yaptığı zamanlara göre çok daha kendinden memnundu.

"Basit bir köylü kızı takımyıldızların şeklini nasıl bilir?" diye sordu Pérez. "Yoksa bu sürprizi hamin mi planladı?"

Don Víctor her nasılsa yanına yaklaşabilmişti. "Seni temin ederim ki, Don Antonio, öyle bir şey yapmadım."

"O zaman bu bilgiye nasıl haiz oldun?"

Luzia gözlerini pabuçlarından ayırmadı. "Bunu ben bilmem," dedi yumuşak, senelerce çalışıp mükemmelleştirdiği mütevazı bir bulaşıkçının yumuşak sesiyle. "Cevap vermeye de kalkamam bu soruya. Tanrı bana yolu gösteriyor, ben de takip ediyorum."

"İyi, dindar bir kadın," dedi Pérez, fakat sesi pazarda karpuz tartıyormuş gibi çıktı. "Bana ellerini göster."

Luzia korkuya kapıldı. Sopayla dövmeden önce verilen bir emirdi bu ama bir kral, yalnızca kendi sarayında bir kral olsa bile emir verdi mi itaat etmek zorundaydınız.

Luzia ellerini öne uzattı. Adam parlayan yüzüklü elleriyle onunkileri tuttu. Elleri yumuşak, çorba tenceresinden kayan mantılar gibi kaygandı.

Güldü. "Hayvan postu gibi kaba ve sağlam. Bulaşıkçı olduğunu söylemişlerdi de inanasım gelmemişti."

"Ben namuslu bir kadınım, senyor. Doğrudur."

Luzia'nın ellerini sıkıp bıraktı. "Bundan en ufak şüphem yok." Don Víctor'dan yana ilk kez baktı. "Bu küçük rahibe büyük etki yarattı."

Don Víctor güldü. "Rahibe olmadığından eminim." Ama Pérez çoktan gitmişti.

Hualit, Luzia'ya sarıldı. "Aferin sana, canım," diye fısıldadı Luzia'nın kulağına. "O kaltağa şık kıyafetlerinin kaç para ettiğini gösterdin."

"Süreyya Takımyıldızı'nın şeklini nasıl *bildin*?" diye sordu Don Víctor.

Luzia ona boş boş baktı. "Efendim, senyor?"

"Dikkatli ol," dedi Hualit. "Güzellik, bu durumdan mutlu olmayacak. Gözünü dört aç."

Müzisyenler tekrar müziğe başladılar, Pérez salonun ortasındaki yerini aldığına göre sıradaki yarışmacının sahne alacağının işaretiydi bu.

"Öğrenebildiğimizi öğrenelim," dedi Don Víctor, gerçi gözleri hâlâ Luzia'daydı.

Luzia kalabalığın içinde Santángel'i aradı. Yalan söylediğini anlamış olmalıydı. Ayrıca şahsi yazışmalarını okuduğunu. Elleriyle narı bölüşünü, Álvaro'ya yaptığı şeylerin yaşandığı o kâbus gibi günün ardından ona sunduğu narı düşündü, kendisine olan inancını yenilemesi için Luzia'ya bir fırsat tanımıştı, ikisi birlikte inançlarını tazelemişlerdi. Ancak Luzia o sahnede Güzellik için tutturulan alkışı dinlerken havale geçiriyormuş gibi sıcak ve ateşli bir aşağılanma hissi kaplamıştı içini, ne Santángel'i düşünebilmiş ne de kendisinin sahne alıp alay konusuna dönüşeceği ânın ötesini görebilmişti. Dilini yaran sihrin çekim gücünü hissetmişti, açılmak istenen bir kapı gibi yalvarıyordu, kapının öbür tarafından kaçış şansı vardı.

Sonra mükemmel sıralarında tekrar birleşmiş bardaklara bakmış, avluda teyzesinin yastıklara yayıldığı yerden elindeki mektubu gülerek okuduğunu hatırlamış, teyzesinin sesiyle o özdeyiş zihninde yankılanmıştı: *El hombre es mas sano del fierro, mas nezik del vidro.* Luzia o zaman bazı sözcükleri anlamamıştı, Hualit'le ikisi birlikte çözmüşlerdi. *Bir erkek demirden güçlü, camdan zayıftır.* Bu özdeyişin kullanabileceği bir şey olduğunu düşünmemişti ama orada biçare dururken öfkesi anısıyla karışmış, şarkı ağzında hayat bulmuştu. Sözcükler onu kurtarmıştı.

Ama bu onu Santángel'in öfkesinden de kurtaracakları anlamına gelmiyordu.

Kutsal Çocuk'la Zeytin Prensi'nin performanslarını izledikten sonra Luzia'nın endişesi daha da büyüdü. İçten içe diğer yarışmacıların sahtekâr olmalarını ummuştu. Sahtekârsalar bile Gracia de Valera'dan kat kat iyiydiler.

Teoda Halcón performansına sahnede başladı ama kalabalığın arasına inip Pérez'in karşısında durdu, elini ellerinin arasına aldı, küçük suratı dingin ve ışıl ışıldı. Evvelki gece gördüğü rüyayı anlattı, rüyasında bir elma bağı, beyaz bir at ve ay ışığında yıkanan bir kadın vardı, sonra adama yaklaşması için işaret etti, adam eğilince kulağına bir şeyler fısıldadı.

Pérez tekrar doğrulduğunda hafif yalpaladı, beti benzi atmıştı. Ağır ağır göz kırpıştırdı, sonra kulak törpüleyen bir sesle, "Bir sır. Babamın bana ölüm döşeğinde söylediği bir sır," dedi. Gözlerini yumdu. "Olağanüstü."

"Sizden kıvanç duyuyor," dedi Teoda tiz ve tatlı sesiyle. Kalabalığa döndü. "Şimdi sizlere bir fırtınanın yaklaşmakta olduğunu bildirmeliyim."

"Ama bugün gökyüzünde tek bir bulut yoktu!" diye bağırdı birisi.

Adamın sözleri aniden kopan bir gök gürültüsü ve balo salonunun camlarına vuran yağmur sesleri arasında kayboldu.

Kalabalık heyecanla alkışlamaya başladı.

"Kralın en çok arzuladığı şey budur," diye homurdandı Víctor. "İnsanların kalbini ve zihnini gören, bizzat geleceği gören biri."

"Unutma," dedi Hualit. "Kral, Lucrecia de León'a yaptığı iyilik için teşekkür etmedi."

Müzisyenler tekrar dramatik bir akor bastılar, Luzia bu ses dikkatleri dağıttığı için minnettardı.

Fortún Donadei sahnede bacaklarının arasına aldığı *vihuela*'nın* kıvrımlı ahşap gövdesiyle oturuyordu. Fistolu zeytin yeşili kadifeden bir ceket giymişti, yakası ve bilekleri simli dantelle süslenmişti, çorapları ve kısa pantolonu yine aynı yeşil

---

* Büyük bir gitar benzeri, perdeli ve telli İspanyol çalgısı. –*çn*

renkteydi. Boynunda iri mücevherlerle süslü büyük bir altın haç asılıydı. Birkaç nota çaldı, belli belirsiz bir melodi oluştu, sonra yayını aldı, başını eğdi ve tellerin üzerinde yayını gezdirdi.

Neşeli bir şarkı çalıyor, çizmeli ayaklarıyla şarkıya eşlik ediyordu, pazaryerinde ya da tavernada duyulacak türden bir müzikti, hiç resmi değildi. Gelgelelim hüzünlüydü de, yay aracılığıyla konuşan bir özlem vardı içinde, sanki enstrüman yorgun düşmüştü, ağrılar içindeydi, telleri her çekildiğinde ağıt yakıyordu. Adam artık buraya ait değilmiş gibi görünmüyordu, hele de elinde çalgısı varken.

Bu hüznü yaratan Donadei miydi? Sahnenin altın rengi ışığında çok güzel görünüyordu, bukleleri daha karaydı, güneşten bronzlaşmış teni *vihuela*'sıyla aynı sıcak tondaydı, sanki ikisi de aynı ağaçtan oyulmuşlar, aynı el tarafından cilalanmışlardı. Hamisini zeytinliğe getiren şey bu derin duygu muydu, neşeyle elem arası bu iç titreten sızı mıydı? Barındırdığı hüznün içinde zevk de vardı. Bir daha asla sahip olamayacağınız saadet dolu anları hatırlamanın yarattığı duyguydu bu, tamamına erdiremeyeceğinizi bildiğiniz, yine de umut etmekten kendinizi alamadığınız o ilk arzu ateşi, aşkınızın karşılıksız olduğunu bildiğiniz hâlde sevdiğinizi görmek için duyduğunuz o çaresiz özlem.

Luzia'nın gözüne tavanın oralarda bir kıpırtı çarptı, her nasılsa salona bir kuş girmişti. İki tane olduklarını fark etti, küçük siyah kuşlar avizelerin etrafında kanat çırpıp cik cik ötüyorlardı. Sahneye doğru uçuştular, derken onlara başka kuşlar da katıldı. Şimdi Donadei'nin yayının müziğiyle dans eden bir sürü olmuşlardı, bedenlerinin akışıyla şekiller oluşturuyor, kanatlarının tekrar bir hareketiyle o şekiller dağılıyordu. Luzia kuşları izlerken kendisinin de diğer seyirciler gibi nefesini tuttuğunu fark etti. Yayın son bir hüzünlü iç çekişiyle kuşlar kuvvetli bir rüzgârla odadan çıktılar ve Donadei'nin şarkısı sona erdi. Kalabalık da tek bir ağızdan iç çekti, sonra Kutsal Çocuk için kopan alkışları devede kulak bırakacak bir alkış tufanı koptu.

Zeytin Prensi, yüzünde hâlâ hüzünlü bir ifade ve hafif bir tebessümle önce seyircileri selamladı, sonra Pérez'in karşısında eğildi.

Donadei kendisini karşılamak için bekleyen, onunla takım yeşil ve altın rengi kıyafet giymiş hamisinin yanına merdivenlerden inerken Hualit, "Çok hoş," dedi. "Galiba salondaki herkes Fortún Donadei'ye âşık oldu."

"Ama sevgisine karşılık almak için sadece bir kadın para ödedi," diye karşılık verdi Don Víctor.

Sevsinler bakalım, dedi Luzia içinden. Önemli olan mucizeler,

Yirmi Beşinci Bölüm

Luzia performansların ardından dinlenip biraz yalnız kalabileceğini ummuştu ancak misafirler yine ihtişamlı başka bir odaya götürüldüler, bu oda da balo salonu kadar büyüktü ve avizelerle ışıl ışıl aydınlatılmıştı.

Takip eden şölen yemekten ziyade yine bir performans gibiydi, art arda resmi geçit gibi sunulan tabakların arasında elleri yıkamak üzere içlerinde lavantalı su bulunan küçük kâseler getiriliyordu. Sütte pişirilmiş bıldırcın, pastırma ve bademle süslenmiş tavus kuşu, tarçın ve karanfil dolgulu sülün yanında sülünün kendi ciğerinden krema, turunç soslu yabandomuzu yanında et suyuna bandırılmış kızarmış ekmek, nar ve balla tatlandırılmış et yahni ve sebzeli, altın rengi kıtır kenarları safrana bulanmış turtalar. Her tabak arasında müzisyenler müzik çalıyor, onlara kâh hokkabazlar kâh kızıl ve altın rengi kıyafetler giymiş dansçılar eşlik ediyor, odanın bir ucundan öbür ucuna itilen tekerlekli bir ahşap sahnede kısa oyunlar sergileniyordu.

Luzia domuz eti içermeyen bütün tabaklardan bol bol yemiş, diğerlerini didiklemişti. Şarap içmeyi istemiş ama rezeneyle tatlandırılmış su içmişti. Don Víctor ile Hualit'in arasında oturuyordu, keşiş elbisesiyle itaatkâr bir sessizlik içindeydi, hiç duymadığı piyesler, hiç tanımadığı insanlar hakkında hikâyeler dinliyordu. Santángel oradaysa bile onu görmemişti ama Zeytin Prensi ve kendisi gibi turnuvada yarışan yarışmacılar olmadıkça hizmetkârların böyle insanların arasında işi yoktu.

Fortún Donadei hamisinin yanına oturtulmuştu, gülümseyip

rahat görünmek için çabalasa da Luzia onun da yemeğine pek dokunmadığını fark etmişti.

En sonunda buzla ve meyveli tatlı pastalarla dolu tabaklar sunuldu ve kadınların odalarına çekilmelerine müsaade edildi. Uşaklar önce Ordoño'ları sonra Luzia'yla Hualit'i odalarına götürdüler.

"Biz aynı kanatta olacağız," dedi Hualit, "Don Víctor'la hane halkından uzakta olacağız, zaten öylesi münasip olur. Ordoño'lar hemen koridorun sonundalar. Teoda Halcón daha küçük olduğu için ailesiyle birlikte senin odana yakın bir odaya yerleştirildi, Güzellik'le hanım eşlikçileri de yakındalar, o yüzden dikkati elden bırakma."

Luzia yorgun olduğunu sanıyordu ama uşak odasının kapısını açtığında içi yepyeni bir coşkuyla doldu. Bu kadar beyaz çarşafları olan bir yatak ömründe görmemişti, yatak örtüsüne Pérez'in labirenti işlenmiş, kızıl-kahverengi kürk parçalarıyla kaplanmıştı. Gümüş maltızda kömür yanıyordu, yağmurun vurduğu camların üzerine ağır perdeler asılmıştı. Yatağın yanına kadife terlikler konmuştu, makyaj masasına Hualit ile Valentina'nın onun için seçtikleri kremlerle pudraların yanında gümüş fırçalar ve taraklar yerleştirilmişti.

İçeri girdiklerinde onları bekleyen hizmetçi reverans yaptı. "Concha'nın aylığını Don Víctor ödüyor, iyi de ödeme yapıyor," diye açıklama yaptı Hualit, "yani o varken sabotajdan korkmana gerek yok. Sırlarını tutacaktır."

"Don Víctor hariç herkesten."

"Aynen öyle," dedi Hualit. "Gel, üstünü çıkaralım."

Hizmetçiyle ikisi el çabukluğuyla Luzia'nın yeleğini, eteğini, korsesini ve çoraplarını çıkardılar. Concha içliğini de çıkarmak üzereyken Luzia bocaladı.

Hualit, "Yıkamaya götürecek," diyerek onu teskin etti. "Artık başka gömleklerin de var."

Luzia içliği çıkarılıp ince beyaz keten başından geçirilirken keyifle karışık bir içerleme hissetti.

Ayakkabılarının yerine terlikleri, üzerine de Perucho'nun dükkânından alınan trabzonhurması rengi etek uçları kürklü kadife elbiseyi giydi.

Hualit, Luzia'nın saçındaki deniz kabuklarını tek tek çıkarıp makyaj masasına koyarken nazik bir sesle, "Artık nasıl olduğunu gördün," dedi. "Geri dönüş yok. Sadece önünde uzanan yol var. Bu yol bir saraya da gidiyor olabilir..."

"Ateşin içine de," diye tamamladı Luzia. "En azından Toledo'daki hücreme götürülürken giysilerim güzel olacak."

"Orası öyle," dedi Hualit gülümseyerek, odadan çıkmadan evvel Luzia'nın başına bir öpücük kondurdu.

O gidince hizmetçi yatağı ısıtmak için yorganın altına koyduğu sıcak tuğlayı maşayla aldı. Tuğla sahnenin üzerinde asılı yuvarlak madalyonun şeklindeydi, üzerinde aynı labirentin resmi vardı.

"Mührünü koydurmadığı bir şey yok mu?" diye sordu Luzia merakla.

"Karyolasının üstünde bir levha var," dedi Concha kısık sesle kıkırdayarak. "Gümüşten meleklerin tuttuğu bir parşömen. Üzerinde, 'Antonio Pérez burada uyuyor' yazıyormuş."

"Unutursa diye mi koydurmuş levhayı?"

Concha bir kahkaha atıverdi, o esnada birisi kapıyı tırmalayınca irkildi.

Luzia, Hualit'in geri geldiğini sanmıştı ama kapı eşiğinde Santángel duruyordu.

Küçük hizmetçiye, "Çık," diye buyurmasıyla Concha gıcırtıya benzer bir sesle ortadan kayboldu.

"Buraya gelemezsin," diye fısıldadı Luzia kızarak. "Yalnız olamayız. İkimiz yalnız kalamayız."

"Kimse geldiğimi görmedi, gittiğimi de görmeyecek."

"Nasıl bu kadar emin olabilirsin? Burada yakışıksız bir şey olduğuna dair en ufak dedikoduda..."

"Emin olmak benim işim," dedi, Concha'nın ardından kapıyı kaparken. "Gelgelelim senin hakkında çok yanılmışım. Neden

bana yalan söyledin? Sakın Tanrı gösterdi diye martaval okuma bana. Az kalsın ölümümüze yol açacağın gün yanımda hangi mektupların olduğunu biliyorum."

"Senin canının tehlikede olduğunu hatırlamıyorum. Dili ortadan yarılan benim."

"Parmakları kırılan da benim."

"Ama ne kadar kolay iyileşmişler, dürüst lordum."

"Soruma cevap ver," diye kestirip attı Santángel.

"Sana okuma yazmam olmadığını söylemedim hiç."

"Ama öyle olduğuna inandırdın."

"Bir insanın kendi sanrıları olmasına izin vermek iyidir," dedi Luzia, ne yapacağını bilmez hâldeydi, tam giyinik olmadığı için fazlasıyla mahcuptu. "Kimse seni hizmetçilerin aptal olduğunu varsayman için zorlamadı."

"Senin aptal olduğunu hiçbir zaman düşünmedim."

"Yalan söylemekte de maharetliymişsin." Luzia kollarını kavuşturdu, sanki dirseklerini kilitleyince içini kaplayan öfkeye hâkim olabilecekti. "O gün avluda önüne çıkarılan ne güzelliği ne cazibesi olan ve tabii akıllı da olmayan zavallı paçavrayı görünce farklı mı düşündün, söyle. Yalnızca Catalina de Castro de Oro veya Gracia de Valera gibi görünen kadınların sözleri dinlenmeye layık görülür."

"Kendini çok ucuza satıyorsun, Luzia," diye karşılık verdi Santángel. "O gün avluda o sefil reveransınla, paçavra numarasıyla kendini mütevazı göstermek konusunda olağanüstü bir iş çıkardın. Senin seviyende bir aktris zor bulunur. Oynadığın rolün ötesini göremediğim için suçlayabilir misin beni?"

Luzia belki de kendisini görsün istemişti. *Gör beni. Mırıl mırıl konuşan bu utanç abidesinden fazlası olduğumu gör.*

"İstediğin gibi poz verip beyaz tüylerini kabartabilirsin," diye yanıtladı Luzia. "Ama sen de diğer erkekler gibi endamlı, nazik, dindar ve aklı ancak ona zarar vermeyecek kadar çalışan bir kadın arzuluyorsun."

Santángel acı bir kahkaha attı, kuru dalların kırılması gibiydi çıkan ses.

"Gerçeği niye itiraf etmiyorsun, Luzia? Rolüne öyle kaptırmışsın ki kendini, kendin bile inanmaya başlamışsın."

"Ben kim olduğumu biliyorum."

"Öyle mi? Kendini alçaltmak, gözlerini kaldırmamak, görünmez olmaya çalışmak ne demektir, bilirim. Hiçbir şey olmak tehlikeli iştir. Kimsenin görmeyeceğini umarsın, sonra bir gün bir bakarsın senden geriye toz kalmış sadece, göz ardı edilmekten yok olup gitmişsin."

Haklıydı ve Luzia bundan nefret ediyordu. Küçükken korkusuzdu, annesi ölene kadar, babası ölene kadar, dünyada onun gibi okuyup yazabilen, konuşmak, tartışmak özlemi çeken, dünya hakkında fikir sahibi olabilecek kadarını görmeyi isteyen bir Yahudiden dönmeye yer yoktu. Kendini gizlemeyi iyi öğrenmişti, Santángel'den bile.

"Ben kim olduğumu biliyorum," diye tekrarladı, bu sefer sesi kendinden emin çıkıyordu. O gün narı yiyen, bu gece sahneye hükmeden kadındı o. Bir oda dolusu soyluyu kendisine boyun eğdirmişti.

"Başka ne sırların var, Luzia Cotado?"

Luzia makyaj masasının önündeki sandalyeye oturdu. Önündeki sulu camda gördüğü kadın bir yabancıydı, gür saçlarının örgüleri çözülmüş, gözleri deli deli bakıyordu. Kendisini daha önce hiç kızgın görmemişti.

"Artık sırlarımızı mı paylaşıyoruz birbirimizle?" diye sordu.

"Benim sırrım yok."

"Al sana bir yalan daha."

"Bana bir soru sor ben de sana dürüstçe cevap vereyim."

"Nesin sen? Neden senden korkuyorlar? Bizzat şeytanla anlaşma mı yaptın?"

Santángel cevaplarını saymak için parmaklarını kaldırdı. "Başka bir hayatta, başka bir dünyada bana hizmetkâr ruh der-

lerdi. Yeteneklerim bana ait değil. Başkalarına hizmet için varlar yalnızca. Benden korkuyorlar çünkü korkmalarını istiyorum çünkü benden korkmaları hayatımı kolaylaştırıyor."

"Peki ya şeytanla anlaşma kısmı?"

"Víctor de Paredes hakkındaki düşüncelerine göre bunun gerçeklik payı olabilir. Şimdi sıra sende. Kullandığın sihrin tabiatı nedir?"

"Buna nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum."

"Nerede öğrendin?"

"Onu söylemek üstüme vazife değil."

"Peder Neroni sormayacak mı sanıyorsun? Ağzının içinde bir şeyler geveleyip omuz silktiğinde bununla yetinecek mi sanıyorsun?"

Luzia gümüş saç fırçasını eline aldı. "Onlara yeteneklerimi Tanrı'nın bahşettiğini söyleyeceğim."

"Rüyette mi göründü sana Tanrı? Bir ışık huzmesiyle kalbini mi deldi? Hikâyeni şimdiden toparlasan iyi olur. Bana gerçeği söylersen seni koruyabilirim. Sana yardım edebilirim. Hangi metni çalıştın? Hangi dili kullanıyorsun?"

Luzia nasıl cevap vereceğini bilmiyordu. Özdeyişleri İspanyolca, İbranice, Türkçe ve Yunancaydı. Ama bunların hiçbiri değillerdi. Mektup dünyanın neresinden gelmişse ona göre değişiyorlardı. Haritanın her tarafına uçup ona geri gelen sözcüklerdi, zira o sözcükleri konuşan kişiler asla dönemezlerdi.

"Tek bir dil yok," diye hüsran içinde patladı Luzia. "Her dilde."

Gümüş fırçayı masaya vurdu, fırçanın beyaz kıllarının arasından kara bir şey çıkınca tısladı.

"Kıpırdama," dedi Santángel.

Akrep Luzia'nın hemen karşısında, elinden santimetreler kadar ötede duruyordu, siyah parlak bedeni parmak gibi kıvrılmıştı.

Santángel'in mühründeki şekli hatırladı. Ondan böyle mi intikam alıyordu? Hep ölmesini mi istemişti? Güzellik'in onun performansını sabote edeceğini biliyordu da buna rağmen

Luzia'yı onunla dalga geçsinler diye sahneye mi yollamıştı, başarısız olmasını beklerken bozguna mı uğramıştı? Şölen esnasında ortalıkta görmemişti onu Luzia. Belki de buraya, odasına gelmiş, ona tuzak kurmuştu.

Santángel ağır ağır ona doğru geliyordu. Luzia gözlerini akrepten ayırmaya korkuyor ama onun yaklaştığını sezebiliyordu. Katil olduğunu söylemişti. Neden o zaman korkmamıştı ondan?

"Yapma," diye fısıldadı, sesindeki yalvaran tondan nefret etti.

Aklında korunma amaçlı sözcükler arıyordu, canavarı ondan uzak tutacak bir şey. Hangisi daha tehlikeliydi, akrep mi yoksa Santángel mi?

"Luzia, kıpırdama." Şimdi arkasına geçmişti.

Aynadan onu görebiliyordu, beyaz ten, beyaz saçlar, buzdan yontulmuş bir yaratık.

Çığlık atacaktı. Kaçacaktı.

"Merhaba, dostum," dedi Santángel kısık sesle. "*Nen chu mem senuwak.*" Uzun parmaklı elini masanın üzerinde koydu, akrep de üzerine tırmandı.

Elini kaldırıp geri adım attı.

"Fırçanın içine saklamak çok zekice. Baş ya da kalbin yakınlarını soktuğunda ölümcül olabilir. En kötü ihtimalle tehdit olmaktan çıkarsın."

Luzia, Santángel'in elinde tespih gibi duran akrebi izlerken kalbi güm güm atıyordu. Tuzağı Santángel kurduysa niye akrebi üstüne salmıyordu? Neden ölmesine izin vermiyordu? Hem geçtiğimiz haftalarda ona zarar vermek için eline sayısız fırsat geçmemiş miydi? Dilini yardığında onu kan kaybından ölmesi için bırakabilirdi.

"Nasıl?" diyebildi Luzia ancak. "Kim yaptı bunu?"

"Yarışmacılardan biri olabilir. Bu kadar çabuk harekete geçmeleri cesaret göstergesi. Öldürmeye layık göründüğün için övünç duymalısın."

"Her genç kızın rüyası." Luzia tereddüt içindeydi. Nefesi hâlâ düzelmemişti. "Neden seni sokmuyor?"

"Birbirimizi anlıyoruz." Diş beyazlatmak için kullanılan tozun olduğu kavanozu işaret etti. "Şunun içini boşalt."

Luzia mercanla şaptaşı tozunu boşalttı, Santángel boş eliyle kavanozu aldı. Akrebi içine koyup kapağını kapattı. Luzia rahatladığını göstermemeye çalıştı.

"Senin simgen akrep, mührün," dedi. "*El Alacrán.*" Zararsız sayılabilecek sarı olanı değil, ölümcül türü.

"Şahsi mektuplarımı okurken dikkatini çekmiş olmalı. En azından utanmış gibi görünecek terbiyeye sahipsin."

Luzia utanmıştı gerçekten de. Biraz. "Neden arma diye akrep seçtin kendine?"

"Ben seçmedim. Bana verildi. Bir De Paredes'in küçük bir şakası, başkalarına benim esas tabiatımla ilgili uyarı niteliğinde." Kavanozu makyaj masasının üstündeki muma yaklaştırdı, bulanık camın içinde Luzia akrebin alevin sıcaklığı yüzünden oynaştığını gördü. "Ama sonra sevdim. Akrepler uzun yaşar. Ayrıca ne zaman sokacaklarına kendileri karar verirler. Uygun zamanı kollarlar."

Luzia hâlâ ölümle burun buruna gelişini düşünüyordu. "Senin suçlanmanı istemişler. Akrep bulunsaydı şayet."

"Evet." Santángel kapıya yöneldi.

"N'oldu... gidiyor musun?"

"Don Víctor'la konuşmam lazım. Muhafız ayarlayacağız ve Pérez'i bilgilendireceğiz. Birisi kendi evinde cinayete teşebbüs ediyorsa bunu öğrenmek isteyecektir. Kendi dışında birisi." Kapıdan geçince tekrar ona döndü, karanlığın içinde kavanoz elinde parlıyordu. "Artık birbirimizi tanıyoruz. Bakalım aramızda daha az yalan olunca neler başarabileceğiz."

Yirmi Altıncı Bölüm

Sabahleyin eve tuhaf bir sessizlik hâkimdi. Önceki gece Luzia ile Concha bütün çekmecelere bakmışlar, çarşaf yastık ne varsa silkelemişler, elbiseleri çırpmışlar, pabuçları terlikleri kutuları şişeleri yerde ters çevirmişlerdi. Pusuda bekleyen bir canavar bulamayınca karyolanın altındaki alçak yatağı çekmişler ve Concha, Luzia'nın yanında uyumuştu. Sabah olunca Concha lazımlığı boşaltıp sıcak su getirmeye gitmiş, Luzia da uzun süre pencere kenarında oturmuş, çitlerin ve patikaların üzerindeki hayalet parti misafirlerini andıran sis bulutlarını izlemişti. Bahçede çalışan bahçıvanları, seyislerin uzaktaki bir ahıra götürdüğü atları görmüştü.

Luzia kendisi ne yapsın bilemiyordu, gidip Valentina'yı, Hualit'i ya da Santángel'i mi bulsundu. Yoksa birisi gelip onu alana kadar odasında mı oturması gerekirdi. La Casilla kendi âdetleri ve kendi dili olan, kimsenin de onu bu konularda eğitmeye tenezzül etmediği başlı başına bir ülkeydi.

Öylece oturmak garip geliyordu. Çocukluğundan beri çalışıyordu, annesiyle evi temizler, babasının teneke tava tencerelerine bakım yapar, onun yanında sokaklarda yürür ya da el arabasını tamir etmesine yardım ederdi. Babasıyla zaman geçirmeyi sevdiği kadar annesiyle yazıları ve haritaları çalıştığı, ev muhasebesinde toplama çıkartma yapmayı öğrendiği sessiz saatleri de seviyordu. Yapılacak bir iş olmadan bir dakikası, bir saati geçmemişti. Ya onarılacak bir giysi olurdu ya toplanacak kömür olurdu ya yapılacak ekmek olurdu. Elleri, ayakları, sırtı sürekli

kullanımdaydı. Ama zihni değildi. Çok uzun süredir. Annesinin metinleriyle dersleri yok olmuştu, sanki onlar da annesiyle beraber ölmüştü.

Ordoño'ların yanına çalışmaya gittiğinde düşüncelerini iki yerde olacak, sokaklarda yürüyecek, etrafına dikkat etmeden yaşayacak şekilde eğitmişti. Yabancı yerler, yumuşak yataklar ve evet, dürüst olacaksa, güzel erkekler hayal etmek için izin vermişti kendine. Çocukken at sırtında ince yapılı, yumuşak yanaklı prenseler, şairlerdi bu erkekler. Ama artık çocuk değildi, umutları zamanla ve ansızın içini utanç verici biçimde kaplayan arzuyla değişmişti. Bir kasabın satırını kaldırırken görünen kol kası, güzel bir profil, bir akrebi kavanoza sokan uzun parmaklı bir el. Arzuluyor ve arzulanma özlemi çekiyordu. Şimdi çalışan ve hayal kuran benlikleri bu yerin sessizliğinde buluşmuşlardı sanki ve konuşacak hiçbir şeyleri yoktu.

Böylece Luzia birileri gelip onun düşüncelerini bölsün, ona yapacak bir şey söylesin diye bekledi. Pencerenin yanında oturup güneşin yuvarlak şekilde budanmış gül ağaçlarının, uzun bahçe çitlerinin üzerinden doğmasını izledi. Korsan krallarla soylu taliplerin, beklenmedik ufuklarla yabancı şehirlerin eski hayallerini aradı. Ama şimdi yeni bir macera yazıyordu. Turnuvayı kazanırsa anlamadığı bir savaşta asker olacaktı. Üstelik zafer kazanmanın rekabeti ya da içerdiği tehlikeyi bitireceği sanrısına kapılmış değildi. Kralın hizmetine girmek demek siyaset, çekişme, saysız entrika ve statü arayışı dolu bir dünyaya girmek demekti. Asla güvende olmayacaktı. Güzel. Aklı zorlanacak, zekâsı keskinleşecekti. Atlatamayabilirdi ama en azından sınanacaktı. "Hiç korkun yok mu, Luzia?" diye sormuştu Hualit ona. Luzia bilmiyordu.

Belki narla beraber korkusunu da yemişti.

Tespihi elinde kaydırdı. Geçen gece boncukları incelemişti, bir yüzlerine sakin insan suratları, bir yüzlerine ölümün kaçınılmazlığını hatırlatan kafatasları kazınmıştı. Hakiki lal taşı. Hakiki fildişi. Boncuklar eline serin geliyordu. Rolünü yaptığı

kadın dua etmeliydi ancak Luzia yazgısında cehenneme gitmek olduğunu biliyordu çünkü tek düşünebildiği tespihte dizili boncukların her birinin bir servet edebileceğiydi.

Koridorun sonunda kalan Don Marius ahırı gezmek için erkenden uyanmış, döndüğünde çikolatanın hazırlandığını görmüştü. Daha önce hiç içmemişti ama doktoru onu melankoliye yol açabileceği konusunda uyarmıştı. Çikolatanın şeker, karabiber ve tarçınla hazırlanmasını izledi, ikram edilen fincanı kozmopolit görünmek adına kabul etti ama sonra içip içmemek konusunda kararsız kaldı.

Elinde içmediği çikolatayla Valentina'yla kendisine verilmiş odaya yürüdü, odanın camından boynunu uzatırsa ahırın çatısını görebiliyordu sadece. Don Marius içeri girdiğinde Valentina uyanıktı ama yataktan çıkmamıştı, kumral saçları omuzlarına dökülmüştü.

"Ahır nasıldı?" diye sordu.

"Olağanüstü. Pérez'in atları bizden iyi yaşıyor." Elindeki fincana baktı. "Çikolata getirdim."

Kadının doğrulduğunu görünce şaşırdı. "Gerçekten mi? Nasıl bir şey?"

"Henüz tadına bakmadım," diye itiraf etti. "İlk yudumu sen almak ister misin?"

Kadının suratına yayılan gülümsemeye hazır değildi. "Evet!"

Marius yatağın kenarına oturdu, fincanı karısının eline bıraktı. Kadın fincanı ağzına götürüp yudumlarken bekledi.

Valentina gülüverdi. "Çok garipmiş," dedi gözlerini yumup. "Acımtırak. Ama sevdim galiba."

Valentina fincanı ona uzattı, Don Marius da bir yudum aldı. Garipti gerçekten. Tarçınla biberin tadını alabiliyordu, anason da olabilirdi içinde. Ama çikolatanın kendisinin tadını tarif edemiyordu, sevdiğinden de emin olamadı.

"Daha ister misin?" diye sordu.

"Açgözlülük etmek istemem."

"Sana getirdim," diye yalan söyledi.

"Öyle mi?" Karısının o kulaklarına inanamaz hâlini utanç verici buldu.

"Karımın hoşuna gider diye düşündüm."

Valentina tekrar gülümsedi, Marius gururlandığını fark etti. Karısının sevinebileceği, onu sevindirecek kişinin kendisinin olabileceği ya da böyle bir durumda kendisinin de sevinebileceği hiç aklına gelmemişti. Belki de doktoru yanılmıştı, bu çikolata içeceğinin iyi bir yanı vardı.

Evin başka bir kanadında Quiteria Escárcega sevgilisi Luis Lopez Venegas'ın getirdiği kendi çikolatasını yudumluyordu, hem içecek hem de adam onu sıkmaya başlamıştı. Turnuvanın biraz ilham uyandıracağını ummuştu ancak mucizevi hareketlere ve yemeklere rağmen tek bir dize bile yazmakta zorlanıyordu, yarım sayfayı anca dolduruyor, sonra bütün sabahını işine yaramayacak şeylerle heba ettiğini fark ediyordu. Kısmen giyinik hâlde ilgi bekleyen Luis'e bakıp içini çekti. Yazamadığı zaman ilişkinin sonunun geldiğini anlardı, bu da ağlamalar, karşılıklı suçlamalar ve bir sürü kötü okunmuş balad demekti. Bu ilişkiyi bitirmek için La Casilla'dan ayrılmalarını bekleyecekti, o zamana dek de Luis'i kullanabildiği kadar kullanacaktı. Sahne olarak gözünde bir mutfak canlanmaya başlamıştı, bir aşçıyla bulaşıkçı vardı mutfakta, zengin işverenlerinin sürdüğü boş hayata dair bir hiciv yazacaktı.

"Sevgilim," demesiyle adam koşmaya hazırlanan bir köpek gibi canlandı. "Bana annenin tariflerinden bir tane daha versene."

"Tuzlu mu olsun tatlı mı, canım?" diye sordu adam, kendinden memnun. Quiteria tekrar içini çekti. "Tatlı olsun," dedi ve kalemini kâğıdın üzerine getirdi.

Madrid'in kuzeyinde, aynı zamanda mozole, kütüphane ve saray görevi gören devasa manastırda İspanya kralı her zamanki gibi

erkenden uyanmış, Köln'deki elçisine mektup yazmaya koyulmuştu. Damarlarını alev alev yakan gut yüzünden şişen el parmakları ve ayakları ağrıyordu. Ancak şu kadar yazışmayı kendisinin halletmesi mühimdi, ayrıca göreve dair bilgilerin bizzat kendi eline geçmesini istiyordu. Almanya'daki kiliseleri yağmalayan Kalvinist bir çeteden kutsal emanetlerle dolu bir zula gizlice kaçırılmıştı. Dişler, kemikler, saçlar; azizlerin yüce varlıkları kirletilmekten kurtarılmıştı. Aralarında bizzat San Lorenzo'ya ait uyluk kemiği bile vardı, söylenene göre kâfirlerden biri çizmesinin altında ezmeye kalkınca kemik feryadı basmıştı. Kral bu emanetleri sağ salim İspanya'ya getirtecekti. Emanetleri koleksiyonuna katacak, keşişler onun gözetiminde uygun sandıkların yapılmasını sağlayacaktı.

Yakında Pérez meselesine eğilmesi gerekeceğini biliyordu. Casusları turnuvada büyük işler çıktığını bildirmişlerdi ama kendisi papazın haberini bekleyecekti. Tanrı'nın açık kalmasını istediği hiçbir kapıyı kapamayacaktı.

Birisi Luzia'nın kapısını çaldı. Concha içeri girip, "Senyor Santángel konuşmak istiyor," diye mırıldandı. Kızın beti benzi atmıştı ve titriyordu.

"O kadar korkutucu biri değil, ne dersin?"

"Değil, senyorita."

"Ne yapabilir sanıyorsun ki?"

Kızın gözleri büyüdü, bakışlarından korkudan ziyade heyecanlı bir hava vardı. "Her şeyi yapabilir."

Bugün *La Hermanita*'nın bir performansı olmadığı için hizmetçinin yardımıyla pas rengi ipek elbisesini giydi. Yüksek yakalı korse altın simli dantelden fırfırlarla çevriliydi, kollarına altındaki gül pembesi ipeği gösterecek şekilde ajurlar açılmıştı. Concha, Luzia'nın saçlarını sıkı sıkı ördü, aralarına iki tane çiçek işlemeli mineli tarak sıkıştırdı.

"Uygun mücevheriniz yok mu, senyorita? Haminiz çok zengin oysa, değil mi?"

"Ben sade şeyleri tercih ediyorum," diye yalan söyledi Luzia.

Teyzesi Don Víctor'u eline lal taşı takması için ikna etmişti ama inci, elmas ya da kaçışını kolaylaştıracak başka şey kabul edilmemişti.

Concha, Luzia'nın omuzlarına etekleri kürklü kadife peleri-

ni yerleştirmiş, saten kurdelesini gösterişli bir şekilde bağlarken Hualit içeri girdi. Yüzünde Luzia'nın alışık olduğu sakin, neşeli havadan eser yoktu.

"Seni bahçeye götürmeye geldim."

"Santángel'le görüşecektim."

"Hemen, Luzia," diye emretti Hualit.

Kolunu Luzia'nınkine geçirdi ve iki uşak peşlerinde hızlı adımlarla koridorda yürüdüler.

"Geceyi sağ salim atlattığını gördüğüme sevindim. Evet, Víctor olanları söyledi." Arkasına baktı. "Pérez talihsiz bir kaza olduğunda ısrar ediyor ama bütün yarışmacılara koruma atanmasını önerdi."

"Şaşırmamışsındır herhalde," diye mırıldandı Luzia. "Yerini aldığım yarışmacı..."

"Şişşt." Hualit sözünü kesti. "Burada bekleyin," dedi uşaklara. "Senyorita Cotado'yla şahsi bir konu konuşacağım." Luzia'yı çakıllı araba yoluna bakan büyük pencereye götürdü. "Beni dinle, Luzia. Antonio Pérez'in konumu daha da riske girdi. Aralarını düzeltemezse kralın onu tutuklatacağına dair söylentiler var. Dikkatli olmalısın. Burada kimseye güvenemezsin."

"Sana bile mi?"

"Kimi kastettiğimi biliyorsun."

"Santángel hayatımı kurtardı." İki kez.

"Öyle mi? Yoksa öyle görünmesi için uygun bir ortam mı yarattı?"

"Buna inanmıyorum."

"Bu sabah Gracia de Valera'nın korumalarından biri bahçede ölü bulundu. Dili şiştiği için boğulmuş."

"Bunun Guillén Santángel'le alakası nedir?"

"Açık konuş, senyora." Santángel uşakların az önce durduğu koridorda dikilmişti. Üstünde av kıyafeti ve çizme vardı, Luzia ancak şimdi, uzun pelerini olmadan görünce ne kadar değiştiğini fark etti. Önünde duran adamla teyzesinin evinin avlusunda daha birkaç hafta önce tanıştığı hastalıklı yaratığı benzetmek çok zordu. Yine inceydi, yüz hatları keskindi ama şimdi daha güçlü, sağlıklı görünüyordu, sırtı dimdik, omuzları genişti. Ne kadar yakışıklı olduğunu fark etmek can sıkıcıydı. Her an yere yıkılacakmış gibi göründüğü zaman birbirlerine daha eşit şartlardaydılar. "İyi yürekli dul, birisinin o zavallı adamın ağzına akrep soktuğunu mu düşünüyor?"

Hualit irkilse de duruşunu bozmadı. "Öyle bir şey demedim."

"Ben hata ettim o hâlde. Ne de olsa böyle bir şey ima etmek aptallık olur. Bu koruma elini kana bulamaktansa genç kadınlara tuzak kuran bir şayet hak ettiği sonu bulmuş demektir. Luzia Calderón Cotado'nun aleyhinde tutumların ölümle cezalandırılacağı etrafta fısıldanacak demektir. Bu trajedi bizim için mutlu bir tesadüf olabilir demektir."

"Çok münasip olmuş gerçekten."

"Artık gidebilirsin, senyora."

"Baştan savılacak hizmetçi değilim ben."

"Ama Don Víctor'u bekletmek istemezsin."

Luzia, Hualit'in seçeneklerini değerlendirmesini izledi: Ya burada durup hamisini sinirlendirme riskini alacaktı ya da teslim olup kendi gururunu zedeleyecekti. "Dediğimi unutma, *querida*," diye fısıldadı, son derece zarif, dört dörtlük bir reveransla Santángel'in yanından geçip gitti.

Santángel avına yaklaşır gibi ona doğru yürüdü, hayır, diye düzeltti kendini Luzia, avına yaklaşır gibi değil, amacı olan bir adam gibi yürüyordu. Teyzesinin uyarısı yüzünden diken üstündeydi.

Ağzını açınca ancak saçma şeyler söyleyebildi. "Benim korumalarımı da mı öldürdün?" diye sordu.

"Evet, yatağının altına sakladım. Bu gece Concha biraz sıkışacak."

"Şaka yaptığından emin gibiyim." Gergin ellerini düz tutmaya çalıştı. "Ava çıkacak gibi giyinmişsin."

"Sadece eşlik edeceğim. Avlanmayacağım. Gökyüzündeyken vurulmak ne demek iyi bilirim."

En azından kanatlarını kullanma fırsatı olmuştu. Belki de Luzia ölüm ve kan dökme konularını kapatmalıydı ama Santángel ona dilediği soruyu sorabileceğini söylemişti. "O adamı öldürdün mü? Gracia de Valera'nın korumasını?"

"Senin canına kastettiğinde kendi canını kaybetmişti."

Ne cevap vermesini istediğinden emin değildi fakat bu sözlerden memnun olmaması gerektiğini biliyordu. Kıkırdayıp iç çeken Concha'dan da beterdi.

"Çünkü Víctor de Paredes'e aitim," dedi.

Santángel tereddüt etti. "O da bir bakış açısı." Yanına, pencere kenarına geldi, bir gözü koridorda, bir gözü aşağıdaki bahçedeydi. "Pérez yarışmacıları doğu terasına çağırdı, portreniz yapılacakmış."

"Ne amaçla?"

"Orasını bilmiyorum."

"Belki ressam, Gracia'nın beni bıçaklamaya çalıştığı ânı yakalar."

"En azından o zaman kanıtımız olur," dedi Santángel. "Git de rakiplerinle tanış."

"Tanışıp ne yapacağım?"

"Onlardan bir şeyler öğreneceksin. Güçlü ve zayıf yanlarını tespit edeceksin."

Luzia belindeki tespihin boncuklarıyla oynadı. "Onlar da aynısını yapacaktır."

"Evet ama senin bir avantajın var. Biz hizmetkârlar üstlerimizi izlemeye ve bu esnada kendimizi görünmez kılmaya alışkınız. Bak bakalım, rakiplerin ve ikinci sınav hakkında neler keşfedeceksin."

"Ne zaman başlayacak?"

"Yarın akşam. Fazla bilgi edinemedim, mucize seçkini bir gözden geçiririz."

"Sınav neden daha önce başlamıyor? Neden bugün değil?"

"Yarışmaya bu kadar mı meraklısın?"

"Evet," diye itiraf etti Luzia, gururlu konuştuğu için onu azarlar mı diye merak ediyordu. "O sahnede olmak hoşuma gitti."

Santángel onu inceledi. Camdan gelen ışık gözlerini yarı saydam yapmış, gri cam parçalarına çevirmişti. "Sana yakıştı."

Aralarında yeni bir şey doğmuştu, Luzia'nın ne olduğunu kestiremediği bir şey. Álvaro'nun ölümü, nar, şimdi de akrep, her birinin kendi simyası vardı. Ama değişen kendisi miydi, Santángel mi?

"Sırada ne var, bilmek istiyorum," dedi Luzia, turnuvayı mı, dünyayı mı yoksa bu koridoru mu kastettiğini kendisi de bilmiyordu. "Bu heyecanlı bekleyiş her şeyimi çözebilir."

"Heyecanlı bekleyiş," diye tekrarladı Santángel. Kelimelerin ağırlığını ölçermiş gibi parmakları gerildi. "Korku yok mu?"

"O da var. Bu iş uzadıkça zehirlenme ya da gizemli bir şekilde merdivenlerden düşme tehlikem de artıyor. Sıradaki sınavın inancın kanıtlanması olduğunu söylemiştin. Madrid papazının da aralarında olduğu seyircilerin karşısında dehşete düşmememi bekleyemezsin."

"Kâfirlik ve ihanet işaretleri arayacaktır. Sen de ona bu işaretleri vermeyeceksin."

"İşareti bizde mi arıyor, Pérez'de mi?"

"Oyunu ne çabuk öğrendin. Tahminimce hem sizde hem Pérez'de."

"Dul, Pérez'in konumunun tehlikeye girdiğini söyledi."

"Don Juan'ın sekreterini hatırlıyor musun?" diye sordu Santángel. "Madrid sokaklarında öldürülen sekreteri? Escobedo'nun dulu bir falcıya gitmiş, falcı yıldızlarda kocasını en yakın arkadaşının öldürdüğünü görmüş."

"Pérez miydi öldüren?"

"Tartışılır. Ama Pérez'in cinayetteki rolü tartışılmaz." Sesini kısıp tekrar konuştu: "Pérez, Escobedo'yu öldürttü. Suikast emrini kralın vermiş olması muhtemel, bu gerçeğin açığa çıkacağından korkuyor olması da muhtemel. Don Juan, Felipe'nin Hollanda'da yürüttüğü stratejilerine karşı çıkıyordu, Pérez krala bu büyük savaş kahramanının gücü eline almaya, Escobedo'nun onu ihanete ikna etmeye çalıştığını söyledi." Başını iki yana salladı. "Her şey çok kötü idare edildi. Pérez defalarca haddini aştı, defalarca başarısızlığa uğradı. Üstelik çok şey biliyor. Babasının mottosu '*in silentio*' idi ama Pérez armasını yeniden yaptırdığında onun yerine '*usque adhuc*' yazdırdı."

Luzia'nın dili damağına değdi, sonra tercümesi ağzından dökülüverdi. Artık saklanmasına gerek yok. En azından bu yanını.

"*Şimdiye kadar.* Bu bir uyarı, değil mi?"

"Öyle," dedi Santángel. "Pérez'den kendisinin bütün sırlarını bildiğine dair krala bir uyarı." Artık gözleri o kadar tuhaf görünmüyordu, renkleri daha sabitti.

Artık birbirimizi tanıyoruz. Bilinmek ne anlama gelirdi?

"Pérez aralarının düzeleceğine inanıyor mu hâlâ?" diye sordu Luzia.

"O bir siyasetçinin oğlu. Çok uzun zamandır bu sularda yüzüyor. Hadi git artık. Yenilen balık olma sakın."

Yirmi Yedinci Bölüm

Doğu terası hâlâ soğuktu, Luzia pelerin ve yün çorap giydiğine şükretti. Gracia de Valera altın bir sandalyede oturmuştu, aydınlık yüzüne saçaklı bir güneşlik tutan iki hizmetkârın gölgesi düşmüştü. Mercan rengi kadifeden bir elbise giymişti, göğüs kısmı minik boncuklar ve çiçeklerle süslenmiş, kollarındaki fırfırlara ufak inciler işlenmişti. Büyük mavi gözleri Luzia'ya kaydı, sonra uzaklarda nasıl bir şan şöhret rüyası yatıyorsa oraya döndü. Şövalesinin üstüne eğilmiş bir ressam vardı, elleri kömürden kararmıştı, yanındaki masada üst üste eskizler yığılıydı. Sanki parmakları Gracia'nın hatlarının mükemmelliğini yakalayacak kadar hızlı hareket edemiyormuş gibi kendini işine kaptırmıştı.

Başka uzun bir masanın üzerine tabak tabak meyveler, kuş şeklinde ekmekler konmuştu. Teoda Halcón bir elma ağacının altında yükseltilmiş bir minderin üstünde oturuyordu, kızıl-altın rengi örgülü saçlarına kurdeleler takılmıştı, elbisesi kat kat beyaz fırfırdandı. Eşlikçisi iki hanım biraz arkada durmuş fısıldaşıyordu.

Luzia zehirlenmekten endişelenmeli mi diye merak etti ama birisi hepsini birden öldürmeye karar vermediyse tabağını ekmek ve meyveyle doldurmasında sakınca yoktu.

Onlardan bir şeyler öğreneceksin, demişti Santángel. Pekâlâ. Felipe'nin sarayında hayatta kalmayı umuyorsa kendi adına casusluk yapması gerekecekti. Teoda'ya doğru yürüdü, eteğini düzelterek diğer mindere oturdu.

"Dün gece tanıştırılmadık," dedi küçük kız çok tiz ve tatlı bir sesle.

"Evet. Ama seni daha önce görmüştüm. Babanla Perucho'nun deposuna gelmiştiniz."

"Perucho terzilerin en iyisidir. Benim için biraz daha ilginç bir şey yapacağını ummuştum ama babam kralın geleneksel tarzı sevdiğini söylüyor." Küçük beyaz fincanından bir yudum aldı.

"Çikolata mı o?"

"Evet, çok da güzel. Daha önce içtin mi hiç?"

"Bir kere sadece," diye itiraf etti Luzia. Hualit onun için kendi evinde hazırlamıştı. Víctor'dan bir hediyeydi. Luzia ile babası orada buluşmuş, tarçın, karanfil ve o acımtırak harika kokuyu koklayarak Ana'nın tencereyi karıştırmasını izlemişlerdi. Babasının zihninin bulanık olmadığını hatırladığı son zamanlardan biriydi. Onlar için komik tekerlemeler uydurmuş, Luzia'nın annesiyle tanıştıkları günü anlatmıştı. *Hayat böyle olabilecekse bana yeter*, diye düşünmüştü Luzia.

Teoda eşlikçisi hanımlardan birine el etti. "*La Hermanita*'ya bir fincan çikolata getir."

"Luzia'yı tercih ederim."

"Luzia olsun madem." Başını ressama doğru salladı. "Babam altıncı yaş günümde bir minyatürümü yaptırmıştı. Böylesi çok daha özenli görünüyor. Bana sadece kazananın yağlıboyasının yapılacağı söylenmişti. Ressam İtalyan'mış, Venedik'ten getirtilmiş, hiçbir masraftan kaçınılmamış. Bir saati geçti, hâlâ Gracia'nın resmini yapıyor."

"Adamı suçlayamazsın."

"Çok güzel kadın gerçekten. Baladlardaki leydiler gibi. Hâlâ fırsatı varken tadını çıkarsın."

"Kazanabileceğini düşünmüyor musun?" diye sordu Luzia dikkatlice.

Teoda fincanın üzerinden Luzia'ya baktı. "Mucizeler konusunda uzman olan sensin." Elini gözüne siper ederek saraya baktı. "Aman iyi, çiftçi de geldi."

Fortún Donadei güz güneşinde ortaya çıktı, yakasının dantellerini çekiştiriyordu, göğsünde altın bir haç asılıydı. Onları görünce hafifçe tebessüm edip kır yolundan geliyormuş gibi el salladı, pot kırdığını fark edip elini indirdi. Sırtında yaylı bir çalgı asılıydı.

"*Onun* geleceği hakkında ne düşünüyorsun peki?"

Kutsal çocuk mırıldanır gibi bir ses çıkardı. "Yani, biraz çalışması gerekiyor ama sahtekâr olmadığı kesin. Keşke o kadar şanslı olsaydık. Yok, gücü hakiki ama muhtemelen yeteneklerinin en değerlisi o değil." Başını yana eğdi. "Çok ama çok güzel bir adam. Bembeyaz dişler, muhteşem bukleler. Hamisi Doña Beatriz Hortolano, adama fazla ilgiyle bakarsan seni seve seve yatağında katlettirir."

Bir çocuğun ağzından böyle şeyler çıkması tuhaftı ama Luzia Teoda Halcón'un sıradan bir çocuk olduğunu düşünmüyordu. Eşlikçi hanımlardan biri narin bir tabağın üzerinde konmuş çikolata fincanıyla geldi.

Luzia fincanı alıp teşekkür etti, sonra durdu. "İçmedin," dedi Teoda.

"Hâlâ çok sıcak."

Kız sırıttı, yanağında bir gamze beliriverdi. "Al," dedi Luzia'ya kendi yarı dolu fincanını uzatıp. "Benimkini iç, ben de seninkini içeyim."

"Kendimi aptal gibi hissediyorum."

"Hissetme. Birisinin yastığının altına akrep koyduğunu işittim. Temkinli olmakta haklısın."

Luzia omzunu silkip fincanları değiştokuş etti. İkisi fincanlarını şerefe kaldırıp içtiler. Kutsal Çocuk'u seveceğini sanmamıştı ama sevmişti.

Fortún onlara yaklaştı, eğilerek selam verdi. "Senyoritalar, size katılabilir miyim?"

"Onur duyarız," dedi Teoda. Oturması için işaret etti, adam da saygılı bir mesafe bırakarak bir sandalyeye oturdu.

"Bize müzik çalmaya mı geldiniz?"

"Sadece siz isterseniz," dedi, *vihuela*'sını ayağının dibine koyarken. "Çalgım elimdeyken daha rahat hissediyorum kendimi. Bir çiftçinin oğlu için sohbet etmek azıcık müzikten daha ürkütücü."

"Biz de tam Senyorita de Valera'yı konuşuyorduk."

"Dün gece son derece etkileyiciydi."

Teoda'nın yine gamzesi belirdi. "Öyle miydi?"

Fortún başını eğdi, kekeleyerek, "Ga- galiba hamisinin istediği kadar değildi."

"Gayet diplomatik."

Fortún *vihuela*'sının sapını tuttu, sonra vazgeçti. "Acaba... size bir şey sorabilir miyim, Senyorita Halcón?"

Luzia kızın uçarı kıkırdayışını duyunca şaşırdı.

"Gelip soracak mısınız diye merak ediyordum," dedi Teoda. "Luzia cesaretini toplayamadı. İnsanlar çoğunlukla gerçek aşkı bulacaklar mı ya da büyük servet edinecekler mi diye bilmek isterler ama senin sorunu tahmin edebilirim herhalde. Hangimizin turnuvayı kazanacağını bilmek istiyorsun, değil mi?"

Fortún'un bronz yanakları kızardı. "Kendimi aptal konumuna mı düşürdüm?"

"Hayır, fakat bu konuda bir öngörüm yok. Meleğim işin sonunda benim de geleceğim olduğunda sessiz kalıyor."

"Herhalde böylesi en iyisi," diye karşılık verdi Fortún, etrafındaki bahçelere, evin muhteşem ön cephesine baktı. "Bu sayede hepimiz biraz daha uzun hayal kurabiliriz."

Bu sözler üzerine Teoda'nın şen yüzü soldu.

"Bir sorun mu var?" diye sordu Luzia.

Kızın küçük omuzları kalkıp indi. Uzaklara dalmıştı. "Sorun bu ev. Çok sıkıntılı rüyalar görüyorum. Çok fazla gümüş ve altın var. Hepsi yağmayla elde edilmiş. Hepsi ölüm kokuyor. Bütün gece duvarlar kanıyor."

Fortún elini göğsündeki haça götürdü, sanki kızın alacağından korkmuştu. "O hazine İspanya'nın hakkıdır, Tanrı böyle istemiştir."

Teoda hayallerinden uyanmış gibi göründü. "Elbette," dedi

canlı bir tebessümle. "Tanrı'nın ve yüce kralımızın istediği gibi. Ama artık huzursuzlanmaya başladım."

Eşlikçi hanımlarından birine kalkmasına yardım etmesi için işaret etti. Luzia ayağa kalkmanın ne kadar zor olacağını düşünmemişti, ansızın gösterişsiz tarlatanlı ağırbaşlı performans elbisesini özledi.

"Signor Rossi," diye seslendi Teoda, "yalnızca Tanrı kusursuz bir eser yaratabilir. Başka türlü davranmak dine küfretmektir."

Telaşlanan ressam başını kaldırdı, alnı terden parlıyordu.

Gracia sabah güneşiyle parlayan bir çiçek gibi yerinden kalktı, kendi hanım eşlikçilerinin yanına gitti, içlerinden biri ona açık yeşil kurdeleli geniş siperli bir şapka uzattı. Kadın peşinde Pérez'in iki uşağıyla bahçelere doğru ilerledi. Sanki korumaya ihtiyacı olan kendisiydi.

"Senyorita Halcón hakkında ne düşüneceğimi bilemiyorum," dedi Fortún, Gracia'nın altın sandalyesindeki yerini alıp ayaklarını yere sarkıtan kızdan gözlerini ayırmamıştı. "Dedikleri... epey ürkünçtü."

Belki de onları korkutmak istemişti. Fakat Luzia öyle düşünmüyordu. "Bence onun için çok daha ürünç."

"Hiç böyle düşünmemiştim," dedi Fortún. "Hain Lucrecia de León'a karşı verilecek bir tepki olması gerekiyor. Böylesi bir yetenekle nasıl rekabet ederiz, bilmiyorum."

"Kutsal Çocuk'un görülerine inanıyor musun?"

"Benim neye inandığımın bir önemi yok. Pérez'le kralın inanması yeter." Bir kez daha *vihuela*'sını tuttu, bu sefer çalgıyı kaldırıp dizlerinin üzerine koydu. "Söylememde mahzur yoksa dün geceki performansın olağanüstüydü. Gerçi..."

Luzia bekledi.

Fortún, Gracia'nın gözden kaybolduğu patikaya göz attı. "Acaba en baştan yapacağın performans bu muydu?"

Gracia de Valera suçlanmayı ne kadar hak etse de Fortún bir yerlere yetiştireceği dedikodu peşinde olabilirdi. "Fırsatlar lapa gibidir. Sıcakken yenmelidir."

"Peki gerçekten bulaşıkçı mısın?"

"Değilmişim gibi yapamam."

"Basit bir çiftçinin oğlu olduğumdan senden aksini istemem. Burada olduğuna çok memnunum." Luzia'nın yüzünden şaşkınlık okunuyor olmalıydı zira Fortún aceleyle, "Yanlış bir şey mi dedim? Bana... bana burada herkes hayatım boyunca bildiğim dili konuşuyor gibi geliyor ancak tek kelime bile anlamıyorum."

Luzia bu hissi iyi bilirdi. Sadece daha önce kimse ona onu görmekten memnun olduğunu söylememişti. Bu sözlere en yakın şey Águeda'nın bağırmasıydı: *Nihayet! Git daha su getir.*

"Yanlış bir şey demedin. Ben de burada olduğuma memnunum."

Fortún gülümsedi, dişleri güneşten yanmış teninde bembeyazdı. "Böyle boş geçirecek birkaç saatimiz olması ne hoş. Annelerimiz olmadan yalnız bırakılmış çocuklarmışız gibi hissediyorum."

"Yalnız değiliz," dedi Luzia bütün kapılarda bekleyen muhafızlara anlamlı bir bakış atarak.

"Yok, değiliz herhalde. Dün geceki ölümcül saç fırçanı duydum."

"O kadar ölümcül değildi, seni temin ederim." Luzia sözlerini dikkatlice seçti. "Doña Beatriz senin hamin mi?"

"Evet." Fortún elini altın haçına geri götürdü, üstüne oval biçimli iri yeşimler kakılmış, ortasında devasa bir zümrüt yerleştirilmişti, zümrüt gölgeli bir koru gibi koyu yeşil ve soğuktu. Onunla karşılaştırınca Luzia'nın tespihi pejmürde görünüyordu ama en azından daha hafif olduğundan taşımasının daha kolay olacağını düşündü.

"Ne kadar cömert bir hediye," demeye cüret etti.

Fortún sıkıntılı bir edayla güldü, elini indirdi. "Evet. Çok cömert, çok naziktir."

"Kazanman onun için çok mühim, değil mi?"

Yüzüne vahşi bir bakış yerleşti. "*Benim* için çok mühim." Çe-

nesini indirdi, Luzia yine özür mü dileyecek diye meraklandı ama adam ona doğru yaklaştı. "Gerçekten bulaşıkçı mısın?"

"Pérez'e gösterdiğim gibi sana da ellerimi mi göstermem gerekiyor?"

"Belki nasırların da *milagrito*'dur."

"Asma yaprağından kostik nasıl yapılır, kıvrımları korunarak fırfırlar nasıl ütülenir anlatabilirim şayet bu seni rahatlatacaksa."

Fortún başparmağı ve işaretparmağıyla alnını sıvaladı. "Beni affet. Her şey..."

"Biliyorum." Her şey insanın üstüne geliyor, her şey kafa karıştırıyordu, daha önceki hayatlarına hiç benzemiyordu.

"Ben bir çiftçinin oğluyum. Günlerim güneşin doğuşuyla batışıyla, yağmurla, ekinbiti korkusuyla şekilleniyordu. Doña Beatriz beni bulduğunda bana müziği, resmi, yediğim en güzel yemekleri sundu. Sana şunu söylemeliyim ki basit hayatımı seviyordum, evimi özlüyorum ama..." Tekrar o güzel gülüşü belirdi yüzünde, bu seferki daha küçük bir tebessümdü, bir sır saklıyordu. "Yok! Babamın hayatını sürmek istemiyorum. Sırtım iki büklüm kalana dek çalışmak istemiyorum. Tarlalardan taşları ayıklayıp meyve hasadıyla, zeytin sıkmakla uğraşmak istemiyorum. Bu kolay hayatı seviyorum."

Luzia gülümsemekten kendimi alamadı. "Saraydaki hayat kolay mı olacak sanıyorsun?"

"Mankafalının biri gibi mi konuştum?"

"Sert bir yataktansa yumuşak bir yatakta yatmayı yeğleyen biri gibi konuştun. Hayatta bundan kötü günahlar var."

"Günah," diye tekrarladı Fortún. *Vihuela*'sının tellerini çekip birkaç nota çaldı. "Ona ait olduğumu anlıyorsundur. Her açıdan. De Paredes senden... O sana?..."

Luzia gücenmesi gerektiğini biliyordu ama bu ima o kadar absürddü ki gücenemedi bile. "Víctor de Paredes kendini benim yatağımda bulmaktansa sakalını satar."

"Ah." Fortún hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

"Zengin bir adamın beni metresi yapmak isteyeceğini düşünmen beni gururlandırdı."

"Neden istemesin ki?"

"Senyor Donadei, arkadaş olacaksak bana iltifat etme. Hem sen aptal gibi görünüyorsun hem ben kendimi aptal gibi hissediyorum."

"Şehir kadınlarınınki gibi bir güzelliğin olmayabilir ama..." Omuz silkti. "Köyümdeki kızlara benziyorsun."

Flört mü ediyordu onunla? Luzia anlayamadı ama Kutsal Çocuk haklıydı, bu adam gerçekten çok çekiciydi.

Fortún telleri çekip birkaç nota daha çaldı. "Durumum sende infial uyandırmadı mı?"

Luzia yanlış hareket ettiğini anladı. Bu durum onda infial uyandırmalı, bir erkeğin yanında böyle şeyler konuşması, bir kadının genç bir müzisyen sevgili bulup evlilik bağlarını ihlal etmesi fikri onu dehşete düşürmeliydi. Zina suçu ve ahlaksız davranışlar yüzünden kadınlar da erkekler de sık sık Engizisyon karşısına çıkarılıyorlardı. Ama Luzia'nın Hualit'le geçirdiği zaman ahlaksızlığı kolaylıkla kabul eder hâle getirmişti.

"Kendimi afişe ettim, korkarım ki," dedi becerebildiğince geçiştirerek. "Senin iyi köylü kızların gibi değilim ben. Şehirde büyüdüm, görmemem gereken şeyler gördüm ve hiç duymak istemeyeceğim şeyler duydum." Bulabileceği en iyi bahane buydu, yalan da değildi üstelik. "Onu seviyor musun? Doña Beatriz'i."

"Ondan tiksiniyorum." Kelimeler gırtlağında kaynayan bir tencere gibi fokurdadı. "Bu yüzden kazanmam şart. Kral beni müdafisi yaparsa param, ipeklerim, güzel yemeklerim olacak ve bunları elde etmek için onu sikmek zorunda kalmayacağım. Belki o zaman kendimden bu kadar nefret etmem."

Luzia şimdi iğrendiğini belli eden bir ifadeyle oradan müsaade isteyip ayrılması gerektiğini biliyordu. Ahlaklı bir kadın böyle bayağı bir dil karşısında dehşete düşerdi. Ama kimsecikler duymamıştı. Sadece o duymuştu.

"Dikkatli olmalısın," dedi sesini kısıp.

"Efendim?"

"Dönüp Doña Beatriz'e söylediklerini anlatabilirim. Kazanma ihtimalini elinden alıp kazanma şansımı artırmam bu kadar kolay olurdu."

Fortún dik dik ona baktı, ela gözlerinden ürktüğü okunuyordu. "Ama yapmazsın, değil mi?"

"Beni tanımıyorsun."

"Burada ellerin kanayana dek çalışmanın ne olduğunu bilen yegâne iki kişi biziz. Tanıştığımız anda nasıl biri olduğunu anladım, ona söylemezsin çünkü Gracia de Valera gibi alımlı bir yılan değilsin."

Luzia belki de gerçekten gidip söylemeliydi. Akıllı bir rakip her türlü avantajı lehine kullanırdı.

"Söylemem," diye kabul etti, *şimdilik* diye eklemeden. "Ama burası köy değil. Bu kadar... dürüst olamazsın."

"Olabilirim." Yine canlı bir ifadeyle güldü, beyaz yelkeni açıldı. "Arkadaşlarımı akıllıca seçersem tabii."

"O zaman bana işe yarar bir şey söyleyiver. Sıradaki sınavın ne olacağını biliyor musun?"

"Saflığımız sınanacak. Bana dediklerine göre papazın önünde şeytanla yüzleşeceğiz ama bu ne demek, bilmiyorum."

Luzia iliklerine kadar ürperse de aldırmamaya çalıştı. Şeytan bizzat davet edilirse La Casilla'ya gelirdi herhalde. "Tahmin yürütmek istemem."

"Luzia!" diye seslendi Teoda altın sandalyesinden. "Signor Rossi'nin önünde oturma sırası sana geldi."

Luzia içini çekti. "Belki onun da köyündeki kızlarına benziyorumdur." Ayağını yere bastırarak kalkmaya çalışırken Fortún elini uzatınca, durum pek münasip olmasa da ona minnet duydu.

"Sen beni uyardın, Senyorita Cotado," dedi. "Ben de aynı uyarıyı sana yapayım, dikkatli ol."

"Çok dürüst olduğum için tehlikede olduğumu pek sanmam."

"Bu sabah Don Víctor'un uşağını ava giderken gördüm. *El Alacrán*."

"Santángel mi?"

Fortún evet dercesine başını salladı. "Göründüğü gibi biri değil."

Luzia geri çekildi, Fortún elini bırakmak zorunda kaldı. "Ne demek istiyorsun?"

"Ne dediysem onu. Dikkatli ol."

Fortún gülümsedi, sanki onu altı üstü yağmur yağacak diye uyarmış gibi el salladı.

Yirmi Sekizinci Bölüm

Av yorucu geçmişti, Santángel sonrasında düzenlenen şöleni es geçebildiğine minnettardı. İştahı düzelmişti düzelmesine ama böyle ziyafetlerin debdebesini ve ona eşlik eden sıkıcı konuşmaları hiç canı çekmiyordu. O yüzden yemeğe katılmak yerine saray etrafında dolandı, yarınki sınav hakkında bilgi edinme umuduyla muhafızlarla hizmetkârların laklaklarına kulak kabarttı. Kimse onu ne gördü ne duydu. Luzia'nın odasına akrebi koyan kişiyi de böyle tespit etmişti. Muhafız Gracia de Valera'nın hamisinin onu ölümcül bir göreve gönderdiğini itiraf etmişti, sonra da susturulmuştu.

Akrebe gelince, Santángel atla gidip onu sıcak bir kaya yarığına bırakmış, onu zaptetmek için söylediği sözleri tekrarlamıştı: "Ait olduğun yerde değilsin." Akrep elinden kurtulup gitmişti, ölüm onu bulana dek özgürdü.

Luzia ona ne olduğunu sorduğunda Santángel'in kendisine en kolay verebileceği isim *hizmetkâr ruh* olmuştu. *Bir hizmetkâr ve bir esir*, diye yanıt verebilirdi. *Neye ihtiyaç duyulursa oyum*, diyebilirdi. Ona *El Alacrán* ismini ilk veren Isidro de Paredes olmuştu, niyeti onu utandırmaktı. Ama *El Alacrán* utanması olmayan bir yaratıktı.

La Casilla'ya dönünce Luzia'yı aramaya koyuldu. Diğer yarışmacılardan edindiği bilgileri öğrenmek için olduğunu söylemişti kendine ama tek sebebin bu olmadığını biliyordu. Çok uzun zamandır bir arkadaşı, bir yoldaşı olmamıştı. De Parades hanesinde hizmetkârlar gelip gider, yaşar ve ölürlerdi. Âlimlerle

filozoflarla yazışmaları hayatına renk katardı, onu laboratuvarlara, kütüphanelere, asla göremeyeceği yerlere davet ederlerdi. Artık günleri, yılları ayırt edemez olmuştu. Yapılacak bir iş görüşmesi daha, alınacak bir arazi daha, doyurulacak bir De Paredes daha. Bazen Víctor'a bakar, kimin suratına baktığından emin olamazdı. Víctor'un babası mı? Büyükbabası mı? Ondan önce gelenlere mi? Hepsi büyük bir avdaymış gibi, sanki bu arayışın sonunda yepyeni, bilinmedik bir şey varmış gibi gücün peşinde koşmuşlardı. Şevkli, dürtüsel hâlleri, isimlerini, armalarını, mal mülklerini büyütme arzuları hiç yalpalamamış, hiç değişmemişti. Onunla hedefleri aynıymış gibi konuşurlardı hep, sanki Santángel onların sonu gelmeyen haris tutkularını paylaşıyormuş gibi.

Dulun avlusundaki o lanet olasıca güne kadar böyleydi. Şimdi kalbi atıyor, karnı gurulduyor, penisi sertleşiyordu. Tekrar erkek olmuştu, bu beklenmedik uyanış için Luzia Cotado'dan nefret mi etsin yoksa şükredip ayaklarına mı kapansın, bilmiyordu. Bir nevi delilik hâliydi ama tedavi edilebilirdi. Özgür kaldığında. O zaman dünyayı görecekti. İnsan olmak ne demek hatırlayacak, sonunu getirmeyi seçtiği bulaşıkçıyı unutacaktı.

Concha, Luzia'nın kapısını açtı ve bir şey denmesini beklemeden acele adımlarla çıkıp gitti.

Santángel içeri girince Luzia, "Nihayet!" dedi. "Tamamen ortadan kaybolduğunu sandım."

"Keşke o kadar kolay olsaydı." Luzia pudralarla merhemlerle dolu masanın başına kadife elbisesinin içinde bir yığın gibi oturmuş, yüzündeki korkunç kurşun boyayı siliyordu. Santángel kızın olağanüstü saçlarının hâlâ sıkı sıkı örülü olduğunu görünce üzüldü ama böylesi en iyisiydi. Bu karmaşık duruma dair anlayışını yitiriyordu, belki Álvaro'nun ölümüyle başlamıştı, belki daha önce. Daha fazla baştan çıkarılması iyi olmazdı. "Bugün neler öğrendiğini anlat bakalım."

"Gracia de Valera'yı çok az gördüm ama Kutsal Çocuk'la Zeytin Prensi onun sahtekâr olduğuna inanıyor."

"Aptal değiller çünkü."

"Bu doğruysa turnuvayı nasıl geçmeyi umabilir ki?"

"O bizim derdimiz değil. Başka ne öğrendin?"

"Teoda krallık için pek hoş konuşmadı. Dökülen kandan ve yapılan yağmalardan bahsetti."

Santángel pencerenin yanındaki duvara yaslandı. "Ne dediğini söyle. Hatırladığın en net hâliyle."

Luzia hatırladıklarını anlatınca Santángel bir süre düşündü. "Demek sadece ses duymuyor. Nesnelere karşı da hassasiyeti var. Belki de melek gücünü Kilise'ye bağlamak için bir kılıftır."

"Fortún'un hiç hoşuna gitmedi."

"Kızın her sözünü yetiştireceğine şüphem yok. Çok tehlikeli. Öngörülerinde kralı pohpohlamak için çok dikkat etmişti. Yeni Dünya'dan altınla gümüş kadar kan da akması gerekti. Fetih böyle bir şeydir. Ama İspanya Krallığı güçlü değil."

"Şimdi de sen mi kralı eleştiriyorsun?" diye fısıldadı Luzia, belki de Concha'nın kapıdan dinliyor olabileceğinden çekinmişti. Ama kız diğer hizmetçilerle dedikodu yapmaya gitmişti.

"Yoksullar ve ülkesi fethedilenler için bütün krallıklar birdir. Ama bütün krallıklar aynı değildir. Hollandalılarla İngilizler kendi ürünleri için pazarlar yaratacak, vergi almak için koloniler kuracak, yeni ticaret yolları yapacaklar. Bir çağ boyunca dünyanın kanını emecekler. İspanya hiçbir şey kurmaz, amacı olmayan savaşlarda çaldığı serveti harcar sadece. La Casilla'nın duvarları ne kadar kanlıysa kralın manastırının, Madrid'deki bütün kiliselerin, bütün soyluların evlerinin duvarları da o kadar kanlı. Víctor o kanda boğulur gider."

"Peki ben Felipe'ye ya da bir başkasına dünyanın kanını emmesinde yardım etmek istemezsem?"

Santángel'in buna verecek cevabı yoktu. Luzia nasıl bir güç ya da konum elde ederse etsin asla güvende olmayacaktı. Kraliçeler bile krallarından korkmalıdır, kaldı ki Víctor de Paredes onu Santángel'i kontrol ettiği gibi kontrol edecekti. Sonsuza dek.

Luzia düşüncelerini okuyabiliyormuş gibi aynada onunla göz

göze geldi. "Fortún Donadei senin göründüğün gibi biri olmadığını söyledi."

"Nasıl görünüyorum?"

"Gururunu mu okşayayım istiyorsun?"

"Erkeğim ne de olsa, o yüzden cevabım her zaman evet."

"Öyle misin?"

Bu soru Santángel'i irkiltti. "Erkek miyim diye mi soruyorsun? Şüphen mi var?"

Yanakları kızaran Luzia bakışlarını kaçırdı. "Ayrıntılarda değil. Ama diğer erkekler gibi değilsin."

"Değilim," diye kabul etti Santángel.

"*El Alacrán*'sın. Uyumuyorsun. Bir şey yemiyorsun."

"Yiyorum. Hatta bu ara çok yiyorum."

"Önceden yemiyordun."

"Hayatın tadı tuzu yoktu."

Luzia oturduğu yerde dönüp ellerini havaya kaldırdı, sinirlendiği belliydi. "Ne demek istiyorsun? Burada resmen serpildin. Görebiliyorum. Don Víctor seni zindanda mı tutuyordu?"

Santángel cevabı geçiştirmek istemiyordu ama dürüstlük alışkanlığını yitireli çok olmuştu. "Çok sık değil."

"O hâlde La Casilla'daki aşçı mı daha iyi?"

"Víctor da güzel yemek masası kurdurur. Ciddi ciddi iştahımı mı konuşacağız?"

"Bana doğru cevap verseydin gerek kalmazdı."

"Fortún Donadei benden korkmanı sağlamakta başarılı mı oldu anlamına geliyor bu sorular?"

"Bütün Madrid senden korkuyor."

"Bütün Madrid değil," diye düzeltti Santángel eğlenerek. "Bütün İspanya."

Luzia eklemlerini sıktı, Santángel kızın eklem yerlerinin beyaza kestiğini gördü. "İkinci sınavda şeytanla yüzleşeceğim söylendi."

"Metafor sadece, o kadar."

"Emin misin?"

"Padre Juan Baptista Neroni şeytanı çağıracak güce sahipse turnuvadan büyük dertlerimiz var demektir. Ama öğrenebileceğim bir şey var mı diye bakarım." Korkmakta haklıydı, onu sakinleştirmek için elinden geleni yapacaktı. Santángel kollarını kavuşturdu. "Rakiplerin hakkında öğrendiklerini söyledin ama onlar hakkındaki fikirlerini söylemedin."

"Teoda Halcón'u sevdim. Tuhaf bir kız ama hepimiz öyleyiz herhalde."

"Gracia de Valera bile mi?"

"Hayır. Çiçek kılığına girmiş bir sivilce o."

Santángel bu benzetmeye gülmeden edemedi. "Tam isabet. Ya çiftçinin oğlu?"

Luzia aynaya döndü.

"Anladım," dedi Santángel. "Zeytin Prensi seni kendine dost edinmiş."

"Ben olsam öyle demem. O da benim gibi buraya uygun değil. Ama kazanmayı çok istiyor."

"Eminim sebeplerini de anlayışını kazanacak şekilde açıklamıştır."

"Savunulacak bir durumda değil."

"Senden daha mı kötü durumu?"

Luzia en azından duraklamayı akıl etti. "Hamisi... Kadın..."

"Hem vücuduna hem ruhuna mı el koymuş?" Zeytin Prensi neden bu sırlarını Luzia'ya açmıştı? Santángel, Garavito'nun dedikodularının ne kadarının Donadei'nin kulağına gitmiş olabileceğini ve çiftçinin oğlunun Luzia'nın güvenini kazanmak için onunla neler paylaşabileceğini merak etti. "Fortún Donadei art niyetsiz saf bir köy çocuğu değil. Zavallı sevgisiz Doña Beatriz'in peşine düşmüş. Gitarını getirip dikkatini çekmek için günlerce sarayının önünde çalmış."

"Belki daha fazla dikkat çekmek istiyordu."

"Yoksa zafer kazanma arzunu köreltmeye, kararlılığını zayıflatmaya mı çalışıyor? Senin de onun kadar kaybedecek şeyin var." Santángel'in kaybedeceği çok şey olduğu kesindi.

"Olabilir."

Duvardan çekildi, neden bu kadar bozulduğunu anlamamıştı. Kıskançlığa ve şehvete kapıldığı toy gençlik günlerine dönmüş gibiydi. Böyle pürüzlere ihtiyacı yoktu. Yapması gereken şey düşünüldüğünde istemediği bir yük olsa bile bu kadına saygı duyması, hatta ondan hoşlanması anlaşılır bir şeydi. Ama ya onu arzulaması, sıcak bir banyonun vereceği zevkten bahsettiğinde sersemlemesi? Kabul edilir şey değildi. Daha o sabah Luzia heyecanlı bekleyişin her şeyini çözebileceğini söylediğinde zihni saçını parmağına dolayıp tekrar çözme ve buklenin eski hâline dönüşünü izleme fikriyle allak bullak olmuştu. *Çözmek.* Tek bir kelime onu deli edebiliyordu. Diken gibi saplanmıştı aklına, Luzia Cotado'nun çözüldüğünü düşünmek ateşli bir hastalık gibi sarmıştı bünyesini.

Pencereye döndü, karanlıkta bahçe patikalarında yakılmış birkaç meşaleden başka görecek şey yoktu. Ona bir meşgale lazımdı. Buradan gitmesi lazımdı. Zamanla ve dikkatini başka şeylere verdikçe bu illetten kurtulacaktı.

Santángel kapıya doğru yürüyünce Luzia, "Benimle işin bitti mi o hâlde?" diye sordu.

Daha başlamadım bile. Şimdilik gitmesi lazımdı. İkisinin de iyiliği için.

"Yarın çalışırız," dedi Santángel. "Biraz dinlen, zavallı bir çiftçi çocuğunu nasıl mahvedeceğini hayal et."

Luzia kaşlarını çattı. "Sen ne yapacaksın peki?"

"Şeytanı alt etmene yardım etmek için öğrenebileceğim her şeyi öğreneceğim."

En azından ona bu kadarını verebilirdi.

Yirmi Dokuzuncu Bölüm

İkinci sınav gece yapılacaktı, o yüzden Valentina siyah kadife elbisesini giydi. Mücevherinin olmadığı karanlıkta o kadar dikkat çekmezdi. Luzia'nın örgülerinin arasına kalp midyesi kabuklarını takmak için Concha'ya yardım ettiği esnada Marius kapıda belirmişti. O da siyah giyinmişti, karın kısmı özellikle şişkin dikilmiş ceket üstüne dar gelmişti. La Casilla'da yemek ve şarap ikramları bitmek bilmiyordu. Yine de Valentina bu kadarcık fazlalığın ona yakıştığını düşündü. Avlanmak, at binmek adamın çok hoşuna gitmiş, somurtkanlığı, benzinin solukluğu kaybolmuştu. Siyah saçlarıyla sakalları cilalanmıştı, gözleri parlıyordu.

Eskiden ona keyif veren şeyleri istifliyordu sanki, gününe yahut ilgi alanlarına dair soruları rahatı bozulmuş gibi karşılıyordu. Oysa şimdi Valentina'yla paylaşmaya hazır görünüyordu, yemeklerde ilginç bulduğu bir tabağın tadına bakması için karısına dönüyor, avdan anlatacağı hikâyelerle geliyor, hatta karısının bile gününün nasıl geçtiğini soruyordu.

Geçen gece atın üstünden düşüp az kalsın ölecek olan zavallı bir adamı anlatmıştı.

"Eh," demişti Valentina da düşünmeden, "benim de öğlenimi Senyora Galves'le geçirmem gerekti, sıkıntıdan ölmediğim için şanslıyım."

Marius bir kahkaha patlatınca Valentina sandalyesinden düşüverecekti. Daha önce kocasını hiç güldürmüş müydü?

"Oğlu şiir yazan kadın değil mi o?" diye sormuştu Marius.

"Evet. Şiirlerinden bize de biraz okudu."

"Lütfen hatırladığını söyle."

"En kötü dizelerini sadece," diye itiraf etmişti Valentina. Gecenin devamını berbat beyitler uydurarak geçirmişler, fena hâlde sarhoş olmuşlar, saatler ilerledikçe konuşmaları öpüşmelere dönmüştü ama nefes almak için durakladıklarında bile gülmüşlerdi. Valentina böyle bir şeyin mümkün olduğunu ya da buna izin verilebileceğini bilmiyordu, sabah baş ağrısıyla uyanmış olsa da keşfettiği şeye karşı ödediği bu bedelin fazlasıyla değdiğini düşündü.

Marius şimdi, "Gidip papazla tanışalım mı?" diye sorup kolunu uzattı.

Luzia onların peşinden bahçeye, mavi renkli alacakaranlığın içine çıktı. Valentina kutsal bir ortamda olacaklarını biliyordu, yarışmacıların saflıkları sınanacak, tekrar yetenekleri sergilenecekti. Yüksek bir platformda, cennetin kendisi gibi altın yıldızlarla süslenmiş mavi bir tentenin altında oturan papazla diğer Kilise temsilcilerinin huzurunda ağırbaşlı olmalıydı. Bahçe lambalarla aydınlatılmıştı, ağaçların arasında bir yerde müzik çalınıyordu. Bunun da bir parti, katıldığı en harika parti olduğunu düşünmemek çok zordu.

Çimenliğe sandalyeler dizilmiş, güzel küçük bir sahne konmuştu, altın rengi kumaşı parlayan perdeye beyazlı kırmızılı kurdeleler takılmıştı.

"Kukla gösterisi mi olacak?"

Elinde kadehiyle onlara doğru gelen Catalina de Castro de Oro, "Evet," dedi. "Pérez ta Umbria'dan bir kuklacı getirtmiş."

"İtalyan ressamlar, İtalyan kuklacılar," diye homurdandı Marius. "Kendisine iyi gelen İspanyol bir şey yok mu acaba?"

Dul omzunu kaldırdı. "Moda böyle."

"Şarap mı o?" diye sordu Valentina.

"Şarap ve limonata. León'da Kutsal Hafta boyunca içtikleri bir içki. *Matar judíos* deniyor."

"Ne kadar zekice," dedi Luzia yumuşak bir sesle. "Denemem lazım."

Dul kadehini şerefe kaldırdı ama tebessümü acıydı. Çok geçmeceden sebebi ortaya çıktı.

Víctor de Paredes gösteri için çoktan yerini almıştı.

Karısının yanında.

Valentina kadını iyice görmek içip yanıp tutuşuyordu. Kadın için Don Víctor'un en büyük başarılarından biri deniyordu, İspanya'nın en köklü ailelerinden birinden gelen, hem güzel hem varlıklı bu kadın Don Víctor'un şansının kanıtıydı. Dul, adamı sevdiği için mi umursuyordu bu kadar? Yoksa yeri gasp edildiği için mi? Ayrıca Don Víctor, Luzia'yla ilgilenmesi için neden karısını değil de metresini tercih etmişti? Böyle bir şey bu kadının seviyesinin altındaydı da Valentina'nın değil miydi?

"Madrid'in bütün önde gelen kişileri burada," dedi dul. "Şairler, şarkıcılar. Şu oyun yazarı hanım bile gelmiş."

"Quiteria Escárcega mı?" diye sordu Valentina.

"Eserlerini biliyor musunuz?"

Valentina'yla Luzia bakıştılar, ilk defa ikisi Catalina'dan daha fazla bilgi sahibiydi. "Hakkında konuşulduğunu duymuştum."

"Yani, epey enteresan bir ceket giymiş."

Gerçekten de tuhaftı, şerit şerit incilerle süslenmiş, koyu kızıl kadifedendi. O şeritlerle elbisesi askeri üniformaya benzemişti. Saçları koyu kahverengiydi, gözleri Valentina'nın iştahla içtiği sıcak çikolatanın rengindeydi.

"O kadın veba salgını gibidir," diye homurdandı Marius. "Toledo'da günün her saati erkeklerin girip çıktığı bir dairesi varmış."

"Kadınların da," dedi dul.

Kendisine duyulan ilgiyi sezmiş gibi oyun yazarı hanım Valentina'yla göz göze geldi, sonra kadehini kaldırdı, çok cüretkâr bir hamleydi, sanki düellonun başında kılıcını kaldırıyordu. Valentina ansızın içinin ısındığını hissetti.

Kendi dikkatini dağıtmak için Luzia'ya, "Hazır mısın?" diye sordu. Luzia evet dercesine başını salladı ama suratı terlemekten nemlenmişti.

"İçecek bir şey ister misin?" diye teklif etti Marius. "Bu endişe niye? Santángel seni hazırlayamadı mı?"

Luzia nasıl cevap vereceğini bilemedi. Santángel'le o sabah bahçede buluşmuş, meraklı gözlerden uzakta çalışmışlardı. Kukla gösterisini önceden öğrenebilmiş, bu sayede Luzia'nın hazır olması için strateji geliştirmişlerdi. Ama yanından bir an önce gitmek istediği aşikârdı. Daha geçen gece Luzia'nın odasında onunla iki âşıklarmış gibi konuşmuştu, hayaleti andıran uzun ve yakışıklı adam gün geçtikçe güçleniyor, güzelleşiyordu. Santángel aynada bir kez daha ona bakmış, Luzia bedeninden çıkıyormuş hissine kapılmıştı. Portakal korusunu gördüğü rüyayı hatırlamıştı, biliyordu ki ipini koparıp geceleyin gökyüzüne, şehrin tepesine uçsa Santángel onunla orada buluşmanın bir yolunu bulurdu. Luzia bundan emindi.

Santángel sonra ters ters konuşup gitmişti, sanki Luzia efendisi adına halletmesi gereken işlerden biriydi.

Başka ne olacaktın ki? Aralarında inşa ettikleri güven geçiciydi, Don Víctor'un talebi üzerine yapılmış bir anlaşmadan başka bir şey değildi. Ama Luzia şayet kazanırsa ne olacağını sormak isterken bulmuştu kendini. Dersleri devam edecek miydi? Şansı ona mı geçecekti? Ayrıca Luzia'nın hangi sırlarını Víctor de Paredes'le paylaşmıştı?

Dün geceye kadar aklına gelmemiş başka korkular da vardı. Sarayda yüksek mertebeye geldiğini, güvende olduğunu hatta yetki sahibi olduğunu, değer ve saygı gördüğünü hayal etmişti. Ama danışman veya bir saray mensubu olmakla kalmayacaktı, kral onu silahı yapacaktı. İngilizlere, Hollandalılara karşı kullanılmak kabul edilebilirdi. Ama isyanları bastırmak, kâfirleri, yerlileri, Musevileri ve Felipe'nin Tanrısının diğer düşmanlarını öldürmek için kullanırlar mıydı onu? Teoda Halcón'un rüyalarında gördüğü kana bulanır mıydı Luzia?

Endişeleriyle onu çağırmış gibi Santángel ortaya çıktı, "Papazın önüne götürülmen gerekiyor. Don Marius, Doña Valentina, onu siz takdim edeceksiniz."

"Anladım," dedi Don Marius, Víctor de Paredes'in oturduğu yere göz atarak.

Santángel peki der gibi başını salladı. "Kutsama bitince Luzia'yı Don Víctor'un yanına götüreceğim."

Luzia onlarla podyuma gitti. Gecenin serinliğine uygun pelerinler, cüppeler giymiş başka misafirler de gelmişti. Luzia yarışmaya, yüksek platformda üçlü bir sıra hâlinde oturan, cüppeler ve şapkalar giymiş, kırmızılar beyazlar içinde saflığı hiç bozulmamış gibi görünen Kilise temsilcilerine odaklanması gerektiğinin farkındaydı. Ama bu sahnenin minyatürleştirilmiş bir *auto de fe** olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Turnuva yarışmacıları tövbekârlar olarak *sanbenito*** yerine güzel kıyafetlerle huzurlarına çıkarılmıştı.

Güz güneşi batalı çok olmuştu, buna rağmen Luzia ciddi elbisesinin içinde sicim sicim terliyordu. Concha yakasıyla yenlerini temizleyip kolaladığından bembeyaz olmuşlardı, Luzia yüzüne boya sürmedikleri için şükrediyordu, zira papazın onun çilli esmer teninden ziyade hilekârlığa kızacağından korkmuştu.

Ben vaftiz oldum, diye hatırlattı kendine. Vazife kabul edip kilise ayinlerine gitmişti. Pater Noster ve Aziz Meryem dualarını, mezmurları ve Tanrı'nın emirlerini bilirdi. Seve seve domuz eti yer, Şabat günü güneş battıktan sonra dikiş dikerdi. Gelgelelim sihrini başına bela açacak, onu geçmişine, hâlâ her sinagogda başını eğmiş dua eden Musevilere bağlayan bir tehdit unsuru gibi görüyordu. Hualit ortadan sıvışmıştı. Musevileri öldürdüğü bilinen bir içkiden gözünü kırpmadan içebilir ama yine de Madrid papazının karşısına çıkmazdı.

---

* (İsp.) Engizisyon döneminde halkın huzurunda hükmün açıklanması ve mahkûmun ateşte yakılması. –*çn*

** (İsp.) Engizisyon döneminde *auto de fe* esnasında tövbe etmeyen kâfirlere giydirilen siyah kıyafet. –*çn*

Otuzuncu Bölüm

Luzia'nın rakipleri çoktan takdim edilmek için toplanmışlardı. Güzellik bu gece krem rengi kadife bir elbise giymişti, elbisesi inciler, elmaslar ve gümüş bir örgüyle süslenmişti, öyle ki don yapmış bir gün gibi parlıyordu. Fortún Donadei yine yeşil ve altın rengi giyinmişti, Teoda Halcón'un kırmızı elbisesine kendisi küçük bir askermiş gibi gümüş sırla haç işlenmişti.

"*La Hermanita* geldi," dedi kız gülümseyerek. "Bu şen gösteriyi nasıl buldun?"

"Biraz garip, değil mi?" diye mırıldandı Luzia. "Partideyiz gibi mi davranacağız, kilisede gibi mi, bilemedim."

Teoda'nın dudaklarının ucu kıvrıldı, "Hangi kilise olduğuna göre kestirmesi güç olabilir," diye fısıldadı. Sonra normal bir sesle, "Gracia, Luzia'yla tanıştınız mı bilmiyorum, gerçi *milagri-to*'larına gayet aşina gibisin," dedi.

Gracia bu dokundurmaya bozulduysa bile belli etmedi. Şöyle bir reverans yaptı. "Memnun oldum."

"Asıl ben memnun oldum," diye karşılık verdi Luzia.

"Şu adam Pedro del Valle," dedi Fortún, çenesiyle papazın sağındaki adamı işaret ederek. "Lucrecia de León'u ihanetinden vazgeçmesi için uyaran oydu."

"Toledo'ya götürülmeden önce mi?" diye sordu Luzia.

Teoda'nın içi ürperdi. "Kızın başını ellerinin arasına alıp, *bu ellerle çok peygamberi sildim*, demiş."

"Ama vazgeçmedi, değil mi?" diye yorumda bulundu Gracia. "Neden başına böyle bir felaket açarsın ki?"

"Belki rüyaları ona öyle buyurmuştur," dedi Teoda kısık sesle.

Luzia beklemekten bıkmıştı. Bir an önce şu sınavlar yapılsın da geleceğine karar verilsin istiyordu. Ama her şey bittiğinde üzüleceğini düşünüyordu. Daha önce arkadaş edinmek için çok fırsatı olmamıştı, hepsi rakip bile olsa korkuları ve istekleri ortaktı. Teoda'yı ve Fortún'u sevmişti, kendisini öldürmeye kalkmamış olsaydı muhtemelen Gracia'yı da severdi.

"Papazın solunda oturan kim?" diye sordu Luzia.

"Fray Diego de Chaves," diye yanıtladı Fortún, altın haçını elinde sıkarak. "Kraliyetin günah çıkartma rahibi."

Pérez'in kızıl sakallı nedimi onları el sallayıp çağırdı ve hamileriyle bir araya getirdi. Hepsi reverans yapıp selam verdikten sonra yüksek sesle isimleri okundu, Pérez kendisi de podyuma çıkıp yerlere kadar eğilerek selam verdi.

"Hayırlısıyla bu gece sizleri ve Tanrı'yı memnun etsin," dedi mütevazı bir tavırla.

Fray Diego ona aldırış etmeyip yarışmacılara hitap etmek için öne eğildi. Uzun bir suratı vardı, sarkık yanakları suratını daha da uzun gösteriyordu, sanki sahneden atlamamak için kendi tutarmış gibi sandalyesinin kollarını sıkı sıkı kavramıştı.

"Dostunuz Pérez, burada Quiroga olsun, elini üzerinizde gezdirsin ve kralımızı her şeyin yolunda olduğuna dair temin etsin isterdi. Ama onun yerine siz, biz denetleyeceğiz. Tanrı'nın hakiki çocuklarının bizim hükmümüzden korkmasına gerek yoktur. Ama sizi uyarayım: Sihir gücü Tanrı'nın kudretini taklit edebilir, şeytan da kehanet ve mucize kullanan zayıf kişileri ikna etmek için her türlü kurnazlığa başvuracaktır. Ama bizim gözlerimizde perde yoktur."

Karanlık bakışlarını tek tek yarışmacılarda gezdirdi, Luzia adam sanki alnına yazılı bütün yasak sözleri görebiliyormuş gibi hissetti. Parmaklarına bir şeyin sürünüp geçtiğini hissetti. Yanında Teoda duruyordu, ona dönüp bakmasa da hissettiğinin onun eli olmadığından kesinlikle emindi.

"Bu gece kimin gücünün işbaşında olduğunu göreceğiz,"

diye devam etti Fray Diego, "kaynağı ister ilahi olsun ister şeytani. Size şimdiden şu fırsatı sunuyoruz: Şeytani güçlerle anlaşma yaptıysanız, cadılık, kâfirlik işlerine bulaştıysanız, söyleyin. Kudreti mutlak, ezeli ve ebedi Tanrımızın önünde diz çökün ve merhamet dileyin. İtiraf edin ve bağışlanın."

Sessizlik etraflarını bir kefen gibi sardı. Gülüşen, içki içen misafirlerin sesleri çok uzakta kalmıştı sanki.

Bu adamlar Lucrecia de León ve Piedrola'yı lanetleyen adamlardı. Kral onları dinliyordu, belki bizzat Tanrı bile onları dinliyordu. Ne görüyorlardı? Halihazırda neler biliyor olabilirlerdi?

Hiçbir şeyden korkma. Santángel onu ölümün eşiğinden döndürmek için böyle demişti. *Hiçbir şeyden korkma, o zaman hepsinden büyük olursun.*

Onlar da altı üstü insan, diye hatırlattı kendine Luzia ve dilini tuttu.

Bir dakika geçti, bir dakika daha. Birisi bocalayana dek bekleyecekler miydi? Tanrı'nın rızasına dair bir kanıt belirene veya birinin boynuzları çıkana dek bekleyecekler miydi?

En sonunda Fray Diego arkasına yaslandı. "Pekâlâ. O zaman yapacağınızı yapın, Tanrı bizim göstermeyeceğimiz merhameti göstersin."

Rahip onları güzel bir yemeğe buyur etmiş gibi Pérez gülümseyerek eğildi. "Kralımıza ve size cömertliğiniz için müteşekkirim." Sonra boş boş oturdukları yerlerinde şaraplarıyla limonatalarını içen misafirlerin arasına gönderildiler.

Santángel, "İşte," dedi, Luzia'nın dirseğinin dibinde bitmiş, onu Don Víctor'un olduğu yere yönlendiriyordu, "en kötü kısmı bitti."

"Sınav için çağırılana dek. Beni terk edip gittin."

"Bana emredileni yaptım."

"Don Víctor yanımda görünmeni istemediği için. Papazla kraliyet günah çıkartma rahibinin önünde istememiştir." Haklıydı. Víctor de Paredes onu asla kendi evine sokmak istememişti. Luzia başarısız olur yahut Engizisyon'un dikkatini çekecek

olursa Don Marius ile Valentina, Víctor de Paredes için perde olacaktı. "Beni Casa Ordoño'da bırakma sebebi de bu. Her şey ters giderse diye."

"Evet.

Evet. O kadardı cevabı. Luzia'nın içinden ona tekme atmak geldi.

"Víctor de Paredes'in adil davranacağını mı beklemiştin?" diye sordu Santángel.

"Bir ayının şiir okumasını beklerim daha iyi."

"O zaman surat asmayı bırak da önündeki sınava odaklan."

Don Víctor kalabalığın önünde bekliyordu. Geldiklerini görünce ayağa kalktı, elini kalksın diye yanındaki kadına uzattı.

"Gel bakalım," dedi, "eşim meşhur *milagrera*'yla tanışmayı çok istiyordu. Doña María, bu hanım Luzia Cotado, yani *La Hermanita*."

Luzia, Don Víctor'un karısının ne kadar hoş olduğunu görünce şaşırdı. Hualit'ten daha farklı olamazdı herhalde, teni taze süt gibiydi, gür saçları yeni basılmış çil altın sarısıydı. Giydiği mavi ipek elbisesine altın rengi ibislerden bir desen işlenmişti. Denize açılacak bir yelkenliyi andırıyordu. Ona bakan refah ne demektir, görürdü.

Luzia nedense Víctor'un karısının sade, utangaç biri olacağını sanmıştı, öyle ki adam Hualit'in güzelliğinin, gösterişinin peşine düşmüştü. Ama belki de Don Víctor gibi adamların ihtiyaçlarını düşünmesi gerekmiyordu, onlar sadece arzularını düşünürlerdi.

Luzia yerlere kadar eğilip reverans yapınca Doña María gülümseyip elini tuttu. "Böyle bir kadınla tanışmak ne büyük mutluluk."

Luzia bir an için kendisiyle dalga geçtiğini sandı ama kadının gözlerinden samimiyeti belliydi.

"Ben basit bir bulaşıkçıyım, senyora," dedi Luzia.

Doña María elini daha da sıktı. "Sen Tanrı'nın aracısısın, kralımıza ve ülkemize yardım etmemiz için O'nun tarafından

seçilmişsin. Rahibimizden senin bu vazifede güvenli ve başarılı olman için dua etmesini istedim."

"Teşekkür ederim, senyora."

"Bana teşekkür etme." Doña María, Luzia'nın parmak eklemlerine bir öpücük kondurdu. Gözleri ışıl ışıldı. "Sen Tanrı'ya nasıl hizmet ediyorsan ben de sana memnuniyetle hizmet ederim."

Don Víctor, "Gel, sevgilim," deyip karısını çekti. "Luzia'nın hazırlanması lazım." Santángel'le bakıştılar, bunun üzerine Santángel, Luzia'yı diğer yarışmacıların tekrar toplandığı kukla sahnesinin oraya götürdü.

"Sırrımın ortaya çıkacağından korkmuştum," diye fısıldadı Luzia. "Gerçeği gizlemek zorunda kaldığım için çok kızmıştım. Ama ilk defa yalanlarımız yüzünden hicap duyuyorum."

"Doña María nazik, hassas bir kadındır ama kendi arzuları onu yiyip bitiriyor. Bir astrolog haritasına bakmış ve Hollanda Katolik kontrolü altına alınmadığı müddetçe gebe kalamayacağını söylemiş."

"O yüzden mi bu kadar çok dua ediyor?"

"Hayır, hep dindar biriydi. Ama o şarlatan onun umudunu kırdı. Onu teskin etmeye çalıştım ama beni dinlemiyor. Tanrı'nın onun inancını eksik bulduğunu sanıyor."

"Ama sen ona çocuk vaat edemezsin."

"Tabii edebilirim. O yüzden Víctor'un ona bağlılığı hiç azalmadı. Kendi çıkarlarına en çok uyan vakitte çocuğu olacağını biliyor."

"Kendi tesirinden nasıl bu kadar emin olabilirsin?"

"Bütün De Paredes eşleri bir erkek evlat doğurmuştur ve hepsi doğumu, çocukluğu, aptal gençlik yıllarını sağ atlatmıştır, kendi yatağında mutlu mesut ölene dek de benim hayatımı zindan etmiştir. Kendime güvenmeyi fazlasıyla hak ettim."

"Neden bahsediyorsun sen? Hem niye paranı çarpmışım gibi ters ters konuşuyorsun benimle?"

"Ters ters konuşmadım."

"Bari bir de dişlerini göstereydin."

Santángel onu kolundan tutup, sahnenin yanında gölgelik bir alana çekti. "İkimizi korumaya çalışıyorum, Luzia. Seni korumaya çalışıyorum."

Luzia reverans yapar gibi hafifçe eğildi. "Teşekkür ederim, senyor. Kabalığınız çok iyi kalkan oluyor."

"Neden yemek yiyebildiğimi, dinlenebildiğimi, at binebildiğimi, sağlığımı nasıl geri kazandığımı sormuştun." Santángel geri, kalabalığa baktı, sesini alçaltıp ancak bir fısıltıyla, "Tahmin edemiyor musun?" dedi. "İştahımı geri kazandıran aşçının marifeti değil. Yine senin bir mucizen."

Luzia az kalsın gülecekti. "Seni sağlığına kavuşturan ben değilim. Nasıl yapacağımı bile bilmiyorum!"

"Sen yeteneğini her kullandığında, beni her kullandığında senin gücünden bir parça kendime almamı sağlıyorsun. Ben seni nasıl daha güçlü kılıyorsam sen de aynısını benim için yapıyorsun. Damarlarımdaki kanın tekrar akmasını sağladın. Kalbime tekrar atmasını hatırlattın."

"Kalp atmayı unutamaz," dedi Luzia alaycı bir edayla.

Santángel'in yüzü ciddileşti. "Yeterli zaman verildiğinde her şey unutulabilir. Şimdi şikâyet etmeyi bırak da aklını önündeki sınava ver."

Santángel uzun adımlarla uzaklaşırken Luzia'nın küçük bir ezgi mırıldanıp onu bir ağaç köküne takılıp düşürme dürtüsünü bastırması gerekti. Gelgelelim Santángel yanında olsun ya da olmasın, esaslı bir savaş vermesi gerekecekti. Rakipleri sahnenin önünde bekliyorlardı.

Otuz Birinci Bölüm

Santángel, İsa Mesih'in hayatı hakkında bir tür piyes oynanacağını öğrenebilmişti, muhtemelen şeytanın onu ayartmaya çalışması hakkında olacaktı. Gösteri esnasında papazla yardımcıları yarışmacıları tek tek çağıracak ve çalışmaları işte burada devreye girecekti çünkü Luzia özdeyişlerin sözcüklerini aklında oluştururken yüksek sesle dua edecekti. Endişelenmiyordu. Annesinin dizinin dibinde öğrenmişti bu beceriyi ve ömrü boyunca çalışmıştı. Her zaman iki inanca sahip olmuştu, iki inancı da bütün değildi.

İki farklı özdeyiş hazırlamıştı: Biri kurtarıcıyı kutsal ışıkla sarmasını sağlayacaktı, diğeri de asma mucizesinde kullandığıydı. Çok şükür yarışmacıların hiçbiri hangi sırayla çağrılacaklarını bilmiyorlardı, bu yüzden Luzia'nın, Gracia'nın gene bir işler çevirmesinden korkmasına gerek yoktu.

Luzia diğerlerinin arasına katılınca Fortún, "Bu oyunlardan daha önce görmüş müydünüz?" diye sordu. "Jaén'den bir kuklacı gelmişti bize. Muhteşemdi!"

"Ben görmedim," dedi Teoda. "Ama pek heyecanlı bir gösteri olacağını sanmam. Engizisyon küçük tahta adamları mukaddes şeylere göre fazla gösterişli bulunca Federigo Commandino'yu büyücülükle suçlamıştı."

"Gaspar del Águila'nın iki başlı bir Bakire heykeli yaptığını duydum," dedi Fortún. "Biri gülümseyen mutlu bir başmış, diğeri daha ciddi etkinlikler içinmiş."

"Babam bir zamanlar gerçek saç ve kirpiklerle yapılmış Bur-

gos İsa'sı diye bir heykel olduğunu söylemişti," dedi Gracia. "Kan koymak için bir haznesi bile varmış. Ama yok edileli çok olmuş."

Teoda sarı kaşlarını kaldırdı. "Azıcık yaratıcılıkla yapılabilecek gösterilerin çeşitliliği şaşırtıcı."

Luzia'nın bu konuşulanlara ekleyecek bir şeyi yoktu. Fırsatını bulduğunda kitapların içinde, geri kalan zamanlarda karanlık mutfakta yaşayıp gitmişti. Ne bir tiyatroya ne de San Ginés'den büyük bir kiliseye gitmişti. Madrid'i, kıvrımlı sokaklarını, uzun süren yazların sıcağını bilirdi. Santángel'e, *Savunulacak durumda değil*, demişti Luzia, Fortún Donadei'ye ve muhteşem bukleli saçlarına içi acıyarak. Fortún hamisi olacak hanımdan tiksiniyor olabilirdi ama nihayetinde kendisi bir erkekti, gidip başka yerde kaderini kovalamakta özgürdü, kukla gösterilerini izlemekte, güneşin altında şarkılarını çalmakta özgürdü.

Sahnenin iki tarafında konumlanmış davulcular belli bir ritim tutturunca Luzia memnun oldu. Sırada flütler vardı, ardından şen bir korno sesi, derken perde kalktı.

Luzia sahneyi görünce şaşırdı: Yıldızlı bir gece ve uzakta bir yemlik. Üç kralın kuklalarının bir tepenin üstünde belirmelerini, ellerinde Kurtarıcı'ya verilecek hediyelerle tepeden inmelerini izlediler. Sonra şafak koptu, sahte tepelerin, Meryem, Yusuf ve İsa'nın üstüne güneşin altın rengi ışıkları vurdu. Sonra bir grup hayvan belirdi, eşek anırıyor, inek böğürüyordu, küçük tavuklar bile hoplayıp yeri eşeliyor gibilerdi. Luzia korkuya, hatta dehşete düşürecek bir sahne beklemişti, böyle hayranlık uyandıran nefis bir şey değil.

Sonra yeni bir karakter ortaya çıktı, zeytin yeşili kadife kıyafet giymiş, küçük bir *vihuela* taşıyordu. Seyirciler gülüşüp alkışlamaya başladılar.

"Fortún," dedi Gracia gülümseyerek, "hiç bu kadar hoş görünmemiştin."

"Benim bu!" diye haykırdı Fortún.

Fray Diego oturduğu podyumdan seslendi: "Fortún Donadei, Tanrı'nın kuzusunu nasıl selamlayacaksın?"

Luzia'nın yanında duran Fortún gerçek *vihuela*'sını eline aldı. Uzun bir akor çaldı, sonra telleri dikkatli, ciddi bir edayla çalmaya başladı, bu seferki ezgi ilk sınavda çaldığı canlı ezgiye hiç benzemiyordu. Sanki elinde farklı bir enstrüman vardı, mucizevi bir sesle çınlıyordu, yalnızca Tanrı'ya şükretmek için yapılmış olabilirdi. Fortún elini göğsünde asılı haça götürdü, yakışıklı suratını göğe kaldırdı. Sahnenin arkasındaki karanlık koruda yapraklar hışırdamaya başladı. Sonra dalların arasından ufak, parlak bir kuzu öne çıktı.

Kalabalığın ağzı açık kaldı. Birisi hayret içinde çığlık attı. Kuzunun sesi çıkmıyordu. Küçük toynakları çime dokunmuyor gibiydi. Podyumda oturan kutsal adamlara hafifçe meledi, sonra tekrar ağaçların arasında kayboldu. İşte o zaman kalabalık tezahürat etmeye başladı.

"Bakın!" diye bağırdı bir adam.

Sahnede dağın ardında yeni bir kukla belirdi: Korno ve davul sesleriyle kükreyen, menfur kafası uzun boynu üstünde ileri geri sallanan kocaman bir ejderha.

"Bir *tarasca*!"* dedi Gracia.

Luzia bu kelimeyi biliyordu, bir azizin alt ettiği canavar. Katolik yortusu törenlerinde görmüştü, bazen üstünde babasının dediğine göre kibri simgeleyen bir kadın binicisi olurdu.

Ejderha şahlandı, ağzından turuncu kırmızı uzun ipek şeritler şeklinde alevler fışkırdı.

Tepenin üstünde bembeyaz elbisesiyle güzel bir kız belirdi. Güzellik.

"Gracia de Valera," dedi Fray Diego, "Bebek İsa'yı nasıl koruyacaksın?"

Gracia öne çıktı, ellerini yardım istermiş gibi yukarı kaldırdı. Kralları çölden geçirten yıldızın ta kendisiymiş gibi parlıyordu yüzü. Böyle birinin yakarışına kim hayır diyebilirdi ki? Karanlık ağaçların arasından soğuk bir rüzgâr esmeye, küçük kar taneleri

---

* (İsp.) Ejderhaya benzer mitolojik bir canavar. –*çn*

düşmeye başladı, hava ansızın soğumuş, nemlenmişti, sahnenin yanındaki meşaleler sönüverdi.

Kalabalık bir alkış tufanı koparark onayladığını belli etti, ejderha ise karnının üstüne düştü.

"Sihirli lambayla yapılıyor bu numara," diye fısıldadı Teoda gözlerini devirerek. "Biraz buz, bir körük."

"Nereden biliyorsun?" diye sordu Luzia.

"Çünkü biz de sihirli lamba hazırlamıştık! İsveç'ten özel lensler getirtildi. Benim mucize veya illüzyon yeteneğim yok, sadece görü yeteneğim var." Göz kırptı. "Ama bu sayede mükemmel plan yapıyorum."

Ejderha yine şahlanmıştı, bu sefer üstünde bir kadın vardı. Kadın çıplaktı, beyaz vücudu odundan oyulmuştu, küçük bacaklarıyla kolları çivilerle tutturulmuştu. Parlak kızıl saçları ve başında minyatür bir tacı vardı.

Elizabeth. İngiltere kraliçesi.

Onun altında karalar giymiş, uzun beyaz sakallı bir figür ejderhanın ayaklarına kapanıyordu. Bu da Elizabeth'in büyücüsü John Dee olmalıydı.

Tepenin üstünde Luzia'nın siyah elbiseli, metanetli ve ağırbaşlı kuklası duruyordu.

"Luzia Calderón Cotado, lordumuzu nasıl koruyacaksın?"

Luzia diğerlerini izlerken aklında düşünceler birbiriyle yarışmış, hızlıca Santángel'le hazırladıkları ikinci özdeyişte karar kılmış, tam da bu an için çok uygun görünen eski, güvenilir sözcüklerin şekillerini aramaya koyulmuş ve zihninde *rosica* biçimlenmeye başlamıştı.

Luzia ne kollarını kaldırdı ne sesini yükseltti. Onun yerine tespihini ellerinin arasında sıkı sıkı tutarak dizlerinin üstüne çöktü. "*Ave, Maria, gratia plena, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus, et benedíctus fructus ventris tui, Iesus.*" Ezbere okuyordu, öğrenmiş olması gerektiği gibi, bir köylünün çıkaracağı seslerle, bilmesi gereken yegâne Latinceyle okuyordu. Ama zihninde, kulaklarında başka bir dil, yeni bir müzik vardı. Bu

iki yakarış çok mu farklıydı birbirinden? Duy beni. Kurtar beni. Bana rahatlık bahşet. Bir kez daha bir anne beni kucaklasın.

Bahçenin beyaz gülleri sahne duvarlarının üstünde şelale gibi akıp taşmaya başladı, üzüm asmalarında olduğu gibi, çok zaman önce Hualit'in süsenlerinde olduğu gibi çiçekler açıp duruyordu. Güller görkemli yüzlerini yemliğe döndüler. Ama kâfir kraliçeyle canavarlarının önünde tehlikeli dikenleriyle yüksek bir duvar örmüşlerdi.

Alkış sesleri hayırduası gibi bir his bıraktı. Luzia bir sınavı daha atlatmıştı, üstelik peygamberleri silen adamın önünde.

"Harikulade!" diye bağırdı biri. "Mucizevi!"

Ama Luzia'yı ya da diğer yarışmacıları işaret etmiyorlardı. Sahneye bakıyordu hepsi, büyücüyle ejderha üstündeki kraliçenin kuklaları dikenlerin önünde korkudan sinmişlerdi. Ama gölgeleri sinmemişti.

Kukla kraliçe küçük yumruğunu kukla yarışmacılara doğru kaldırdı. Gölge kraliçe ellerini çıplak kalçasına dayayıp dilini çıkardı.

Kukla John Dee hüsran içinde sakalını sıvazlıyordu. Gölge John Dee, papaza arkasını dönmüş, kaftanını kaldırıp popo yanaklarının siluetini gösteriyordu.

Kalabalık gergin gergin gülüyordu, Luzia kralın günah çıkartma rahibiyle Madrid papazının böyle adi bir mizah anlayışı karşısında ne düşündüğünü merak etti.

"Nasıl yapılıyor bu?" diye sordu Teoda. "Ne biçim bir sahne oyunu bu böyle?"

Teoda kafasını iki yana salladı. Sahneden geri çekilmeye başladı. "Bu illüzyon falan değil. Bir terslik var."

"Sınavın bir parçası mı acaba?" diye sordu Gracia.

Şimdi kuklaların gölgeleri uzuyor, şekilleri değişiyordu. Kraliçenin kafası çok uzun, kolları çok inceydi. Uçlarında pençeler vardı. Bir pençesiyle uzanıp Elizabeth'in kuklasını yardı geçti. Kukla ikiye ayrıldı, Luzia siyah kumaşın arkasından bir çığlık atıldığını duydu, kuklacı kuklanın iplerini düşürdü. John

Dee'nin arkasındaki gölge kıllı ve kamburdu, gölge kafasının üstünde iki boynuz çıkmış, kuyruğu kırbaç gibi havada savruluyor, önünde, uyluklarının arasından devasa bir penis sallanıyordu. Gölge Dee kuklasının omuzlarına atlayıp boğmaya başlayınca seyirciler çığlıklar atıp sandalyelerinden fırladılar, yerlerinden düştüler.

"Bu bir sınav!" diye bağırdı Fortún. "Sınav olmalı!"

Gölge kraliçe dizlerinin üstünde durmuş, arkasında duran gölge ejderha da üstüne binmişti. Podyumda oturan papazla kutsal adamlar tek bir vücut gibi ayağa kalktılar ama ne haçlarını çıkardılar ne dua ettiler, bahçeye inen merdivenlerden koşarak kaçtılar.

"Şeytan burada!" diye bağırdı Gracia.

"Kaçın," diye bağırdı Luzia, kadını kolundan yakalayıp.

Ama gölge iblis şimdi arka ayakları üstünde durmuş bir kedi boyutundaydı, sahneden aşağı atladı. Gracia çığlık attı, yaratık üstüne fırlayıp eteklerinden yukarı tırmanmaya başladı.

Luzia hiç düşünmeden yaratığa hamle yaptı. Ama eli bedenine değince tiksintiyle tısladı. Gerçek bir biçimi olmasa da onu iğrendirmişti. Tekrar hamle yapmak için kendini zorladı, kıpır kıpır bedenini kavradı. Kıllı şey ciyaklayarak ellerinin arasında oynaşıp duruyordu, Luzia o kıvıl kıvıl kaygan şeyin içine doldurduğu tiksintiden kurtulmak için çaresiz bir hamleyle elinden geldiğince uzağa fırlattı yaratığı.

Luzia yardım arayışıyla sahneden yalpalayarak indi ama ortalık kâbusa dönmüştü. Ne Fortún'u ne Teoda'yı ne de Santángel'i görebilmişti. İnsanlar çığlık atıyor, sandalyeleri deviriyor, çakıl yola ya da saraya geri koşuyorlardı. Meşaleler devrilmiş, tenteli podyum alev almıştı. Luzia yere güm güm vuran toynak sesleri işitip bakınca at sırtında muhafızların bahçeye doluştuklarını gördü.

Yanaklarından yaşlar süzülen Gracia, "Gerçek bu," dedi. Gözleri ay gibi kocaman açılmış, vücudu tir tir titriyordu. "Gerçek."

Luzia ellerini eteğine silip Gracia'yı ayağa kaldırdı. "Koş,

Gracia! Hadi güzel şey, seni taşıyamam!" İkisi düşe kalka sarayın yolunu tuttular. Orada güvende olurlardı mutlaka. Işık. Düzen. Mantık. Nereye baksa duman, ateş ve bağrışan insanlar görüyordu. "Neden kimse söylemedi bana?" dedi Gracia ağlayarak.

"Herkes rol yapıyor mu sanmıştın?" Luzia duyduklarına inanamıyordu. "Hepimizi sahtekâr mı sandın?"

"Öyle sandım tabii!"

"Ama o zaman kazanmak umurunda olamazdı ki!"

"Ben buraya kazanmaya gelmedim ki!" diye acı acı bağırdı Gracia. "Koca bulmaya geldim!"

Luzia bu denli korkmuş olmasaydı kahkahayı patlatırdı. "Hadi!" Gracia'yı balo salonunun kapılarına doğru yürüttü. Birisi kapıları açtırmıştı.

Luzia sendeledi, eteği bacaklarına dolanıyordu, Gracia ona yardım etmek için döndüğünde çığlığı bastı, yüzünden paniğe kapıldığı anlaşılıyordu. Luzia arkasından bir şeyin tırmandığını hissetti.

Elini omzunun üstüne attı, o titrek, iğrenç şeye eli değince öğürmemek için kendini zor tuttu. Yaratığı yakalayamadı. Pençelerini saçına geçirmiş, arasından kafatasına ulaşmaya çalışıyordu.

Luzia dizlerinin üstüne çöktü, sonra yere düştü, yaratık üstüne çıkıp yüzünü pisliğe bastırdı. Luzia kaburgalarında, boynunda yaratığın ağırlığını hissediyordu, inanılmaz ağırdı, onu bastırıyor, kaburgalarını eziyordu.

Cehennem onu yakalamıştı, korkudan aklı çalışmıyor, kendini kurtaracak sözcükleri bulamıyordu. Tek düşünebildiği Aziz Meryem duası idi. *Aziz Meryem, Allah'ın annesi, biz günahkârlar için, şimdi ve ölüm saatimizde dua eyle.* Yukarı kaldırıldığını hissetti, gökyüzünü, dalları gördü, sonra hiçbir şey görmez oldu, sadece altında akıp giden yer vardı. Kalçası eyer topuzuna çarpınca kesik bir ses çıkardı.

"Sıkı tutun," dedi Santángel, bahçede dörtnala koşuyorlardı.

Luzia'ya kalsa at sürmeye devam edebilir, çitleri, kapıları, Madrid'i geçip gidebilirlerdi.

Ama Santángel birden atını geri döndürdü. "Onları durdurman lazım yoksa daha da büyüyüp güçlenecekler. Saraya girecekler."

"Nasıl yapacağımı bilmiyorum!" diye bağırdı Luzia.

"Biliyorsun. Bildiğini de biliyorsun. Gölgeler büyümek için neye ihtiyaç duyar?"

Işığa. Aptal gibi içine koştuğu ışığa.

Santángel'in atı yıldırım gibi sahneye koştu, alevlerin, devrik duran meşalelerin arasında Luzia gölge kraliçeyle ejderhasını, önceden John Dee olan iblisi gördü. Şimdi daha büyüktüler, boyları insandan uzundu, kılıçlarını savuran muhafızların üzerinde heyula gibi dikilmişlerdi.

Luzia sözcükleri söylemek istemiyordu. Sonrasında ne olacağını biliyordu.

"Söylemelisin," dedi Santángel.

Özdeyişi önce aklında biçimlendirmeye veya söylediklerini saklamaya bile çalışmadı. Derin bir nefes aldı, sözcüklerin ağzında dökülmesine izin verdi. "*En lo oskuro, es todo uno.*"

Dört bir yandaki ateşler, lambalar, sarayda ışık alan her pencere koca bir dalganın altında kalmış gibi küle döndü. Geriye bir tek gecenin karanlığı kaldı.

Sözcükler Luzia'nın kulaklarında yankılandı. *Karanlıkta her şey birdir.*

Otuz İkinci Bölüm

Dünya sanki bir mum gibi söndürülmüş, bir anlığına her şey durulmuştu. Sonra Luzia insanların birbirlerine seslendiklerini, yardım etsinler diye bağırdıklarını işitti. Büyük evin pencerelerinde tekrar mum ışıkları görünmeye başladı. Muhafızlar meşaleleri yakmaya başladılar. Luzia atın üstünden kayarak indi, ayakları bir kez daha yere bastığı için memnundu. Elbisesi otlardan ıslanmıştı, ayrıca bir yerlerinin kanadığını biliyordu. Kalbi hâlâ göğüskafesinin içinde güm güm atıyordu, Luzia atın böğrüne tutunarak düz durmaya çalıştı, titrek gölgelerin arasından her an bir şeyin fırlamasını bekliyordu.

"Sihir geri alındı," dedi Santángel.

İri kara atının üstünde oturmuş hâliyle cehennemin dibinden gelmiş kötü bir ruhu andırıyordu. Belki de bütün hikâyeler yanlıştı, yalnızca şeytan iblislerini alt edebilirdi. Gerçi iblisleri kovan Luzia'nın kendisi olmuştu.

"Şeytanla yüzleşeceğimi söylemişlerdi," dedi. "Sınavın bir parçası olabilir mi bu?"

"Hayır. Fırsatını kollayan birinin işiydi bu."

"Hey, siz!" diye bağırdı onlara doğru yürüyen bir muhafız, meşalesini yukarı tutmuştu. "Saraya dönün. Yarışmacılar odalarından çıkmayacak."

"Gitsen iyi olur," dedi Santángel.

"Sen de kal," diye fısıldadı Luzia, dehşet içindeydi ve bu dehşetten utanıyordu.

"Şimdi seninle gelemem. Birileri ikna edici bir yalan uydurmadan öğrenebildiğimi öğrenmem lazım. Birisi sana zarar vermeye kalkarsa diken duvarını kullan. Tahta İsa'yı koruduğu gibi seni de kolaylıkla korur."

"Birileri ölebilir."

"İyi olur. Yanına geleceğim."

"Söz ver."

Santángel başını eğip ona baktı, gözleri madeni paralar gibi parlıyordu. "Bu sözü tutamayabilirim."

Luzia anladım der gibi başını salladı, Santángel de atının yanlarını topukladı. Muhafızlar doğu terasının kapısına giden yolu temizlemişlerdi. Hâlâ sahnenin kalıntılarından duman tütüyordu, kutsal adamların oturduğu platform tamamen çökmüştü, bazı kısımları çıra olacak kadar parçalanmıştı. Yan yatmış bir at vardı, karnı pençe izi olabilecek derin çizgiler halinde yarılmıştı. Terasta La Casilla'nın krem rengi üniformasını giymiş bir adam bacaklarını önünde açmış hâlde oturuyordu, gözleri donuk, cam gibiydi. Bir ayakkabısı kayıptı, sol yeni tamamen yırtılmıştı. Alnı kanla kaplıydı. Luzia bir yerlerden bağrış sesleri işitti.

Muhafız yürümeye devam etsin diye Luzia'yı kolundan çekti, Luzia özdeyişin sözlerinin damağını gıdıkladığını hissetti ama korkusunu yatıştırmak için kendini zorladı. Birisi bu geceki felaket için suçlanacaktı, dikkatleri daha fazla üstüne çekmek istemiyordu. Adamın kendisini önce içeri, sonra merdivenlerden yukarı sürüklemesine izin verdi. Paniği azıcık yatıştığından üşümeye başlamıştı, gördüğü şeylere anlam vermeye çalışıyordu. Ellerinde o gölge yaratığın dokusunun bıraktığı hissi hatırladı, o sefil tiksinti yine içini kapladı.

"Odadan ayrılma," dedi muhafız onu içeri sokarken.

"Ne zamana dek?"

"Ona Don Antonio karar verecek. Sakın karşı koymaya kalkma yoksa misafirperverliğimizden hücrede yararlanırsın. Koridorlarda muhafızlar nöbet tutacak."

Luzia bir süre kapıya bakarak olduğu yerde dikildi, keşke kilidi olsaydı diyordu içinden, keşke elinde mektuplar, şarkılar aracılığıyla gelen güç kırıntılarından fazlası olsaydı. Bir bıçağı veya başka bir silah olsaydı keşke. Víctor'un korumasını öldüren sihri vardı ama onu tekrar nasıl yaratacağını bilmiyordu, ayrıca bu kimin hatasıydı? *İmkânsızın sınırları vardır*, diye uyarmıştı onu Santángel. Ama neden sınırları olmak zorundaydı ki?

Sesini yükseltmekten çekinerek hafifçe, "Concha?" diye seslendi. Ama kız orada değildi. Oda fazla boş, fazla sessizdi.

O gölgeleri kim yaratmıştı? Kimdi kontrol eden? Kapıların içinden geçebilirler miydi? Duvarların içinden geçebilirler miydi? Ya şeytan gerçekten La Casilla'ya alt edilmek için değil de hepsini kendisine bağlamak için geldiyse?

Luzia titremeye başladı, elbisesi nemliydi, korsesi kollarının altını sıkıyordu. Etek uçları çamurlanmış, yer yer yanmıştı. Üstünü değişmek, kurulanıp ısınmak istiyordu ama başkasının yardımı olmadan üstünü çıkaramazdı. Gidip Valentina'yı mı arasaydı? Ya da Hualit'i? Onlara ne olmuştu sahi? Diğer yarışmacılara ne olmuştu? Aklında binlerce soru vardı ama en önemlisi şuydu: *Şimdi ne olacaktı?*

Maltızdaki kömürlere fısıldadı, kömürler bir kıvılcımla parladılar. Luzia ateşi harlayabilirdi. Bir taşı yarıp açabilirdi. Altınları zümrütleri çoğaltamıyor olabilirdi ama fasulyelerden, ayakkabılardan, tüfeklerden bir dağ yapabilirdi.

Ancak hep daha fazlasını istiyordu. Yerde ikiye ayrılmış hâlde yatan Álvaro geldi aklına, Santángel'in bahsettiği tılsımlardan birine sahip olsaydı nasıl olurdu, merak etti, kendisini o odadan uçurabilse, bir gemiye, bir dağın tepesine, nereye olursa artık, gidebilseydi. Tebdilimekân, tebdilikader. O gün ölmesine ramak kalmıştı ama hâlâ daha fazlasını istiyordu.

Kapı açıldığında az daha çığlık atacaktı. Gelen Santángel'di.

Muhafızları nasıl atlattığını sormaya zahmet bile etmedi. Onun becerilerinden biri de buydu.

"Hizmetçi nerede?" diye sordu Santángel.

"Bilmiyorum. Başına bir şey mi geldi acaba?"

"Hizmetkârların çoğu gösteriyi izlemeye çıkmıştı. Kimisi ahırda, kimisi müştemilatta saklanıyor ama çoğu kaçmış."

Luzia sıcak kömürlere tuttuğu ellerini ovuşturdu. "Onu suçlayamam. Elimde olsa ben de kaçardım."

Santángel pencereye yürüdü, gerçi Luzia dışarıda karanlık arazide görülecek pek bir şey olmadığını biliyordu. "Kutsal Çocuk'la Zeytin Prensi hamileri ve yardımcılarıyla odalarına döndüler. Gracia de Valera turnuvadan ayrılmayı istedi."

Akıllıca bir tercihti. Kanla, iblislerle istila edilmiş bir yarışma koca bulmak için en iyi yer değildi.

"Bu gece gördüklerim neydi öyle?" diye sordu Luzia. "Kimin böyle bir gücü olabilir? Fortún şeytanla yüzleşeceğimizi söylemişti ama..."

Santángel başını iki yana salladı. "Gölge sihriydi. Daha önce de görmüştüm. Belki şeytanın işidir ama öyle olsa bile bir ölümlüden yardım almış."

"Gracia az daha ölecekti."

"Sanırım asıl niyet oydu. Şüphesiz sen suçlanacaktın."

Santángel'in dediğini duyduğu anda haklı olduğunu anladı. Gracia, Luzia'nın ilk performansını bozmaya, Gracia'nın muhafızı da onu öldürmeye, en azından yarışmadan çıkarmaya çalışmıştı. Luzia'nın ona zarar vermek için sebebi vardı.

"Ona böyle alenen saldırmak için aptal olmam gerekir," diye karşı çıktı Luzia. "Üstelik Engizitörlerin önünde!"

"Unutma, onlar senin sıradan bir bulaşıkçı kız olduğunu düşünüyorlar."

"Plan yapmaktan âciz aptal bir köylü." Luzia acı acı güldü. "Başıma açılabilecek onca bela varken."

"Başına açılan bela daha belli değil. Bu sihri kim becerdiyse muazzam bir güce sahip ama gerçek beceri ve kontrol gücü eksik. Sonucun böyle olacağını kendisinin de beklediğini sanmıyorum."

Luzia makyaj masasının sandalyesini ateşin yanına çekip

oturdu. Bacakları artık onu taşımıyordu. Yorgundu, üşümüştü, ömründe hiç bu kadar korkmamıştı.

Gözlerini kömürden ayırmadan, "Atının üstündeyken öylece gitmeye devam edelim istedim. Kapıları geçip yola çık istedim. Dönmeyi hiç istemedim."

Luzia uzunca bir süre Santángel'in bir şey demeyeceğini düşündü.

Nihayet konuştuğunda sesi bir şey itiraf ediyormuş gibi kısıktı. "Ben de aynı şeyi düşündüm," dedi. "Nereye kadar gidebileceğimizi merak ettim."

Otuz Üçüncü Bölüm

Santángel öyle dememeliydi ama dediklerini geri almak da istemiyordu.

"Neden yapmadın öyleyse?" diye sordu Luzia. "Neden devam etmedin?"

"Suçlu olduğunu kabul etmekten farkı olmazdı."

"O yüzden mi durdun?"

"Hayır," diye itiraf etti Santángel. "De Paredes'lere bağlıyım."

"İnsanın görev bilincinin de bir sınırı vardır herhalde?"

Santángel, Luzia'nın sesinde, aralarında kurulan güvenin veya kendini koruma arzusunun efendisiyle olan bağını zayıflatacağına dair beslediği umudu duyabiliyordu. Ona cevap verme zorunluluğu yoktu. Başını iki yana sallamakla yetinebilirdi. Oradan çıkıp gidebilirdi.

Onun yerine gerçeği söyledi. "Víctor de Paredes'e bağlıyım, ondan önce babasına, ondan önce de babasının babasına bağlıydım. Bu aileye krallıklar bir araya gelmeden önce, bu topraklara Hıristiyan adlar verilmeden önce hizmet etmeye başladım."

Luzia *bu imkânsız* demedi. Santángel ondan bunu beklemiyordu. Luzia artık daha önce aklına gelmeyecek pek çok şeyin mümkün olduğunu öğrenmişti. Bulaşıkçılar asker olabilirlerdi. Küçük kızlar geleceği görebilirlerdi. Gölgeler canlı olabilirdi ve bazen dişleri çıkabilirdi.

Luzia sadece, "Çok üşüdüm ve yoruldum, bu elbiseyi çıkarmama yardım etmen lazım," dedi.

"Sana bir hizmetçi bulayım ya da dulu getireyim."

"Onları istemiyorum."

Kelimeler odayı doldurdu, bir zil çalınmıştı, yankısı vücutlarından, duvarlardan geçmiş, dışarı, gecenin içine çıkmıştı.

Santángel bunun münasip olmadığını söylemeliydi. Oradan gitmeliydi. "Beni burada bulurlarsa seni hiçbir şey kurtaramaz, Luzia. Benim için bedeli bu kadar ağır olmaz ama."

"Bir daha beni yalnız bırakmana izin vereceğimi sanıyorsan yanılıyorsun. Kıyafetli veya kıyafetsiz, burada bulunacak olursan başım büyük belada demektir, cehenneme gidecek olsam da orada da bu kadar rahat olurum zaten."

Reddet, dedi içinden Santángel. Onu bu ihanetten korumak için geç değil. Sıcak kömürlerden kıvılcımlar çıktı. Dışarıda bir asker başka bir askere seslendi.

Elini uzattı. "Buraya gel."

Luzia kalkıp yanına geldi. Ona arkasını döndü, Santángel'in aklına eğitimi reddedip çorbayı karıştırması gerektiğini söylediği gün geldi. Bağcıkları tuttu, parmakları yakasının üstünden ensesine değince Luzia'nın vücudunun ürperdiğini hissetti. Sanki çalınan zil, o sesle titreşen zil Luzia'nın kendisiydi. Santángel onun çınlamasını istiyordu.

Elleri hızlıydı.

"Bu işi ilk kez yapmıyorsun," dedi Luzia cılız bir kahkahayla.

"Çok uzun zamandır yaşıyorum." Gençliği sayısız yatakta, yerde, tarlada, bir keresinde üzüm bağında geçmişti. Bir zamanlar ölümsüzlüğüyle baş edebilmesinin tek yolu düşünmeden sevişmek, bir başkasının zevkiyle kısacık bir süre de olsa canlı hissetmekti. "Korkarım elbisen mahvoldu."

"Zenginlerin arasında çok yaşamışsın. Kesilip yeni bir şey yapılabilir."

Santángel, Luzia rahat rahat soyunsun diye arkasını döndü, elbisenin pat diye yere düştüğünü duydu, onun ardından korse düştü, sonra keten içlik kızın teninden sıyrıldı.

"Banyo yapacağım," dedi Luzia.

"Su soğumuştur."

"Isıtabilirim."

Isıtabilirdi ya tabii. Arzudan beyni erimişti.

"Şarap isterim mümkünse," dedi Luzia.

"O zaman gidip bulayım."

Luzia banyo küvetini gizleyen paravanın arkasına geçmişti, Santángel onun suya fısıldadığını duydu.

Kapıdan dışarı çıktı, koridoru yürüdü. Boğuk konuşma sesleri, bir de ağlama sesi duydu. Luzia'nın odasına dönmemesi gerektiğini biliyordu ama döneceğini de biliyordu.

Şişeyle döndüğünde Luzia çoktan küvete girmişti. Odanın havası suyun sıcağıyla yumuşamış, pencereler buğulanmıştı.

"Santángel?" diye seslendi Luzia korkuyla.

"Buradayım."

Luzia için bir kadehe şarap koyup kadehi de uzanıp alabilmesi için paravanın arkasındaki masaya koydu.

"Burada kalacak mısın?" diye sordu Luzia.

"Sen beni gönderene dek gitmeyeceğim." Ya da arzumdan delirene dek.

Pelerinini çıkarıp paravanın yanındaki duvara yaslandı.

"Benimle konuşur musun?" diye sordu Luzia. Santángel onun suyun içinde çıkardığı sesleri duyabiliyordu, kollarının bacaklarının nemden kayganlaştığını, çıplak dizlerinin suyun yüzeyine çıktığını hayal etti.

"Ne söylememi isterdin?"

"Turnuvadan, şeytanlardan ya da krallardan konuşmak istemiyorum. Tanıştığımız vakit seni hasta eden neydi, onu anlat bana."

"Hastaydım çünkü hayat beni hasta etti. Beni tüketti, bıktırdı ama yine de annesinin eline tutunan bir çocuk gibi tutunuyorum hayata. Bunca yıllık hüzünden sonra yaşamak istiyorum."

"Ölemez misin?"

"Ölebilirim," diye kabul etti. "Ama fazlasıyla korkağım. Onun dışında diyecek pek bir şey yok."

"Konuş sadece. Konuş benimle. Arkadaşmışız gibi. Bir geleceğimiz varmış gibi."

"İnsanın arkadaşı olmasının nasıl bir şey olduğunu, kolaylıkla ve açıklıkla konuşmanın nasıl bir şey olduğunu unuttum."

"Her şey entrika."

"Her şey hile hurda."

"Neden onunla kalıyorsun?" diye sordu Luzia.

Nasıl cevap verilirdi buna? Kendi sırlarını bunca sene koruduktan sonra bu alışkanlığını kırmak o kadar kolay değildi. "Sana bir hikâye anlatacağım. Bütün yapabileceğim bundan ibaret, biraz hayali biraz uydurma."

"Kabul," dedi Luzia yüce gönüllü bir edayla, Santángel anlatmak üzere olduğu hikâyeye rağmen gülümsemekten kendini alamadı.

Nereden başlayacağını düşündü. "Uzun zaman önce genç ve varlıklı bir adam varmış-"

"Prens miymiş?"

"Öyleymiş diyelim. Hikâye daha iyi olur."

"Güzel. Yakışıklı mıymış?"

"Bazıları onu yakışıklı bulurmuş. Zenginmiş. İyi eğitim görmüş. Çok sevilmiş. Ailesinin ikinci oğlu ve babasının gözdesiymiş çünkü öğrenme konusunda çok yetenekliymiş, babası da oğluna altından bile çok kıymet verirmiş. Prens hiçbir şeyin yokluğunu çekmemiş. Uzak diyarlara gitmiş, âlimlerle tanışmış, babasının koleksiyonuna eklemek üzere nadir elyazmaları getirmiş. Günlerini felsefe, bilim, yıldızların hareketi üzerine şen sohbetlerle geçirmiş. İstediği zaman sevişmiş, istediği zaman içki içmiş. Şanslı insanlara özgü bir biçimde şanslı olduğunu biliyormuş."

"Yani hiç bilmiyormuş."

"Bilmiyormuş," diyerek ona katıldı Santángel. "Her gittiği yerde hoş karşılanırmış. Bir partiye katıldığında herkes sevinirmiş. O gittiğinde herkes üzülürmüş. Hayatının hep böyle kolay geçeceğini sanmış."

"Öyle olsaydı hikâye olmazdı."

"Doğru. Prens seyahatlerinde harika şeyler görmüş. Eski

dünyanın neredeyse unutulmuş gizemlerini. Mucizelerini de diyebilirsin istersen. Farklı ihtimallere kapı açar umuduyla pek çok dilde okuyup yazmayı öğrenmiş, bütün bu süreçte bir tane gerçek dostu varmış, nüfuzlu bir adı veya mülkü olmayan Tello adlı bir genç adam."

"Hizmetkârı mıymış?"

"Öyle başlamış. Ama prensin iki katı eğitimli, iki katı nazikmiş, çok geçmeden prensin en güvendiği dostu olmuş. Birlikte içki içmişler, birlikte kadınlara kur yapmışlar, prensin babası öldüğünde prensin kendini denize atmasını engelleyen de o olmuş. İkisi beraber eve dönmüşler, prens babasının ruhu için dua etmiş. Huzur bulmak için saatlerce rahiple oturmuş. Ama babasının mezarının başında durunca sanki Ölümün onu çağırdığını hissetmiş. İşine gücüne bakmaya, seyahatlerine dönmeye çalışmış ama Ölümü hep yanı başında hissetmiş. Sabrettiğini, onu beklediğini, kaçınılmazlığına duyduğu güveni hissetmiş. Artık hiçbir şeyden zevk almaz olmuş çünkü hepsinin bir gün biteceğini biliyormuş."

"Çok şımarıkmış şu prens."

"Çok. İlelebet yaşamanın yolunu aramaya takmış kafasını. Tello'yla ikisi falcılarla, şifacılarla, görücülerle, simyacılarla ve astrologlarla görüşmüşler. Daha harita üzerinde çizilmemiş yerlere gitmişler. Ama harcadıkları bütün paraya, gittikleri bütün yollara rağmen yanlarına kalan sadece kötü kokulu iksirler, işe yaramayan tılsımlar ve ağrıyan ayaklar olmuş."

Santángel suyun şıpırdadığını duydu, sonra tatlı badem kokusu aldı. Saçını mı yıkıyordu? Sormak istedi ama sorarken sesinin titremeyeceğine güvenemedi.

"Evde kalıp babası için ağlaması gerekirmiş," dedi Luzia.

"Olabilir," dedi Santángel. "Matem süreciyle dürüst bir adam gibi yüzleşseydi aynı yolda Ölümle karşılaşmaktan bu kadar korkmayabilirdi."

"Aniden, hiç beklemediğim zamanlarda hâlâ kendi matemimi hatırladığım oluyor. Tanıdık bir şarkı. Mutfaktan gelen bir

koku. Sonra orada beliriveriyor. Alt edilemeyen bir düşman gibi."

"Kimi kaybettin?"

"Annemi çok çabuk. Babamı yavaş yavaş. Hangisi daha kötü, bilmiyorum. Neyse sen bana prensle arkadaşını anlat."

"Seni uyarmalıyım, mutlu sonla biten bir hikâye değil bu."

"Öyle bir şey istediğimi hatırlamıyorum."

Luzia onu göremiyor olsa da Santángel başını evet der gibi salladı. Sonunu çok iyi bilse de hikâyeyi tamamlamak istiyordu.

"Devam edeyim madem, zira şimdi hikâyede bir yabancının ortaya çıktığı âna geldik. Güneydeki bir şehirde bir pazaryerinde şimdi nereye gideceklerini münazara eden prensle Tello'nun yanına bir adam yanaşmış. Tello kuzeye, evine gitmek istiyormuş. Ama prens bir asilin elinde başından sonuna okuyabilen kişiye ebedi hayat bahşeden bir metin olduğunu işitmiş. Yabancı onlara içki ısmarlamış, sonra sohbetlerine kulak misafiri olduğunu söylemiş. Prense bir teklifte bulunmuş."

Luzia içini çekti.

"Evet, biliyorum," dedi Santángel. "Ama genç ve talihli kişiler hep öyle olacaklarını sanırlar. Teklif başta gözüne çok kötü görünmemiş. Yabancı ödeme isteyecekmiş..."

"Öyledir elbette."

"Elbette. Gerçi yüklü bir para da söz konusu değilmiş. Yabancı ona uygulayacağı ritüelin ayrıntılarını açıklamış, tekrarlanacak sözleri söylemiş, biraz şarap içilecek, birazcık kan dökülecekmiş. Her zamanki şeyler. Sonra, 'En az değer verdiğin şeyi kaybedeceksin ama bir bityeniği var,' demiş."

"Elbette."

"Ebette. Yabancı Tello'ya dönmüş. 'Hizmetkârın en değerli şeyini kaybedecek.' Prens de, hatta belki yabancı da Tello'nun kabul etmeyeceğini düşünmüş. Ama Tello'nun ne kadar az şeyi olduğunu anlamamışlar. Ne ailesi ne serveti ne evi varmış. Hayata o kadar kıymet vermiyormuş, prensin bu sonsuz hayat tutkusu da onu hayrete düşürüyormuş. Tello teklifi kabul etmiş.

"Prens bu yabancıya hiç güvenmemiş, paralarını alıp gideceğini düşünüyormuş buna rağmen itiraz etmiş. 'Hayatına mal olabilir,' diye ikaz etmiş Tello'yu. Tello öyle olabileceğini kabul etmiş. 'O hâlde neden yapasın böyle bir şeyi?' diye sormuş prens.

"'Çünkü bu hayatta en çok seni seviyorum,' diye yanıtlamış Tello. 'Bu anlaşma senin seyahatlerine bir son verip evimize dönmemizi sağlayacaksa yaparım.' Böylece anlaşma yapılmış."

Paravanın arkasında Luzia hareket etti, Santángel küvetin kenarından su döküldüğünü işitti.

"Gelip saçımı tarasana," dedi Luzia.

"Luzia..."

"Gel de saçımı tara. Birisinin benim isteklerimi umursadığını bilmeye ihtiyacım var."

Reddedebilirdi. Hikâyeyi tamamlamadan bırakabilirdi. Gümüş tarağı aldı.

Su sabundan süt rengini almıştı, Luzia'nın yalnızca parlayan memeleriyle dizlerinin tepesi görünüyordu. Başını küvetin kenarından geri sarkıtmıştı, ıslak saçları yere serilen örtünün üstüne dökülmüştü. Santángel, Luzia'nın arkasına eğildi, yukarı dönük yüzüne baktı, pembe yanaklarına, aralık dudaklarına, çöl kumunu andıran çillerine. Bu kadar güzel olduğunu nasıl olup da anlamamıştı? Luzia kara gözlerini açtı, dosdoğru ona bakıyordu.

"Hadi," dedi Luzia. "Canımı acıtmazsın."

"Acıtırım," diye karşılık verdi Santángel. "Ne olduğumu gördün. Benim tabiatımın bu olduğunu biliyorsun."

"Hadi," diye tekrarladı Luzia.

Santángel dünya kaymış gibi bir hisse kapıldı, dışarı çıksa takımyıldızlarının şekillerini tanıyamayacaktı. Tarağı aldı, Luzia'nın başına dayadı, yağlanmış buklelerin arasından kaydırdı. Luzia gözlerini yumdu, keyifle içini çektiğini duyan Santángel seneler sonra ilk kez Tanrı gerçek ve onu sınıyor mu diye merak etti.

"Hikâyenin devamı yok mu?" diye sordu Luzia.

Santángel nefesini düzeltip devam etti: "O gece yabancı onları şehir surlarının dışına çıkarmış, iki arkadaş da adım adım ritüeli yerine getirmiş. Rüzgâr uğuldaması, şimşek çakması olmamış, prens biraz hayal kırıklığına uğramış. Ama yine de adama ücretini ödemiş ve odalarına dönmüşler.

"Ertesi sabah prens geç uyanmış. Kendisinde hiçbir farklılık hissetmiyormuş. Ama sokakta yürürken insanlar ona eskiden olduğu gibi gülmüyorlarmış. Kasap ona en iyi etinden ikram etmemiş. Ev sahibi ödeme istemiş. Neyi kaybettiğini tahmin edebilir misin?"

"En az kıymet verdiği şeyi," dedi Luzia. "Şansını."

"Prens o güne dek gerçekten özel bir yanı olduğunu hiç fark etmemiş. Gemi kazalarından, depremlerden, örümcek ısırıklarından onu koruyan şansın bir tür sihir olduğunu hiç anlamamış, bu sihri görmemiş ve kıymetini bilmemiş.

"Endişe içinde Tello'yu bulmaya gitmiş, arkadaşının geceyi sağ atlamadığından korkuyormuş. Ama Tello hayattaymış, bir grup gezginle yemek yiyormuş.

"'Dostum,' diye bağırmış Tello. 'Çok güzel haberler aldım. Amcam beni vârisi yapmaya karar vermiş, bir an önce topraklarına gitmeliyim.'

"Çok geçmeden şehir surlarının dışındaki o ritüelde prensin aslında şansını kaybetmediği, onu Tello'ya verdiği ortaya çıkmış. *Bir arkadaşın durumunun iyileştiğini görmekten kötü şeyler vardır hayatta*, diye avunmuş. Ama Tello'nun neden vazgeçmek zorunda olduğunu bir türlü anlayamamış, bu da ona sıkıntı veriyormuş."

"Hileymiş yani."

"Sen prensten daha akıllısın. Zamanla sihrin gerçekten işe yaradığını fark etmiş, sihir onu bir şeyden mahrum etmekle kalmamış, ona karşılığında bir hediye vermiş. Prens elini yaksa hemen iyileşiyormuş. Kemiği kırılsa hiç tedaviye gerek kalmıyor, düzeltmek için iyi bir gece uykusu çekmesi yetiyormuş Tello'yla ikisi bu yeni gücü başta temkini elden bırakmadan denemeye

başlamışlar. Prensin orasını burasını kesmişler. Kadehine azıcık, sonra birazcık daha zehir koymuşlar. Bazen hastalanıyor ama daima iyileşiyormuş. Yıllar geçtikçe görmüşler ki Tello yaşlanmış ama prens yaşlanmamış. O pazaryerinde yabancı adamla tanıştıkları günkü kadar genç ve güçlüymüş.

"Tello'nun amcasının topraklarına gitmişler, amca çok geçmeden ölmüş ve toprakları Tello'ya miras kalmış. Tello'nun sürüleri büyümüş, hasatları hep çok iyi geçmiş. Bir grup adam toplayıp kralın hizmetine sunmuş. Kendisine şövalyelik ve daha fazla toprak satın almış. Asil bir kadınla evlenmiş, bir oğlu olmuş. Tello gitgide daha zengin, daha mutlu bir adam olmuş, prensin huzursuzluğu ise gitgide artıyormuş, seyahatlerine ve çalışmalarına tekrar dönmeyi arzuluyormuş. Önünde ebedi bir hayat varmış, bu hayatı kullanmak istiyormuş.

"Tello ona kalması için yalvarmış fakat prens onu reddetmiş. Artık orada kalamazmış. Birkaç parça eşyasını toplayıp yola koyulmuş. Gündüzü yolda geçirmiş, morali iyiymiş, gece de rahat bir pansiyonda kalmış. Ama sabah uyandığında bir tuhaflık hissetmiş. Güneş doğuyormuş, ışıkları pencereden içeri dolarken prens parmaklarının küle dönmesini izlemiş."

Luzia'nın kaşlarının arasında bir çizgi belirdi. "Lanetlenmiş mi?"

Santángel başparmağını Luzia'nın nemli alnına dokundurdu, çatık kaşlarının açılmasını bekledi, sonra tekrar tarağı saçlarında gezdirdi. "Öyle görünüyormuş. Atına atladığı gibi Tello'nun topraklarına koşturmuş. Dönerken eti eski hâlini almış ve gücüne kavuşmuş."

"'Bana döndün, dostum,' diye haykırmış Tello. 'Bir daha asla ayrılmayalım.'

"'Biliyordun,' demiş prens, zira Tello hiç şaşırmamış.

"'Biz birbirimize bağlandık. Hizmetimde kaldığın sürece senin şansın benim, ebedi hayat da senin olacak. Ah, dostum, bugünün gelmesinden, şu bakışını görmekten öyle korkuyordum ki. Daha önce yaşanmadığı için şükrediyorum.'

"Prens işte o zaman pazaryerinde tanıştıkları yabancıyı Tello'nun ayarladığını anlamış. Nihayet Tello'nun neden vazgeçmiş olduğunu da öğrenmiş, Prensin güveninden, dünyada en çok değer verdiği insanın sevgisinden. O zaman elindeki değerli tek şey oydu."

Santángel tarağı bıraktı. Gerisini anlatmanın zamanı gelmişti. "O günden beri Tello de Paredes'e ve onun zürriyetine bağlıyım. Benim şansım onların oldu. Yaşıyorum, yaşlanmıyorum ama ilelebet onlara bağlıyım. Onlardan uzakta bir gece geçirirsem sabahına tamamen küle dönmüş olurum."

"Ölemez misin yani?" diye sordu Luzia. Bunu daha önce sormuştu. Ancak ilk kez sesinde cesaret okunmuyordu, bu lanetin gerçekliğini ve ikisi için ne anlama geldiğini fark etmişti.

"Ölebilirim. En azından öyle düşünüyorum. Enseme vurup kafamı kesersen veya kazıkta yakarsan ölebilirim."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü bunların dışında her şeyi denediler. Tello'nun oğlu çok zalimdi, ölümsüzlüğümün sınırlarını görmek istedi. Taşlarla dövüldüm, bıçaklandım, defalarca nehirde boğuldum ama yine de kıyıya çıktım. Tello'ya beni bu bağdan azat etsin, oğlunun merhametine bırakmasın diye yalvardım. Ölüm döşeğinde ağladı, benden af diledi ama beni azat etmedi.

"Soyunun her yeni üyesi özgür bırakır diye umut ettim. Altın sandıkları artık yeterince dolmuş, toprakları yeterince büyümüştür, diye düşündüm. Víctor gençken beni özgür bırakacağına söz verdi. Ama her şey gibi bu da değişti. Benim dışımda her şey değişti."

Oda sessizdi. Sudan duman çıkıyordu. Santángel'in parmaklarına badem yağı bulaşmıştı.

Luzia içini çekti. "O hâlde ikimiz de burada hapis kaldık demektir. Bütün yeteneklerimize rağmen." Başını ona döndürdü. "Beni artık öpecek misin, Santángel?"

Hayır demesi gerekirdi. Ayağa kalkıp gitmesi, arzusunu elinde harcaması gerekirdi. Kendi kalbinin, Luzia'nın canının hatı-

rına böyle yapmalıydı. Ama bunca ömür sonra nihayetinde o da altı üstü bir erkekti. Öne eğildi. Luzia'nın dudakları yumuşacık, ağzı tatlıydı, dilini bastırdığını hissedince tartışamayacağını anladı. Onu küvetin içinden kaldırdı, kolları dirseklerine kadar su oldu ama fark etmedi bile. Luzia'yı nazikçe kurulayıp yatağa yatırdı.

"Benim için soyun," dedi Luzia. "Çıplak gördüğüm yegâne erkek bir ceviz kadar buruşuktu."

"Seni memnun edecekse."

Luzia, Santángel'in arzuları kadar kibrini de uyandırmışa benziyordu. Luzia'nın onu soyunurken izlemesinden, göğsünün inip kalkmasından, yanaklarının kızarmasından, çöldeki hafif yükseltiler gibi vücudunun dalgalanmasından keyif aldı.

Luzia doya doya bakınca Santángel yanına uzandı, Luzia ona döndü. "Hâlâ geç değil," dedi Santángel. "İstersen giderim."

"Gitmek mi istiyorsun?"

"Yaşadığım onca sene içinde daha az istediğim bir şey olmadı."

Luzia, Santángel'in yüzünü avuçlarının arasına aldı, elini çene hattında, boynunda, göğsünde gezdirdi. Eli karnına gelip ilerlemeye devam edince Santángel'in nefesi kesildi, Luzia'nın parmakları penisini kavradı, tereddüde yer kalmamıştı.

"O hâlde beni bir daha öp, Santángel," dedi Luzia. "Biz daha tanışmadan önce bile bizim için çok geçti."

O gece Valentina terden sırılsıklam uyandı, tuhaf ama güzel bir rüyanın etkisindeydi hâlâ. Rüyasında havada tatlı portakal kokusu vardı, ona kızıl kadife ceketini ödünç veren Quiteria Escárcega'yla yürüyorlardı. Oysa şimdi oda çok durgundu, ay ışığında gölgelerin uzadığını gördü, uzun pençeli iblisler onun hırslı ruhunu ele geçirmeye gelmişlerdi. Uykuya dön, dedi kendi kendine, sinirlerini yatıştırmak için biraz şarap iç, aptallığı bırak. Ama derisinin altında ateş yakılmış gibi huzursuz, rahatsızdı.

Kendisi yataktan kalkmadı da yataktan çıkmaya zorlandı

âdeta, odasını Marius'un odasına bağlayan kapıyı tıklatırken buldu kendini. Cevap beklemiyordu, o yüzden adam kısık sesle, "Ben de uyanığım," deyince şaşırdı. Kapıyı açtığında onun da kapıya doğru yürüdüğünü görünce daha da şaşırdı, kocası onu kollarına alıp yatağa yuvarlayınca hayrete düştü.

"Rüyamda portakal bahçeleri gördüm," dedi Marius, yüzünü Valentina'nın boynuna gömerken.

Valentina'nın, kocasının da aynı rüyayı görmesinin ne tuhaf olduğunu düşünecek vakti oldu ama sonra şaşkınlık ve adı anılmayacak başka duygular galip geldi ve düşünemez oldu.

Bahçede Pérez'in muhafızlarından biri neredeyse iki senedir beraber nöbet tuttuğu adama dönüp, "Artık rol yapmayı bırakmamızın vakti gelmedi mi?" dedi.

İkisi çitlerin gölgelerine çekildi, soğuk toprak fısıltılarını, inlemelerini emdi, ertesi gün o noktada bahçıvan beyaz çiçekler buldu. Aşağıda mutfakta aşçıyla kocası masanın üstünde, mayalanan ekmek somunlarının yanında seviştiler. Sabahleyin ekmekler tatlı portakal tadındaydı.

Gümüş meleklerinin altında Antonio Pérez yalnızlığına ağladı, aklında portakal ağaçlarını gördüğü rüya vardı, sonra yatağından kalktı, iş yazışmalarının başına oturdu ama tüylü kaleminden sadece aşk şiirleri döküldü.

Kulak vermiş olsalardı dalların arasından gelen hışırtılar, duvarların içinden, bir yerlerden farelerin sevgi dolu ciklemelerini duyarlardı. Ama kulakları fısıldanan aşk sözlerini duyuyordu sadece.

Şafak koparken Luzia ömründe ilk kez bir sevgilinin koynunda uyanma zevkini tattı, çaresizce bir umut da doğdu içine. "Bu laneti bozmanın bir yolu olmalı," dedi. "Birlikte bulacağız."

Santángel ona Víctor de Paredes'in çoktan bir yol önerdiğini söylemek istedi. Ama Luzia'yı kendine çekti ve hiçbir şey demedi.

Otuz Dördüncü Bölüm

Luzia bağırma seslerine ve Santángel'in omzunu sarsmasına uyandı.

"Kalk," diye emretti Santángel. "Giyinmene yardım edeceğim."

"Kim bağırıyor?"

"Bilmiyorum," dedi Santángel kendi giysilerini giyerken. "Engizisyon *alguacil*'i ve adamları buradalar. Birini tutuklamaya gelmişler."

Luzia hâlâ gecenin mutlu sisinden sıyrılmaya çalışıyordu ama bu sözler onu uyandırmaya yetti. Engizisyon Mahkemesi'nin şerifi buradaydı.

Korsesiyle eteğini güçbela giydi, daha önce böyle değildi, şimdiyse Santángel'in yanında beceriksizliği tutmuştu, vücudunda dokunduğu her yerin farkındaydı. Utanması, korkması gerektiğini biliyordu. Ama hiçbir şeyden pişman değildi. Ölecekse de hatırlamaya değer hatıralarla ölecekti.

Santángel bağcıklarını bağlamasına yardım etti, sonra onu aynanın önüne oturtup saçını toplayıp sıkı sıkı ördü.

Santángel'in solgun yüzünü, işine odaklanmış hâlini aynadan izlerken, "Kadın saçı örmeyi nerede öğrendin?" diye sordu Luzia.

"Hatırlamıyorum," dedi Santángel. "Ama iyi ki öğrenmişim. Ömrümü saçını örüp çözmekle geçirebilirim."

Âşık saçmalaması. Ama Luzia elinden gelse her gün böyle saçmalıklar dinlemeye razıydı. Sadece şimdi o sade manastır el-

bisesini giyebilmeyi isterdi, sanki siyah yünden bir kabuk onu koruyabilirmiş gibi. Kadifeyle idare etmesi gerekecekti.

Birisi baskın yapar gibi kapıyı vurdu, gelen Valentina'ydı, beti benzi atmıştı, elleri tir tir titriyordu.

"Tam da Luzia'yı yanına getirecektim," diye yalan attı Santángel.

Luzia, Valentina'nın dağılmış yatağı, yere atılmış giysileri, banyo suyundan ıslanmış yerleri incelemesini izledi. Ama kadın elini Luzia'ya uzatmakla yetindi. "Benimle gel," dedi. "Don Víctor nerede bilmiyorum. Marius gidelim istiyor ama faytonumuz yok."

"*Alguacil* gitmenize izin vermez," dedi Santángel. "Sarayda birini arıyorlar."

Aşağıdan askerlerin bağrışmaları, sonra merdivenleri çıkarken çizmelerinin çıkardığı sesler duyuldu.

"Buraya gelmemeliydim," dedi Valentina nefesi kesilerek, sanki Luzia'nın muhtemel hedef olduğunu fark etmişti birden.

Askerler koridoru doldururken, sonunda oldu, diye geçirdi içinden Luzia. Artık rol yapmak yoktu, başka sınavlar yoktu, kaderi nihayet yazılmıştı. Suya dalacakmış gibi nefesini içine çekti. Ama askerler ayaklarını yere güm güm vurarak onun önünden geçtiler, çizmelerinin altında yer sarsılıyordu.

Koridorun ucundan Luzia yeni bir ses duydu, tiz, yakaran bir ses.

Valentina yumruğunu göğsüne bastırdı. "O neydi öyle?"

Cevap çabuk geldi. Teoda Halcón'un bakıcısı çığlık çığlığa odasından dışarı sürükleniyordu.

"Ayağa kalk!" diye emretti asker, kadını kaldırmaya çalışırken. Ama kadın ağlamaya devam etti.

"Ben masumum! Bilmiyordum!" Hıçkırıklar arasında yutkunarak konuşuyor, ıstırabından sesi kâh alçalıyor kâh yükseliyordu. "Bilmiyordum!"

Adam kadını saçından tuttuğu gibi koridorda sürükledi.

Kadın karşı koymadı, kuru bir saz gibi ayağına tutundu sadece. "Yüce Tanrım, bana yardım et, ben masumum!"

Sırada Teoda'nın babası vardı, askerin elini omzuna koyduğu adamın başı aşağı sarkmıştı, geçit töreninde yürümüşçesine adım atıyordu, üstünde uzun keten bir gömlekle sabahlık vardı, deri pabuçlarıyla çorapları eteklerinin altından görünüyordu. Başka birine ait gibi duruyorlardı.

Sadece Kutsal Çocuk bu ânın geleceğini, bu kaderin onu bulacağını biliyormuş gibi tamamen giyinikti. Belki meleği kulağına fısıldamıştı. Belki de pişmanlığıydı ona bunu yaptıran. Yüzünde gözyaşlarından yol yol iz olmuştu ama sakindi, yüksek sesle dua ediyordu, gerçi Luzia daha önce bu duaları hiç duymamıştı.

"Sizin rahiplerinizi reddediyorum, yalnızca Tanrı'nın kelamını kabul ediyorum," dedi, küçük suratı kararlıydı. "Sizin azizlerinizi reddediyorum, yalnızca İsa Mesih'e inanıyorum."

"Susmazsan ben seni susturmasını bilirim," diye patladı asker, onu koridorda yürütürken. İnce yapılı, yuvarlak suratlıydı, adam denemeyecek kadar gençti. "Ne siz susturabilirsiniz hakikati ne de Papa susturabilir. Kralınızın ölümünü gördüm, ağır ağır ölecek, kendi pisliğinde boğulacak."

Asker, "Sus dedim sana!" diye homurdanıp kızın suratına sert bir tokat attı.

Kız sendeleyip duvarın yanına yığıldı. Yüzünü kaldırıp askere baktı, kan tükürdü. "Senin ölümünü de gördüm, çok pis bir ölüm."

Asker geri çekildi ama başka bir asker kızın böğrüne tekme attı.

"Senin ağzına bir şey tıkarız şimdi, iblis." Tek eliyle kızı alıp buzağı gibi kolunun altına sıkıştırdı, öbür eliyle kızın ağzını kaparken kız küçük topuklarıyla havayı tekmeliyordu.

Yanlarından geçtikleri esnada Luzia kısa bir anlığına Teoda'yla göz göze geldi, hiçbir korku emaresi görmedi, sadece öfke vardı gözlerinde.

"Burada neler oluyor?" diye bağırdı Valentina.

"Odanıza dönün, senyora," dedi Teoda'nın öngörüsü yüzünden beti benzi atan genç asker. "Artık her şey yolunda." Ama Luzia askerin ellerinin titrediğini gördü.

Günün devamında Ordoño'ların odasında toplandılar. Hualit'ten ya da Don Víctor'dan ses seda yoktu. Hiç haber de yollamamışlardı.

Santángel bir gelip bir gidiyor, yanında bademli kek, bir karaf şarap, bazen biraz bilgi getiriyordu: Arazi tamamen aranıp güvenlik sağlanmış, kuklacının bacağında bir yanık varmış ama iyiymiş ve evine dönmeye hazırmış, Kutsal Çocuk'un odasının altı üstüne getirilmiş, babasının eşyalarının arasında Kalvinizm metinleri bulunmuş. Luzia Kilise yetkililerinin önünde durduklarında partide gibi mi yoksa kilisede gibi mi davranmaları gerektiğini sorduğunu hatırladı. *Hangi kilise olduğuna göre kestirmesi güç olabilir.* Teoda, papazın kutsal adamlarına saldırmak için gösteriyi mi kullanmayı planlıyordu? O canavarları yaratan kendisiyse şayet bu Teoda'nın öngörüleri için ne anlama gelirdi?

Kızın kulağına melek kılığında fısıldayan kimdi? Yoksa o da mı uydurmaydı, yapmacık bir mucize miydi?

Luzia'nın zihni durup dinlenecek bir yer bulamıyordu. Daldan dala atlayan kuş misali bir düşüncede, bir duyguda duraklıyor sonra yine havalanıyordu. Santángel'le göz göze gelince aklına imgeler doluşuyordu, uyluklarının arasında adamın parlak başı, içine girerken nefesinin kesilmesi, Luzia'yı daha da şevke getirecek şekilde başparmağını bastırması, Luzia'yı kalçalarından kaldırırken parmaklarının onu sıkması. Luzia kol-bacak takılmış bir kuklaydı sanki, görünmez bir bağ boğazını, kalbini, ciğerlerini, yarığını birleştirmişti, sadece bir bakışla hayaleti andıran bir çift el o ipleri oynatmış, onu nefessiz bırakmış, uyluklarını kenetlemesini sağlamıştı.

Tam o vahşi, nefis hissin zirvesindeyken korku geliyordu, soğuk bir el ağzına bastırıyor, içine bir şey çörekleniyordu.

Teoda'nın acımasız gözlerini, babasının eğik başını, o ürkek askerin taşınarak götürülen Kutsal Çocuk'un peşinden gidişini görüyordu. Luzia eteğine yapışan pençeleri, derisini kazıyan pençeleri düşündü. Teoda'nın götürüleceği hücreyi, katlanması gerekeceği işkenceleri hayal etti. Engizitörlerin kan dökmesi yasaktı ama kemiklerini yuvalarından çıkarabilir, küçük kollarıyla bacaklarını iplerle bağlayıp sıkabilir, onu itiraf etmeye zorlayabilirlerdi. Daha kötü şeyler yapıldığını işitmişti, zinacıların dikenlerin üstüne oturtulduğunu, başı dik tutmak zorunda bırakacak şekilde çene altına demir bir çatal yerleştirildiğini. Engizisyon bütün sapkınlara aynı muameleyi yapıyordu, bir çocuk günahkâr İspanya'nın maneviyatı için en az diğerleri kadar tehlikeliydi.

Valentina önüne peynir zeytinle dolu bir tabak koyunca Luzia şaşırdı.

"Bir şeyler yemelisin," dedi.

"Hiç iştahım yok."

"Yine de biraz ye," dedi Valentina.

Luzia zorla azıcık peynir yiyip şarap içti.

"Böyle daha iyi," dedi Valentina. Bugün krem rengi kadife elbise giymişti, başparmağını nakışın üzerinde gezdirdi. "Hiç pratik bir elbise değil. Kadife kumaşı temiz tutmak çok zor olur."

Luzia bunun Juana'nın ya da şimdi başka bir hizmetçinin sorunu olduğunu düşündü. Güvenli, angarya işlerle dolu kilere dönmek artık mümkün değildi. "Concha nereye gitti biliyor musun?"

Valentina başını iki yana salladı. Parmağını elbisesine işlenen yapraklarda gezdirmeye devam etti, sanki ezberlemeye çalışıyordu. "Dün gece yaptıkların hakkında konuşulduğunu duydum. Diğerleri kaçarken bir tek sen cesaret göstermişsin."

"Ömrümde bu kadar korkmamıştım."

Valentina gözlerini kaldırıp ona baktı. "Ama kaçmadın."

"Kaçmak istedim."

"Ama kaçmadın."

"Evet."

Valentina başını aşağı yukarı salladı. "Biraz daha peynir ye."

Otuz Beşinci Bölüm

Luzia kapıda bir tıkırtı duyduğunda saat öğleni çoktan geçmişti. Marius ile Valentina ayağa kalktılar. Luzia kapıyı açmaya davranınca Santángel önüne geçti. Neye karşı? Canavarlara karşı mı? *Alguacil*'e karşı mı? Luzia iblislerden mi daha çok korkuyordu yoksa Engizisyon'dan mı?

Kızıl boyalı sakallı adam ve üniformalı muhafızlarının eşliğinde Antonio Pérez koridorda duruyordu.

Santángel'e hiç bakmadan, "Bulaşıkçımı görmeye geldim," dedi sıcak bir tebessümle.

İçeri girip kapıyı kapattı, eşlikçilerini beklemeleri için dışarıda bıraktı. Pérez gümüş sicimlerle süslenmiş, yakası ve omuzları ametistlerle bezeli mürdüm rengi kadife kıyafetiyle çok şıktı.

Luzia gözünü dikip bakmaması gerektiğinin farkındaydı. Kendi elbisesi buruş buruştu, ayrıca çillerini kapatacak bir şey sürmemişti. Saçı düzgün toplanmamıştı, nemli tek bir örgüyle gelişigüzel duruyordu. Elinden tek gelen reverans yapıp gözlerini yerde tutmak, mütevazı ve dingin görünmekti.

"Dün gece çok korkunçtu, değil mi?"

Luzia başını evet der gibi salladı.

Pérez, Ordoño çiftine baktı. "Benden de biraz korkuyorsunuz anladığım kadarıyla."

"Hayır, senyor, tabii ki korkmuyoruz," diye karşı çıktı Marius.

"Misafirperverliğinize minnettarız," dedi Valentina.

"Ya sen, Luzia?" diye sordu Pérez.

Luzia şu anda yalan söylememesi gerektiğini biliyordu. "Tabii ki sizden korkuyorum."

"Luzia!" diye ciyakladı Valentina.

"Sebebini söyle bana," dedi Pérez.

Luzia adamın sorularını Ordoño çiftine yöneltmesi gerekirken doğrudan onunla konuşmasına şaşırmıştı. Hamileri olmayabilirlerdi ama onun işverenleriydiler ve ona göre çok daha üst konumdaydılar. "Beni affedin, senyor, ama sebebi pek gizemli değil. Siz çok güçlü ve nüfuzlu birisiniz. Bense ikisine de sahip olmayan bir hizmetkârım. Nasıl farklı bir sebebim olabilir ki?"

"Bizim bulaşıkçı diplomatmış da! Üstelik haklı. Huzurumda insanlar azıcık titremeseler üzülürüm doğrusu. Lütfen," dedi odadaki herkese işaret ederek. "Mümkünse rahat edelim. İçecek bir şeyler getirteyim mi? Yok, gördüğümüz kadarıyla her şey sağlanmış. Güzel." Ağzından çıkan her kelimeden zevk alıyormuş gibi konuşuyor, bu zevki daha da artırmak için kelimeleri uç uca ekliyordu.

Marius, Pérez'e en yakın koltuğa oturdu, Valentina ile Luzia küçük minderli bir sedire geçtiler. Luzia, Santángel'e bakındı, kimsenin ona bakmadığını ya da onunla konuşmadığını fark etti. Orada olduğunu unutmuşlardı âdeta, oysa Luzia'nın gözünde o loş odada ışıl ışıl parlıyordu. Askerlerin yanından da böyle geçiyor, nöbet tutan muhafızları böyle mi atlatıyordu? Luzia'nın bile tahmin edemeyeceği bir görünmezlik becerisi mi edinmişti?

Pérez koltuğuna yerleşti. "Fortún Donadei'yle hamisi Doña Beatriz'in yanından geliyorum, onlarla konuştum. Kendileri akıl ve cesaret, bana kalırsa sağduyu gösterisi olarak turnuvanın devam etmesini kabul ettiler."

Marius bilgece başını sallar gibi yaptı. "Sizce en iyi yol bu mudur?"

"Korkarım tek yol bu, dostum. Kral üçüncü sınavın yapılmasını talep ediyor ve bir kral ne isterse o olur."

Valentina, Marius'a öfkeli bir bakış attı, Marius boğazını temizledi. "Böylesi bir vahşetin akabinde bile mi?"

"Dehşet vericiydi, biliyorum. Ama hepsi Teoda Halcón ile sapkın ailesinin işiydi. Nasıl bir kalleşlik, nasıl bir şeytanlık. Üstelik kutsal masumiyet kılıfıyla evimin içine getirdiler. Kalvinist bir tarikata mensuplarmış meğer, ikinci sınavı sabote eden de Teoda."

Luzia yüzünü ifadesiz tuttu. Perucho'nun dükkânında Teoda'nın babasının Almanya'ya ve Hollanda'ya yaptığı geziler söz konusu edildiğinde Hualit'le terzinin nasıl bakıştıklarını görmüştü. Daha o zaman sapkınlıklarına dair dedikodular var mıydı? Sahnede gölgeler hareket etmeye aşladığında Luzia onun yanında duruyordu. Kız korkmuş, şaşırmış numarası yapmış olabilirdi ama onun öyle canavarlar yaratacak yeteneği yoktu. Gracia gibi o da ikinci sınavı geçebilmek için sihirli lamba hazırlamıştı. *Benim mucize veya illüzyon yeteneğim yok.* Belki bu da yalandı.

"Ona ne olacak?" diye sordu Luzia.

"Luzia," dedi Valentina azarlar gibi, "böyle sorular sormak senin haddine değil."

Fakat Pérez arkasına yaslanıp cevap verdi: "Böyle bir geceden sonra protokolün lüzumu yok. Engizisyon Mahkemesi'ne çıkmak için Toledo'ya götürülecek. İlginç komşuları olacağı muhakkak."

Lucrecia de León'u kastediyor olmalıydı. Rüya gören kızla meleklerle konuşan kız, ikisi de kilit altında ve işkenceyle karşı karşıya.

"Gracia de Valera'ya gelince," diye devam etti Pérez, "hakkında epey şey söyledi."

Marius birisi iğneyle dürtmüş gibi irkildi. "Luzia hakkında mı?"

"Hayatını kurtardığını iddia ediyor," dedi Pérez.

Luzia, Santángel'e bakmamak için kendini zor tuttu. Bu bir hile olabilirdi. Gracia acaba Luzia'nın onu garip, şeytani yollarla mı kurtardığını söylemişti?

"Kurtarmış olabilirim?" dedi Luzia.

"Turnuvayı bıraktı, Sevilla'ya dönüyor. Senin için her gün dua edeceğini, ömrü boyunca senin adına sadaka vereceğini söyledi. Bir süre böyle konuştu da konuştu."

Luzia adama dik dik baktı, sonra hızlı hızlı, "Ben de onun için aynısını yapacağım," dedi.

"Hepimiz yapacağız," diye ekledi Marius.

"Şimdi, bulaşıkçı ellerinin Luzia'sı, güzel bakirelerin kurtarıcısı, üçüncü sınava hazır mısın?"

"Fark eder mi?" Ağzından kaçırıverdi, zevk içinde uykusuz geçen bir gecenin ve dehşet içinde bekleyerek geçen bir sabahın ardından savunma mekanizması çalışmıyordu.

Pérez gülüverdi. "Fark etmez, çocuğum. Nezaketen sordum."

"Don Antonio," dedi Valentina, sesi çok cılızdı. "Beni affedin. Çekinerek soruyorum ama sapkın kilit altına alınmış olsa bile böyle bir sınavın güvenli olacağından emin olabilir miyiz?"

"Hayır," diye itiraf etti Pérez. "Ama kral ısrar etti, koruma için kendi muhafızlarını göndermeyi önerdi. Gördüğünüz üzere bendeniz sadece saatçiyim, zamanı söyleyen kişi kraldır."

"O hâlde El Escorial'a mı gideceğiz?" diye sordu Marius.

Pérez ilk kez rahatsız göründü. "Mühim bir soru. Hem kim görmek istemez ki El Escorial'ın güzelliklerini? Gelgelelim üçüncü sınavın nerede yapılacağını bilmiyorum. Ona kral karar verecek."

Luzia, Felipe'nin La Casilla'ya asla gelmeyeceğini anladı. Beraber Hollanda isyanlarını bastıracağı, İngiltere kraliçesine boyun eğdireceği bir kutsal müdafi beklentisi bile onu kandıramamıştı. Dünya kralın ayağına gelirdi, böylesi bir onur Pérez için çok fazla olurdu. Yine de Luzia, Alcázar'ı ya da El Escorial'ı göreceklerini düşünmüş, ummuştu. Kralın onları davet etmemesi ne anlama geliyordu?

Marius sessizliği bozdu. "Teoda ile Gracia olmayınca kralın seçim yapacağı müdafi sayısı azalmış oldu."

"O hâlde dikkatini dağıtacak çok şey kalmadı diyelim." Pérez, Luzia'ya dönüp öne eğildi. "Krala nelere muktedir olduğunu göstermek için elinden geleni ardına koyma, küçük rahibe. Son-

ra müdafisinin sen mi yoksa genç Donadei mi olacağına karar verecek. Belki de kimseyi seçmez."

Şimdi Luzia anlıyordu. Kral onu da Zeytin Prensi'ni de reddederse Pérez'i de reddetmiş sayılırdı. Pérez bir daha asla hükümdarının gözüne giremez, tekrar sekreteri olamazdı. O yüzden bu odaya gelmiş, önemli biriymiş gibi Luzia'yla konuşmuştu. Kaderi bir bulaşıkçıyla bir çiftçinin oğlunun ellerindeydi.

"Elimden geleni yapacağım," dedi Luzia, "gerisi için de Tanrı'ya dua edeceğim."

"Başka da bir şey isteyemeyiz zaten."

"Senyor..." diye söze girdi Luzia, "üçüncü sınav hakkında söyleyebileceğiniz bir şey var mı?"

"O tamamen kralın arzusuna kalmış. Ben de senin kadar bilgisizim.

Luzia bundan şüpheliydi ama bunun üstüne diyebileceği bir şey yoktu.

Pérez ayağa kalkınca hepsi ayaklandılar. Adam kapıdan çıkmadan önce, "Söyler misin, Don Marius, Víctor ile karısı neredeler?"

En iyi bilecek kişi Santángel'di ama kimse ona sormuyordu. Kimse ondan yana bakmıyordu.

"En son dün gece sınav başlamadan önce gördük onları," diye yanıtladı Marius.

"Şaşırdığımı söyleyemem," dedi Pérez. "Don Víctor kedi gibidir. Sadece işine geldiğinde ortaya çıkar, daha önce değil."

Kendisini güvende hissettiğinde. Turnuvanın sonucundan emin olduğunda. Víctor de Paredes aralarındaki mesafeyi açıyor, her şey ters giderse diye kendisine bir kaçış yolu bırakıyordu. Ama Luzia krala gerçek bir mucize gösterebilirse, onu kendine inandırabilirse bunun önemi kalmazdı. Kralın gözüne girdikten sonra aynı değeri koruması daha büyük bir zorluk olabilirdi ama Luzia gerektiğinde bu bilmeceyi çözecekti. Şimdilik umut etmek yeterliydi.

Bir insanın inancı kazanılabilir, lanetler bozulabilirdi.

Otuz Altıncı Bölüm

Santángel, Víctor'un La Casilla'ya döneceğinden emin değildi ama efendisinin bir kez daha arazide olduğunu sezdi, elini tasmaya koymuş, onu çekiyordu.

Víctor'u geniş odasına yerleşmiş, bahçeye bakarken buldu. Dönüşünü Pérez'le karşılaşmayacak şekilde ayarlamıştı, Engizisyon köpeklerinin gitmesinin üstünden uzun zaman geçmesine dikkat etmişti. Ne de olsa çok şanslı bir adamdı.

Santángel içeri girince, "Demek Teoda Halcón sapkınmış," dedi Víctor. "Ne planlıyordu dersin?" Pabuçlarını bir kenara atmıştı, çoraplı ayaklarını alçak bir sehpaya koymuş kanyak içiyordu.

"Doña Maria nerede?"

"Şehirde. Fena hâlde sarsıldı."

"Ya sen?"

Víctor kadehindeki kehribar rengi sıvıyı inceledi. "Bana veya benim olanlara bir zarar gelmeyeceğini biliyordum."

"Benim tesir alanımın da bir sınırı var, Víctor."

"Gelgelelim ne bana bir zarar geldi ne eşime ne de müdafime."

"Ona böyle demene şaşırdım." Luzia'nın adını ağzına almasını dahi istemiyordu.

"Bütün bunların bizim için iyi sonuçlanacağına dair umudumu yitirdim. Bulaşıkçı kız dün gece güzel bir performans sergiledi, ayrıca kralın sorunları da değişmiş değil. Cesaretini kaybettiğini söyleme sakın. Özgürlükten bu kadar mı korkuyorsun?"

Santángel hiç düşünmeden elini hançerine attı. Ama keskin sirke küpüne zarardı. Bu aileye hizmet etmek adına Ölümün kendi eliymiş gibi sessizce kolaylıkla kaç kişiyi öldürmüştü? Buna rağmen De Paredes'e karşı kalkıştığı her hamle bozguna uğramıştı. Jorge de Paredes'in fincanına zehir koymuştu. Adam önce hastalanmış sonra zehir onu beslemiş gibi daha da güçlenmişti. Daha doğrudan bir yaklaşımda bulunup Isidro de Paredes'i basbayağı kalbinden bıçaklamaya kalkmıştı. Hançer her nasılsa isabet etmemiş, yana kaymıştı. Bu hareketinin karşılığı çok acı olmuştu.

Isidro onu bir kutuya hapsetmiş, ölüp gitsin diye diri diri yerin altına gömmüştü. Kutuda ne kadar kaldığını bilmiyordu Santángel. Bu onu daha çok öfkelendirmeli, intikam peşine düşmeye şevk etmeliydi. Oysa her De Paredes'in eninde sonunda olacağını söylediği gibi nihayet iradesi kırılmıştı. Cezanın kendisinden ziyade bu hâlinin bir çaresi olmadığını, kendi canına kıymadıkça tamamen kapana kısıldığını anlamasıydı iradesini kıran. O günden sonra Isidro ona ihaneti yüzünden *El Alacrán* adını takmıştı, iğnesi beyhude çıkmış olsa da.

Öbür küçük başkaldırıları da aynı şekilde nafile sonuçlanmıştı. İş anlaşmalarını bozmaya çalışmış, kasten efendilerine ihanet etmesi kuvvetle muhtemel ortaklar seçmişti, hırsızlar sebebini anlamadan dürüst adamlar oluvermişti. Hiç başarı ihtimali olmayan akıl almaz girişimler seçmiş, sonucunda altına isabet edilmiş, madenden gümüş çıkmıştı. Santángel bir türlü kendi gücünü alt edememişti.

Şimdi hangi yolu izlemeliydi? Azıcık aklı varsa Víctor'a üçüncü sınavdan bahseder gerisini anlatmazdı. Ama Luzia'yı tuzak olması muhtemel bir durumun içine sokmak istemiyordu, tuzağı kendi kurmuş olsa bile.

Víctor'un karşısına oturdu. "Dün geceki olaylardan Teoda Halcón'un sorumlu olduğuna inanmıyorum."

Víctor kaşlarını kaldırdı. "Papa Gregorius'a deccal diyen tek

kişi o. Babasının Köln'deki ve Polonya'daki Anabaptistlerle bağlantıları varmış."

"Sapkın olduğunu inkâr etmiyorum. Ama ne demeye ikinci sınavda böylesi bir oyun tertip etti? Neden kralın huzuruna çıkmayı beklemedi? Ya da hizmetine kabul edilmeyi?"

Víctor omuz silkti. "Belki bu kadar ilerleyeceğini hesap etmemişti. Belki de başkasının suçlanacağını hesap etmişti. Luzia'nın ya da başka bir yarışmacının."

"Madem öyle sapkınlığı nasıl ortaya çıkarıldı? Kim ihanet etti ona?"

"Bunun bizimle ve davamızla ilgisi nedir?"

"Çünkü o suçlayan parmak kolaylıkla Luzia'yı da işaret edebilir."

"Bu da senin canını sıkar, değil mi?"

Santángel bu yemi yutacak kadar aptal değildi. "Teoda Halcón kötü seçilmeye çok uygun. Fortún Donadei en az senin kadar hırslı. Kendine ister baharatçı aç ister mucize yap, Engizisyon rekabeti elemek için mükemmel bir yol."

"Ajanların daha iyi iş çıkarsalardı Donadei benim müdafim olurdu ve endişelenmek için sebebimiz kalmazdı."

Luzia'yla tanışmamış olma ihtimali yeryüzünün yarılması gibi bir his bıraktı Santángel'de. O yolu seçmiş olsaydı Víctor'la pazarlığında kurban edilecek kişi Donadei olacaktı. Temiz bir seçim olurdu, ihanet bile sayılmazdı. Bu delicesine arzudan, Luzia'yı lanetlemekten kurtulmuş olurdu. Luzia, Ordoño'ların yanında güvende olur ya da başka bir asil adına yarışırdı. Onu ilk kez La Casilla'da görmüş olsa yine onun zekâsını, güzelliğini görür müydü? Onu keşfetmek için daha dikkatli bakmaya tenezzül eder miydi? Yoksa o da Víctor'un şanı ve kendi emelleri adına ortadan kaldırılacak engellerden biri mi olurdu? Şimdi Luzia'nın bundan daha fazlası olmasına izin verebilir miydi?

"Luzia çiftçinin olmayı hayal bile edemeyeceği kadar güçlü."

"Umarım öyledir," dedi Don Víctor. "Gerçekten Donadei'den

mi şüpheleniyorsun yoksa sadece adamdan hoşlanmıyor musun?"

"İkisi de doğru olabilir. Kimsenin o kadar çok beyaz dişi olmamalı." Ama yüzeysel cazibesi bir yana bu işten en çok kazancı olan kişinin Donadei olduğu belliydi. Teoda ve Gracia turnuvadan çıkmışlardı, Luzia ise az kalsın ölecekti. Zeytin Prensi'nin başına nasıl bir trajedi gelmişti? Kıvırcık saçlarının ucu mu yanmıştı azıcık?

Böyle jestlerin hoşuna gittiğini bildiğinden Víctor'un kadehini doldurdu. "Pérez kralın turnuvanın devam etmesinde ısrarcı olduğunu iddia ediyor."

Víctor bu sefer kaşlarını çattı. "Madem öyle... neden yarışmacılara El Escorial'ı açmadı? Bir anlamı olmayabilir. Felipe hızlı karar veren biri olmamıştır hiç. Senelerdir Pérez'in ipini uzun tuttu."

"Bir terslik var," dedi Santángel. "La Casilla dün gece yerle bir olabilirdi. Birileri ölebilirdi."

"Pérez'in daha büyük bir oyun oynadığını düşünüyorsun." Víctor başını geriye yasladı, fresklerle süslü tavanı izliyor gibiydi. "Sokaklarda ve salonlarda Avusturyalıya karşı konuşmalar yükselmeye başladı. Hollanda'da sıkıntılar, kendi limanlarımızda yağmacılar."

Avusturyalı. İspanya güçlüyken insanlar Felipe'yi seve seve sahipleniyorlardı. Ama kan ve hazine kaybedince yine Avusturyalı olmuştu adı, anadili ne olursa olsun, kaç saray inşa ettirirse ettirsin asla İspanya topraklarına ait olmayacak Habsburglu bir davetsiz misafirdi.

"Pérez, Felipe'ye karşı gelmez," dedi Santángel. "Doğrudan gelmez."

"Olabilir. Ama turnuva bir nevi reklam vazifesi görüyor, değil mi? Kral, Pérez'e tekrar itibar kazandıracak olsa bile bu sınavların doğurabileceği fırsatlardan vazgeçmeye hazır değil. Ama Pérez'in başka tekliflere açık olmadığını kim söyleyebilir ki? Fe-

lipe bizim kutsal müdafilerimizin sunduğu gücü ele geçirmezse belki krala meydan okumak isteyen biri ele geçirir."

Pérez bunu mu umut ediyordu yoksa? Onu eskisinden de yüksek konuma taşıyacak esaslı bir isyan mı? Kral gut hastasıydı. Sağlığı her gün kötüleşiyordu. Oğlunda hükümdarlık kumaşı yoktu. Ama zayıf da olsa kral kraldır. Köy halkı Felipe'nin babasına karşı ayaklanma düzenlemiş ama bozguna uğratılmıştı. Bu hatıra hâlâ tazeydi.

"Çekilebiliriz," dedi Santángel.

Víctor puslu bir camdan içeri bakmaya çalışırmış gibi baktı Santángel'e. "Kulaklarıma inanamıyorum."

Santángel de kendisine inanamıyordu. Ama söylemesi gerekliydi, en azından bu fırsatı sunmalıydı. "Sağduyulu bir hareket olur. Geri çekil, Luzia yeteneklerini gizli gizli geliştirsin, kral, Pérez'i ve aleyhtarlarını bertaraf edecek kadar sağlıklı ve güçlü mü görelim."

"Çok mantıklı. Gerçekten istediğin bu mu?"

Artık bilmiyordu. Yüzlerce yıllık esaret, onu De Paredes adına bağlı tutan boynundaki o boyunduruk. Zalimliğe, kaprislerle, amansız sıkıntıya katlanmıştı. Luzia'yı aynı kadere mahkûm edebilir miydi? Kendisinin olduğu kadar onun da seçimi olacaktı ama Víctor onun seçimini etkilemenin bir yolunu bulurdu, Santángel'in şansı ona yardım ederdi.

Belki de Víctor haklıydı, özgürlükten korkuyordu. Tekrar ölümlü olacaktı, uzun zaman önce ölümden kaçan aynı sersem adamdı o. Çarçur edeceği, hatalarla heba edeceği bir tanecik ömrü olacaktı. İlk hatası da Luzia'yı terk etmek olacaktı.

Víctor düşüncelerini okuyabiliyormuş gibi söze girdi: "Onu zamanla unutursun. Dünya büyük, daha bir sürü kadın var. Turnuva devam edecek, Luzia kazanacak. Onun gücü benim olacak, sen de gidip kendi hayatını yaşayacak, kendi ölümünü bulacak ve hepimizi unutacaksın."

Luzia ise yaşamaya devam edecekti.

Otuz Yedinci Bölüm

La Casilla boş gibiydi, sessizlik havada toz gibi asılı kalmıştı. Pérez'in konuklarının çoğu gitmişti. Ne av düzenleniyordu ne de büyük şölenler, salonlarda gürültülü sohbetler dönmüyor, bahçeden kahkaha sesleri gelmiyordu.

Marius ile Valentina öğlenin geri kalanında üçüncü sınavın ne olabileceğine dair konuşarak geçirdiler, Luzia onların fikir yürütmelerinden sıkılınca kendi odasına dönmek için müsaade istedi.

"Güvenli olur mu?" diye sordu Valentina.

"*Alguacil* geri gelirse beni koruyacak mısınız?"

"İstediği yere gidebilir," dedi Marius elini sallayıp. "O güvende değilse hiçbirimiz değilizdir."

Luzia, Ordoño'ların odasından ayrılırsa Santángel'in yanına gelebileceğini ummuştu ama hiç ziyaretçisi olmadı, Concha ise Casa de Paredes'e dönmüş veya tanık olduğu kâbuslardan uzaklara kaçmıştı.

Luzia yatağa uzanıp özdeyişleri nasıl kullanabileceğini düşünmeye zorladı kendisini, yatağın kendisini, dün geceki gıcırtılarını, Santángel'in ondan çıkardığı sesleri veya tekrar vücuduna dönen, tencereden kaçmaya çalışan yılanbalıkları gibi içinde kıvranan arzuyu değil.

Freite en la aceite, y no demandes de la gente. Kömürü ya da ocak ateşini harlamak için kullandığı sözler hep hoşuna giderdi. *Yalvarmadan önce yağda kızart.*

Sonra lekelerde ve olgunlaşmamış meyvelerde yardım eden küçük fısıltılar vardı. *Non mi mires la color, mirami la savor. Rengime bakıp değil, tadıma bakıp karar ver.*

Sonra anahtarını kaybettiği dolapları açmak için kullandığı sözler vardı: *Tatlı söz demir kapıyı açar. Boca dulce abre puertas de hierro.*

Ateşlik odunu ya da su kovalarını hafifletmek için söylenen o bilindik şarkı: *El mal viene a quintales, se va a miticales. Dert kovayla gelir, damlayla gider.*

Hepsi çok cılız geliyordu kulağına. Onu kanatlandıracak sihir neredeydi? Onu bir dağın tepesine çıkaracak olan sihir. Onu bir aslana çevirecek olan sihir. Bu arzuyu dizginlemesine yardım edecek sihir neredeydi?

Artık daha fazla bekleyemeyecek hâle geldi. Pelerinini alıp bahçeye indi. Hava serin, teras boştu. Şöyle bir keşfe mi çıksa emin olamadı ama en azından güllerin arasında yürüyebilirdi. Sonbahar mevsimi için çoktan kesilmişlerdi, evvelki gece yarattığı çiçekler yoktu, harabeye dönen sahne ve podyumla beraber temizlenmişlerdi. Çimlerin üzerinde derin yarıklar, meşalelerin düştüğü, sahnenin alev aldığı yerlerde yanık izleri vardı. Gerçekten burada ne olmuştu?

"Luzia."

Adını duyunca az daha havaya sıçrayacaktı. Hualit'in kâhyası gül bahçesinin kenarında duruyordu, omuzlarına bir şal dolamış, örgülü saçlarını ensesinde yuvarlak şekilde toplamıştı.

"Ana?"

"Benimle gel, lütfen, senyorita."

Hualit'in Ana'ya güvendiğini biliyordu Luzia, yine de dün gece gülleri büyütmek için kullandığı sözcükleri hatırladı. İki rakip elenmişti bile. Dikene ihtiyacı varsa hazırda tutsa yeriydi.

Ana'nın peşinden çitleri geçti, teyzesinin taş bir bankta kendisini beklediğini gördü, siyah kadife elbise giymiş, boynuna mavi bir kurdele takmıştı, kulaklarından safir küpeler sallanıyordu.

"Nihayet," dedi Hualit, yerinen kalkıp yeğenini kucaklamak için kollarını açtı. "Ana'yla ben bütün öğlen dışarı çıkmanı bekledik."

Luzia teyzesinin onu kısa bir süre kucaklamasına izin verdi, burnuna tatlı bergamot çiçeği kokusu doldu.

Banka oturunca, "Neredeydin?" diye sordu. "Neden La Casilla'ya geri gelmedin?"

"Şehre gittim."

"Az daha ölecektim, sense ortadan kayboldun."

"Çünkü Víctor öyle istedi." Sanki bu cevap yeterliydi. "Karısıyla ilgilenmesi gerekti."

"Seni kovmadıysa ne diye bahçede saklanıyorsun?"

"Çok hızlı öğreniyorsun, Luzia. Hanımefendilere yaraşmaz öbür türlüsü."

Luzia bekledi.

Hualit sonunda içini çekti. "Beni sorguya çekerler diye korkuyor."

"Ne hakkında sorguya çekecekler seni?"

"Senin hakkında. Pérez hakkında. Buradaki işi hakkında."

"Bu oyunun nasıl oynandığını bildiğine yemin etmiştin."

"Eh, bu ânın tadını çıkar çünkü yanılmışım. Víctor hâlâ başarılı olabileceğimizi, Pérez'in kralı tekrar kazanabileceğini düşünüyor ama temkini de elden bırakmıyor. Eğer yanılıyorsa Pérez'le fazla yakın ilişkide olması hepimizi tehlikeye atar."

"Víctor de Paredes'i atmaz."

Hualit yeğenini inceledi. "Sen bu ailenin gücünün ne kadarının farkındasın?"

"Aynısını ben de sana sorabilirim."

"Çok az," diye itiraf etti Hualit. "Víctor konuşmasa bile hizmetçiler konuşuyor. Onunla yatıyor musun?"

Luzia ayağa kalktı, teyzesi yüzünün kızardığını görmesin diye elma ağaçlarına doğru yürüdü. "Fark eder mi?"

"Sen müsaade edersen. Onu kurtarabileceğin hayaline kapılırsan."

"Ya kurtarabilirsem?"

"Sen kendi geleceğini düşün, Luzia."

"Düşünüyorum," dedi Luzia, öfkeleniyordu, o alev hep yanı başındaydı. "Tek yaptığım bu zaten. Siz beni o sahilden bu sahile atarken ben yüzmeyi öğrenmeye çalıyorum."

"Suyun içine atlayan sensin–"

Luzia tek elini kaldırdı. "*Milgarito*'larımı göstermeyi seçtim, evinde beni tuzağa düşürdüğünde hamine gücümü göstermeyi seçtiğim gibi. Yani diyelim ki suya ben atladım, sen de beni ittin. O gün asıl niyetim neydi, biliyor musun? Sepetimi yemekle doldurmuştum, Engizisyon'un peşimde olduğunu düşünüyordum. Kaçacaktım."

"Belki de kaçmalıydın."

"Kaldığıma pişman değilim. Yerleri fırçalamaktan, Valentina Ordoño'nun önünde el pençe divan durmaktan daha fazlasını istediğime de pişman değilim. Hiçbirinden pişman değilim." Lafını burada bitirmeliydi ama bilmek istiyordu. "Kendime güvenmemi sağlamak için, bana birazcık umut aşılamak, beni rahatlatmak için binlerce fırsatın oldu ama yapmadın. Neden? Sana neye mal olurdu ki?"

"Benim de kendi sırlarım vardı."

"Seni ihbar etmemden mi korktun?" Gerçekten Luzia'nın onu Museviden dönme ya da zinacı diye suçlayacağını mı düşünmüştü?

"Kasten değil. Gençtin. Gücün... gücün üzerinde kontrolün yoktu, ben de sana nasıl öğretebileceğimi bilmiyordum."

"O yüzden mi beni kiler taşlarında uyumaya bıraktın?"

"Bırakmakta haklıydım," diye patladı Hualit. "Kendini ifşa ettin işte. Valentina Ordoño'nun kurduğu tuzağa düşüverdin hemen. Bu riski alamazdım."

Luzia teyzesinin mektubundan sözcükleri ilk okuduğu günü hatırladı, o dil bükülüp yeni bir biçim kazanmıştı, Luzia sözcüklerin oluşturduğu melodiyi duymuştu. Açık sarı ağzıyla büyüyen süsen çiçeğini düşündü. O gün başarısız olsaydı, mucizelere ye-

teneği olmasaydı, sözcükler onun dudaklarında anlam kazanmasıydı Hualit onu kabul eder miydi?

Belki. Ama sonra ne olurdu? Yine hizmetçi olacaktı. Yatacak bir yatağı olurdu belki ama Ordoño'lara bağımlı olduğu gibi bu sefer de teyzesine bağımlı olacaktı.

"Kendini seçtin yani," dedi Luzia. "Seni suçlayamam." Ama suçluyordu. Acıklı bir duyguydu hissettiği ama o kadar yalnız kalmıştı ki. Annesi ölmüştü, babası delirmişti. Daha çocuktu. Kimi açılardan hâlâ çocuktu. Yaşamak için ucu ucuna şansı olmuş bir kadıncağızdı.

Hualit elini uzatıp Luzia'yı banka geri çağırdı, barışsınlar istiyordu. "Otur, lütfen. Bir dinle beni. Her şey boşa gitmedi. Sandığın gibi bencilin teki değilim. Ayrıca kavga etmeye gelmedim buraya."

Luzia zorla da olsa gelip teyzesinin yanına oturdu.

Hualit, Luzia'nın ellerini tuttu. "Hayalini kurduğum hayat, kurduğum gelecek sadece benim için değil. Víctor, kralla Pérez'in dansı bitene dek Venedik'e gitmemi önerdi."

Kralın güveninin tekrar tesis edilmesiyle veya Pérez'in hücreyi boylamasıyla bitecek bir dans. "Venedik mi?"

"Öyle istediği için gideceğim. Ama yolculuğum orada bitmeyecek. Başka bir gemiye binip Selanik'e geçeceğim. Sen de benimle geleceksin."

"Seninle mi gelmemi istiyorsun? Don Víctor beni öyle kolay bırakmaz."

"Bilmesine gerek yok. Seni Madrid'den çıkarmaya yetecek param var. Valensiya'da buluşacağız. Ama yarın gece yola çıkmamız lazım."

Yarın. Üçüncü sınavdan önce.

"Kazanabilirim," dedi Luzia. "Kazanabileceğimi biliyorum."

"Luzia... Kazanınca ne olacağını sanıyorsun? Zekisin ama Fortún Donadei kadar çekici değilsin. Sende onun cazibesi yok. Adam resmen saray entrikaları için doğmuş. Sense–"

Luzia ellerini çekti. "Ben ne için doğmuşum? Seninle Türkiye'ye gidip yine bulaşıkçılık yapmak için mi?"

"Başka bir şey de–"

"Oda hizmetçin mi olacağım? Elbiselerini temizleyip mücevherlerine bakım yaparken bana koca bulmanı mı bekleyeceğim?"

"Çok mu kötü olur?"

"Peki haham mucizeler gerçekleştiren bir kadını kabul edecek mi?"

Hualit gözlerini kaçırdı. "Şifacılar var. Bilge kadınlar. *Prekadura*'lar."

Selanik. Rüzgârın denizden uğuldayarak gelip sokakları yeni bir müzikle doldurduğu, Engizisyon'un ulaşamayacağı bir yer. Bir zamanlar anlatmak için sabırsızlanacağı bir hikâye gibi görünürken gözüne şimdi o kadar emin değildi. Selanik sinagoglarının balkonlarında kadınlar erkeklerden ayrı ibadet ederdi. Tevrat okumazlardı. Mucizeleri yoktu. Dilini konuşamadığı, âdetlerini bilmediği bir şehirde yalnız kalacaktı, onu koruyacak bir tek Hualit olacaktı, üstelik teyzesinin, kendi çıkarlarıyla çelişmedikçe onu koruyacağına güvenmiyordu. Teyzesi daima önce kendisini seçerdi. Luzia onu suçlamamaya çalışıyordu ama artık kendisinin de bu kurala göre yaşamasının zamanı gelmişti.

Teyzesinin hizmetçisi olmak istemiyordu. Hayatını sessiz kalarak, boyun eğerek geçirmek istemiyordu. Kralın huzuruna çıkmak istiyordu. Yemek yemek, karnını doyurmak istiyordu.

Evet, Santángel'i bırakmaya hazır olmadığını da kabul edebilirdi, zira o yanında Víctor de Paredes olmadan Madrid sınırlarının dışına çıkamazdı.

"Bu işi sonuna kadar götüreceğim," dedi. "Turnuvayı kazanacağım. Sen de Türkçe konuşmayı öğrenip Şabat'ını kutlayacaksın. Seni özleyeceğim, Hualit. Ama artık beni yönlendirmeni istemiyorum."

Hualit başını iki yana salladı, yüzünde hayretle endişe arası

bir ifade vardı, belki de duyduklarına inanamıyordu. "Sen hâlâ bütün şehrin kendisi için ağladığına inanan çocuksun. Bu hırs seni mahvedecek, Luzia."

"Olabilir," diye kabullendi Luzia. "Ama kaderimi mühürleyen korkum değil, hırsım olsun."

Hualit, Luzia'nın yanaklarını avuçlarının içine alıp içini çekti. "Kazansan bile Víctor de Paredes'le başa çıkamazsın."

"Kralın koruması altında olursam çıkarım."

"Víctor daima kazanır. Daima."

Santángel sayesinde. Ama Luzia kralın gözüne girerse, kendini onun nazarında vazgeçilmez kılarsa Don Víctor'u Santángel'le bağını koparması için zorlayacak koza sahip olurdu. Böylece Santángel şansına kavuşurdu. Özgür kalırdı. Gitmekte özgür olurdu. Dilerse onunla kalmakta özgür olurdu. Víctor de Paredes her istediğini almaya alışmıştı, demek ki çaresiz kalmanın ne demek olduğunu unutmuştu.

"Bir düşün, *querida*," dedi Hualit. "Karar vermen için hâlâ vakit var. Tek yapman gereken ahıra gidip bir at istemek. Oradaki seyise senin için para bıraktım. Sana yardım edecek. Bir düşün. Seni çok yüzüstü bıraktım. Bırak da telafi edeyim."

"Ama artık kendi işimi kendim görebilirim."

Hualit tekrar içini çekip ayağa kalktı. "Benim sihir gücüm yok. *Beata* ya da *bruja* değilim, iyi bir kadın bile değilim. Ama bu gece benimle gelmen için dua edeceğim. Gelmezsen şayet, bu tehlikeli yolda yürümeye devam edersen o zaman senin için Selanik'te dua edeceğim. Senin için İbranice dua edeceğim, öyle yüksek sesle dua edeceğim ki kralla rahipleri burada Madrid'de kulaklarını tıkamak zorunda kalacaklar. Çektiğimiz eziyeti deniz yutsun diye dua edeceğim."

Güneş batmak üzereydi, alacakaranlıkta bahçede etraf mavi bir renk almıştı. Luzia teyzesine sarıldı, Ana'ya veda etti, sonra La Casilla'nın ışıklarına doğru geri yürüdü.

Gece boyu Santángel burnunda mı tütecek diye merak ediyordu ama Santángel onu odasında bekliyordu.

"Merhaba," dedi. "Bahçede geziyordum."

"Biliyorum," dedi Santángel. "Ben de seni bekliyordum."

Sonra kapı kapandı, Santángel onu kapıya yasladı, dudaklarını dudaklarına bastırdı, vücudu alçalan kara bir bulut gibiydi üstünde. Luzia çok uzun zaman yağmursuz yaşamıştı.

Luzia'nın turnuva hakkında, kral hakkında, Selanik hakkında soracağı binlerce soru vardı aklında. Ama gitti, "Kapıya dayanarak da yapılabiliyor mu?" diye sordu.

Santángel'in boğazından hırıltı benzeri bir ses çıktı. "Yapılabilir."

"Göster lütfen," diyebildi Luzia. Sonra Santángel eteklerini eline topladı ve Luzia nasıl konuşuluyordu unuttu.

Otuz Sekizinci Bölüm

Kalması tehlikeli olurdu ama odasına gelmesi bile tehlikeliydi zaten, artık bundan saklanamazdı.

Birleşmeleri kısa ve telaşlı oldu, vücutları kapıya yaslanmıştı, Luzia başını boynuna gömmüş, çığlıklarını bastırmak için omzunu ısırırken dişleri derisine batmıştı. Santángel kendisini kontrol etmeyi öğrenmek için asırlarca süresi olduğuna minnettardı.

Sonrasında gitmeliydi ama gitmek istemedi. Daha doğrusu gidemedi. Özgürlük hayaliyle çok uzun zaman geçirmiş, diğer arzularını unutmuştu. Sıcak bir tenin, sohbetin verdiği zevk, birleşmenin yarattığı ışıltı; başta çekingen, sonra parlak ve sabit, karanlık ve uçsuz bucaksız denizde görülen başka bir gemi.

İkisi yatak örtüsünün üzerinde uzanırlarken Luzia, "Hizmetkâr ruh olmak ne demek?" diye sordu, dizini Santángel'in uyluğunun üstünden geçirmiş, başını göğsüne dayamıştı.

"Hizmet etmek demek."

"Víctor'a şansını, bana da kuvvetini vermen gibi mi?"

"İkisi aynı kapıya çıkıyor. Kazanırsan bundan Víctor faydalanacak."

"O zaman neden sadece biri karşılığında seni de güçlendiriyor?"

"Çünkü Víctor'un sihir gücü yok. Hiçbir De Paredes'in olmadı. Bana geri verebileceği bir şey yok."

"Ama benim var."

Santángel, Luzia'nın kalın buklelerinden birini nazikçe dü-

zeltti, bukle şeklini geri alırken canlı bir şeymiş gibi parmaklarının arasında kayıp bükülmesini hissetti. "Hem de gani gani."

"Hiç sarhoş oldun mu?"

Santángel güldü. "Oldum tabii. Sen olmadın mı?"

"Sanmıyorum," dedi Luzia. "Biraz çakırkeyif belki. Böyle bir histi."

"Gençliğimde–"

"Çok uzun yıllar önce."

Bu sefer onu ısıran kendisi oldu.

"Gençliğimde," dedi tekrar, "her şeyde aşırıya kaçardım. Bazı geceler içer, güler, şarkı söylerdim ama hep bir bedbahtlık kaplardı içimi. Etrafıma baktığımda arkadaşlarımı şen şakrak görür, kendimi yalnız hissederdim, hatta onlar bu kadar mutlu, tasasız olabilirken benim yanlarında boğuluyor gibi hissetmeme öfkelenirdim."

"Ya öbür geceler?"

"Öbür geceler zihnimden uzaklaşmak o kadar iyi gelirdi ki sarhoşluğum geçmesin ister, daha çok içerdim, yeter ki o hissi koruyabileyim, yeter ki havada süzülebileyim."

Luzia üstünde kımıldanınca penisi bacağının değdiği yerde sertleşti. "Águeda bir keresinde sarhoşluğun çaresinin kusana kadar, o tattan tiksinene kadar içmek olduğunu söylemişti."

Luzia üstünde kayarken Santángel, "Ya hiç bıkmazsan?" diye sordu. "Ya şişeyi bitirince aynısından bir tane daha istersen?"

"Öyle bir şarap var mı?" diye sordu Luzia.

"Var ama nadir bulunur," dedi. "Dizini şuraya koy."

"Ata biner gibi mi?" diye sordu Luzia şüpheyle.

"Aynen öyle," diyebildi Santángel, Luzia'nın üstüne bastıran nemli tenini, kıvırcık saçlarını hissediyor, yüzlerce yıllık kontrolünü nerede yitirdiğini merak ediyordu.

Luzia onu içinde yönlendirirken içini çekerek, "Nadir bir şarap," dedi. "Çok az erkeğin tadına bakabileceği bir şarap." Santángel ellerini Luzia'nın güçlü uyluk kaslarında kaydırdı, dengesini, sonra da ritmini bulmasını sağladı.

"Sadece en şanslılarının," dedi Luzia. Konuşması inlemeye döndü ve Santángel yine havada süzülmeye başladı.

Santángel görülmemek için şafak kopmadan gitti. Luzia'nın yanaklarına, dudaklarına, gözkapaklarına öpücükler kondururken Luzia gülümsedi.

"Bakıyorum da gittiğime memnunsun," dedi Santángel.

"Gitmek zorunda kalmayacağın günleri hayal etmeye çalışıyorum."

"Bir gün" diye söz vermedi Santángel ama onu tekrar öptü ve gitti. Luzia uykuya daldı, geç uyandı. Bugün son sınav ve Hualit'in teklifi hakkında tasalanmak dışında yapacak işi yoktu.

Aynada gördüğü yanakları al al, teni nemliydi. Santángel cildinde morluklar, aşk ısırığı izleri bırakmamıştı. Aptal değildi. Yine de Luzia her yerinde görebiliyordu onu. Saçı karman çorman olmuştu, fırçalasa da bir işe yaramayacağını bildiğinden parmaklarını önce suyla defalarca aralarından geçirdikten sonra gümüş tarakla taradı.

Valentina geldi, "Yardım edebilirim," dedi, bir süre sessizce Luzia'nın saçlarını taradıktan sonra örüp topladı.

Concha gittiğine göre Valentina'nın da hizmetçisiz kaldığını fark etti Luzia. Geçtiğimiz gecelerde giyinip soyunmasına Marius mu yardım etmişti? Gözünde canlanmıyordu hiç, canlandırmak da istemiyordu, hele de böyle tazelenmiş, mutlu bir ruh hâlindeyken. Bu mutluluğun gelecek kaygılarını şekillendirmesine izin vermenin pek akıllıca olmadığını biliyordu. Turnuvaya ve peşinden geleceklere odaklanmalıydı. Santángel sonsuza dek saçlarını örmekten bahsedebilirdi ama De Paredes ailesine hizmet etmekle lanetlenmişken ve Luzia da kralın hizmetkârı olabilecekken bu ne anlam taşıyabilirdi ki?

Don Víctor'u laneti bozmaya zorlayacak bir yol bulabilse Santángel gitmekte özgür olurdu, Luzia da ondan özlemini çektiğini hayatı esirgeyemezdi. Güve gibi tek bir yere bağımlı kalmanın ne demek olduğunu biliyordu. Onunla gitmeye cesa-

ret edebilir miydi? Dünyayı gezebilir, Selanik'te Hualit'i ziyaret edebilirdi. Yabancı bir şehirde kendi evlerinde uyuyabilirlerdi. Santángel bunu ister miydi? Luzia ister miydi?

"Hadi bahçede yürüyelim," dedi Valentina. "Güzel havalar daha ne kadar sürer bilmiyorum."

Luzia bu davete şaşırdı fakat günü geçirmek için başka bir fikri de yoktu. Yarın yolun kıvrıldığı yerin ilerisini göreceklerdi. Önlerinde ne olduğunu öğreneceklerdi: Saraylar ve güçle dolu bir dünya ya da belirsiz bir kader. Kral onu müdafisi olarak seçmezse geriye kendisi içi ne seçenek kalacağını merak ediyordu Luzia.

Luzia ile Valentina terasa indiler. Valentina'nın konuşmak istediğini seziyordu ama kadın bir şey demiyor, kolundaki dantellerle oynuyordu.

Zeytin Prensi bahçede yürümekteydi, etek uçları öğle saatlerinde zeytin tarlalarının büründüğü sarı ve yeşil renklerde kendisi koyu mor bir ipek elbise giymiş olan Doña Beatriz peşinden geliyordu. Kadının saçları beyazlamış, kaşları ip gibi alınmıştı. Onları gören anne oğul sanabilirdi.

Valentina efkârlanarak iç geçirdi. "Kadını her gördüğümde başka bir elbise giymiş oluyor."

Fortún, Luzia'yı görünce selam vermek için elini kaldırdı. Hanımının karşısında eğildi, elini öptü, bu ilgi karşısında canlanan Doña Beatriz'in gözleri parladı. Luzia burada bir başkasının seni mutlu etmesine izin vermenin tehlikesine dair bir ders yattığını biliyordu ama şimdi ders alacak havada değildi.

"Böyle mi oldu?" diye sordu Valentina.

Kadının ne sorduğunu Luzia biraz geç anladı. Valentina'nın bir elma ağacının gölgesine yerleştirilmiş şövaledeki eskize dikilmiş bakışlarını takip etti, iyi görmek için yaklaştı.

Signor Rossi turnuva yarışmacılarının vakur portrelerini bir kenara bırakıp evvelki gece yaşanan dehşetin dramatik bir sahnesi üzerinde çalışmaya başlamıştı, eskiz belli belirsiz bulutlarla, kömürle çizilmiş keskin çizgilerle doluydu. Gracia tüm güzel-

liğiyle çömelmiş, ellerini birleştirmiş dua ediyordu, bu esnada Luzia ile Fortún Donadei yan yana havada süzülüyor gibiydiler, sahnenin sağ tarafından ilahi bir rüzgâr birikiyordu, tepede kocaman bir fırtına bulutuna benzer bir şey vardı ama gözler kısılarak bakıldığında daha meşum bir şekil alıyordu.

"Karşılaştığımız şey kadar korkutucu değil," dedi onlara yaklaşan Fortún.

Valentina, Doña Beatriz'in yolunu kesti. Yoksa bu bir strateji miydi? Valentina Zeytin Prensi'yle bir buluşma tertip etmek için mi Luzia'ya bahçede yürümeyi teklif etmişti?

"Olaylar başladığında seninle yan yana durduğumuzu hatırlamıyorum," dedi Luzia, diplomatik davranamayacak kadar yorgun ve kaygılıydı. "Gracia'yı ben kurtardım. Kendimi de. Lanet olasıca evin tamamını ben kurtardım."

"Ben Doña Beatriz'i koruyordum," diye karşı çıktı Fortún.

"Bir de kendini mi?"

"Bu yüzden özür dileyecek değilim."

"Özür dilemeni istemedim. Ama bu..." Resmi işaret etti. "Uydurma." Luzia manastır elbisesiyle çizilmişti, örgülü saçlarının üstünde hale gibi bir ışık parlıyor, etrafına ışınlar saçıyordu. Rossi onu güzel çizmemişti, pek değil ama tamamen ışık ve gölgedendi, gözleri kararlı bakıyordu, ağzı haşin bir çizgiyle gerilmişti. Özdeyişleri şarkıya dönüştürürken kendisini böyle hayal ediyordu, yerden havalanmış, giysileri etrafında dalgalanan bir kadın olarak.

Fortún eskizde olduğundan daha yakışıklıydı, üzerlerine inen şeytani kuvveti kovmak için mücevherli haçını ona doğru tutuyordu, haçtaki taşlar gözleri andırıyordu.

Kalabalığın içinde bulanık bir yer vardı, Luzia, Rossi'nin başparmağıyla oradan Teoda Halcón'u sildiğini fark etti.

"Seni çok güzel çizmiş bence," dedi Fortún, "ayrıca uydurma olması gerekmiyor. Aynen olması gereken hâli bu. Sen ve ben, alelade bir soydan geldiğimiz hâlde kralın sarayına kabul edilen ve kutlanan iki köylü olarak beraber savaşıyoruz."

"Burada olmayan bir şey görüyorsun. Gracia az daha ölecekti, bütün bu olanların bir sorumlusu var."

"Kutsal Çocuk."

"Buna gerçekten inanıyor musun?" Luzia, Fortún'un suratına dikkatle baktı. Olanlar için Teoda'yı suçlamak işine gelebilirdi. Belki de Luzia, Teoda'yı neredeyse itiraf ettiği bir suçtan temize çıkarmakla aptallık ediyordu.

"Hayır," diye kabul etti Fortún.

Sonunda biraz dürüstlük. "O zaman ne olduğuna inanıyorsun? Kim suçlu?"

"Onu ben bilemem."

"Kimbilir madem?" Luzia omzunun üstünden arkasına baktı, duyacak kimse yoktu. "Bana asker olacağımızı, kralın kutsal hizmetkârları olacağımızı söylüyorsun ama ikimizin de ölmesini isteyecek kişinin adını söylemiyorsun, öyle mi?"

"İkimizin de değil." Luzia adamın sonrasında ne diyeceğini biliyordu, yine de o isim içi boş bir şeye vurulmuş gibi çınladı kulağında. "Santángel."

Luzia ona arkasını döndü, uzun adımlarla Valentina'ya doğru yürümeye başladı. Fortún koşup ona yetişti ve önünü kesti.

"Bir düşün, Luzia... Senyorita Cotado, nelerin kaybedilip nelerin kazanılabileceğini düşün."

"O gölge... beni az daha öldürecekti."

"Ama öldürmedi. İblisler Gracia'yı korkutup yarışmadan kaçırdılar. Teoda da artık yok. Santángel, Gracia'nın muhafızını öldürmüştü. Beni de böyle çabucak saf dışı edebilse etmez miydi sanıyorsun?"

"Çok tehlikeli suçlamalarda bulunuyorsun."

"Ama inkâr etmiyorsun. Çünkü sen de onun ne olduğunu biliyorsun. O adam lanetli."

Luzia bu sefer durakladı. Fortún laneti nereden biliyordu? Yoksa Santángel'in sırlarını ifşa etsin diye ona tuzak mı kuruyordu? "Ne laneti?"

"Lafı dolandırmayalım. Ölümsüzlük elde etmek için sihir

kullanmış ve pazarlık sırasında ruhunu kaybetmiş. Hanımım bana böyle anlattı."

"Kanıtı var mıymış?"

"Kanıt adamın uzun ömrü. İblis gözleri."

Luzia zorla güldü. "Yani kanıtın falan yok."

"Böyle çocukluk yapacağını sanmıyordum. Onun gibi bir yaratığa güvenilemez."

"Sana güvenilebilir mi yani?"

"Bütün lanetler bir fedakârlık gerektirir. Hem yaparken hem bozarken. Bu işte senin oynadığın rolü hiç merak etmedin mi? Efendisiyle peşine düştüğü ilk *milagrera* sen değilsin."

O senin rakibin, diye hatırlattı Luzia kendine. Tam bir taktik uzmanı. "Açık konuş. Bildiğin bir hakikat mi var yoksa beni korkutmak için dedikodu mu anlatıyorsun?"

"Şehirde ve köylerde gezen casusları vardı, görücüleri, *milagrero*'ları arıyorlardı. Neden hemen Doña Beatriz'e koştum sanıyorsun?"

"Tiksindiğin Doña Beatriz'i mi diyorsun?"

"Evet," dedi hiç tereddütsüz. "Onu baştan çıkardım çünkü Víctor de Paredes'le yaratığı hakkında söylentiler duymuştum. Onların dikkatini çeken insanlar Don Víctor'un iyi talihinden yararlanamıyormuş."

Águeda, Casa Ordoño'nun mutfağında onu uyardığında Luzia dedikodudur, batıl inançtır diye kulak asmamıştı. *Yolları onunla kesişenlerin başlarına kötü şeyler geliyor.*

Şimdi dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Don Víctor aleyhine söylediği her şeyi kullanabilirdi Donadei. "Bunlar hep dayanıksız görüşler."

"*Alumbrada** Isabel de la Cruz'a da gitmiş Santángel. Kadın şimdi nerede? Engizisyon hücresinde. Piedrola'nın kaderi de

---

* (İsp.) Aydınlanmış kadın. 16. yüzyılda İspanya'nın Toledo şehrinde ortaya çıkan *Los Alumbrados* (Aydınlanmışlar) adlı mistik grup Hıristiyan teolojisinden farklı doktrinler savunduğu için Engizisyon tarafından haklarında ferman yayımlanmıştır. *–çn*

aynı oldu. Don Alonzo de Mendoza kızın rüyalarını kaydetmeye başladığında Lucrecia de León'u ziyaret edenler arasında Santángel de varmış. O işin de nasıl sonuçlandığını biliyorsun."

Luzia düzenli çit sıralarına, elma ağacının dallarına, meyvenin kendisine bakmaya zorladı kendini. Bunları büyütebilirim, diye düşündü. Koca bir bağ yapabilirim. "Hâlâ kanıt sunmuyor musun?"

"*Milagrero*'ların kendi aralarında fısıldadıklarından başka ne kanıt sunabilirim sana? Catalina Muñoz, Don Víctor ile Santángel'den uzak duracak kadar akıllıydı. Maslama al-Majriti'nin kızı tamamen silindi gitti." Fortún hâlâ Valentina'yla konuşan Doña Beatriz'e baktı. "Duyduğuma göre Juan Diánoco'nun kitabında gizli bir bölüm varmış, bir çiftçinin yaptığı mucizeleri yazmakla kalmamış, onu sabanının başında ayartmaya kalkan şeytandan da bahsetmiş. Beyaz saçlı, gümüş gözlü bir iblis."

"Anlıyorum," dedi Luzia. Başka ne diyebilirdi ki. Neye inanması gerekiyordu? Gökyüzü çok yakın, çok ağır görünüyordu, insanı boğarak havasız bırakan bir el gibi.

"Sana tek diyeceğim bazı soruları sormakla akıllılık edeceğin olur."

"Belki de kararlılığımı zayıflatmaya, güçlü bir müttefikle olan bağımı koparmaya çalışıyorsundur."

"Tanrı bunu ikimiz için istiyor, Luzia. Hissediyorum."

"Şimdi de geleceği mi görüyorsun?"

"Birlikte neler yapabileceğimizi tahmin etmek için geleceği görmeme gerek yok."

"Dediklerini düşüneceğim." Luzia'nın kalbi güm güm atmasına rağmen sesi titremedi.

Fortún sesini alçalttı. "Doña Beatriz'i baştan çıkardığım için utanmalıyım belki. Bütün servetine ve gücüne rağmen aşkından emrime amade oldu. Sanırım beni anlıyorsun."

Luzia yanaklarının kızarmasına engel olamadı. Santángel'le ikisi bu kadar mı belli etmişlerdi?

"Çok iyi anlıyorum," dedi sert bir sesle. "Kazanabileceğini biliyorsun." Bunu söylememeliydi. Santángel duysa böyle cüretkâr konuşmanın kötü bir strateji olduğunu söylerdi. "Pérez'in arkadaşlarının gözdesisin, ayrıca sen de benim kadar yeteneklisin."

"Ama beraber daha iyi olabiliriz." Elini tutunca Luzia irkildi.

"Yapma," diye fısıldadı öfkeyle. "Hanımın görecek. Benimki de."

Fortún utanarak geri çekildi. "Ben... ben buralarda yol yordam nasıldır, bilmiyorum. Hiç bilmedim. Tek bildiğim kralın beklentilerinin ağırlığını tek başıma taşımak istemediğim. Teoda'nın başına gelen herkesin başına gelebilir."

"O bir sapkın," dedi Luzia, sırf öyle demesi gerektiği için.

"Engizisyon yeterince ararsa, yeterince kazırsa mutlaka bir bahane bulur. Korku içinde yaşamak istemiyorum."

Luzia şövaledeki eksize baktı. Bir ânı böyle baştan yazmak bu kadar kolay mıydı? Bildiğini sandığı bir hikâyeyi değiştirmek? Başparmağın bir hareketiyle silinen bir çocuk. Kutsal bir savaşçıya dönüştürülen bir bulaşıkçı. Müttefik yapılan iki rakip.

"Bu işi tek başıma yapmak istemiyorum, Luzia. Yapabileceğimi sanmıyorum."

"Ama tek başımızayız," dedi ona arkasına dönüp. "Her zaman."

Zeytin Prensi'ne bir uyarı. Kendisine bir hatırlatma.

Otuz Dokuzuncu Bölüm

Luzia günün kalanını odasında geçirdi, ışığın değişmesini izledi, keşke okuyacak bir şeyim olsaydı dedi, Santángel'in gelip onu bulacağını umdu, soracağı sorulara alacağı cevaplardan korktu, tabii cevap verirse. *Fedakârlık*. Sözcükleri zihninde şekillendirmeyi, özdeyişlerin anlamlarını duymayı, onları kullanmak için yeni bir yol bulmayı öğrenmişti. Ama *fedakârlık* kelimesiyle ne yapabilirdi? Fortún Donadei'ye güvenmiyor olabilirdi ama bu uyarılarına aldırmaması gerektiği anlamına gelmezdi.

Antonio Pérez için büyük önem taşıyan Süreyya Takımyıldızı'nı düşündü. Annesi ona yıldızlar hakkında eski hikâyeler anlatmıştı, ölümlü kadınlara âşık olan ve sırlarını onlara emanet eden iki melek hakkında; Atlas'ın kızlarını sevda kovalayan Avcı Orion ve onu kovalayan Akrep hakkında hikâyeler. *Süreyya*, demişti annesi Luzia'ya. *Khima.*

Bir takımyıldızın nasıl iki adı birden olabileceğini merak etmişti Luzia.

Çok daha fazla adı var, diye cevaplamıştı. *Hiçbir şey tek bir şey değildir.*

Luzia'nın babası da hikâyeleri severdi ama okumayı hiç öğrenmediği gibi kitaplara veya astronomiye de merakı yoktu. *Yıldızlara neden isim verilir ki?* deyip güler, Luzia'yı omuzlarına alırdı. *Bırakalım parlasınlar.*

Santángel ona prensin lanetinin ve Tello'nun ihanetinin hikâyesini anlattığından beri Luzia onun da kendince bir uyarıda bulunduğunu biliyordu. Kaderlerinin nasıl iç içe geçtiğini ya

da böyle bir pazarlıkta kendisinin neden vazgeçmesi gerekeceğini anlamamış olabilirdi ama tehlikenin farkındaydı. Gelgelelim işin özünü kavrayamıyordu. Lütufları nesilden nesle aktarılacak bir ölümsüz değildi o. Hem Santángel en çok özgürlüğüne değer veriyorsa nasıl pazarlık yapıp laneti bozabilirdi?

Madrid'e dönüp, Hualit'in evini bulup kaçmak için geç değildi. Bahçeden yürüyüp ahıra gittiğini, nasıl binilir bilmediği bir at istediğini hayal etti. Yolda tek başına gitmek riskliydi ama çok uzaklaşmasına gerek yoktu. Seyisten onunla gelmesini isteyebilirdi, ona tespihinin boncuklarından verebilirdi. Luzia teyzesinin Víctor öğrenmeden onu nasıl Valensiya'ya götüreceğini anlamamıştı ama Hualit hep becerikli biri olmuştu. Bir yolunu bulurdu elbet. Luzia okyanusu görecek, bir gemiye binecek ve İspanya'dan, Engizisyon Mahkemesi'nden, kraldan kaçacaktı. Güvende olacaktı.

"Güçlü olmayı yeğlerim," diye fısıldadı, sırf kendisine duyurmak için.

Valentina, Luzia'nın soyunmasına yardım etmek için geldiğinde Luzia ona, "Beni bahçeye Fortún Donadei'yle konuşayım diye mi çıkardın?" diye sordu.

Valentina'nın bağcıkların üzerindeki elleri önce bir durdu, sonra işine devam etti. "Evet."

"Don Víctor mı önerdi bunu?"

"Doña Beatriz bana geldi. İttifak kurmanın hepimizin işine geleceğini söyledi."

Doña Beatriz kendi müdafisinin yeteneklerine hiç güvenmiyor muydu? Valentina da Luzia'nın yeteneklerine mi güvenmiyordu? "Başarısız olacağımı düşünüyorsun."

"Hayır," dedi Valentina şaşkınlıkla. "Başarısız olacağa benzemiyorsun."

Luzia gülmekten kendini alamadı. "Hâlâ vakit var."

Valentina, Luzia'nın saçlarını çözsün diye makyaj masasına geçtiler. Luzia şimdi hanımının onunla ilgileniyor olmasına, bu yeni rutine ne çabuk alıştıklarına hayret etti.

Valentina tokaları çıkarmaya başladı. "Düşündüm ki... onunla konuşmak hoşuna gider."

Valentina'nın çöpçatanlık yapacağı hiç aklına gelmemişti. "Doña Beatriz'in onaylayacağını sanmazdım."

"Onlarınki ilelebet sürecek bir ilişki değil. İkisi için de iyi değil, kadın kendini maskara edecek."

"Benim Santángel'le yaptığım gibi mi?"

Valentina onaylamadığını belli eder bir şekilde mırıldandı. "Ondan bahsetmek zorunda mıyız?"

"Neden bahsetmeyecekmişiz?"

"Doğal değil de ondan."

"Olabilir. Belki ben de doğal değilimdir."

Valentina saçını acıtarak çekince Luzia tıslar gibi bir nefes verdi. "Böyle şeyler söyleme bir daha. Şakasına bile. Senin lekelenmen demek hepimizin lekelenmesi demek."

Luzia aynada onunla göz göze geldi. "Saçımı bırak. Hemen."

Valentina tükürürcesine konuştu: "Ondan çocuk yaparsan kuyruklu doğar."

"En azından çocuğum olur."

Luzia daha sözler ağzından çıkarken söylediğine pişman oldu. Valentina'nın eli gevşedi, gözleri daldı, kalabalıkta asla bulamayacağı kızını arayan bir kadındı. Luzia sandalyesinde döndü, kadının ellerini tuttu. "Öyle dememeliydim. Ben... öyle dememeliydim."

Valentina hafifçe sallanır gibi oldu, kuvvetli bir rüzgâr onu götürsün diye dalında bekleyen bir yapraktı âdeta.

"Sen mi... sen mi mâni oldun çocuğum olmasına? Sana zalimlik ettim diye?"

"Bana karşı zalimdin, senyora. Ama benim öyle bir gücüm yok."

Valentina ağır ağır başını salladı. Luzia kadın onun dediğine katılıyor mu yoksa Luzia'nın onu kısır bıraktığına inanıp inanmaya karar mı veriyor, anlayamadı.

"O hâlde bana yardım da edemezsin, değil mi?" diye sordu.

Valentina ne zamandır dilinin ucunda bu soruyla bekliyordu, ne zamandır sormak için cesaretini toplamayı bekliyordu?

"Üzgünüm," dedi Luzia, üzgündü sahiden. "Nereden başlayacağımı bile bilemem."

Valentina tekrar başını salladı, hüsranının tadına bakar gibi dudaklarını bastırdı. Luzia onun odadan çıkıp gidebileceğini düşündü ama görünmez bir dalgayla hareket eder gibi geriye kaydı, derken kalçası karyolaya çarpınca oraya yaslandı.

"Bazen bütün ömrümü hasretle geçirmişim gibi hissediyorum," dedi.

"Ben de öyle."

Valentina irkildi, Luzia'nın da hayal kurduğunu düşünmek onu şoke etmişti. "Ne istiyordun?"

"Para," dedi Luzia, Valentina gülünce, rahatladı. "Bazen küçük isteklerim oluyordu. Bir gün fırçalanacak yer olmasın, bir gün silkelenecek perde olmasın, bir gün yolunacak tavuk olmasın. Bir gün beni sevecek bir kocam olsun."

"Küçük bir istek değil o."

"Evet," dedi Luzia. "Ama orada bitmedi isteklerim. Güzellik istedim, güç istedim, odalar dolusu insan, neşeli sohbetler, gizemli diyarlara yolculuklar istedim. Bana baksınlar ve hayran kalsınlar istedim."

"Kibir."

"Kibir, tembellik ve açgözlülük. Bütün günahlar. Hep istedim. Hâlâ da istiyorum."

"Ben de lüks ve bolluk istiyorum sanıyordum. Güzel kıyafetler giyeyim, hoş insanlarla tanışayım. Ama şimdi tek istediğim eve gidip Águeda'nın güvecini yemek ve bu kadar korkmayı bırakmak. İçten içe bizi buraya getirdiğin için senden nefret ediyorum."

Luzia tek kaşını kaldırdı. "Kendinden daha çok nefret ediyorsundur muhakkak."

"Olabilir. Hırs berbat bir şey. Marius'la evlenmeme annemler çok memnun olmuşlardı. Yani ben onları ömrümde bu kadar

memnun görmemiştim. Ama bana kalırsa Marius bana, bu eşleşmeye kısmen içerliyor, soyadımız onunki kadar soylu değil diye."

"Güzel bir soyadınız var. Romero. Anlamı güzel."

"Hacı ismi mi güzel?" Valentina somurttu. "Hiçbir özelliği yok."

"Biberiye için de kullanılıyor," dedi Luzia, *ruda* kelimesi söylenmemiş bir ahenkti zihninde. Biberiye, sedefotu, zufaotu, birazcık şeker. "Korunma için."

Valentina şüpheyle baktı ama Luzia'ya bandını çıkarabilmek için dönmesini işaret etti. Bu sefer Luzia'nın saçlarını çözüp düzeltirken elleri daha nazikti.

İşi bitince söze girdi, "Don Marius, Don Víctor, Pérez, hatta kralın kendisi bile... hepsi aynılar aslında. Kendi yörüngelerinde dönüyorlar, biz de hareketlerine şaşıp duruyoruz. Santángel'leyken... dikkat etmelisin."

Görünüşe göre bugün herkes onu uyarmak istiyordu.

"Şeytanla anlaşma yaptığı için mi?"

Valentina yüzünü buruşturdu. Başını iki yana salladı. "Erkek olduğu için, Luzia."

O gece Luzia, Santángel gelir umuduyla yatağının yanındaki lambayı uzun süre yanık bıraktı, Donadei'nin kendini haklı çıkarmak için sıraladığı isimleri hatırladı. Isidro'nun mucizelerini, Piedrola'nın öngörülerini, mistik Isabel de la Cruz'u, Lucrecia'yla rüyalarını biliyordu. *Bütün lanetler bir fedakârlık gerektirir.*

Don Víctor gerçekten Donadei'nin hamisi olmaya mı çalışmıştı? Santángel bütün bunlarda nasıl bir rol oynuyordu? Şimdiki rolü neydi?

Sarayda tuhaf bir hava vardı, duvarların içinden sızıyordu âdeta, terk edilmişlik hissi gibiydi, sanki mobilyalar toplanmış, resimler kaldırılmış, pencerelerin üzerine tahtalar çakılmıştı. Luzia zihninde ahıra doğru yürüdü. Kendisini ayın aydınlattığı bir yolda beyaz bir ata binerken gördü. Kalmakla, kendi yete-

nekleri ve lanetli bir prens üstüne bahis oynamakla aptallık mı ediyordu?

Arzuyla aşkı birbirinden nasıl ayıracaktı? Yüksükotu yanına adaçayı ekmek, daha filizler yeniyken yapraklarını ayırmaya çalışmak gibiydi. Hangisinin hangisi olduğunu bilirsen ikisi de bir çeşit ilaç yerine geçerdi. Santángel tehlikeliydi ama Luzia için de mi tehlikeliydi?

Santángel onunla bu yatakta yatmıştı. Onun adını fısıldamıştı. Akreplerle konuşan, olmaması gereken yerlerde ortaya çıkan bir katil. Luzia'nın henüz bilmediği bir ufuktu o. Güzelliği de bilgisi de eksik bir kızı kontrol etmek için değilse neden baştan çıkarsındı? Kendisinin bir kazancı olmasa neden bir köylüyle bağ kursundu?

Bu işin içinden çıkmanın bir yolu olmalıydı, hiçbir şey olmasa bile hayatta kalması için bir şans olmalıydı. Daha fazlasını istemekle, plan yapmak yerine aşk özlemi çekmekle akılsızlık ediyorsa bu umutları da bir yana bırakabilirdi. Fare kediden kurtulmayı istiyorsa okyanus hayali kurmamalıydı.

Luzia kapının tıklatıldığını duyunca az daha yataktan düşecekti.

Karanlık koridorda Don Víctor duruyordu, siyah pelerini gölgelerin içinde kaybolmuş, uzun suratı da o karanlığın içinde yüzüyor gibiydi.

Luzia geri çekildi, geceliğinin ince kumaşından ve bu giysinin ima edebileceklerinden çekinip vücudunu kapının arkasına sakladı.

"Doña Valentina'yı bekliyordum," diye yalan söyledi Luzia.

Don Víctor onu soğuk gözleriyle inceledi. "Santángel benim bir işimle meşgul. Senin aklını önündeki göreve vermenin en iyisi olduğunu düşündüm."

O hâlde o da Donadei gibi biliyordu. Santángel efendisine söylemiş miydi? Yoksa en baştan onu ayartmasını emreden efendisi mi olmuştu? Bu düşünce kaburgalarının altına bir kan-

ca gibi saplandı. Umutsuzluğa sürüklenmeliydi ama Luzia buna sadece öfkelendi.

"Yarın sabah erkenden yola çıkmak için hazır ol," dedi Don Víctor.

"Üçüncü sınavın yeri belli oldu mu?"

Don Víctor soruyu duymazdan geldi. "Pérez'in kralla ilişkisi tahminimden de kararsız. Ama bütün bunlar boşa gitmeyecek. Yarın sıradışı bir performans sergileyeceksin, öyle sıradışı olacaksın ki kral bu hazineyi kimin bulduğunu umursamayacak, yalnızca senin yerin altından çıkarılman gereken zengin bir maden olduğunu düşünecek. Pérez de bizim sorunumuz olmayacak."

"Fortún Donadei'yi unuttunuz mu, senyor? O da benim kadar yetenekli, belki daha bile yeteneklidir."

"Önemli olan Tanrı'nın gücü."

Ama Tanrı'yı kastetmiyordu. Santángel'i ve daima hizmetindeki şansını kastediyordu.

"Elimden geleni yaparım."

"Başının üstünde sallanan kılıcın farkında mısın sen? Teyzenin başının üstünde de aynı kılıç sallanıyor."

Luzia şaşkınlığını göstermemeye çalıştı. Don Víctor, Hualit'le ikisinin akraba olduklarını hep biliyor muydu?"

"Onun saygın konumunu elinden alabilirim," diye devam etti adam. "O zeki amcığıyla kazandığı her şeyi elinden alabilirim. Param ve nüfuzum bunları yapabilir."

Luzia'yı korkutmaya çalışıyordu. Ama oyuna gelip teyzesinin Venedik'e gitmek üzere olduğunu açık etmeyecekti. Hualit yakında Selanik gemisine binecek, sonra da Víctor de Paredes'in ona ulaşamayacağı bir yerde olacaktı.

Başını eğmeye devam etti. "Anlıyorum, senyor."

Koridorun karanlığında aralarındaki sessizlik uzayıp gidiyor gibiydi. "Santángel senden hoşlanıyor," dedi adam sonunda. "Zayıf, cılız şeylere hep zaafı olmuştur zaten."

"Bence epey sağlam olduğumu göreceksiniz. Çoğu hizmetkârın hayatta kalmak için sağlam olması gerekir."

"Tencere gibi sağlam. Belki de kendinden aşağı sınıftan birini sikmenin özgün bir tarafı vardır ama bu sapkınlık bana hiç hitap etmedi."

"Ondan çok nefret ediyor olmalısınız." Ağzından kaçmıştı bir kere, öyle iyi gelmişti ki Luzia sözüne devam etti: "Onsuz nasıl biri olabileceğinizi öğrenme şansınızı elinizden almış."

Don Víctor Luzia'ya tokat attı, öyle sert bir tokattı ki Luzia'nın kapıyı tutan eli gevşedi, dengesi bozuldu. Eli yanağına gitti.

"Çok sağlammışsın," dedi Don Víctor. "Herhalde yeteneklerinle her türlü morluğu, yara izini iyileştirebiliyorsundur. "Ne hoş bir kolaylık."

Onu öldürebilirim, diye düşündü Luzia. Onu gülden bir kazığa saplayabilirim.

Ama reverans yapmakla yetindi, artık geceliğinin ince kumaşından ya da Santángel'in gelmesini beklediğini anlamasından çekinmiyordu. "Emredersiniz, senyor," dedi yumuşak, mütevazı bir sesle, başını kaldırıp bakınca adamın yüzündeki huzursuzluğu gördü. Öfkeye kapılacağını mı düşünmüştü? Sineceğini mi düşünmüştü? Tek bir tokat yüzünden yıkılacağını mı düşünmüştü? Bir hizmetkârın hayatta kalmak için öğrendiği pek çok yol vardı. Luzia zamanını doldururken senelerce deneyim kazanmıştı, kendisine yapılan hakaretleri bir bir saymıştı. Ne kadar yanıldığından henüz emin değildi ama onu koruyacak güçlü müttefikleri olana dek bekleyebilirdi, Víctor de Paredes'in kendisine ne biçim bir düşman edindiğini anlaması için doğru zaman gelene dek bekleyebilirdi

"Yarın aklın başında olsun," dedi Don Víctor. "Senden mucize bekliyorum."

Luzia gülümsedi. Dişlerinde kan olduğunu biliyordu. "O hâlde Tanrı'ya ikimizin de dualarını kabul etmesi için yakaracağım."

Kırkıncı Bölüm

Valentina, Luzia'ya siyah kadife elbisesini giydirmek için sabah erkenden geldi. Luzia dün gece dantel yakalığı kendisi düzeltmiş, sonra da yatakta uyanık yatıp karanlığı izlemişti. Her geçen saat Hualit'in teklif ettiği kaçma fırsatının elinden kaçırdığını düşünmüş, nihayet şafak kopunca o fırsatı gerçekten kaçırmıştı.

"Gözümü uyku tutmadı," dedi Valentina, Luzia'nın saçına midye kabuklarını takmayı bitirdiğinde. "Kralla tanışacağımı düşünmekten."

Águeda'nın yemeklerini dilinden düşürmemesine rağmen bir kral her zaman heyecan yaratıyordu. Valentina bugün yeşil ipek elbise giymişti, kolları gümüş sırla süslüydü, şaşırtıcı bir biçimde güzel görünüyordu, yanakları al al, gözleri ışıl ışıldı.

"Çok hoş olmuşsun, senyora," dedi Luzia, münasebetsizliği yüzünden bir tokat daha yer mi diye merak etti.

Ama Valentina gülümsedi, yüzü daha da kızardı.

Sarayın merdivenlerinden indiklerinde faytonlar onları bekliyordu fakat bir grup at üstünde gitmeyi yeğlemişti. Luzia, Fortún Donadei'nin çoktan ata binmiş olduğunu gördü, üstünde yeşil-altın rengi bir kıyafet, kıvırcık saçlarının üstünde kuştüylü kadife bir kep vardı. Doña Beatriz tarçın rengi gösterişli bir kısrağa binmişti. Kadın elini uzatıp Donadei'nin altın haçının zincirini düzeltti. Hoş bir jestti ama yine de Luzia, binicinin dizginleri tutması gibi bir his miydi, atına hızı kendisinin belirleyeceğini hatırlatmak için dizgini çekmiş miydi diye merak

etti. Ama kadının aşkı gerçek Donadei'ninki değilse dizginleri aslında kim tutuyordu?

Ayrıca Santángel neredeydi?

Marius, De Paredes'in faytonunun önünde onların binmesine yardım etmek için bekliyordu. "Don Víctor bizimle gelmeyecek mi?" diye sordu Valentina, endişelendiği belliydi.

"Anlaşılan gelmeyecek," dedi Marius.

Don Víctor'un kendisini korumak için aralarına koyduğu mesafeyi onlar da şimdi görüyorlardı. Boz bir beygire binmişti, tuniği altın örgü sicimlerle ve Felipe'nin armasındaki renklerde mücevherlerle süslenmişti. Hiç de gizli değildi ama belki de kralın öyle gizlilikte, incelikte gözü yoktu.

Luzia kalabalığa son bir kez bakıp gönülsüzce faytona bindi. Don Víctor, Santángel'le ikisini ayrı tutmak istiyor olabilirdi ama hizmetkâr ruhunu üçüncü sınava katılmaktan alıkoyacağını sanmıyordu.

Faytonun tekerleri dönünce, "Nereye gittiğimizi biliyor muyuz?" diye sordu.

"Faytoncu biliyor sadece," dedi Marius.

Luzia bahçelerin, sonra La Casilla'nın kapılarının akıp geçmesini izledi, sonra kırsal bölgeye doğru hızlandılar, atların toynakları toprak yollara güm güm vuruyordu. Şehirden uzağa, batıya yönelmişlerdi, kuru tepelerin, meraların arasından geçtiler. Madrid'deki küçük köşesinin, La Casilla'nın sınırlarının ötesindeki dünyayı görebildiği için şükretmesi gerektiğini söyledi içinden. Bir sarayın ihtişamının bile göze küçük gelebileceği aklının ucundan bile geçmemişti.

Pencereleri açabilseydik keşke, diye geçirdi içinden. Açamadığı için nefesinin camı buğulandırmasını izleyip aklından özdeyişleri geçirdi.

Çok geçmeden dar bir yola saptılar, atların yavaşlaması gerekti. İki yanda sık ağaçlar vardı, ağaçların ince gövdeleri beyazdı, yaprakları yer yer sarıya turuncuya dönmüştü.

Marius cama vurdu. "Burası Las Mulas. Eski bir av arazisi."

"Luzia'dan avlanmasını mı isteyecekler?" diye sordu Valentina. "Yoksa... yoksa vahşi hayvanlarla mı savaştıracaklar?"

Luzia kadına saçmaladığını söylemek istedi ama kendisi de onu neyin beklediğini, bir kralın kaprislerinin ne boyuta varabileceğini bilmiyordu. Kral ne isterse yerine getirmenin bir yolunu bulacaktı. Bulması şarttı. Santángel ne hissederse hissetsin, Don Víctor ne tasarlarsa tasarlasın, işin bu kısmı değişmemişti.

"Bakın!" diye bağırdı Valentina.

İleride parlak ve geniş bir su kütlesi belirmişti, su sonbahar göğünün bulutsuz mavisini yansıtıyordu. Öyle düz ve sakindi ki Luzia sanki elini uzatsa yerden sıyırıp alabileceğini hissetti. Bir ucunda kayıkhane benzeri bir yapı vardı, ilerideki çayırda da bir koyun sürüsü otluyordu. Kıyıda eski bir iskelenin kalıntıları duruyordu, çürük tahtaları uzun boylu sazların arasına gömülmüştü.

"Kral bir deniz savaşı sahnelemek istiyor olabilir mi?" diye sordu Valentina.

Luzia pek öyle sanmıyordu. Kralın o konuda şansı yaver gitmiyordu.

Faytondan indiklerinde büyük bir podyum konulduğunu gördü. Ahşabı pırıl pırıl cilalanmıştı, tentesi kırmızı ve sarı ipektendi, üstündeki sandalyelerin mor minderleri vardı. Madrid'deki evlerin yarısından daha sağlam ve onların iki katı azametli görünüyordu.

Podyumun az ilerisine uzun banklar yerleştirilmişti, kıyıya yakın bir yerdeyse şaşaalı giysiler giymiş konuklar toplanmışlardı. Luzia bazılarını La Casilla'dan hatırladı, mesela yine çok şık kapitone bir ceket giymiş Quiteria Escárcega vardı, gerçi sürekli peşinde dolaşan genç adam ortada yoktu. Yeni yüzler de vardı kalabalığın içinde. Luzia bunların kralın mı arkadaşları yoksa Antonio Pérez'in mi arkadaşları olduğunu merak etti.

Pérez kendisi de hizmetkârları ve eşlikçileriyle çevrelenmiş hâlde duruyordu. Luzia'yla göz göze gelince ona hafif bir baş eğiş ve ufacık bir tebessümle selam verdi.

Kendinden emin ve rahat görünüyordu ama Luzia bu adamın timsahlarla dolu bir odada bile böyle görüneceğinden şüpheleniyordu.

"Luzia." Santángel ağaçların arasından çıktı, o lanetli kukla gösterisinin olduğu gece bindiği aynı kara atın üstündeydi. Açık renk saçları dağılmıştı, at da burnundan soluyor, ayaklarıyla yere vuruyordu.

Luzia, Marius ile Valentina'ya baktı ama ikisi başka konuklarla sohbete dalmışlardı, dikkatleri onlardaydı.

Santángel atı sakinleştirmek için elini böğrüne koydu. "Faytonunuzun çoktan gittiğini görünce atla geldim."

"Neredeydin?"

"Bir doz zehri uyuyarak üstümden atıyordum. Víctor'un şahsi meselelerine karışmamı engelleme yolu bu."

Luzia ona inansın mı, bilmiyordu. "Son sınavda senin gücünden esirgeyecek mi yani beni?"

"Seni görme fırsatından beni esirgeyecek ve zafer kazanmak için benim tesir gücüme güvenecek. Luzia..."

"Dün gece beni görmeye geldi."

Santángel kıpırtısız kaldı. O da Luzia gibi siyah kadife giymişti, hatta üçüncü sınavın önemine binaen biraz taviz de vermişti. Göğsü boyunca yayılan gümüş bir örgü işleme vardı, omzuna takılı ağır broşta De Paredes kulesi resmediliyordu. "Ne amaçla?"

"Başarısız olmamam için beni uyarmaya gelmiş."

"Luzia–"

Don Víctor, Marius'la Valentina'nın selamlarına aldırış etmeden onlara doğru geliyordu.

"Bu kadar âşık muhabbeti yeter," dedi. "Bulaşıkçıyı göl kenarında istiyorlar."

Santángel hızlıca başını salladı. "Ben ona eşlik ederim."

"Sen benimle kalacaksın. Kız kendi başına idare edebilir."

"Madem öyle yüksek doz kullanman gerekirdi."

"Her şey..." diye araya girdi Valentina. "Her şey olması gerektiği gibi mi?"

"Tanıştırılabilir miyiz rica etsem?" Oyun yazarı hanım konukların toplaştığı yerden uzaklaşmıştı, başlığındaki çizgili kuş tüyleri çok gösterişli görünüyordu. Kadın aynı kendi piyeslerindeki karakterlerden birine benziyordu.

Don Víctor çok dikkat etmeden elini salladı. "Bulaşıkçı protokole uygun davranmaz, senyorita."

"Küçük rahibeyle tanışmayı iple çekiyordum." Sözleri Luzia için olsa da bakışları Valentina'daydı.

"Benim için bir onurdur," diyen Luzia reverans yaptı, aklı Don Víctor'un tehditleri, Donadei'nin uyarıları, Valentina'nın korkularıyla doluydu. "Eserleriniz küçük evimizde çok sık konuşuluyor."

"Oyunlarımdan birine gelmiş miydiniz?"

"Daha önce hiç tiyatroya gitmedim."

"Skandal!" diye yorum yaptı Quiteria. "Ya siz, Doña Valentina?"

"Eşimle ben Corral del Príncipe'ye gitmiştik," dedi Marius.

Quiteria bozuk olduğundan şüphelendiği bir balığa bakar gibi baktı ona. "Öyle mi? Ne kadar da geleneksel. Gerçek eğlence arıyorsanız benim salonlarımdan birine gelmelisiniz."

Valentina'ya gülümsedi, sonra başını sallayıp gitti.

"Ne kadar sıradışı bir kadın," dedi Valentina. La Casilla'ya davet edildikleri sabahki gibi parlıyordu gözleri.

"Küstah," dedi Marius. "Gerçekten ahlaksız. Rivayete göre gözüne fethedilecek yeni birini kestirmiş. Bozacağı yeni biri daha. Camila Pimentel rezalet çıkmasın diye Sevilla'ya gönderilip bir yün tüccarıyla evlendirildi."

"Bu kadar berbat biriyse neden Engizisyon Mahkemesi'ne çıkarılmadı?" diye sordu Valentina.

"Kimbilir? Babası Fray Diego'yla iyi arkadaşmış. Belki krala kutsal emanet bulma sözü vermiştir."

Luzia, Marius'un dedikodularıyla da oyun yazarı hanımla da ilgilenmiyordu. Gölün sınavda nasıl kullanılabileceğini düşünmesi gerekliydi. Santángel'le konuşması gerekliydi.

Ağaçların arasından gürültülü toynak sesleri gelince kalabalık döndü, kıpırdanıp sıraya girdi, pozisyon almak için yarışarak kralın gelişine hazırlandı.

Askerler açıklığa doluştular, üniformalı hizmetkârlar kraliyet armalı flamalar taşıyordu. Gösterişliydi ama Luzia daha fazlasını beklemişti, az sonra sebebini anladı. Kralın zayıf düştüğünü, hasta olduğunu duymuştu ama faytondan inen adam iriyarıydı, bir araziyi geçmeye hazırlanan bir boğa gibi hareket ediyordu.

"Rahip mi?" diye sordu Luzia. Onunla Zeytin Prensi'ni sınamak için başka din adamları mı göndermişlerdi?

"Mateo Vázquez de Leca," dedi Don Víctor, o da şaşkındı. "Kralın sekreteri. Antonio Pérez'in yerine geçen adam."

Luzia, Pérez'e kaçamak bir bakış attı. Adamın duruşunda bir değişiklik yoktu ama etrafındaki kalabalık gerilmişti.

"Ama..." diye itiraz etti Valentina, ağaçlığa giden yola baktı, hâlâ umudu vardı. "O hâlde kral..."

"Kral gelmiyor," dedi Don Víctor. Sakinliği Valentina'yı şaşırttı. Kendisine ket vurulmasından hoşlanmazdı bu adam, gelgelelim altı üstü iskambil oyunu kaybetmiş gibi çıkıyordu sesi. "Kralımız kendi yerine Pérez'in rakibini yollamış. Eboli prensesini süren, Don Antonio'yu da sürecek ya da hain diye astıracak olan adam."

Vázquez de Leca sahneye çıktığında orada toplanmış konuklar kıpırdandılar. Adam hafif bir homurtuyla kral için konmuş, saray eşrafıyla danışmanlarının arasında duran devasa koltuğa bıraktı kendini. Bir yana eğilip şarap getirmekte gecikmiş bir uşakmış gibi Pérez'e işaret etti.

"Sınav devam edecek mi?" diye sordu Luzia.

"Senin için değişen bir şey yok," dedi Don Víctor. "Donadei'yi yen. Görkemli olsun. Yarışacaksın ve öyle muhteşem bir performans sergileyeceksin ki Vázquez'in seni kralın huzuruna çıkar-

maktan başka şansı kalmayacak, öyle göz kamaştıracaksın ki çirkin bir bulaşıkçı parçasını takdim etmek ve ülkenin kutsal müdafisi yapmak için yanıp tutuşacak. İşte o kadar iyi olmalısın. İpin ucunda senin hayatın, teyzenin hayatı, sevgilinin geleceği var. O yüzden elinden gelenin en iyisini yap, yoksa ben elimden gelenin en kötüsünü yapmak zorunda kalacağım."

Valentina'nın nefesi kesildi, Marius bile şaşırmıştı.

"Korkutman bitti mi?" diye sordu Santángel.

"Bilmiyorum," diye hırladı Don Víctor. "Yeterince korktun mu, küçük rahibe?"

Luzia evet dercesine başını salladı.

"Git o hâlde." Santángel'e döndü. "Beni yüzüstü bırakırsa onu gölde boğ."

Don Víctor her türlü nezaket gösterisini bir kenara bırakmıştı bu da Luzia'yı endişelendiriyordu; asıl kişiliği onu şaşırttığı için değildi, değişen bir şey vardı. Kralın hakareti miydi buna yol açan? Turnuvanın sonuna gelmiş olmaları mıydı? Yoksa Luzia'nın görmediği yeni bir tehdit mi vardı?

Santángel onu diğerlerinin yanından uzaklaştırdı. "Sana dün gece ne dediğini söyle bana."

Luzia, Santángel'in kara pelerininin içine sığınma dürtüsünü bastırdı. Şimdi zayıf olmak gibi bir lüksü yoktu. "Senden uzak durmam için beni uyardı. Uyaran tek o değil."

"Zeytin Prensi bana karşı mücadelesine tekrar mı başladı?"

"Evet. Valentina da. Çocuklarımızın kuyrukları olacağını söylüyor."

"Benim çocuğum olmaz."

"Öyle mi?"

"Luzia, aptal olma. Senden çocuk yapabilecek olsaydım geceyi asla yatağında geçirmezdim."

Luzia ne diyeceğini bilemedi. Memnun mu olmalıydı? Minnettar mı olmalıydı?

"Neden sana hakaret etmişim gibi bakıyorsun?" diye sordu Santángel. "İtibarını böyle riske atamam."

Luzia dikkatinin dağılmasına izin vermişti. Sınav başlamadan ne kadar vakti kaldığını bilmiyordu, çocukların ya da asla gerçekleşmeyecek geleceklerinin kaybını daha fazla düşünmek istemiyordu.

"Don Víctor aslında müdafisi olarak Donadei'yi mi istiyordu?" diye sordu Luzia.

Santángel ona baktı, ifadesinden ne düşündüğü belli değildi. "Víctor bizim gibi insanlardan bir koleksiyon yapmak gibi fikirlere sahipti. Turnuva bu niyetini aceleye getirdi sadece."

"Kaç tanesinin sonu Engizisyon hücresinde bitti?"

"Çok fazlasının."

"Senin yüzünden mi?"

Santángel durup ona döndü. "Ne yaptığımı düşünüyorsun?"

"Tam olarak bilmiyorum. Tek bildiğim benim başıma da gelmesini istemediğim."

"Bazıları sahtekârdı. Bazılarının gücü vardı ama aklı yoktu. Engizisyon'un dikkatini çeken kendi sapkın konuşmaları oldu. Víctor senin potansiyelini benden çok önce fark etti. Turnuvayı kazanacağına ve ona unvan kazandıracağına inandı."

Luzia eski iskelenin yıkıntılarının orada Donadei ile Doña Beatriz'in beklediklerini görebiliyordu ama ittifak kurmak hakkında düşünmeye hazır değildi.

"Hikâyeni bitirmedin," dedi Luzia. "Şimdi anlat. Lanetli prensin sonu gerçekte nasıl oldu, onu anlat."

Santángel tuhaf gözleriyle onu izledi. "Özgür olabilmesi için yeni bir pazarlık yapılması gerekiyordu."

"O yüzden mi bana methiyeler düzüp benimle seviştin? Seni seveyim diye mi? Víctor'un hizmetinde senin yerini alayım diye mi?"

Kısık sesle acı acı güldü Santángel. "Bunların hiçbirini istemedim. Seni arzulamayı istemedim."

"Pazarlık yapıp beni ona verecektin."

"Bedeli o olacaktı."

"O zaman aklından geçirmediğini söyle." Yalvarıyordu âdeta, acıklı bir durumdu aslında. *Bana yalan söyle, sana biraz daha inanmamı sağla.*

Ama Santángel ona gerçeği söyleyeceğine söz vermişti, şimdi pes edemezdi. "Geçirdim. Her gün, her gece."

Ne bir ıstırap. Ne kendi bencilliğinden tiksinme. Bununla beraber Luzia'nın o acılı hâlinde bile bir tatmin duygusu mevcuttu. Aralarında asla utanç olmamıştı. Asla olmayacaktı.

"Sana bunları söylemem gerekirdi," dedi Santángel. "Daha önce konuşmalıydım seninle. Kaderin kurduğu tuzağı çok geç olana kadar fark edemedim."

"Víctor seni aptal yerine koymuş, Santángel. Böyle bir pazarlıkla yetinmez asla. Ben ölümsüz değilim. Onun çocuklarına, çocuklarının çocuklarına hizmet edemem."

"Her yarayı iyileştirebilen bir kadın için ölüm nedir ki?" diye sordu Santángel nazikçe. "Her hastalığa şifa veren bir kadın için, zamana bile?"

Luzia nefesinin kesildiğini, bir kapının çarpılarak kapandığını hissetti. Serin bir sabahtı, güneş parlıyordu. Kendisini güz renklerine bürünmüş bir ağaçlığın yanında, ayna gibi gölün yanında sevgilisiyle aynı resim karesinde duran karalar giymiş bir kadın olarak gördü. Sahne, kadifelerle kuştüyleri giymiş konuklar. İpek bir tentenin altında kara kara düşünen Vázquez.

Dün gece Víctor ona hakaretler yağdırmıştı. Yeteneği sayesinde her türlü morluğu, yara izini geçirebileceğini söylemişti. *Ne hoş bir kolaylık.*

Şimdi Santángel'in yüzündeki acıma ifadesini görüyordu. Avluda asmaları büyüttüğü o gün, üstündeki tesirini ilk hissettiği, kendi gücünün neye dönüşebileceğini ilk kez fark ettiği gün de aynı ifadeyi görmüştü. Sonsuza dek yaşamak ne demekti? Kendisi daha hiç yaşamamışken bunu nasıl bilecekti?

"Yapmayacağım," dedi sonunda. "Bu pazarlığı yapmayacağım. Ne senin ne de başkası için."

"Senden bunu isteyemem. Ama Víctor insana imkânsız tercihler yaptırmakta ustadır. Seni koruyacak tek kişi olana dek, hayatını avucunun içine alana dek türlü oyunlar çevirecektir."

Bu yüzden mi Hualit'i uzaklara yollamıştı? Bütün kaçış yollarını kapamak içi mi?

"Hâlâ onu reddedebilirim."

"Reddedemezsin. Seninle birbirimize çok benziyoruz. Bütün sefilliğine rağmen bu dünyadan gitmek istemiyorsun. Hayatta kalmak için bir zamanlar benim yaptığım pazarlığı yapacaksın. En az değer verdiğin şeyi kaybedeceksin."

Ama neydi o? Hiç çaba harcamadan, Latince ve aritmetik öğrenmek için acı çekmeden elde ettiği sihir gücü mü? Hiç bilmediği özgürlük hissi mi?

"Ya sen?" diye sordu Luzia. "Laneti bozmak için en değer verdiğin şeyden vazgeçmek zorundasın. En çok değer verdiğin şey özgürlükken nasıl yapacaksın bunu?"

"Öyleydi, Luzia. Çok uzun bir süre öyleydi. Ama lanetler acımasızdır."

Luzia kendisini bir uçurumdan aşağı atılmış gibi hissetti. Bir anlığına uçuyorum hissine kapılmıştı. Santángel'in sözleri ona kanat vermiş, anlamlarıyla onu taşımıştı, karşılıklı istenme duygusuyla onu yükseltmişti. Santángel'in hazinesi oydu. En çok değer verdiği şey Luzia'ydı.

Ama kanat yoktu. Uçmak yoktu. Luzia düşüyordu. Santángel onu kendi özgürlüğüne karşılık Víctor de Paredes'e vermeyi tasarlamıştı, bir zamanlar Tello'nun ona ihanet ettiği gibi. Luzia en azından aşk vaadine sahip olamaz mıydı? Neden sadece baladlardaki kadınlara, şairlere ve oyun yazarlarına vaat edilebilirdi de kendisine edilemezdi?

"Ya onu öldürürsem?" diye mırıldandı Luzia. "Bütün bu lanet ve pazarlık konusunu Víctor'un kalbine bir bıçak saplayarak kapatırsam?"

"Böyle kanlı bir işe kalkışacak iraden olsa bile işe yaramayacaktır. De Paredes'i öldürmek isteyen çok düşman gördüm. Hiç-

biri başarılı olamadı. Bana zarar verselerdi daha başarılı olurlardı. Ama hedefi göremeyince doğru nişan da alamıyorlar."

"O zaman seni mi öldürmem gerekiyor?"

"Her şeyi bitirir bu. Yapabilirsen tabii. Luzia... Başka bir yol daha var."

"Söyle."

"Kaybet. Başarısız ol, olağanüstü bir başarısızlık olsun bu, yerin dibine gir. Kendini öyle rezil et ki Víctor senden hiçbir şey istemesin."

"Bu mu cevabın? Aşağılanmamı mı görmek istiyorsun?"

"Özgür olduğunu görmek istiyorum."

Göl kıyısından trompet sesleri geldi, Luzia, Zeytin Prensi'nin Doña Beatriz'in elini öptüğünü gördü. Pérez'in kızıl sakallı nedimi Luzia'ya kıyıya gelsin diye hararetle el sallıyordu.

Platformun üstünde Vázquez onlara hitap etmek için gönülsüzce ayağa kalktı.

"Hadi git," dedi Santángel. "İster kaybet, ister kazan. Ne yapman gerekiyorsa onu yap."

"Neler yapabileceğimi daha bilmiyorsun," dedi Luzia ve uzun adımlarla kıyıya yürüdü.

Kırk Birinci Bölüm

Vázquez'in konuşması, Pérez'in La Casilla'da ilk gece yaptığı açılış konuşmasındaki kadar ya da Fray Diego'nun ikinci sınavda tehditler yağdırdığındaki kadar şatafatlı değildi. Orada ne yaptıklarından emin değilmiş gibi kalabalığa baktı.

"Krala mucizeler göreceği vaat edilmiş," deyip ağır ağır içini çekti. "O hâlde hükümdarınıza ve imparatorluğuna en iyi şekilde nasıl hizmet edeceğinizi görelim."

Bu kadar mı yol göstereceklerdi onlara? Luzia'nın öfkesi yine alevlendi. Santángel'le konuşması daha bitmemişti, ona ve Víctor'a duyduğu öfke, bütün bu haksızlık duygusu daha dinmemişti.

Kaybet, demişti. *Olağanüstü bir başarısızlık olsun bu.* Onu ağırbaşlı siyah elbisesiyle *La Hermanita*'ya dönüştürmüşlerdi. Tekrar bulaşıkçıya çevrilebilirdi, öyle sefil olurdu ki Víctor de Paredes ona sırt çevirirdi. Luzia para biriktirebilir, ipeklerini kadifelerini, belindeki tespihi satabilir, Selanik'te Hualit'i bulmak üzere yola çıkabilirdi.

Belki de Víctor ona öyle kızardı ki aynı gece onu öldürtürdü. Aşağılık, acımasız bir adamdı, onu yüzüstü bırakırsa bunun bedelini ödeyeceğini açıkça söylemişti. Onu Engizisyon'a ihbar edebilirdi, Hualit'in peşine kralın sapkın avcılarından birini takabilirdi. Luzia neden dün gece ahıra gitmemişti ki? Neden önündeki her yolun sonu hizmet etmeye çıkıyordu?

Belki de Santángel onu özgürlük umudundan daha çok seviyordu.

Belki de onu pazarlık konusu etmek gibi bir niyeti yoktu. Ama acı gerçek şuydu ki ortada ister sevgi olsun ister olmasın fark etmiyordu. Hizmetçi çamaşırı yıkar, ateşi yakar, yerleri fırçalar, suyu üst kata taşırdı. Bunları yaparken ne hissettiğini kimse umursamazdı. Sadece önündeki görev vardı, ileri gitmenin tek yolu her zaman neyse oydu: Kazanmak.

Ama nasıl? Vázquez etkilenmek istemiyordu, bu da Luzia'nın adamı küçümser tavrından sıyıracak bir gösteri sergilemesi gerektiği anlamına gelirdi. Gölün suyunu mutfaktaki koca bir kazandaki su gibi kaynatabilirdi ama bu da akıllara cehennemi getirebilirdi. Zambaklara çiçek açtırıp gölü doldurabilir ya da kıyıdaki ağaçları devirebilirdi.

"Anlamıyorum," diye fısıldadı Donadei, Luzia yanında yerini alınca. "Kral nerede? Neden onurumuzu kırıyor böyle? Bizden istenen her şeyi yaptık."

Sesinden umutsuzluğu okunuyordu. Doña Beatriz'den kurtulma fırsatının elinden kayıp gitmesini izliyordu. Hangisinin daha kötü olduğunu merak etti Luzia, ancak bir kralın seni kurtarabileceği kadar delicesine sevilmek mi yoksa seni en çok isteyen adamın seni sonsuza dek lanetlemeyi düşündüğünü bilmek mi?

"Donadei, ittifak kurma teklifin hâlâ geçerli mi?" diye sordu Luzia. Donadei sırtını dikleştirdi. "Ciddi misin?"

"Bu fikri değerlendiriyorum."

Donadei elini tuttu. "Benim yanımda dur. İkimiz de kullanılmanın nasıl bir şey olduğunu biliyoruz. Birlikte bütün soylu isimlerden ve unvanlardan daha büyük olabiliriz."

Víctor de Paredes ya da Doña Beatriz'den daha güçlü. Kralın koruduğu, değer verdiği kişiler. Belki bir anlamı olurdu. Belki Don Víctor'un bütün entrikalarını, bütün hilelerini alt etmeye yeterdi.

"Lütfen, Luzia," diye yalvardı Donadei. "Bu şanlı gelecekte mutlaka ikimiz için de yer vardır."

"Madem öyle onlara güzel bir şey gösterelim," dedi Luzia ona. "Öyle mucizevi olsun ki ne kral ne Vázquez bizi reddedebilsin."

"Nasıl yapacağımızı söyle."

"Bu adam bir rahip," dedi Luzia. "O yüzden ona eşi benzeri olmayan bir haç yapacağız. Onu inandıracak bir haç."

Donadei'nin suratına muzaffer bir gülümseme yayıldı. "Birlikte mi?"

"Birlikte," diyerek ona katıldı Luzia. "Hadi selamımızı verelim."

Luzia, Vázquez'e reverans yaptı ama Pérez'e yapmadı. Oyun değişmişti, önüne konan kurallara göre oynayacaktı.

"Tanrı için ve şanlı kralımız için," dedi, kalabalığın üstünde çınlayan sesinin bu kadar güçlü çıkmasına kendi de şaşırdı, öfkesi sanki altında bir destek inşa etmişti.

Luzia suya döndü, yumuşak bir sesle mırıldanmaya başladı, eski şifa büyüsünü hemen buldu. İskelenin tahtaları çürümüştü, önce onların tamir edilmesi gerekiyordu, cam kadehlerin tekrar bir araya gelmesi gibi, yarım dilin tekrar bütünleşmesi gibi yepyeni oldular. Sonra ezgiyi değiştirdi. Zihninde yeni sözcükler şekillendirdi, pazardan dönerken sepetini daha çok yumurtayla, soğanla doldurmak için kullandığı özdeyişi seçti: *Nereye gidersen git, arkadaş bulasın.*

Keşke o kadar kolay olsaydı. Sesini yükseltti, yeni bir geleceğe yol alan teyzesi için bir yakarı, kendisi için bir duaydı. Şimdi arkadaşa ihtiyacı vardı, iskelenin tahtaları onun sağlam müttefikleri olacaklarsa başıyla beraber kabul ederdi.

El çırpmaya başladı kalabalık da ona katılınca rahatladı. İskeleye doğru yürürken Donadei'yle göz göze geldi, peşinden gelmesi için onu teşvik etti, Donadei elinde *vihuela*'sıyla onu göle doğru takip etti. Bir akor bastı, *vihuela*'yı gitar gibi çalmaya başladı. Balıklar suyun içinden müzikle uyumlu bir ritimde sıçradılar, onların yanı sıra havada kavisler çizdiler. Luzia tahtaları çoğaltmaya devam etti, önünde halı gibi yuvarlanarak açılan bir yol yaptı, tahtalar birbiri ardına sıralandı, sonra Donadei'yle ikisi gölün ortasında durdular.

Ama haçı nasıl bir araya getirecekti? Sözcükler balıklar gibi kafasının içinde sıçradılar. *El Dio es tadrozomas no es olvidadoza. Tanrı yavaş hareket eder ama unutmaz.*

Zihninde sözcüklerin şeklini gördü. Bir tapınak oluşturmuşlardı, kubbenin üstünde bir hilal, kem göze karşı tutulmuş bir el, bir haç. Luzia'nın önündeki tahtalar çoğaldı, etrafa yayıldı, gölü doldurdu, sonra alkışlarının ritmiyle üst üste dizildiler.

"Daha büyüt!" diye sevinçle bağırdı Donadei, parmağıyla *vihuela*'sının tellerini çekerken siyah kuşlar tepelerinde ötüşüp kanat çırpıyorlardı. "Öyle büyük yap ki bütün Madrid'den görüşünsün!"

Haç tepelerinde heyula gibi yükseldi, ıslak tahtalardan su damlıyor, tabanında balıklar zıplıyor, etrafında kuşlar bir taç çizercesine uçuşuyorlardı.

Göl kıyısındaki kalabalıktan bir alkış tufanı koptu. Vázquez ayağa kalkmış, balkonundan sarkmıştı.

"Onları kazandık!" diye bağırdı Luzia.

"Teşekkür ederim," dedi Donadei. "Dikkatlerini nasıl çekeceğini bildiğini biliyordum." Sonra kıyıdaki seyircilere döndü. "Kral simge mi yoksa gemi mi ister?"

Vihuela'sının teline vurdu, notalar çınlarken havada asılı kaldılar âdeta, altın haçını tutup havaya kaldırdı. Tepedeki kuşlar cevaben gakladılar, kanatları uzamış gibiydi, vücutları serçe vücudundan uzun bacaklı, sivri gagalı deniz kuşlarının vücutlarına döndü.

"Ne yapıyorsun?" diye bağırdı Luzia, kuşların sesini bastırmak için.

"Ne yapmam gerekiyorsa onu." Parmakları *vihuela*'nın boynunda geziniyordu. Sürü çoğaldı, kuşlardan bir ordu oluşmuş, haçın etrafında pervane gibi dönüyordu. Tahtaları pençeleriyle alıp parçaladılar, yeni bir şekil vermeye başladılar. "Benim lütfum yaşayan dünya içindir, senin gibi eşyalarla, ıvır zıvırla oynamam."

Kuşlar hızlandı, aniden dalışa geçiyorlar, girdap gibi dönüyorlardı, uzaklaşmaya başladıklarında, çizdikleri kavis genişlediğinde Luzia ne yaptıklarını gördü.

O büyük haç bir kalyona dönmüştü. Direklerinde siyah kuştüylerinden yelkenler sallanıyordu, kıvıl kıvıl yılanbalıkları küpeştelerin orada topları oluşturmuştu. Luzia'nın sağlam, heybetli haçı görkemli ve ürkütücü bir şeye dönüşmüştü. İşe yarar bir şeye.

Şimdi Donadei'nin gülümsemesinde kurnaz bir hava vardı. Sanki *vihuela*'nın tellerini bizzat Tanrı çalıyormuş gibi elini haçına koyarak dimdik durdu. "Ne de olsa bu bir yarışma."

"*Malparido*," diye hırladı Luzia. Piç herif ona tuzak kurmuştu. Santángel hakkındaki şüphelerini körüklemişti, daha fenası Luzia'nın kendi yeteneklerinden şüphelenmesine yol açmıştı. Luzia kadar korkmuş, onun kadar kırılganmış gibi davranmıştı. Luzia'nın kendi sırasını boşa harcamasına sebep olmuştu.

Luzia yaptığı iskelede çaresiz kalakaldı, dışarıdan nasıl göründüğünün farkındaydı, zavallı tahtaları Donadei'nin heybetli savaş gemisinin gölgesinde kalmıştı.

Kaybetmişti işte.

Santángel kasten mi kaybettiğini düşünürdü? Donadei'nin onu salak yerine koyduğunu anlar mıydı?

Valentina hayal kırıklığına uğrayacaktı. Don Víctor öfkeden köpürecekti.

Luzia daha çok öfkeden köpürüyordu.

Fakat o yılanbalıklarının kıvranmasında, o tüylerde, uzun bacaklı kuşlarda ona tanıdık gelen bir şey vardı.

"Gölgelere can veren sendin. Kukla gösterisinde Gracia ile bana saldıran sendin."

Nasıl? Ne müzik çalmış ne şarkı söylemişti. Olsa duyardı Luzia. Ne kadar aptal olduğunu fark etti. Donadei onunla aynı hileyi yapmıştı. Müzik maskeydi, zihnindeki sözcükler için bir araçtı.

Luzia, Donadei'nin mucizelerini yapmak için hangi dili kullandığını bilmiyordu ama sihrinin gerçek bir maddesi olmadığı-

nı görüyordu şimdi: Cıvıldayan ama asla nefes almayan kuşlar, ışıklar söndüğünde ortadan kaybolan gölgeler. Hepsi illüzyondu. Bu yüzden Luzia'ya ihtiyacı vardı. Ona ihtiyacı olan bütün maddeyi Luzia sağlamıştı, bir kalyon inşa edecek kadar tahta.

Luzia onu aynı bir nar gibi yararak açmak istedi ama yapamazdı, hele de böyle bir kalabalığın önünde.

"Artık arkadaş olamayacağımız için üzgünüm," dedi Donadei, kuşları ötüşüp üzerlerine çullanırken kendisi gülümsüyor, savaş gemisinin yelkenleri görünmeyen bir rüzgârla dalgalanıyordu. "Gerçekten köyümün kızlarına benziyorsun. Aynı bir somun ekmek gibi güneşte kızarmış ve katılaşmışsın."

Luzia, Donadei'nin gülümsemesine karşılık verdi. Parlak yeşil taşlı büyük altın haçını işaret etti. "Bana başka fikir verme, Fortún."

Sonra İspanyolca başlayıp yabancı bir güneşin altında dönüşen sözcüklerle, mürekkeple cisimleşen, deniz yoluyla teyzesinin bekleyen ellerine ulaşan sözcüklerle konuştu Luzia: *"Onde iras, amigos toparas." Nereye gidersen git, arkadaş bulasın.*

Bu sihir tahta, fasulye, yumurta, sarımsakta işe yarıyordu ama bakırdan örümcek, gümüşten yabanarısı yapıyordu. Çünkü sihir asla kolay iş değildi; çünkü yemek yemekti ama para insanoğlunun hırsı olmayınca hiçbir şey değildi. Donadei'nin haçındaki dört değerli taş yerinden çıktı. Kalın, kabuklu gövdelerinden yanardöner kanatlar çıkıverdi ve adamın kıvırcık saçlı başının üstünde vızıldamaya başladılar. Omuzlarındaki yakutlardan küçük bacaklar fışkırdı, devasa kırmızı karıncalar yakasından yukarı tırmandılar.

Donadei kum gibi dağılıp altın örümceklere dönüşen haçı elinden bırakırken çığlık attı. Böceklere vuracağım derken göğsünü dövüyor, saçlarını çekiştiriyordu, onları kovmaya çalışırken kıymetli *vihuela*'sı detone oldu. Aklında hangi sözcükler vardıysa o dehşet içinde uçup gitti.

Kuşlar, yılanbalıkları, balıklar kayboldular. Gemi dağılmaya başladı.

"Hayır!" diye haykırdı Donadei, *vihuela*'yı boynundan tutup şarkıyı ve gizli sözlerini tekrar aramaya koyuldu.

Luzia kalabalıktan bağırışlar, çığlıklar geldiğini duydu. Donadei ona döndü. "Seni aptal kaltak."

Luzia güldü. "Adını öğrenecek kadar akıllıymışsın, Fortún. Sence Vázquez, Felipe'nin donanmasının İngiltere kraliçesine nasıl yenildiğini mi düşünüyordur şimdi? Bir İspanyol gemisi battığında nasıl göründüğünü gösterdiğin için sana teşekkür eder mi dersin?"

Donadei hırladı ve onu itti. Luzia dengesini yitirdi. Kollarını döndürdü, az kalsın bulanık suyun dibini boylayacaktı. Donadei ona bir yumruk savurunca Luzia tekrar tahtaları çağırdı, özdeyişi aklında tutmak için mücadele veriyordu zira paniğe kapılmıştı ve şarkı dağılıyordu.

Hayır, bugün korktuğu gibi dilini ya da hayatını kaybetmeyecekti. Tahtaları şarkısıyla tekrar var etti, tek tek kıyıya doğru önünde bir yol dizdi. Arkasında Donadei'nin gemisinin parçalanarak suya battığını duyabiliyordu, direkleri devrilmiş, tüylü yelkenleri hiçliğe karışmıştı.

Luzia koştu, ayakları bir tahtaya bastığı anda arkasındakini yok ediyordu ki Donadei onu takip edemesin, böylece Donadei'yi gölde bırakmış oldu. Belki balıklar onu kıyıya taşırdı.

Luzia mı kazanmıştı, Donadei mi? Vázquez bu sefil oyunları için ikisini de cezalandırır mıydı? Şimdi bunları düşünemezdi.

Ancak kıyıda tam bir karmaşa hâkimdi. Kalabalık sudan uzaklaşmış, ağaçlığa doğru koşuyor, kralın askerleri de onları kovalıyordu. Vázquez sahneden bir şeyler bağırıyordu.

Luzia suyun sığ yerlerinde dengesini yitirip yere düştü.

Derken Santángel önünde belirip onu ayağa kaldırdı. "Gördün mü?" dedi Luzia nefes nefese. "Ne yaptığını gördün mü?"

"Fark etmez," dedi Santángel, Luzia'yı karaya çıkarıp atının beklediği yere götürdü. "Antonio Pérez kaçtı. Sınavı dikkat dağıtmak için kullandı. Kralın adamları bulabildikleri herkesi topluyorlar. At binebilir misin?"

Luzia, Santángel'in söylediklerini anlamaya çalıştı. Pérez nereye gitmişti? Kralın adamları onlardan ne istiyordu? "İyi binemem."

Santángel onun ata binmesine yardım etti, kendisi de arkasına geçti, sonra ikisi Luzia'nın hayal ettiği gibi krallardan, unvan peşinde koşan hırslı insanlardan ve lanetlerden uzaklara gitmeye başladılar.

Kırk İkinci Bölüm

Ormana girdiklerinde, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu Luzia.

"Madrid'e. Dulun yanına. Bu gece Valensiya'ya gidecek. Víctor'un adamlarına seni de götürmeleri için rüşvet verebilirim." Bunu yapabileceğinden emin değildi. Daha önce Víctor'un aleyhinde bir harekette bulunduğunda hiç işe yaramamıştı. Ama belki de Luzia'nın yakalanıp sorgulanamaması efendisinin lehine bir şey olurdu. O takdirde Santángel, Luzia'ya rahatlıkla yardım edebilirdi, daha önceden etmiş olması gerektiği gibi. "Seni bir şekilde Valensiya'ya göndereceğim." Bunu yapabileceğine inanmalıydı.

Aklını önündeki işe verdi, plan yapmaya çalıştı, aklından rüşvet vermeyi gerektirecek bağlantılarını, casuslarını geçirdi. Yaptığı hatanın büyüklüğünü düşünmek istemiyordu. Seçim yapmak için, bu karmaşayı düzeltmek için daha çok zamanı olacağını ummuştu. Luzia'ya gerçeği söyler miydi? Yoksa tuzağın içine düşene dek böyle bencilce, umutsuzca, arzudan gözü kararmış bir pervasızlıkla devam mı ederdi?

Antonio Pérez hepsini kaba bir güldürünün oyuncularına çevirmişti, Santángel ise yeniyetme bir delikanlı gibi âşık olmakla meşgul olduğundan olanları görememişti. Pérez kralın üçüncü bir sınav talep ettiğini söylediğinde anlaması gerekirdi. Israr eden, hükümdarıyla son bir görüşme fırsatı için yalvaran Pérez olmalıydı. Kralın onu El Escorial'a kabul etmeyeceğini ve asla La Casilla'ya, yani Pérez'e gözden düştüğünden beri hapishane olan saraya ayak basmayacağını biliyordu. Üçüncü sına-

vın gerçekleşeceği yerin hiç önemi yoktu, yeter ki Pérez rahatça kaçabilsin.

Pérez hâlâ kralın onu affedeceğini, kaybettiği şana tekrar kavuşacağını umuyor muydu gerçekten? Bu umut rakibi faytondan inince mi ölmüştü, yoksa tek çaresinin kaçmak olduğunu zaten biliyor muydu?

Santángel, "Başını eğ," dedi, atını hızlansın diye topukladı, koşarken dallardan kaçınan atı tökezlemesin diye dua ediyordu. Luzia'nın narin olduğunu hatırlattı kendine. Ne kadar yeteneği olursa olsun ölümlüydü. Heba edecek bin canı yoktu.

Pérez ormanda kaçarken Luzia ile Donadei herkesi oyalamıştı. İkisi yarışmakla kalmamış, savaşmış, Vázquez'le askerlerinin dikkatini çalacak bir gösteri sunmuştu. Bunun için Luzia da gayet suçlanabilirdi.

Santángel'in, sonunda Víctor onu cezalandıracak olsa bile işine yarayacak bir plan bulması lazımdı. Laneti olmasa Luzia'yla birlikte doğruca Valensiya'ya gider, onu sağ salim gemiye bindirirdi. Ama liman buradan günlerce uzaktaydı. Daha ilk sabah yanıp küle dönerdi, sonra Luzia hiç dostu, koruması olmadan bir başına kalırdı. Santángel'in Luzia'yı emanet edebileceği, onu ülkeden çıkarabilecek birini bulması lazımdı.

"Önüne bak!" diye bağırdı Luzia.

Ağaçların arasında yollarını kapamak için iki atlı asker çıkmıştı.

"Sıkı tutun," dedi Santángel, hücum etmeye hazırdı ama sonra Luzia'nın fısıldadığını duydu, askerlerin etrafında ağaçlar birbirine dolanıp bir bariyer oluşturdu, ormanın devamıyla aralarını kapadı.

Santángel dizginleri çekti, atı sabah güneşinden uzak batıdaki bir açıklığa yöneltti. Yoldan uzak duracaklar, gece çökene dek bir yerlere sığınmak için şehre gideceklerdi.

Daha askerleri görmeden peşlerinde olduklarını sezdi. Santángel'in gizlilik yeteneği, tehdit unsurlarının dünyadaki hareketlerine dair anlayışı Víctor'un çok işine yaramıştı. İkisinin bera-

ber asla ormandan çıkamayacaklarını, Madrid'e varamayacaklarını hemen anladı. Ama kendisi en azından dikkatleri dağıtabilirdi.

"Bensiz gitmen gerekiyor," dedi, atı ağaçların arasından askerleri daha rahat görebileceği şekilde döndürdü. "Şehre gitmeni istiyorum. San Sebastián Kilisesi'ne git. Orada arkadaşlarım var. Ben askerlerin..."

Sözünü bitirmesine fırsat kalmadan oklar uçmaya başladı. Santángel vücudunu Luzia'nın üstüne kapadı, çelik ok uçları sırtını ateşten oklar gibi delmişti. Atı acıyla kişnedi, o da isabet almıştı, şaha kalktı. Düşerse ikisini de ezerdi.

Santángel sırtındaki acıya aldırmamaya çalıştı, Luzia'yı da kucaklayarak attan atladı. Yere düştüğünde Luzia altında kalmıştı, onu atın toynaklarından korumak için üstüne kapaklandı ama at çoktan ağaçların arasına yönelmiş, panikten vahşileşmiş hâlde koşmaya başlamıştı.

Santángel nefes almakta zorlanıyordu. Oklardan biri sağ ciğerini delmişti, nefes almak için her çabası kekeler gibi kesiliyordu. Çok geçmeden ciğerleri kanla dolmaya başlayacaktı. Okları çıkarmalıydı ki vücudu iyileşirken okları içine almasın.

"Luzia, şu açıklığı kapa," dedi zar zor, her kelimede eziyet çekerek.

Luzia'nın fısıldadığını işitti, ağaçlar birbirine doğru kapanırken adamların birbirine bağırdıklarını duydu. Görüşü bulanıyordu.

Başını salladı. Uyanık kalmalıydı. "Sen yaralandın mı?" diyebildi.

"Ben iyiyim," dedi Luzia, gerçi yüzünden çok korktuğu belliydi. "Seni iyileştireyim."

"Vakit yok. Kaçman lazım. Ağaçların arasından kendine yol aç, geçtikten sonra kapa."

"Seni bırakmam."

"Ben ölemem ama sen ölebilirsin. San Sebastián'a git. Seni bulacağım. Lütfen, canına benim verdiğim kadar değer veriyor-

san kaç. İnan bana seni bulacağım. Ben nasıl senin kurtulacağına inanıyorsam sen de bana inan."

"Santángel..."

"Şu hayatta hiçbir şey için yalvarmadım ama sana şimdi yalvarıyorum, Luzia. Kaç."

Luzia Santángel'in dudaklarına bir öpücük kondurdu ve koştu.

Valentina neler olup bittiğini anlamıyordu. Az önce Zeytin Prensi'nin bir savaş gemisi yapmasını izliyor, Luzia'yı onunla arkadaşlık etsin diye teşvik ettiği için kendine bela okuyordu. Sonra bir de bakmış Vázquez bağırıyor, kralın askerleri gölden çıkış yolunu kapatıyorlardı.

Vázquez sahneden fırlayıp, "O solucan Pérez nerede?" diye uludu.

Valentina kalabalığın arasında ne Don Antonio'yu ne kızıl sakallı nedimini ne de üniformalı muhafızlarını görebildi.

"Bu ne böyle?" diye sordu Marius. "Nereye gitti bu adam?"

"Kaçmış," diye patladı Don Víctor, "biz de ekmeğine yağ sürdük."

Valentina binlerce soru sormak istiyordu. Pérez neden kaçmak için bu ânı seçmişti? En başından beri planı bu muydu? Kral Kastilya'da, Valensiya'da, Portekiz'de bile hüküm sürerken ne kadar uzaklaşabileceğini sanıyordu? Kral her yerde gücünü koruyordu.

"Nereye gidebilir ki? Neden böyle bir düşüncesizlik yapar?"

"Aragón'a gidecek," dedi Don Víctor, "Felipe'nin iktidarının en güçsüz olduğu yer orası. Benim hizmetkâr ruhum hangi cehennemde?"

Santángel'i mi kastetmişti? Peki Luzia neredeydi? Zeytin Prensi suyun içinde zar zor yürümeye çalışıyor, Doña Beatriz kıyıda durduğu yerden askerlere onu gölden kurtarsınlar diye yalvarıyordu. Suyun yüzeyi kırık tahtalarla doluydu; ne Luzia'nın haçından ne Donadei'nin kalyonundan bir şey kalmıştı geriye.

Etraflarındanki insanlar itişip kakışır, kimisi ormana kaçar, kimisi Vázquez'le konuşmaya çalışır, askerlerle gitmelerine izin verilmesi için tartışırlarken her şey çok saçma görünüyordu.

"Ne yapacağız?" diye sordu Valentina. "Bizi tutuklarlar mı?" Ama Don Víctor çoktan faytonuna doğru yürüyordu. "Madrid'e dönmemize yardım etmeyecek misiniz?" diye sordu Marius.

"Kendi işinizi kendiniz görün," dedi Don Víctor. "Ortaklığımız sona erdi."

"Cehenneme kadar yolu var." Doña Beatriz'in tarçın renkli kısrağını gören Marius'un gözleri parladı. "Benimle gel."

"Yapamayız..."

"Gel işte."

"Hırsız mı olacağız?"

"Özgür olacağız. Baksana." Santángel'in ağaçların arasında gözden kaybolduğu yeri işaret etti. "Güvenli yolu o biliyordur."

Valentina'yı Doña Beatriz'in adamlarından birinin kadının atının başında beklediği yere sürükledi.

"Doña Beatriz, Víctor de Paredes'in faytonuyla şehre dönüyor," dedi Marius. "Atını biz alacağız."

"Bilemedim..."

Marius dizginleri tuttu. "Senin bilmen gerekmiyor." Seyisin karşı çıkmasına fırsat bırakmadan tek hamlede atın üstüne atladı ve Valentina'ya elini uzattı. Marius'un bunca atlardan konuşmasına karşın Valentina hiç onunla ata binmemiş, onun yetenekli bir binici olabileceği aklının ucundan bile geçmemişti.

"Yardım et," diye buyurdu Marius, seyis Valentina'yı kaldırıp bir çuval gibi Marius'un kollarının arasına bıraktı.

Valentina'nın soluklanacak bile vakti olmadan ağaçların arasından gitmeye başladılar. "Luzia'nın hamisi biziz," dedi Valentina, korsesi batmasın diye oturuşunu ayarlamaya çalışırken. "Bizi sorgulamak isterlerse sorgularlar."

"O zaman evimize gelip orada sorgulasınlar. Víctor de Paredes sarayında rahatına bakarken ben hapse düşmeyeceğim."

Atı tekmeleyip tırısa kaldırdı, Luzia ile Santángel'in peşine

düştü. Ama Valentina başka toynak sesleri, bağrışan adamlar duyabiliyordu. "Onları kovalıyorlar," dedi nefes nefese, sesi titriyordu.

"Ormanda askerler var."

Valentina bir atın kişnediğini duydu, sonra çalılar ve dallar bir duvar örünce önlerindeki yol kayboldu. Marius dizginleri çekince kısrak geriye sıçradı, hayvanın ayakları dans ediyordu. Ama Marius onu kolayca sakinleştirdi. Attan kayarak indi, parmağını dudaklarına dayadı. Valentina başını tamam dercesine salladı.

Çalıdan duvarı takip ederek onları yavaş yavaş açıklığın etrafından dolandırdı.

"Şuraya bak," diye fısıldadı Valentina.

Açıklığın uzak tarafındalardı, dalların arasından Valentina Santángel'i görebiliyordu, adam dirseğinin üzerinde duruyordu, sırtında oklar vardı. Luzia dizlerinin üstündeydi, yüzü yaşlarla, elbisesi kanla kaplıydı.

"Yaralanmış!" diye bağırdı Valentina. Ama Marius susması için elini salladı.

Valentina, Santángel'in güçlükle nefes aldığını duyabiliyordu. "Canına benim verdiğim kadar değer veriyorsan kaç," diyordu Luzia'ya. Valentina kayarak eyerden indi, ayakları üzerinde zor durdu. "Onlara yardım et," diye fısıldadı öfkeyle. "Luzia'nın yaya giderse hiçbir şansı olmaz. Ona atını ver."

"Sen aklını mı yitirdin?"

Valentina aklını yitirmiş olabilirdi ama Santángel'in gözlerindeki sevgiyi ve korkuyu görebiliyordu. Kendisi adına değil, sevdiği kadın adına korkuyordu. Adam iblisin teki olabilirdi ama Luzia'yı kurtarmaya çalışıyordu.

"Seni bırakmam," dedi Luzia ağlayarak, sesi kıpkırmızı yeni bir yanık gibi çiğdi. Valentina artık sevgisiz bir ömür geçirmiş olmasını umursamıyordu. Sadece sevginin bu dünyada mevcut olduğunu ve kurtarılabileceğini bilmek istiyordu.

"Onlara yardım et, Marius. Sana yalvarıyorum. Bana azıcık kıymet veriyorsan onlara yardım et."

Marius ağzını açtı, kapadı. "Benden bunu isteme."

"Senden şimdiye dek ne istedim?"

Valentina birbirine bağıran adamlar duydu, ayak sesleri yaklaşıyordu. Luzia ağaçların arasında açtığı bir yola adım attı. Gözleri deli deli bakıyordu, saçlarının arasına yapraklar girmişti, dalların çarptığı yanaklarında kesikler vardı. "Atını ver, Marius." Valentina artık yalvarıyordu, kimin adına yalvardığından emin değildi. Luzia için mi? Kendisi için mi? Marius'un iyi atları ve iyi yemeği seven bir adamdan fazlası olması için mi? Sırf hayat kolayken nazik davranan bir adamdan fazlası olması için mi?

Luzia bakışlarını önce Valentina'ya sonra Marius'a dikti.

"Marius," dedi Valentina yalvaran bir sesle.

Marius inatçı bir edayla başını salladı.

Luzia onlara arkasını döndü ve ağaçların arasına daldı, dallar onun ardından kapandı.

Belki kaçabilirdi. Belki ata ihtiyacı bile yoktu. Belki de yetenekleri kralın adamlarından da Marius'un korkaklığından da büyüktü.

Ses çıkarmadan ağaçların arasında dururlarken Valentina bu umuda tutundu, onu kovalayan adamların öfkeli bağrışlarını duyduğunda bile, Luzia çığlık atmaya başladığında bile.

Kırk Üçüncü Bölüm

Víctor de Paredes'in kiraladığı fayton karanlık bir yolda tıngır mıngır ilerliyordu. Hualit faytonun içinde güvendeydi. Víctor, Gonzalo ile Celso'yu arabayla ata eşlik etmeleri için yollamıştı, zira kırsal kesim şehir kadar güvenli değildi, bilhassa geceleri. Ama gece yol almaları lazımdı. Hualit Venedik'i çok göremeyeceği için kısmen üzülüyordu. Şehre vardığında Víctor'un ayarladığı ev sahiplerinden ayrılmanın bir yolunu bulacaktı. İtalya'da bağlantıları vardı, Selanik için çoktan biletini ayırtmıştı.

Elbisesi iç eteğinin arasına yerleştirdiği mücevherlerle paralar yüzünden ağırlaşmıştı, Víctor'un verdiği azıcık harçlığa katacak, rüşvet vermesi gereken yerde işine yarayacaktı. Âşıklarının verdiği elmaslar, yakutlar, her türlü ışıltılı incik boncukla üstü ağırlaşmış olsa da umursamıyordu.

Korku onu sersemletiyordu, hep böyle olmuştu. Riski sevmekten ziyade kendi üstüne kumar oynamanın verdiği heyecandan ötürüydü. Sadece yanında çene çalmak için Luzia'nın ya da Ana'nın olmasını dilerdi. Hualit hep sosyal biri olmuştu. Onun yeteneği de buydu, güzelliğinden, kendisi için gerçek bir gelecek kurmak için gösterdiği sonsuz iradeden bile çok.

Ablası yoksul bir seyyar satıcıyla evlenmiş, bu yüzden de genç yaşta ölmüştü. Blanca'nın ölümü yüzünden Afonso'yu suçlamak haksızlık olabilirdi ama adalet konusunda pek de iyi değildi Hualit. Blanca adil ve nazikti, Hualit'se hırslı ve cüretkârdı. Yüz kere âşık olmuş, yüz kere aşkından sıkılmıştı. Ablası Latinceye merak sararken kendisi arzuya, erkeklerin ihtiyaçlarının ve

bunlara uygun karşılıkların diline merak sarmıştı. Bu tercüme yeteneğini kaderin onun için yazdığından daha iyi bir hayata, rahat ve keyifli bir hayata sahip olmak için kullanmıştı.

Ama şimdi yabancıların arasına karışacaktı. Kendine dönüşmek için yeni bir kişilik bulmalıydı. Belki de rol yapmayı, başkalarını memnun etmeyi bırakabilirdi. Kendi adını kullanırdı. Sinagog balkonunda diğer kadınlara katılırdı. Gerçekten hoşlanabileceği bir koca bile bulabilirdi. Selanik. Her şey umduğum gibi olsun, diye dua etti. Bir şeyin özlemini çekmenin, aylarca, yıllarca hayalini kurup sonunda kendini o şeyin eşiğinde bulmanın tehlikeli olduğunu bilecek kadar çok hüsran yaşamıştı.

Neşeli evini, üzüm asmalı avlusunu özleyecekti. Víctor'u özlemeyecekti ama Víctor onu özler mi, merak ediyordu. Sevmediği bir adamın onun özlemini çekmesini istemek sapkınlık mıydı? Her halükârda Víctor her şeyin daha fazlasından başka bir şeyin özlemini çekecek bir adam değildi. Kendisini eğlendirecek başka bir kadın arardı. Kendisine yeni bir metres bulur ya da ilgisini tekrar sevgili karısına verirdi.

Víctor onu göndermek istememiş ama Hualit en sonunda kendi bildiğini yapmıştı. Tatlı, dindar María'yla vakit geçirdikten sonra hep meftun bir adama dönüşürdü, Hualit de konuyu açmadan önce onun iyice tatmin olmasını sağlamak için yapmayacağı şeyler yapmıştı. Ona kukla gösterisindeki olayların kendisini nasıl ürküttüğünü anlatmış, sorgulanmaktan korktuğunu söylemiş, Pérez'le planları suya düşerse herhangi bir skandala bulaşmamak en iyisi olmaz mı, diye sormuştu.

Hualit tekrar karşısındaki boş koltuğa baktı, yanlış yaptım düşüncesi onu yine huzursuz etti. Ana sandıklarla önden gitmişti ama bu yolculuğu Hualit'le Luzia beraber yapıyor olmalılardı. Hualit hiç çocuğu olsun istememişti, çocuk fikri bile onu korkuturdu. Kendisi için tırnaklarıyla kazıyarak bir hayat kurmakta, yanında âciz bir canlı yokken bile yeterince zorlanmıştı. Luzia ona çok fazla gelmişti, taşıyamayacağı bir yük olmuştu. Evet, Luzia'nın sihir gücü Hualit'in güvenli hayatı için bir tehdit

unsuruydu. Ancak Hualit'i en çok korkutan kendi sevgi özlemi, kendi yalnızlığıydı. Hualit ona annelik edemezdi. Etmezdi. Blanca'nın çocuk doğurma gafletine düşmesi, sonra da yoksulluğu yüzünden düşkünler evinde ölmesi onun hatası değildi.

Ama daha iyi bir insan olsaydı Luzia şimdi yanında olur muydu? Yeğenini, dünya üzerinde onunla aynı kanı taşıyan yegâne insanı bir daha göremeyebilirdi. Aralarındaki ip kesilmişti. Hualit, Luzia'nın galip geleceğine inanmak istiyordu. Ama saray hayatının nasıl olduğunu bilirdi. Madrid'in en iyi çevrelerinde bulunmuştu, Luzia'nın oralarda hayatta kalması mümkün değildi. Kral zayıftı. Pérez tehlikeliydi. İşin doğrusu Hualit, Luzia'yı Madrid'den kaçırmış olsa Víctor onu geri getirmenin bir yolunu bulurdu.

Biraz daha beklemeliydim, diye düşündü. Daha çok üstelemeliydim. Ama korkusu sevgisinden üstün gelmişti. Hakikat bundan ibaretti.

Fayton yavaşladı, sonra duruverdi. Yaklaşan biri mi vardı? Korkacak bir şeyi yoktu Hualit'in. Gonzalo ile Celso her türlü haydudun, eşkıyanın üstesinden gelirdi.

Kapı açıldı. Celso ay ışığında duruyordu. Hualit bir nehrin aktığını duydu. Tagus muydu? Yoksa çoktan Júcar'a ulaşmışlar mıydı?

"Köprüde sorun mu var?" diye sordu. Adam ona elini uzattı. "Senyora?"

Adamın arkasında tepelerin açık mavi renklerini gördü, Gonzalo yolu izliyordu.

"Neden durduk?"

Celso bir şey demeyip bekledi, dansa kaldırırmış gibi eldivenli elini uzatmıştı.

Bir bakıma dansa kaldırıyordu aslında. Ama Hualit müziği çok geç duydu. Kendi zekiliği dikkatini dağıtmış olmasaydı şarkının başından beri çaldığını duyardı.

"Ana?" diye sordu Hualit

Celso başını iki yana salladı.

Demek Venedik'e gidilmiyordu, demek onu karşılayacak ev sahipleri yoktu. Hualit asla oradan sıvışıp Selanik gemisine binemeyecekti. Mari onu limanda karşılamayacaktı. Víctor ona taviz vermemiş, baştan çıkarılmamıştı. Onu son bir kez kullanmış, kurduğu planlara gülmüş, onu ölüme mahkûm ettiğini bile bile içine girmişti.

Aptalca bir sebepten nedenini sormak istedi Hualit, sanki Celso bilecekti de cevap verecekti, ya da bilseydi bile cevap verebilecekti de. Víctor, Hualit'in kaçacağını anlayıp onu cezalandırmaya mı karar vermişti? Hayır, daha basitti. Víctor de Paredes onun bu yolda ölmesine karar vermişti çünkü böylesi onun için daha kolaydı. Hualit'in tanıklık etmesinden, bir şeylere müdahale etmesinden korkmasına gerek kalmayacaktı. Ona bir tane daha mücevher takmak zorunda kalmayacaktı. Her şey çok temizdi, Hualit bunu kabul etmeliydi. Ölümünü haydutlara yoracaklardı. Ne de olsa bu yollar tehlikeliydi.

"Pekâlâ," dedi, Celso'nun elini tutup faytondan indi. "Rica etsem, biraz bacaklarımı esnetmek istiyorum?"

"Kaçamazsın."

"Pek tabii. Nereye gideceğim ki?"

Konforlu evini, rahat yatağını, avluda şırıl şırıl akan çeşmeyi düşündü. Hepsi Víctor'a aitti. Yeni metresini mi oturturdu şimdi orada? Artık orada kim yaşayacaksa kendisi kadar seveceğini, çatılarda ötüşen kuşları dinleyeceğini, asmanın üzümlerini yiyeceğini umdu. Güneşli sabahlarda yan evde oturan matbaacının eşi ev işi yaparken şarkı söylerdi. Hualit'in sesi pek iyi değildi ama dinlemeyi sevmeyi öğrenmişti.

O evde yalnızlık çektiği zamanlar da olmuştu. Hayatta onu nelerin beklediğini merak etmişti. Bunu öngörmemişti.

Hualit köprünün kenarına gelince, "Size mücevherlerimi verebilirim," dedi, aşağıda akan suyun sesine kulak kabarttı. Cesur olsaydı atlardı. "Para verebilirim."

Gonzalo güldü. "Bize paran yetmez, senyora."

"Hızlı olabilir mi?" diye sordu Hualit.

"Onu yapabilirim," dedi Celso. Sesi üzgün çıkıyordu ama eli-ni çoktan kalçasındaki bıçağa koymuştu.

"Başka şeylerle de pazarlık yapabilirsin," dedi Gonzalo.

Bu sefer Hualit güldü. "Beni sikesin sonra boğazımı kesip çalıların içinde bırakasın diye mi?"

"Kendini hazırlamalısın," dedi Celso.

Hualit ona elini uzattı. "Benimle dua et."

"Bu doğru değil," dedi Celso, Gonzalo'ya. "Rahibi yok."

"Bu kadın fahişe," dedi Gonzalo. Bıçağı elindeydi.

"Karşı koymayacağım," dedi Hualit yüzünde nazik, yumuşak bir tebessümle.

Hualit Selanik'te onun için dua edeceklerini umdu. Shema Yisrael, Adonai Eloheinu, Adonai Echad.

Gonzalo onu omzundan yakaladı.

"Gel," dedi Hualit, elleriyle adamın ceketine tutundu, sırtı korkuluklara dayalıydı. "Beraber gideceğiz."

Adam ondan güçlüydü ama bu kadar ağır olacağını beklemiyordu, Hualit'in cepleri reallerle, iç eteği ve yenleri aralara dikilmiş mücevherlerle doluydu.

İkisi köprüden düşerken Gonzalo bağırdı. Birini yanında götürmek iyi gelmişti Hualit'e.

Suya çarptığı anda Hualit'in boynu kırıldı. Umduğu gibi, Celso'nun söz verdiği gibi çabuk oldu ölümü. Gonzalo'nun beli kırıldı ama bir süre suyun üzerinde yüzdü, akıntıya karşı koymaya çalıştı, sonra nihayet ağlayarak suyun altına kaydı.

Aylarca sonra bir kadın pazardan alıp eve getirdiği balığın karnını yararak açtığında içinde başparmağı büyüklüğünde bir zümrüt yüzük buldu. Balığa teşekkür etti, evden çıktı ve onu bir daha gören olmadı. Kocası, yumruğu ağır, ayyaş adam sadece balığı buldu, yemeği kendisi hazırlamak zorunda kaldı. Balığın kılçığı boğazına takıldı, yoksullar mezarlığına gömüldü.

Karısı ta Paris'e kadar yürüdü, orada bir parfümeri açtı, senelerce mutlu mesut yaşadı, kuzu eti, sebze, salyangoz yedi ama hiç balık yemedi çünkü balıklar onun için yapacaklarını yapmıştı.

Kırk Dördüncü Bölüm

Luzia kilerde uyandı. Soğuk ve karanlıktı, içeride tuhaf bir koku vardı, demir, idrar ve rutubet karışımı bir koku. Rüya görmüşüm, diye düşündü. Kadifeler giymiştim, bir melekle tanışmıştım. Dilimle mucizeler yaratıyordum.

Çirkin bir hatıra dalgası içinde dünya eski hâline döndü. Donadei'nin savaş gemisi, haçındaki yeşim taşlarının böceklere dönüşmesi, ormanın içinde dörtnala giderken onu sıkı sıkı saran Santángel'in kolları, ellerine bulaşan Santángel'in kanı. Doğrulmaya çalıştı.

"Yavaş ol," dedi tanıdık bir ses. "Başına darbe almışsın." Luzia parmaklarıyla başının tepesine dokundu. Birisi ona vurmuştu. Şimdi hatırlıyordu, askerler onu ormanda ata bindirip götürmüşlerdi, kafatasının her yerine kıymık kıymık saplanıyordu acı.

Hücre dar, tavanı alçaktı. Yegâne ışık kaynağı taş zemindeki bir mumdu. Odada yan yana duran, yatak benzeri iki alçak ahşap platform, aralarındaysa hareket edecek azıcık bir alan vardı. Yataklardan birinde bir kız oturuyordu, sırtını duvara yaslamış, kısa bacaklarını önüne uzatmıştı.

"Teoda?"

"Maalesef benim."

Kutsal Çocuk'un yanındaki kumaş yığını kıpırdanınca Luzia hücrede üçüncü bir kişi olduğunu fark etti, beyaz saçlarını ince suratını gere gere toplamış yaşlıca bir kadın.

"Bu, Neva. Yaklaşık iki senedir buradaymış."

"İki sene mi? Hangi suçtan?"

"Zina," dedi Neva, gülümseyince eksik dişleri göründü.

"Toledo'dayız o hâlde," dedi Luzia. Soru sormuyor, yorum yapıyordu. Fortún Donadei'nin uyardığı gibi olmuştu. Isabel de la Cruz'un, Piedrola'nın ve Lucrecia de León'un bir zamanlar olduğu gibi Engizisyon mahkûmuydu. Bisagra Kapısı'na şehir surlarından girdiklerinde yakma alanının yanından geçmiş olmalılardı.

"Öyle," dedi Teoda içini çekip.

"Benim... tuvaletimi yapmam lazım."

"Lazımlık köşede," dedi Teoda. "Şoke edici ama belki sen o kadar etkilenmeyebilirsin."

"Hizmetçiler birileri izlerken eteklerini kaldırmayı tercih ettikleri için mi?"

"Özür dilerim," dedi Teoda gülerek. "Neva ile ben arkamızı döneceğiz ve ben utanç duygusunun sadece hanımefendilerle zengin ailelere özgü olmadığını aklımdan çıkarmayacağım."

Doğrusu utanç duygusu bir lükstü, Luzia sokak aralarında, pazar tezgâhlarının arkasında idrarını çok yapmıştı. Ama şimdi çok yorgundu, korkuyordu ve başı acıyordu.

Luzia ihtiyacını giderirken, "Hükümlerimizin verilmesi çok sürmeyecek," dedi Teoda. Azizler Yortusu için *auto de fe* planlanmış. Bizi o gün cezalandırmak isteyeceklerdir. Hapishane arabasıyla gelmemiş olsaydın Zocodover Meydanı'nda kurulan sahneyi, dikilen direği görürdün.

Azizler Günü. Bu doğru olamazdı. Duruşmaların yıllarca olmasa bile aylarca sürmesi gerekirdi. "Azizler Günü'ne sadece birkaç hafta var."

Teoda omuz silkti. "Ben çoktan sapkınlıklarımı itiraf ettim. Beni burada daha uzun tutmak için sebepleri yok. Hem kral benim ölümümü bir gösteriye dönüştürmek isteyecektir."

"Yani... seni yakacaklar mı?"

"Tabii ki. Eğer tövbe edersem cellat beni yakmadan önce boğma nezaketini gösterecektir ama tövbe etmeyeceğim."

"Konuşmasına bakma, o kadar cesur değil," dedi Neva. "Ben de değilim. Geceleri ağladığımızı duyabilirsin."

Teoda burnundan bir ses çıkardı, belki yine gülmüştü. "Duymazdan gelme nezaketini gösteriyoruz birbirimize. Burada gizlimiz saklımız yok. Engizitörlerin de birkaç metre ötede uyuduklarını bilmelisin, fısıldamazsak bizi duyabilirler. Tabii fısıldasak bile Neva kendi duruşmasını hızlandırmak için bizi ihbar edebilir."

Luzia gerindi, kapıya yürüdü, kapıda loş aydınlatmalı koridordan başka bir şeyin görünmediği küçük parmaklıklı bir açıklık vardı. Tek bir pencereden karanlık gece görünüyordu, soğuktan korunmak için lime lime olmuş paçavralar vardı. Odanın havası çok basıktı, rutubet sanki tenine sürtünüyordu. Luzia onu buraya getirdiklerinde uyanık olmayı dilerdi. Nerede olduğuna dair hiçbir fikri yoktu. Yerin bir kilometre altında olabilirlerdi ama bundan haberi bile olmazdı.

Teoda, "Nefes almaya çalış," deyince Luzia, elini göğsüne koymuş kesik kesik soluduğunu fark etti. "Hiç olmadı otur da bayılırsan bir yerine bir şey olmasın."

"Neden burada olduğumu anlamıyorum."

"Hiçbirimiz anlamıyoruz," dedi Neva.

"Ben anlıyorum," dedi Teoda.

Luzia, Teoda'nın karşısındaki ahşap yatağa oturdu. "İhanet hukuk Mahkemesi'nin konusu değil mi? Neden Engizisyon Mahkemesi'nin mahkûmu oldum?"

"Kendini şanslı say," dedi Neva. "Şehir hapishaneleri öyle kalabalık ki kadınlarla erkekleri aynı hücrelere tıkıyorlar. İnsanlar orada ölüyor ve günlerce fark edilmiyorlar."

Teoda, Neva'ya anlamlı bir bakış attı. "Bize bir şarkı söyler misin?"

Neva yumruğunu kalçasını vurup köyünde yazları soğuk, kışları sıcak akan çeşmeler hakkında bir şarkı söylemeye başladı.

"Biraz mahremiyet için," diye açıkladı Teoda. "Pérez yüzünden burada olmalısın. Aragón'a kaçmış, kral orada onun kadar

sevilmiyor. Bu yüzden Felipe Engizisyon'u eski dostunun peşine taktı. Sadece Engizisyon Mahkemesi'nin İspanya'nın her tarafında gücü var."

"Sen bunları nereden biliyorsun?"

"Mektup almamıza izin yok ama ağabeyim bana dışarıdan haber ulaştırmanın yolunu buldu. Burada dedikodu da eksik olmuyor. Muhafızlar da konuşmayı bizim kadar seviyorlar."

"Şey... Víctor de Paredes ile evinden haber var mı?"

"Tek bildiğim hiçbirinin burada olmadığı."

Santángel ölemeyeceğine dair yemin etmişti. Ama ya yanılıyorduysa? Ona yalan söylemişti, ona ihanet etmeyi düşünmüş olabilirdi ama sorun çıktığında kralın askerlerinin önünde Luzia'ya siper olmuştu. Ya Santángel'in yetenekleri bir sanrıdan ibaretse ve Luzia onu o açık alanda yardımsız, savunmasız kanamadan ölecek hâlde bırakmışsa?

Hayır, Don Víctor ödülünden öyle kolay vazgeçmezdi. Santángel'in yerine Luzia'yı koymaya niyetlenmiş olabilirdi ama şimdi Luzia sapkınlık, cadılık veya başka bir suçlamayla lekelenmişti.

"Peki ya Donadei?" diye sordu.

Teoda zoraki bir kahkaha attı, bir çocuğun ağzından bu sesi duymak tuhaftı. "Ondan hiç haber almadım. Tek bildiğim bir hücreye atılmadığı. Her neredeyse özgür şu an."

"Engizisyon nasıl Pérez'in peşine düşebilir, anlamıyorum. Kilise'ye karşı bir suç mu işledi?"

"Sapkınlığı teşvik ettiğini iddia ediyorlar. Dayanıksız bir suçlama ama Engizisyon'un bize verdiği ceza iddiaları güçlendirecek ve herkese kralın gücünü hatırlatacak." Sesini yükselti. "Sevgili Lucrecia'sını öldürtemez, değil mi?"

"Sessiz ol, iblis," dedi başka bir hücreden bir ses. "Dinlenmeye çalışıyorum. Neva, sen de şu sızlanmayı keser misin?"

Teoda gözlerini devirdi. "Fazla dinlenme, yine rüya görebilirsin!"

Doğruydu demek. Lucrecia de León buradaydı, rüya gören

peygamber, donanmanın yenilgisini öngören kız. "Bizimle beraber cezalandırılmayacak mı?"

"Kendisi *hamile*," dedi Teoda neşeli bir sesle. "Kâtiplerinden birine âşık olmuş. Çok heyecanlı."

"Kâtiplerinden birine mi?" Santángel çocuk sahibi olamayacağını iddia etmişti ama bu da yalan olabilirdi.

"Diego de Vitores. Çok hoş genç bir adam olduğunu duydum. Mektuplaşıyorlar, hoş, sözde bu da yasak."

En azından Luzia'nın üzüleceği şeylerden biri eksilmişti.

"Kral onu öldürtmeyecek," dedi Teoda. "En azından bir süre. Lucrecia bir Katolik, herkes biliyor."

"Üstelik öngörüleri tutarlıydı," diye belirtti Luzia. "Bu da işlerine gelmemiştir."

Teoda'nın neşesi söndü. "Rüyalarını uydurduğunu itiraf etmeye zorladılar onu ama ertesi günü ifadesini geri aldı."

"O hâlde en baştan niye itiraf etti ki?" Fakat Teoda'nın sert bakışlarından cevap barizdi. "İşkence ettiler."

Teoda evet dercesine başını salladı.

"Seni de sorguladılar mı?" diye sordu Luzia.

"Hayır." Teoda yeniyle oynadı. İkinci sınav gecesi giydiğinden farklı bir elbise vardı üstünde, Luzia onun nasıl yeni giysiler bulduğunu merak etti. "İşlerini yaptıkları odaya götürdüler beni. Neyle suçlandığını sana tahmin ettiriyorlar."

Sapkınlık, cadılık, belki zina, diye tahmin yürüttü Luzia. Belki Don Víctor bir şecere uzmanının sağladığı sahte şecereyle kandırıldığını iddia eder, Luzia bir de üstüne Yahudilikle suçlanırdı.

"İkinci sınavdan beri burada mısın? Kukla gösterisinden beri?"

"Evet. Ağabeyim zengin ve bağlantıları var. Şimdiden temyiz başvurularını hazırlamaya başladı. Mahkemeleri iyi bilir. Ama bir faydası olmayacak. Dadımı da sorgulamaya götürdüler. Sapkın olduğumuzu bildiğini reddetmeye çalışıyor. Canını

böyle kurtaracağını düşünüyor. Kurtarabilir de. Şanslıysa halkın önünde kırbaçlanır ve sürgüne gönderilir."

"Nasıl bu kadar korkusuz olabiliyorsun?"

"Tanrı'ya inancım var. Kim olduğumu biliyorum. İşkenceden korkuyorum ama ölümden korkmuyorum. O yüzden bütün sapkınlıkları itiraf edeceğim çünkü hiçbiri sapkınlık değil aslında, hepsi hakikat. Anlıyor musun? Bana işkence etmelerine gerek bile yok."

Luzia bunun doğru olmadığını biliyordu. Diğer Kalvinistlerle sapkınların adlarını öğrenmek isterlerse Teoda'ya söyletirlerdi. Ama işkenceden kaçabileceği düşüncesi bu dehşeti hafifletiyorsa Luzia bunu onun elinden almayacaktı.

"Sana da aynı seçenek sunulacak," dedi Kutsal Çocuk. "Şeytanla işbirliği mi yaptığını soracaklar."

"Öyle güçlü dostlarım olmalı gerçekten."

Teoda şen şakrak bir kahkaha attı. "Seni sevdiğimi biliyordum." Neva şarkısına devam etti.

Kırk Beşinci Bölüm

Valentina kocasını affedemiyordu.

Atlarının olması bir şeyi değiştirmemişti. Valentina ile Marius ormandan kaçıp yolu bulamamışlardı. Dönüp durmuş, saatlerce yolu arayarak ormanın içinde dolanmışlardı. Kralın adamları onları bulduğunda Valentina neredeyse şükredecekti.

Madrid'e geri götürüldüler, Valentina şehir hapishanesinde kadınlar hücresine atıldı. İçerisi vücut, dışkı ve bir şey daha kokuyordu, saçına ve giysilerine yapışan bir sefalet kokusu. Bir de ses vardı, kulaklarında çınlayan bir inleme. Valentina, La Casilla'da olduğu gibi küçüldüğünü hissetti. Onu yiyeceklerdi ama bu sefer ıslak, dişsiz bir ağızdı onu yutacak olan. Rengi griye dönen bir meyve gibi, yumuşayıp biçimini kaybeden bir tahta gibi karanlıkta çürüyüp gidecekti.

Elini nemli duvara koyup kusmuştu, vücudu zangır zangır titriyordu, öyle ki kemikleri fırlayıp uçacak sandı. Muhafızlar onu dışarı çıkardıklarında gece vaktiydi. Yukarıda yıldızlar vardı, hava serindi, Valentina çok utanmasına rağmen ağladı.

Ancak papazın ofisine götürüldüğü zaman onu korkutmak için hapse attıklarını anladı.

Papaz ona bir kadeh şarap ikram edip rahat bir koltuğa buyur etti. Sorularına doğru cevap vermesini yoksa onu Toledo'daki Engizisyon Mahkemesi'ne teslim etmekten başka şansı kalmayacağını söyledi. Valentina tamam dercesine başını sallamıştı, hâlâ titriyordu, o hücrelerden uzak durmak için her şeyi seve seve söylerdi.

Papaz ona Antonio Pérez'e dair, kral hakkındaki konuşmalarına dair, La Casilla'ya gidip gelmelerine dair, Teoda Halcón'la ne kadar zaman geçirdiğine dair, kütüphanesinde yer alan metinlere dair bir sürü soru sordu. Valentina, Pérez'in onlara üçüncü sınav hakkında söylediklerini ve Kutsal Çocuk'a özel bir ilgi gösterip göstermediğini hatırlamaya çalıştı ama söyleyecek çok az şeyi vardı. Madrid'deyken sosyetenin en dış çeperindeydi, La Casilla'ya gelince de bir şey değişmemişti. Luzia hakkındaki soruları yanıtlaması daha kolay ama daha korkutucuydu. Evet, düzenli olarak ayine giderdi. Evet, komünyon alırdı. Hayır, Valentina Luzia Cotado'nun dine küfrettiğini, sapkın ifadelerde bulunduğunu hiç duymamıştı. Hayır, Luzia asla Valentina'nın yanındayken Kutsal Üçlü'yü sorgulamamıştı.

"O bir... bulaşıkçıydı, senyor. Böyle konularda konuşmazdık. Sessiz bir kızdır."

"Ketum yani."

"Sessiz. Mütevazı. Belki biraz aptal denebilir." Luzia bunların hiçbiri değildi ama Valentina onun hatırı için bu kadarını yapabilirdi.

"Aptallar kolay yönlendirilirler," dedi papaz.

Papazın Víctor de Paredes hakkında, Guillén Santángel hakkında, güçlü ve nüfuz sahibi adamlar hakkında soru sormasını beklemişti. Ama adam Marius hakkındaki sorulara geçmişti. Almanya'dan kimseyle yazışıyor muydu? Flandre'den? Valentina'nın bildiği kadarıyla Kilise hakkında şüphelerini dile getirmiş miydi? Luzia'nın işe alımında onun bir rolü olmuş muydu? Piedrola'nın müritleriyle ilişkisi var mıydı? Kralı kötüleyen konuşmalar yapıyor muydu?

Sorgulama bittiğine Valentina onu eve göndereceklerini sanmıştı.

"Henüz değil, senyora," dedi papaz, sonra Valentina bir manastıra getirildi, burada günah çıkarmasına müsaade edildi, sonra kapısı dışarıdan kilitlenen daracık bir odaya konuldu. Valentina hiç şikâyet etmedi. Öbür seçeneği görmüştü.

Her gün hapishanenin içinden geçiriliyor, oradan papaza götürülüyordu, her gün aynı sorulara cevap veriyor, aynı olayları ve konuşmaları tarif ediyordu. Anlattıklarında bir şey değiştiyse papazın sekreteri önceki ifadelerini okuyor, tutarsızlıklar üzerinde saatlerce duruyorlardı.

Sorgulama böyle altı gün devam etti, sonunda Valentina Pérez'e, Luzia'ya, Marius'a dair hatıralarını sorgulamaya başladı.

Bir cevabı geciktirince, "Yorgun görünüyorsun, senyora," dedi papaz. "Dilersen sana dinlenmen için bir hücre bulabiliriz."

"Hayır," dedi Valentina. "Sadece doğru hatırlamaya çalışıyordum."

"Kocanın kimlerle avlanmaktan hoşlandığını anlatıyordun."

"Kocamın avlanmaya parası yetmez. Sık gidemez ava."

"Ama gittiğinde?"

Valentina hatırlayamıyordu. Bu bitmez tükenmez konuşmalar, korku, söylediklerinin hiçbir işe yaramadığını anlaması zihninin içinde bir çukur açmıştı. Güzel elbiseler, şık sofralarla gözü boyanmıştı. Hiç kimse değildi, bunu değiştirmek için Luzia'nın mucizelerinden daha fazlası lazımdı. Değişmesini istediğinden emin bile değildi. Artık söyleyecek sözü kalmamıştı. Hiçbir düşüncesi kalmamıştı. Zihninde kısık sesle uzun bir nota oluşuyordu sadece, tel üzerinde ileri geri giden bir yaydan çıkan, melodisiz, yükselip alçalmayan bir nota. "Kocam korkağın tekidir," dediğinde sözlerine kendisi de şaşırmıştı ama düzeltemeyecek kadar yorgundu. "Siyasi emelleri yoktur. Antonio Pérez'i önemsemez bile. Krala sadıktır çünkü ona sadık olmak kolaydır, kocam da kolayı sever. Benimle de bu yüzden evlendi. Ne flört etti ne etkilemesi gerekti. Hiçbir iş yapması gerekmedi. İyi şarabı ve hızlı atları sever. Onda komplo kuracak hırs yok."

O gece Valentina'nın eve gitmesine izin verdiler. Keşişlerden biri onu Dos Santos Caddesi'nde bıraktı. "Umarım Tanrı'nın seni esirgediğini biliyorsundur. Gelecekte yanında tuttuğun kişilere dikkat edersin artık."

Valentina başını aşağı yukarı salladı.

"Kocanı sormayacak mısın?"

"Hayır," dedi Valentina. "Soracağımı sanmıyorum."

Kendileri La Casilla'dayken Águeda'nın maaşını ödemeye devam etmişlerdi ama Valentina eve döneceğini haber vermediğinden ev boştu. Luzia'nın nerede olduğunu, Juana'nın dönüp dönmeyeceğini bilmiyordu. Belki de Marius'u sorması gerekirdi ama evde yalnız kalmayı umursamadığını fark etti. Sessiz mutfağa indi, bir kâse şarap içinde ekmek yumuşattı, zorla azıcık jambonla iki erik turşusu yedi. Elini yüzünü yıkayacak su, soyunmasına yardım edecek kimse yoktu, o yüzden pis üstü başıyla yatak örtüsünün üzerinde uyudu.

Ertesi gün Águeda'ya haber yolladı, evde yardım edecek birini de getirmesini istedi. Aşçı yanında bir sepet dolusu yemek ve on yaşındaki yeğeniyle birlikte geldi, yeğeni meydandan su doldurup getirdi, Valentina'nın yıkanıp giyinmesine yardım etti.

Bekliyordu ama neyi beklediğini bilmiyordu. Kralın askerlerinin ya da *alguacil*'in adamlarının kapıyı çalmasını. Tutuklanacağının ya da sürgün edileceğinin haberini. Arazi ve evlerine el konulacağını, gerçi pespaye bir evle tarlalar dolusu meyve vermeyen zeytin ağacını birinin isteyeceğini hayal etmek güçtü.

Öğle yemeğini mutfakta yedi, merdivenlerden çıktığında Marius'u antrede görünce şaşırdı.

Kocası kilo vermişti, giysileri üstüne bol geliyordu. Kendisinin de onun kadar bitkin görünüyor olması gerektiğini biliyordu. Onu gürbüzken daha mı yakışıklı buluyordu? Yoksa başka bir şey mi ele geçirmişti Valentina'yı, Luzia'nın yaptıkları gibi bir illüzyon mesela?

Marius onu kucakladı. "Bitti artık," dedi.

Valentina kocasının onu bırakmasını bekledi. "Luzia nerede?"

Marius bu adı bilmiyormuş gibi gözlerini kırpıştırdı. "Toledo'da. Engizisyon'a teslim edildi."

"O hâlde oraya gitmeliyiz. Onun adına savunma yapacak ve düzgün muamele görmesini sağlayacak birilerine ihtiyacı olur."

"Yapabileceğimiz en iyi şey uzak durmak. Özgür olmamız gerçekten bir mucize."

Valentina başını yavaşça iki yana salladı. Hâlâ çok yorgundu. "Onu bu hengâmenin içine ben soktum. En azından iyi beslenmesini sağlayabilirim."

"Sen aklını peynir ekmekle mi yedin?" Marius arkasına baktı, Engizitörler duvarların arkasından dinliyor olabilirlermiş gibi telaşla fısıldadı: "Luzia şanslıysa sürgün edilir ama o kadar şanslı olmayacak."

"Ona atı vermeliydin."

"Fark etmezdi!"

"Fark ederdi," dedi Valentina. "Fark eder." Nedenini açıklayamıyordu. Tek bildiği Marius'un at her an fırlayıp gidecekmiş gibi elinde sıkı sıkı tuttuğu dizginlerle durduğu, onunla göz teması kurmaktan kaçındığı o hatırayı aklından atamadığıydı.

"Onun için yapabileceğin hiçbir şey yok," dedi Marius.

Bu muhtemelen doğruydu. Güçsüz bir kadın başka bir güçsüz kadın için ne yapabilirdi ki? "Tek başına ölmemesini sağlayabilirim."

Marius karısına alnının ortasından boynuz çıkmış gibi baktı. "Engizisyon'un dikkatini çekmek istemezsin, Valentina. Yapabileceğin en iyi şey o kadınla bağını tamamen koparmak olur. Aksi tehlikeli ve sen bunu fark edemeyecek kadar duygusalsın."

"Tehlikenin farkındayım," dedi Valentina. "Bir korkak gibi öleceğime aptal gibi ölürüm daha iyi."

Marius tokat yemiş gibi sıçradı. "Bu kadarı yeter. Sen birinin karısı olmak ne demek unutmuşsun."

Hiç öğrenmemiş olması muhtemeldi. "Ben yatmaya gidiyorum."

"Daha günün ortası."

"Ama çok yorgunum."

Marius karısının önüne geçti, merdivenin yolunu kapadı. "Onu kurtaramazsın," dedi yalvaran bir sesle. "Bunu biliyor olmalısın! Ne başarmayı umuyorsun?"

"Bilmiyorum." Valentina, Luzia'yı sevmezdi bile. Fakat Engizisyon hücrelerinden birine kendisi tıkılmış olsaydı Marius'un yine burada saklanıyor olacağından emindi.

"Onu evimize getiren sensin! Her şeyimize mal olabilecek o küçük mucizeleri gösterten sensin. Bu felaketi başımıza sen sardın, şimdi de beni mi suçluyorsun?"

"Git başımdan, Marius."

"Gideyim... Nereye gitmemi isterdin?"

Valentina içini çekti. Tek istediği yatağa kıvrılmaktı. "Haklısın. Aptal ve duygusalım. Evlendiğimizde seni sevmeyi uman aptal bir kızdım. Büyüyüp seni memnun etmeyi uman aptal bir kadın oldum. Şimdiyse, eh, hâlâ aptal bir kadınım ve senden kurtulmak istiyorum. Git başımdan, Marius." Ona arkasını dönüp mutfağa geri yürümeye başladı. "Git başımdan, papaza kucağında Martin Luther'in portesiyle uyuduğunu söylemediğime dua et."

Valentina mutfak merdivenlerini indi. Uyuyamazdı. Henüz uyuyamazdı. Águeda'yla konuşması lazımdı.

Kırk Altıncı Bölüm

Luzia kâh uyukluyor kâh hücrede volta atıyor kâh Teoda'yla, bazen de Neva'yla konuşuyordu. Lazımlığı boşaltmak ve sürahilere su doldurmak için arada avluya inmelerine izin veriliyordu, yıkanmak için suyu küçük bir kömürlü ocakta ısıtıyorlardı. Yemek zamanı geldiğinde koridorun sonunda erzak dağıtan kişinin yanına götürülüyorlardı, onlara ekmek, su, arada da tuzlu balık veriliyordu. Bir gün burunlarına güzel yağlı bir yemek kokusu geldi.

"Güveç," dedi Neva. "Aileleri parasını ödeyen bazı mahkûmlara daha iyi yemek veriliyor."

Teoda, "Yemek güzel mi, Lucrecia?" diye sordu yüksek sesle. "Ailesi yoksul ama müritleri ondan henüz vazgeçmediler."

"Zamanla vazgeçerler," diye homurdandı Neva.

Ama açılan onların kapısı oldu. "Luzia Cotado," dedi muhafız ve üstünde duman tüten kâseyi bıraktı. Adamın adı Rudolfo'ydu, burnunu karıştırmadığı zamanlar aşk hayatına dertleniyordu.

"Kimden bu?" diye sordu Luzia.

Rudolfo burnunu koluna sildi. "Para gelirse yemek de gelir."

Kaşığı elden ele dolaştırdılar, Luzia güvecin tadına baktığında ağlamak istedi.

"Bir oyun yazarından geldi," dedi Lucrecia duvarın ardından. "Senin için tiyatrosunda bağış topluyor."

Luzia bir kaşık daha aldı, sonra bir kaşık daha. İmkânsızdı bu.

Belki de ormanda ölmüştü. Belki de La Casilla'da uyuyordu. Quiteria Escárcega neden onun adına bağış toplasındı?

Teoda, "Şu kâseyi bana da uzat yoksa uykunda bacaklarını ısırırım," deyince Luzia mecburen uzattı.

Ömründe bu kadar lezzetli bir şey yememişti ama insanın bazen imkânsız şeyler yüzünden midesi bulanabilirdi.

Ertesi sabah sürahilerine su doldurup lazımlıklarını boşaltmak için için avluya indiklerinde güveçle başlayan gizem daha da büyüdü. Rudolfo, Luzia'ya katlanmış giysiler verdi, bir elbiseyle temiz içlikler.

"Bana kirli kıyafetlerini ver, yıkanması için evine gönderilecek."

Hangi evden bahsettiğini merak etti Luzia. Toledo'da ne arkadaşı ne akrabası vardı. Artık Hualit de gittiğine göre koca İspanya'da kimseciği kalmamıştı.

Teoda, "Adı çıkmış oyun yazarından yine hediye mi geldi?" diye sordu.

Hücreye döndüklerine Neva fısıldayarak, "Dikiş yerlerine bak. Not, mesaj, bir şey konmuş olabilir," dedi.

Luzia parmaklarını dikiş yerlerinde gezdirdi, elbisenin bir koluna elini soktuğunda küçük yeşil bir dal düştü yere.

Biberiye. Romero. Korunma için.

Güveci, temiz giysileri Valentina göndermişti. Luzia ince dalı başparmağıyla işaretparmağı arasında ovuşturup kokusunu içine çekti. İçinde filizlenen umutla savaşması gerekti. Valentina'yla Marius güçlü, nüfuz sahibi insanlar değillerdi. Ama Hualit denize yelken açmıştı, Santángel ölmüş ya da kendisi de tutsak edilmiş olabilirdi. Belki de hissettiği umut değil de bu duvarların öbür tarafında birinin olduğunu, artık önemi kalmadıktan sonra onun için dua edecek birinin olduğunu bilmenin verdiği teselliydi.

Geceleri ağlıyordu, bazen yumruğunu ısırıp çığlık atıyordu, bu hapse, kabalık hücresine sığmayacak kadar büyüktü öfkesi. Aklından geçirdiği Latince kelimelere, arzularına göre biçimlendirdiği özdeyişlere, ilk sınavda Gracia'yı, ikinci sınavda korkunç

gölgeleri, üçüncü sınavda Donadei'yi yenmesine rağmen bütün çabaları boşa gitmişti. Kendisinden isteneni, daha fazlasını yapmıştı. Kilerden çıkma yolunu bulmuştu, hakaretlere, ihanetlere, canına kastedilmesine rağmen defalarca kazanmıştı. Ama işte şimdi bir hücrede çaresiz kalmıştı, başladığı yerden daha sefil hâldeydi.

Luzia'nın korkusuyla öfkesinin tek ilacı bilgiydi. Ona işkence edilecekse hazırlıklı olmalıydı, o yüzden Teoda konuşma havasında olduğunda dinliyordu. Kız çoğunlukla gündüz vakti, erzak dağıtan adamı gördükten sonra, bütün hücrelerde dönen muhabbetten ortalık gürültülüyken, duyulma ihtimalleri daha düşükken konuşuyordu.

"Seni bir odaya götürüp üstünü r..."

"Her şeyi mi?"

"Utanmanı istiyorlar," dedi Teoda. "Oda soğuk ama en kötüsü aletler. Askı. *Potro.* Gördüğüm bazı şeylerin adını bilmiyorum. Engizitörler odada olacak, piskoposun bir adamı olacak, bir de dediğin ve yaptığın her şeyi kayıt altına alacak biri. Ağabeyimin dediğine göre çok etraflı kayıt tutuyorlarmış."

"Korktun mu?"

Teoda tereddütte kaldı. "Evet. Ömrümde korkmadığım kadar korktum. Ben şanslıyım gerçi. Neyle suçlandığımı biliyordum. Sana suçlamaları söylemiyorlar, sadece itiraf etmeni talep ediyorlar."

"İşin bit yeniği noktası duymak istedikleri şeyi aslında bilmemen," dedi Neva. "Castilla-La Mancha'nın yarısıyla seviştim. Kimin beni ihbar ettiğini ben nereden bileyim? Bülbül gibi şakıdım ama istedikleri şeyi bir türlü söyleyemedim. O yüzden beni bağladılar, sonra ipleri gerdiler de gerdiler. Ne kadar bağırsam yalvarsam da umursamadılar." Neva elbisesinin kollarını çekip bilekleriyle dirseklerindeki yara izlerini, kolunu tamamen çevreleyen çürükleri gösterdi, sanki hâlâ o masaya bağlıymış gibiydi. "İşleri bittiğinde bana bakması için bir doktor yolladılar."

"Onu korkutuyorsun," dedi Teoda usulca.

"Zaten korkuyordum," dedi Luzia. Ama o izleri düşünmemek, bağırdığında sesinin duyulmadığını, her halükârda ölüm cezası verileceği için bütün bunların bir fark yaratmadığını bilmek çok zordu. Affedilmeyecek, daha hafif bir ceza almayacaktı.

Balıkçı tezgâhında oturan zavallı Lorenzo Botas'ı düşündü, uyuklayıp durur, oğlunun kollarında evine taşınırdı. Luzia'yı kim taşıyacaktı? Özdeyişler onu iyileştirebilirdi. Zamanın dilini onardığı gibi vücudunu da onarabilirdi ama bu soru içini kemirip duruyordu: Beni kim taşıyacak?

Cevap hiç kimseydi, uzun zamandır olduğu gibi. Hualit gitmişti, geriye kim kalmıştı? Santángel'in gelip onu kurtaracağına inanıyor muydu? Bazı geceler karanlıkta onun öldüğünden emin öylece yatıyor, ormanın zemininde kanının göle dönüştüğünü hayal ediyordu. Başka geceler hayalinde Don Víctor onu esir tutuyor, Luzia'nın kaçmasına yardım etmeye çalıştığı için onu cezalandırıyordu. Ama kendisinin ruhsuz bir kadın olduğunu biliyordu çünkü en kötü gecelerde sevgilisinin öldüğünü veya eziyet çektiğini düşünmüyor, onun aslında acı içinde olmadığını, Luzia artık onun vaktine ve zahmetine değmediği için gelmediğini hayal ediyordu.

Çok yazık. Bir trajedi. Bir kayıp. Santángel ona acıyor, hatta yasını tutuyor bile olabilirdi ama sonuçta o ömürlerce kayıp yaşamış bir yaratıktı. Böyle uzun bir zaman diliminde aptal, zayıf bir kadının yeri neydi ki? Daha birkaç haftadır tanışıyorlardı. Onu dudaklarından öperken, saçını tararken, hatta Luzia kollarında ona güvenerek yatarken bile Santángel onu efendisine kurban etmeyi düşünüyordu. Santángel'e karşı yeterince kişi uyarmıştı onu.

Lucrecia de León'a Santángel'i sormak istiyordu. Santángel onu ziyaret etmiş miydi? Efendisi adına onunla flört etmiş miydi? Ona cesur, güçlü ve ender rastlanan biri olduğunu söylemiş miydi? Ama duvarın ardından Víctor de Paredes veya hizmetkâr ruhu hakkında bağırarak sorular soramazdı, Lucrecia'yı da hücresinin dışında görmemişti. Rüya gören kızın su almasına asla

izin verilmiyordu, kendi başına egzersiz yapmak üzere avluya inmesi için özel izin alıyordu.

Zaten Lucrecia'dan nasıl bir cevap alsa teselli bulabilirdi ki? Santángel onu kullanmıştı. Santángel ona değer vermişti. İkisi de doğru olabilir ve bir anlam taşımayabilirdi. Nihayetinde Luzia Engizisyon'un dikkatini çekme veya Don Víctor'u öfkelendirme riskine değmezdi. Sen kurtarmaya değmezsin, Luzia Cotado, Luzia Cana, Luzia Calderón. Adı küllerin içinde kaybolacak Luzia.

Kırk Yedinci Bölüm

Sabahları cesur olmak daha kolaydı. Santángel'in ona hizmetçilerden daha iyi casus çıktığını söylediğini hatırlıyordu. Belki de ömrü boyunca dövülmüş, aşağılanmış olmanın şimdi ona faydası dokunacaktı. Daha çok Engizitörlerin yanına götürüldüğünde özdeyişlerin nasıl işe yarayacağını düşünüyordu.

Neva ile Teoda ona resmi bir duruşma yapılmayacağını söylemişlerdi, mahkemeye çıkarıldığında hazırdı, herhangi biri olabilirdi bu üç adam, San Ginés'den rahipler, fırıncılar, tezgâhlarının başında bekleyen pazarcılar. Teoda isimlerini söylemişti: *Don Pedro, Don Gaspar, Don Francisco.* Hangisi hangisi Luzia bilemiyordu ama önemli de değildi. Adamlar ona ailesini, Ordoño'larla geçirdiği hayatını, Víctor de Paredes'le, karısıyla, Catalina de Castro de Oro'yla, Teoda Halcón'la, Antonio Pérez'le ilişkisini sorduklarında sekreterleri her şeyi yazıyordu. Luzia onun sırlarını ifşa etmediği umuduna tutunarak Don Víctor'un şecere uzmanının yarattığı soyağacına bağlı kaldı. Santángel'den hiç bahsetmedi, teyzesinin asıl adını ağzına almadı. Onlara okuma yazması olduğunu söylemedi. Doğruyu söylemek için elinden geleni yaptı ama çok fazla yalan dolan vardı, sanki bir kayadan diğerine atlıyordu, sürekli dengesini yitirme tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

Onu üç kez vicdanını dinleyip itiraf etmesi için uyardılar ama hangi suçu kabul edeceğini bilmiyordu. Ayartılmış gibi yapacak kadar Teoda'nın inancına hâkim bile değildi.

Onu nihayet merdivenlerden indirdiklerinde özdeyişlerini

aklında tuttu Luzia, hücredeyken topladığı bütün sözcükler, sürgünde yaptığı zırh hazırdı.

Neva'da olduğu gibi onda da *potro* işkencesini kullanırlarsa yapabileceği en iyi şey, bir yerleri kırıldığı anda kendini iyileştirmeye çalışmaktı.

Garrucha işkencesini, yani Lorenzo Botas'ın dizleriyle bileklerini eklem yerlerinden ayıran o pis aleti kullanırlarsa odunları hafiflettiği sözcükle ayaklarına bağlanan ağırlıkları hafifletebilirdi. Kollarını bacaklarını çekerlerken bağırıp zıplardı ki işkencenin işe yaradığını düşünsünler.

"Sana sadece bir kere işkence yapabilirler," demişti Teoda. "Kanun böyle."

"Sonra bitiyor mu?"

Neva kıkır kıkır gülmüştü. "Ah hayır, arkadaşım. Oturumu uzatıyorlar. Onlar bitti deyince bitiyor ancak."

Giysilerini aldılar, onu soyarken her giysiyi tek tek sekretere tarif ettiler. Teoda'nın dediği gibi soğuktu, daha önce Santángel dışında hiçbir erkeğin önünde çıplak kalmamıştı. Bu odada, onların bu çirkin, acayip makineleriyle dolu yerde onu düşünmek istemiyordu.

Sihri düşün, dedi içinden, nasıl işine yarayabileceğini düşün; büyük, tehlikeli, yönlendirme zor, duymazdan gelmesi gereken şarkı, Don Víctor, Santángel'e işkence ederken Luzia'yı kasıp kavuran, bir adamı ikiye ayıran şarkı. Az daha onu da öldürecekti, çok acı çekerse o şarkıyı salardı kendini yok etmek için, belki arkasında biraz hasar da bırakırdı. Bu düşünce, ölümü seçebileceği, her şeyin sonunun ellerinde olduğu düşüncesi onu sakinleştirdi. Sakinleştirmemeliydi. Kimbilir, onu arafta nasıl eziyetler bekliyordu? Yine de o sözcüklerin bilgisi, bu odadan, Luzia üstünü kapamaya çalışırken sözde bakmıyormuş gibi yapan bu adamlardan daha büyük olan, kısmen de olsa intikamını alabilecek olan o şarkı Luzia'ya teselli veriyordu.

"Buraya gelmiş olman kendi suçun, ancak tam bir itiraf olacakları önleyebilir. Şimdi konuş."

"Lütfen, senyör–"

"Masaya uzan," dedi adam. Don Gaspar mıydı bu, yoksa diğerlerinden biri mi?

Luzia uzandı, elleriyle ayak bileklerini, sonra kalçasını, sonra göğsünü iple bağladılar.

Adını bilmediği adam, "Şimdi gelin olacaksın," deyip yüzüne yumuşak bir örtü örttü. "Bunu başına sen açtın," dedi tekrar, "itiraf edersen sona erecek."

Luzia adamların şekillerini odada gölgeler olarak görebiliyordu sadece. Panik yapma, dedi kendine. Gerekirse, bu alet her neyse, ona çok acı verirse şarkıyla iplerden kurtulabilirdi. Tek yapması gereken sınavlardaki gibi başını aşağıda tutmak, aklından bir özdeyişi çağırmak ve katlanmaktı.

"İllüzyonlarını nasıl yaptığını anlat," dedi bir ses.

"Şarkı söylüyorum ve–"

Sözünü bitirecek fırsatı olmadı. Ağzı, burnu, boğazı suyla dolmuştu. Öksürdü ama su gelmeye devam etti. Boğuluyordu. *Potro*, *garrucha* ya da başka bir insan yapımı işkence değildi bu. Ölümdü bizzat, göğsüne, ciğerlerine bastırıyordu. Şarkı söyleyemiyor, konuşamıyor, düşünemiyordu. Hiç söz yoktu. Hiç olmamıştı. Sadece ölüm vardı, soğuk ve karanlık.

Bir kovanın içinde boğuluyordu, kıvranan bir fareydi, pembe, yeni doğmuş, tepesindeki Águeda'ya bakıyordu. Teyzesi üstündeydi, elleriyle boğazını sıkıyor, onu yavaş yavaş boğuyordu, sonra teyzesi altındaydı, nehrin dibine batıyordu. Gözleri, dudakları yoktu. Balıklar yemişti. Hualit'in dudaksız ağzı açıldı, "Çektiğimiz eziyeti deniz yutsun diye dua edeceğim."

Luzia öksürüp tükürdü. Yüzüne, boynuna su kustu. Örtü gitmişti. Oda geri gelmişti. Kendini masaya bağlayan iplere karşı koydu. Adamlar konuşuyordu.

"Çok fazla kullandın."

"Ne yaptığımı biliyorum."

"Bir kavanoz daha?"

Luzia konuşamıyordu. Ağladığının farkındaydı, onu ağlat-

tıkları için onlardan nefret ediyordu. Onları yararak içlerini açabilirdi. Bu odayı tutuşturabilirdi, yeter ki doğru sözleri bulsun. Ama gitmişlerdi. Hepsi boğulmuştu, hepsini dalga alıp götürmüştü. Luzia ölmüştü, onlar da ölmüştü. "Annem nerede?" diye bağırmak istiyordu. "Tanrı nerede?"

"İllüzyonlarını nasıl yapıyorsun?"

"Bilmiyorum–" diye söze başladı.

Örtü yine örtüldü yüzüne, gelin duvağı. "Sihirli bir lambayla!" diye bağırdı. "Özel bir aynayla!"

"Bir bulaşıkçı böyle şeyleri nereden bilebilir?"

"Şeytan nasıl yapacağımı fısıldadı!"

"Devam et," diyen adam rahatlayarak hıçkırdı.

He şey bittiğinde neler dediğini hatırlamıyordu. Körüklerden, perdelerden, dumandan, İsveç'ten ithal özel bir lensle yapılan hilelerden bahsetmişti. Kendisinin cadı olduğunu, şeytanla her gün pazarda buluştuklarını söylemişti. Şeytan ona gelini olacağını, dilini ağzına sokacağını söylemişti. Yüzü bir yılanın yüzüydü, Martin Luther'in, Antonio Pérez'in yüzüydü.

Hücresine döndüğünde üstü başı sırılsıklamdı, zangır zangır titriyor, sarsılıyorken kanaması olduğunu fark etti. Masada kıvranırken ipler el ve ayak bileklerini, kalçalarını kesmişti.

Teoda, "Luzia?" dedi ama Luzia konuşmak istemiyordu. Artık nasıl konuşulur bilmiyordu.

Gece bir ara uyandı, ne kadar uyuduğundan emin değildi. Teoda ona kömürde ısıtılmış su getirdi.

"Dul öldü, değil mi? Catalina de Castro de Oro?"

"Teyzen Hualit," dedi Teoda. "Meleğim adını söylemişti."

"Boğuldu, değil mi?"

"Evet," dedi Teoda. "Meleğim öldüğünü görmüş."

Luzia doğru olduğunu biliyordu, teyzesinin bir gemi kazası veya sıradan bir kaza yüzünden ölmediğini bildiği gibi. Víctor onu hiç var olmamış gibi bu dünyadan silmişti. Santángel ona dul demişti. Belki de bilmiyordu.

Gücün kimin elinde olduğunun önemi var mıydı? İster Pérez'de olsun, ister kralda ister Víctor de Paredes'te olsun, ister ağzına huni sokmuş bir adamda. Güç senin elinde olmadığı müddetçe ne fark ederdi ki?

Luzia yine o karanlık suyun içine düştü, Hualit onu bekliyordu, dudaksız ağzıyla soğukta fısıldıyordu. *Deniz engindir, her şeye dayanabilir*, dedi. Elleri mücevherlerle doluydu.

Luzia uyandığında saat kaç, günlerden hangi gün bilmiyordu.

Neva tahta döşeğinde horlayarak uyuyordu. Luzia yaklaşması için Teoda'ya işaret etti.

"Aç mısın?"

"Hayır," dedi Luzia çatallı bir sesle. Boğazı acıyordu. Horlayan Neva'ya baktı. "Buradan gitmek istiyorum."

"Kaçmaya mı teşebbüs edeceksin?"

"Bu güç bir işe yarıyordur mutlaka. Kilitleri açabilirim. Gerekirse muhafızları öldürebilirim. Ama ne param ne dostum var dışarıda."

"Valentina–"

"Kimsenin kaçmamıza yardım edeceğine güvenemem. Sen hiç düşünmedin mi? *Milagrito*'larımla neler yapabileceğimi biliyorsun."

"Tabii ki düşündüm ama bir anlamı yok."

"Tanrın uğruna ölmeye bu kadar hazır mısın?"

Teoda tereddütte kaldı sonra fısıldayarak konuştu: "Meleğime sordum. Burada öleceğimi söylüyor. Hepimiz burada öleceğiz."

"Hani meleğin senin geleceğin hakkında konuşmuyordu?"

"Hiç konuşmaz. Ama Toledo'nun ötesinde ne olduğunu göremiyor. Hiçbirimiz için. Anlaşılmayacak şey değil. Bizim hikâyemiz burada bitiyor, Luzia. Seni kazıkta gördüm."

"O hâlde kazıkta ölürüm ama bir daha işkence edemeyecekler bana."

"İtirafını kabul etmediler mi?"

"Ne duymak istediklerini bilmiyorum. Aklıma gelen her şeyi söyledim ama yetmeyecek."

Teoda elbise kolunun kirli dantelini çekiştirdi. "Burada olmamız benim hatam. İhtiyatsız davrandım."

"Ben kralı suçluyorum. Pérez'i suçluyorum. Beni bağlayan o geveze kurbağaları suçluyorum. Seni suçlamıyorum."

"Anlamıyorsun. Ben... Donadei öyle güzel, öyle çekiciydi ki. Beni kolay avladı. Acı çektiğini, yozlaşmış bir Kilise'ye hizmet etmeyi kaldıramadığını söyledi."

Luzia mum ışığında Teoda'yı inceledi. "Avladı," diye tekrar etti. "Teoda, şey demek istemiyorsun herhalde... Sen daha çocuk..."

Teoda kısık sesle güldü. "Gerçeği tahmin edemedin mi, Luzia?"

"Korkarım ki önüme koyduğun bu sınavdan geçemeyeceğim."

"Ben çocuk değilim. Otuz sekiz yaşındayım. Bu çocuk bedeninde otuz sekiz sene geçirdim."

Luzia gözlerini dikmiş Teoda'ya bakar, kızın söylediği zekice şeyleri hatırlarken kendisinin ne kadar aptal görünüyor olması gerektiğini biliyordu. Kendinden üst konumdakileri gözlemleme ve anlama yeteneğiyle gururlanarak nasıl da kibirli davranmıştı. Gözünün önünde duran gerçeği kabullenemeyerek başını iki yana salladı.

"Amma aptalım," dedi hayretle. "Görülerin sayesinde yaşından daha olgun olduğuna inanmıştım."

"Herkes öyle sanıyor," dedi Teoda. "Sesin de etkisi var."

Luzia az daha yerinden fırlayacaktı. Teoda'nın o tiz, tatlı soprano sesi gitmişti. Sesi hâlâ genç çıkıyordu ama şaşırtıcı bir etkisi vardı; birkaç sözcükle varlığı yeniden şekillenmişti, çocuk değil, minyatür bir kadın oluvermişti.

"Donadei biliyor muydu?"

"Tahmin etti. Belki ona duyduğum merakın çocukça bir merak olmadığını sezmiştir. Belki hiç tatmadığım türden bir ilgiye ne kadar aç olduğumu görmüştür. Sırlarımız aynıymış gibi davrandı, Doña Beatriz'i şikâyet etti." Teoda duraksadı. "Daha önce

beni kimse öyle öpmemişti, bir erkeğin bir kadını öptüğü gibi. Aptal olan benim. Şimdi ağabeyimle ben bu yüzden öleceğiz."

"Baban değildi yani," dedi Luzia, yavaş yavaş anlıyordu.

"Evet. Annemizle babamız öldüğünden beri beni koruyor. Bana cemaatimizde ölen bir çocuğun doğum tarihi verildi, gerçek yaşımı saklamak için sürekli seyahat ettik." Hâlâ horlayan Neva'ya baktı. "Bunları sana anlatabiliyorum çünkü artık gizli tutmaya gerek yok. Çünkü aptallığım yüzünden ikimizin de sonunu getirdim."

Luzia, Donadei'nin ona ettiği iltifatları, Doña Beatriz ve özgür olma arzusu hakkında söylediklerini düşündü. Halihazırda Santángel'le gizemine kendini kaptırmış olmasa Zeytin Prensi'nin onu baştan çıkarmasına müsaade eder miydi? Bütün sırlarını ele verir miydi? Aç geçen bir hayat yemek veren herhangi birinin elinden yemenize yol açar. Luzia da Teoda'nın yerinde olsa tüm açgözlülüğüyle yer, zehrin tadını da almazdı.

"Sen aptallık ettiysen hepimiz ettik," dedi Luzia. "Donadei eminim ikimiz hakkında da kendi özgürlüğünü garantiye alacak her şeyi demiştir. Ama ben burada durup onun yüzünden ölmeyeceğim. Hiçbiri yüzünden ölmeyeceğim. Senin ailenin imkânı var, İspanya'nın dışında dostları var. Benim *milagrito*'larım var. Ne kaybederiz ki?"

"İşe yaramaz."

"Önümüzdeki seçenekler ölmek ya da işkenceye uğrayıp ölmek, Teoda. Canlı canlı yanmaktansa bir muhafızın beni şişlemesini tercih ederim."

"Boğulabilirsin de. Tövbe edersen önce boğuyorlar."

"Tamam, o zaman kesin burada kalalım."

Teoda kahkaha attı. "Pekâlâ. Engizitörler belli ki seni delirtmişler ama Rudolfo, ağabeyime haber uçurur mu, bir bakayım. Benden daha özgür o. Arada kâğıt bile veriyorlar. Ama Luzia... rüyalarım yalan söylemez. Yanışını izledim."

"Kader değiştirilebilir," dedi Luzia. "Lanetler bozulabilir." Buna inanmak zorundaydı, yoksa dalgalar onu dibe batıracaktı.

Kırk Sekizinci Bölüm

Harekete geçmek için çok az zamanları vardı. Luzia her an onu tekrar sorguya götürmelerinden korkuyordu. Tekrar boğulmak istemiyordu.

Öfkesine ve korkusuna rağmen içten içe Santángel'in onun için geleceğine inanmıştı ama artık bu umuda tutunamazdı. Kimse onu taşımayacaktı, kaçış yolunu kendisi bulacaktı. Teoda'nın meleği haklıysa, hayatları burada sona erecekse de öyle olsundu. Kessinler diye boğazını onlara uzatmaktansa avlanıp yere düşürülmeyi tercih ederdi. Bir kurt gibi ölecekti.

Teoda ağabeyi Ovidio'ya bir not iletebildi ama bunun için muhafızları Rudolfo'yu Luzia'nın aşk büyüsü yapabildiğine ikna etmeleri gerekti. Bir yün tüccarının Mariposa Baldera isimli güzel kızına abayı yakmıştı adam.

"Ama yapamam ki," diye karşı çıkmıştı Luzia.

"Muhafız öldürebilirim diyorsun ama yalan mı söyleyemiyorsun?"

"Onu kandırdığımızı anladığında ne yapacağız?"

"O zamana gitmiş olacağız," dedi Teoda. "Ya da ölmüş olacağız."

Rudolfo, Ovidio'nun cevabını getirdiğinde Luzia'ya büyü için nelerin lazım olduğunu sordu.

Luzia adamı tepeden tırnağa süzerek, "Önce kendini hazırlamalısın," dedi. "Zihnin ve kalbin temiz olmazsa büyü sözleri işe yaramaz."

Rudolfo bu çok mantıklıymış gibi başını tamam dercesine

sallamış, talimatları tekrar etmişti, her sabah vücudunu etraflıca yıkayacak, sadece lekesiz çamaşır giyecek, bıyığındaki kırıntıları fırçayla giderecek, dişlerini temizleyecekti.

Luzia ile Teoda bu işe Neva'yı da dahil etsinler mi, ona güvenip planlarını söyleyebilirler mi diye epey tartışlar ama bir gece sorularına cevap aldılar, kadının horlaması kesildi, "Planlarınızı biliyorum ve dahil olmak istemiyorum. Yaşlıyım, çocuklarım burada. Eve gitmek istiyorum," dedi.

Luzia kadının hücre hayatı onu öldürmeden önce evine gidebileceğini umdu.

Teoda, Ovidio'nun Luzia için belgeleri temin etmesini beklemeleri gerektiğini söyledi endişeyle. Fakat Luzia suyu, boğazını doldurmasını, ciğerlerinin o taşkınla mücadelesini düşününce başını hayır dercesine salladı. "Hayır. Olabildiğince kısa sürede gideceğiz."

Luzia *toca* denen işkence aletine maruz bırakıldıktan dört gün sonra hazırlardı.

Yapabileceklerinden korkuyormuşçasına bir türlü gece olmak bilmedi. Ellerinden geldiğince saygın görünmeleri lazımdı, bu sebeple ellerini yüzlerini yıkadılar, Neva, Luzia'nın saçını ördü. Sonra tek yapabilecekleri şey beklemekti. Kilise çanlarından saati anlıyorlardı. Luzia buranın hangi cemaat olduğunu kestiremiyordu. Madrid'de olsalardı bilirdi.

"San Vicente," dedi Teoda. "Onu hapseden adamı dine döndürdüğü söylenir."

Luzia o hikâyeyi, adamın cesedine göz kulak olan kuzgunları hatırladı.

Çanların kaç kere çalındığını saydılar, hapishanenin uykuya dalmasını dinlediler, fısıltılı konuşmalar teker teker bitti, Engizitörlerin odalarında yaptıkları işlerin sesleri kesildi, kapı çarpmaları, sürüklenen beden sesleri duyulmaz oldu.

Teoda kısık sesle, "Planın neydi?" diye sordu, zaman geçirmeye çalışıyordu. "Turnuvayı kazansaydın ve kral seni sarayına alsaydı ne yapardın? Ben kazansaydım öğrenebileceğim her şeyi

öğrenip İspanya'nın düşmanlarıyla paylaşırdım. Kralı kıymetli azizlerinden ve kendinden şüpheye düşürürdüm. Dünyanın en iyi casusu olurdum." Gamzesi belirdi. "Ve en küçüğü."

Dışarıda at toynaklarının, fayton tekerlerinin sesleri yerlerini gece kuşlarının ötüşlerine, baykuşların ormandan ve şehir surlarının ötesindeki çayırdan gelen nazik hu-hu seslerine bıraktı. Yakacak bir tane mumları vardı, çok geçmeden hücreleri zifiri karanlığa gömülecekti.

Sonunda tek bir çan sesi duyuldu, kilise çanlarının sesinden farklıydı, sürüsünden ayrı düşmüş bir ineğin çanı gibi tıngırdıyordu.

Teoda'nın eli Luzia'nınkine süründü, sonra birbirlerine sarılıp beklediler. Tıngırdayan çanı tekrar duydular.

Teoda, Luzia'nın elini tuttu, ellerinden geldiğinde çıt çıkarmadan kalktılar. Luzia avucunu kapıya koydu, özdeyişi geçirdi aklından. Engizitörlerle karşılaşmasından beri o gizli şarkıyı, söylenmek için bekleyen o büyük sihri daha yakınında hissediyor ama itiyordu.

Santángel haklıydı. Luzia yaşamak istiyordu.

Boca dulce abre puertas de hierro. Kilitli sandıkları, dolapları açmak için anahtar aramak yerine kullandığı sözler. *Tatlı söz demir kapıyı açar.* Bu sözlerin yazarına, bana yardım et, diye sessizce dua etti, denizin ötesinde yatağında yatan, bebeğini emzirmek için kalkmış ya da bir yerlerde mum ışığında çalışan biriydi o kişi. Yolumu bulmama yardım et.

Kilit tıkırdadı, mandal yerinden çıkarken iç çekme gibi bir ses çıkardı. Luzia ile Teoda beklediler, kulak kabarttılar ama bir alarm sesi ya da onlara doğru yaklaşan ayak sesleri duymadılar. Karanlık koridora doğru süzüldüler.

Mum yakma riskine giremezlerdi, o yüzden koridorda çok ağır ilerlediler. Teoda önden gidiyordu, ayaklarını sürüyordu âdeta, Luzia elini onun omzuna koymuştu.

Luzia, Ovidio'nun onlar için çizdiği haritayı gözünün önüne getirip adımlarını saydı. Ama kendinden şüphe duymaya başla-

dı. Şimdiden elli adım saymış mıydı? Adımları çok mu uzundu? Kısa mıydı yoksa? Derken Teoda tıslar gibi bir ses çıkarıp durdu. Luzia son anda durmayı başardı, karanlıkta elini uzattı. Hücreleri hapishane kapısından ayıran kapıya gelmişlerdi. Kapının öbür tarafına ne vardı? İki muhafız mı? On muhafız mı?

Bundan sonra olacaklardan geriye dönüş yoktu. Teoda'yla ikisi sırtlarını duvara dayadılar, Luzia fısıltılarında yeni sözler, yeni bir melodi şekillendirdi. *Cada gallo canta en su gallinero. Her horoz kendi kümesinde öter.*

Ama çalımlı bir horoz hayal etmedi. Hayal edebildiği en iri kadını hayal etti, kalın boyunlu, kükreyen, yüzü kandan kıpkırmızı, alnı terlemiş, ellerini yumruk yapmış bir kadın. Kudretli bir dişi dev, bir titan.

Arkalarında hücrelerden bir dalganın gürültüsü, bir barajın muazzam bir gümbürtüyle yıkılması gibi bir ses geldi. Luzia'nın yanındaki Teoda'nın korkudan nefesi kesildi. Ama Luzia hiç tereddüt etmedi. Hücrelerden gelen uğultu yükseldikçe şarkısını söylemeye devam etti. Duvarlar, yerler sesten titredi. Sanki Engizitörler ölüm askısına bir iblisi germişlerdi de çığlıkları binayı doldurmuştu. Luzia bu sesin keşişlere yataklarında musallat olacağını umdu.

Luzia tam zamanında başını çevirdi. Giriş kapısı içeri doğru çarparak açılıp kulağına ve suratının yan tarafına vurdu. Kapı kolunu bulup parmaklarını dolamayı başarmıştı ki koridor meşale ışıklarıyla doldu, elleri kılıçlı muhafızlar içeri doluştular, çizmeleri zeminde gülüyordu.

Luzia şarkıyı son kez söyledi, sonra Teoda'yla ikisi kapıdan geçip adam konmamış girişe çıktılar. Burayı çok az hatırlıyordu, gerçi onu hapishaneye getirdiklerinde görmüş olması gerektiğini biliyordu.

"Teoda." Bu fısıltıyla az kalsın korkudan çığlığı basacaktı ama fısıldayan Ovidio'ydu. La Casilla'daki o zarif pozlarıyla kıyaslayınca şimdi pek çelimsiz görünüyordu, saçları da daha beyazlamış gibi göründü Luzia'ya. "Beni takip edin."

Muhafızların gelenleri ve ziyaretçileri görmek için kullandıkları kayar kapaklı küçük tahta pencereden dışarı baktı, sonra kapıyı açıp geçmeleri için onlara el salladı. Avlu sessizdi. Yargıçlar, kâtipler, hizmetkârlar hapishanede çıkan tantanaya uyandılarsa bile ne oluyor diye bakmak için kalkmamışlardı. Belki de çığlık seslerine alışkınlardı.

Artık yavaş hareket etmeleri için bir sebep yoktu. Ovidio, Teoda'yı kaldırdı, yukarıdaki pencerelerden avluyu izleyen biri olabilir diye binanın yanından ayrılmadılar.

Taşın içine oyulmuş, üstünde Engizisyon'un yeşil haçının asılı olduğu bir nişe ulaştılar. Ovidio elini nişin arkasına uzattı, rulo yapılmış battaniye benzeri bir şey çıkardı.

Battaniyenin içinde Ovidio için bir üniforma, Teoda için bir pelerin ve Luzia için yeni bir elbise vardı. Luzia iç elbisesine kadar soyunmuş, Ovidio bağcıklarını bağlamasına yardım ederken utanç duygusunun nereye gittiğini merak etti. Herhalde Engizitörlerin odasında boğulmuştu.

Hemen hemen saygın bir görünüm elde etmişlerdi.

Ovidio kirli hapis giysilerini bayrağın arkasına tıkıştırdı, sonra aceleyle onları şehre çıkaracak kapılara gittiler.

"Hazır mısınız?" diye fısıldadı Ovidio.

Ama verecek tek bir cevap vardı. Sağa döndüler, giriş kemerinin altından geçtiler. Kapılar önlerindeydi, iki de muhafız nöbet tutuyordu.

"Dur!" diye bağırdı bir muhafız. "Amacın nedir?"

"Bu hanımefendilere faytonlarına kadar eşlik edeceğim," dedi Ovidio.

"Mantıklı konuş." Muhafız kılıcını çekmemişti ama eli kabzasındaydı. "Gecenin bu saati dışarıda ne yapıyorsunuz? Mahkûm mu bunlar?"

"Şimdi mantıksız konuşan kim? Ziyaretçiler... eh, pekâlâ, kim olduğunu söylemek bana düşmez. Ama uzun zamandır karısıyla kızını görmemiş birinin diyeyim."

Muhafızlar bakıştılar. Dina damlarının gizli metresleri hatta ailelerinin olduğu bilinen bir gerçekti.

"Niye bu kadar geçe kalmışlar?"

"Orasını ben bilemem," dedi Ovidio, sinsi bir sesle.

Muhafızlar onları süzdü, Luzia bir anne gibi elini koruyucu bir edayla Teoda'nın omzuna koydu. Dışarıda şehir surlarının dışına çıkan yolları ve atlı bir faytonu görebiliyordu. İki eşlikçi ve bir faytoncu ay ışığında bekliyorlardı.

"Babamı görmek istedim," dedi Teoda, turnuvada kullandığı o tatlı tiz sesiyle.

"Fahişe de olabilirler," dedi öbür muhafız.

Luzia becerebildiğince haklılığın verdiği bir dehşet içinde, "Senyor!" diye bağırdı.

"Kılıcın nerede?" diye sordu muhafız Ovidio'ya.

"İnsaf be kardeşim. Hiç aklıma gelmedi beni Fray... beni birisi gecenin köründe yatağımdan kaldırdığında. Bıraksan geçsek de birileri uyanıp hiçbirimizin cevap vermek istemeyeceği sorular sormadan yatağıma dönsem?"

Muhafızlar tekrar bakıştılar.

İlk muhafız Ovidio'yu süzdü. "Cebin dolduysa bizimkini de doldur."

Luzia neşeyle haykırmak istedi. Rüşvet karşılığında onları geçirmeye hazırlardı.

"Ah, pekâlâ," diye homurdandı Ovidio. "Uykusundan edilen benim. Dadılık yapan benim. Ama kazandığımı da sizinle paylaşayım tabii."

Adamların ellerine gümüş real'ler koydu.

"Hadi bakayım," diye karşı çıktı muhafız. "Pintilik etme."

Ovidio kaşlarını çattı. "İyi ama bu son."

Muhafız sırıtıp başını eğildi. Kapıların kilidini açtı, dışarı adım attı.

Teoda ellerini çırpıp öne fırladı, Luzia peşinden gitti. Muhafız eşiği geçmesi için ona elini uzattı, Luzia hiç düşünmeden adamın elini tuttu.

"Bekle," dedi adam elini sıkarak.

"Sen eğlenesin diye gelmedi o," dedi Ovidio. "Sana gümüşle ödeme yapıldı, bir de kadının çantasını alamazsın."

"Kapa çeneni," diye bağırdı muhafız, öbürü kılıcını çekip Ovidio'ya doğrulttu.

Asker Luzia'yı duvarda asılı meşalelerden birinin altına götürdü, elini ateşin ışığına tuttu.

"Nasırları var," dedi. "Ama soylu biri gibi giyinmiş. Çocuk da öyle."

Ovidio ile Teoda bakıştılar.

"Git," diye hırladı. Sonra hançerini onu tutan adamın boğazına sapladı.

"Silah başına!" diye bağırdı öbür adam.

Luzia lanet olasıca muhafızın elinden tökezleyerek kurtuldu, adam yere yığılırken hâlâ onu tutmaya çalışıyordu.

Ovidio adamın kılıcını aldı. "Koş!" diye bağırdı. "Onu koru!"

Luzia faytona giden yolu yarılamış olan Teoda'ya doğru koştu. Fayton eşlikçileri atlarından inmiş, yardımlarına gelmek için kılıçlarını çekmişlerdi ama geç kalmışlardı. Avluya doluşan muhafızlar kemerli girişe koşuyorlardı.

Teoda çığlık atınca Luzia arkasına baktı. Ovidio dizlerinin üzerine düşmüştü, göğsüne bir kılıç saplanmıştı. Ayağa kalkmak istercesine eliyle havayı tırmalıyordu, derken yere devrildi.

Meleğim burada öleceğimi söylüyor. Hepimiz burada öleceğiz.

"Hepimiz değil," diye fısıldadı Luzia. "Koş, Teoda!"

Luzia durup düşünmedi bile. Çakıl taşlarına odaklandı, şarkının içinden gürüldeyerek akmasına izin verdi, sözcükler zihninde ateş patlamaları gibiydi, ışıklarıyla göz alıyorlardı. *Onde iras, amigos toparas. Arkadaş bulasın. Arkadaş bulasın. Arkadaş bulasın.* Taşlar yığın hâlinde yükseldiler, Teoda'yla askerlerin arasında taşlardan bir dalga patladı, Luzia'nın faytonla arasını kapadı.

Fayton eşlikçilerinden biri Teoda'yı kucaklayıp faytona koştu. Teoda faytondan içeri sokulurken, "Luzia!" diye bağırdı.

Luzia yolu kapatıp faytona zaman kazandırmak için taştan duvarı ilerletti. Ama şarkının dağılmaya başladığını hissediyordu, korkusu onu kaçışa doğru çekiyordu, *buradan başka her yere*. Melodiyi koruyamazsa kendisini ortadan ikiye ayırabilirdi. Öyle olsundu madem. Kendi seçtiği ölüm olurdu.

Arkasından bir darbe aldı. Luzia öne düştü, sonra üstüne çullandılar, tekmeleyip yumrukladılar. Luzia'nın kafası taşlara çarptı. Şarkı elinden kopup gitti.

Karanlığın içine gömülürken birimizin kurtulması yetmeli diye düşündü. Kader bir kez yanıldı, bir kez daha yanılabilir.

Kırk Dokuzuncu Bölüm

Víctor de Paredes'in evinin altında toprağa kazılı bir oda vardı. Oturacak kadar geniş olmadığı gibi ayakta duracak kadar bir yüksekliği de yoktu. Duvarları yumuşak taştandı, içine dışarıdan sürgülü demir bir kapaktan giriliyordu. Dört yüz yılı aşkın süredir bütün De Paredes evlerinde böyle bir oda bulunmuştu. Adına akrep yuvası deniyordu.

Víctor'un adamları Santángel'i, kralın askerlerinin ölüme terk ettiği ormanda, yerde yatar hâlde bulduklarında hâlâ göğsünde oklar vardı. Önce okların vücudundan çıkarılmasının ıstırabını çekmişti, sonra da iyileşmesi için yuvasına atılmıştı. Bunların ona vız gelmesi gerekirdi. Çok daha kötülerine katlanmıştı. Kendi durumunun beyhudeliğiyle yaşıyordu nicedir. Diğer insanlardan bir farkı yoktu, onu umursamayan bir dünyanın hareketine, ona aldırmayan bir Tanrı'nın kaprislerine kapılıp gitmişti.

Ama bu sefer bu çaresizlik onu delirtti. Öfkeyle bağırıp durdu. Hücresinin duvarlarını yumrukladı. İntikam yeminleri etti. Ama bir fark yaratmadı. Kimse gelmedi. Kimse yemek ya da su getirmedi. Ölmeyeceğini biliyorlardı. Solup gidecek, eriyecek, yaşayan bir cesede dönecek ama yaşamaya devam edecekti.

Santángel tek bir hayat yaşamıştı, bu hayat hem uzun sürmüş hem de inanılmaz sıkıcı geçmişti. Seyahat ve sefahatle, ilim ve zevk arayışıyla geçen ilk yılları eskiden başka birinin gördüğü, şimdi kendisiyle ilişkilendirmeye çalıştığı bir rüya gibiydi. Korkuyu, hiddeti unutmuştu. Geriye dünya ve işleyişi hakkında

âlimlere özgü bir merak ve binlerce kitabından birinde bir gün Tello de Paredes'le yaptığı kötü anlaşmanın sırrını keşfedip geri alınanın bir yolunu bulmak için beslediği belli belirsiz umut kalmıştı.

Hiç sürpriz yoktu hayatında. Herkes ona daha önce tanıştığı birini hatırlatıyordu, her ânı önceden yaşamıştı. Bu amansız tekdüzeliğin özgür kalmanın bir yolunu yahut ölme cesaretini bulana dek süreceğini sanmıştı.

Derken hayatına Luzia girmişti, piyeste birkaç repliği olup sonra çıkacak bir karakterdi. Ama o gitmiş hayatını ele geçirmişti. Santángel'in çok iyi bildiği senaryo ansızın aklını karıştırmıştı, anlatısı Luzia'nın etrafında yeniden şekillenmişti. Ama bir trajedi komediye dönüşemezdi. Nihayetinde Luzia onun laneti̇yle tuzağa düşmüştü, kendisi gibi. Senaryo eski hâline dönmüş, Santángel'in trajedisi Luzia'nın da trajedisi olmuştu.

Ciğerlerini, yanlarını delen okların acısını hatırladı. Luzia bilinçli değilse kendini iyileştiremezdi, ölmesi o kadar kolay olurdu ki. Ormandan kaçtıysa Madrid'e varmış mıydı? Bir yerlerde saklanıyor muydu yoksa yakalanmış mıydı? Bazen kralın fikir değiştirdiğine, Luzia'nın Alcázar'da güvende olduğuna ya da bir manastıra yerleştirildiğine ya da Dos Santos Caddesi'ne döndüğüne inanmak istiyordu. Bazense onu üstündeki evde olduğunu hayal ediyordu. Víctor'un hoşuna giderdi bu.

Luzia hayattaysa umut var demekti, değil mi? Yoksa bu çaresizlik bencilce geçirdiği gençliğinin, cinayetlerle dolu geçmişinin cezası mıydı bir nevi? Luzia şayet saklanıyorsa İspanya'dan çıkmanın bir yolunu bulması lazımdı. Santángel ona para bulabilirdi. Sağ salim seyahat edebilmesi için gerekli evrakları bile bulabilirdi. Ama kendi nüfuzunun Luzia'nın özgür kalması için her türlü girişimi nasıl mahvedeceğini nasıl öngörebilirdi? Luzia'nın kaçması efendisi için bir tehlike arz ediyorsa Santángel asla başarılı olamazdı. Víctor'u ona yardım etmesi için ikna etmek üzere öne süreceği argümanları prova edip durmuştu. Kendi canı için hiç yalvarmamıştı ama Luzia için yalvaracaktı.

Ya efendisi kabul etmezse? Víctor de Paredes'ten kendi şansını geri almanın bir yolu vardı. Tek yapması gereken ata binip uzaklaşmaktı. Gece boyu gidebilir, dünyayı son kez göreceği güzel bir ufuk bulabilirdi. Yanıp küle döner, ölümü de onun bu aileyle arasındaki bağı koparırdı. Víctor'un iyi talihi de onunla birlikte yanıp yok olurdu. Luzia'nın da bir şansı olurdu.

Víctor onu bodrumdan getirmeleri için Celso'yu gönderdiğinde baygın olmalıydı zira taşındığını hiç hatırlamıyordu. Yemek odasında, kızarmış et ve baharatlı şarap kokusuna uyandı. Günlerdir aç olmasına rağmen iştahı yoktu, yine de kendini yemeye zorladı. Düşünecek, strateji belirleyecekse gücünü geri kazanması gerekliydi.

Víctor onu izliyordu, Santángel tabağını itince, "Yemek hoşuna gitti mi?" diye sordu.

"Geçirdiğin öfke nöbeti senin hoşuna gitti mi?" Víctor'la ağız dalaşına girmek, bu oyunları oynamak istemiyordu ama her şey eskisi gibi görünmeliydi.

"Düşünecek zamanın olmuştur umarım. Dikkatin dağılmadan." Santángel bir şey demedi.

"Bulaşıkçının nerede olduğunu öğrenmek istemiyor musun?"

"Uygun bulduğunda söylersin nasıl olsa."

"Bakıyorum soğukkanlılığını geri kazanmışsın. Ormanda kan kaybından ölmek üzere bulduğum karasevdalı aptalı tanıyamadım." Víctor parmaklarıyla koltuğunun kolçaklarında ritim tuttu. "Senin yerin benim yanımdır, Santángel. Luzia Cotado yakalanmasın diye yaptıkların Vázquez'in hoşuna gitmedi."

"Ama benim şansım sayesinde sen tehlikeye girmedin, değil mi?" Víctor başını sallayarak onayladı.

"Küçük arkadaşın sıkıntı yaratıyor."

Santángel rahatladığını belli etmiş olmalıydı çünkü Víctor gülümsedi.

"Evet, Guillén, kız yaşıyor. Toledo'da. Engizisyon'un mahkûmu."

Santángel'in o sandalyede durabilmesi için beş yüzyıl sabretmeyi öğrenmesi gerekmişti. Ayağa fırlayıp Víctor'u boğmak, o ukala sırıtışı yüzünden silmek istiyordu. "Neden Engizisyon?" diye sorabildi sonunda, sesini duygusuz tutabildiğine memnundu.

"İhbar edildi."

"Sen mi ettin?"

"Hayır. Ben illüzyonlarına aldandığımı ama sapkınlığına veya krala komplo kurduğuna dair bir şey bilmediğimi söyledim."

Ve ona inanmışlardı. Ona daima inanırlardı. Santángel yaşadığı müddetçe.

Santángel sessiz kalması, bir şey belli etmemesi gerektiğini biliyordu ama akrep yuvasında onu ele geçiren delilik hâlâ duruyor, mantığını tırmalıyordu. "İşkence etmişler mi?"

Víctor omuz silkince Santángel içinden, "Acı çektiğini göreceğim bin yıl sürse bile o sırıtışı yüzünden kazıyacağım," diye düşündü.

"O kısmı mahkemenin işi," dedi Víctor. "Ama dün gece kaçmaya çalışmış, sapkın Teoda Halcón'la birlikte. Çocuğun babası kaçma girişimi esnasında ölmüş ama Teoda özgürmüş şimdi."

"Ya Luzia?"

"Hücresine dönmüş. Her şeyi itiraf etmiş, Azizler Günü'nde cezalandırılacakmış."

Bir hafta bile yoktu o güne. Santángel'in çok az zamanı vardı.

Víctor konuşmasına, "Mahkeme muhafızlardan yardım aldığını iddia ediyor," diye devam etti. "Ama kaynaklarıma göre hücresinin kilidini kendi açıp Engizisyon'un dışındaki sokakları harabeye çevirmiş. Sandığımdan daha güçlü ve pervasızmış bu kız."

"Hâlâ yeteneklerine sahip olmak istiyorsun." Tabii isterdi, Víctor görür ve isterdi, görür ve hak iddia ederdi. Reddedilmek nedir bilmezdi.

"İnatçı bir kız ama iradesi kırılabilir, herkesin iradesi zaman-

la kırılabilir. Üç gün içinde tekrar duruşması olacak. Cezası yüzüne okunacak."

"Ölecek mi yani?" Sadece ölüm cezası alanlara *auto de fe* öncesi cezaları okunurdu.

Víctor başını evet dercesine salladı. "Ama henüz geç değil."

"Değil mi?" Sesi ne kadar rahat çıkıyordu, şaşırmış ama eğlenmişti.

"Onu yanmaktan kurtarmak için kendi nüfuzumu ve senin tesirini kullanabilirim."

"İkimizin de yapabileceklerinin bir sınırı var. Aksi takdirde unvan alacağım diye bu tiyatroya en başından başlamazdın."

"Ama bana unvanım verildi bile. Şu anda bir dükle konuşuyorsun, Santángel."

"Karşında biraz daha dik oturururum artık." Santángel onu inceledi. "Krala hizmet yemini ettin yani."

"Etmem gerekmedi. Kral kendisi bana geldi. Kukla gösterisinin ertesi günü."

Santángel'in sadakatini sunduğu kişi değiştiğinde, Luzia'ya duyduğu ihtiyaca boyun eğdiğinde. Onu sevmek için kendine izin, aklını ikisini de özgür kılmaya verdiğinde. Ama sadakatini hatta işe yaramaz kalbini Luzia'ya verse bile şansı Víctor'a aitti. Santángel şansını ondan çalma planları yaparken bile yıldızlar Víctor'a fırsat sunacak şekilde hizalanmışlardı. Santángel dünyanın değiştiğini hissetmiş ama ne yönde olduğunu kestirememişti.

"Felipe ve Yüksek Engizisyon Konseyi'yle bağlantılarımı geliştirdim," dedi yeni dük. "Bulaşıkçımızın Pérez'in entrikalarına kurban gittiğine ikna edebilirim onları. Onunla Ordoño'ların kızı kendi çıkarlarına alet ettiklerini söyleyebilirim. *Milagro*'larının illüzyondan ibaret olduğunu itiraf etmiş zaten."

Santángel, Víctor'un mahkeme için çizeceği resmi gayet net görebiliyordu: Büyük bir güce sahip olduğuna inandırılan salak bir kız, süslenip üstlerine gösteri yaptırılıyor, para ve sosyal başarı elde etmek için yanıp tutuşan *hidalgo*'ların elinde oyuncak

oluyor. Zaten itiraf etmiş. Tövbe eder, *auto de fe* sırasında halkın önünde cezalandırılır ve Víctor de Paredes'e teslim edilir. Víctor'un onu kendine bağlamak için gizemli anlaşmalar yapmasına gerek olmaz. Engizisyon'un sapkınlıkla suçlayıp ölüm cezası vermediği kişilerin ikinci şansı olmazdı. Luzia kaçar ve Víctor onun eski sapkınlığına döndüğünü iddia ederse hapse atılır ve hiç yargılanmadan öldürülürdü.

"Ama tabii yine ne pervasızlık yapar, bilmiyorum," diye devam etti Víctor. "Dikkat etmezse bu sefer benim bile kurtaramayacağım bir belaya bulaşabilir."

"İkimizi de tasmayla kendine mi bağlayacaksın?"

"Neden olmasın? Evimde bir *milagrera* ile bir hizmetkâr ruh varken neler neler elde edebilirim? Bu da saadet değil midir? Beraber geçecek bir sonsuzluk?"

"Hayatta kabul etmez. Senin nasıl biri olduğunu gördü."

Víctor güldü. "Guillén, bu kız senden daha az mı kıymet veriyordur canına dersin? Ya kazıkta yakılmayı tercih edecek ya da..." Kömürlerin yandığı, kadehlerin şarapla dolu olduğu, taş duvarlı, kürklerle döşenmiş rahat odayı işaret etti. Bolluk içinde geçen bir yaşam.

"Benden ne istiyorsun, Víctor?"

"Onu seviyor musun? Sevme kapasiten olduğunu sanmazdım."

"Ne istiyorsun?" diye tekrar etti Santángel.

"Benimle Toledo'ya geleceksin. Cezasının okunduğu oturuma katılacağız. Şayet şehitlik gibi sanrılara ya da özgür bir kadın olarak ölmek gibi kahramanca fikirlere kapılırsa onu bu evde, seninle geçecek bir ömrün daha iyi olduğuna ikna edeceksin."

Santángel böyle bir argümanın Luzia'yı etkileyeceğini sanmıyordu. "Ceza okunan duruşmalar halka açık olmuyor. Engizisyon mahkûmlarının ziyaretçi izni de yok."

Víctor onun itirazını elini sallayarak geçiştirdi. "Ben halk değilim. Hem, Lucrecia de León hapishane müdürüyle partilere katılmış. Ovidio Halcón'a iş ortaklarıyla malvarlığına el konul-

masının ayarlanması için yazışma imkânı tanınmış. Para ve istek oldu mu her şey mümkün."

"Luzia senin hep hassas noktan olacak, Víctor. Sonsuza dek. İnsanlar evinde bir sapkın mı besliyorsun, sen de mi sapkınsın diye merak edecekler."

"Kendi yeteneklerini hafife alıyorsun. Ayrıca Pérez sonsuza dek kraldan kaçamaz. Felipe onu yakaladığında bulaşıkçı da ilgi alanından çıkacak. Tuvalete gittiği sıklıkla kiliseye gitmesini sağlayacağız, tek gerçek Kilise'nin zaferinin kanıtı olacak Luzia. Gerekirse komünyon alması için onu Roma'ya götürürüm." Koltuğunda arkasına yaslandı. "Ama belki de senin ona beslediğin duyguları yanlış anlamışımdır. Bana ait olmasındansa ölmesini mi yeğlersin?"

Elimde olsa onu kölelikle geçireceği bir gelecekte canlı canlı gömülmekten korurdum.

Ama Víctor olmadan onu kurtaramazdı. Yapacağı her plan De Paredes'in talihine yarayacak şekilde gelişirdi. Yaptığı her hamle Luzia'nın bağlarını daha da sıkılaştırırdı. Onun karşılığında kendi özgürlüğünü satın alacağını sanmıştı ama şimdi ikisi de tutsak olacaktı. Luzia ondan nefret edecekti, hakkı da vardı. Belki de kazıkta yakılmayı tercih ederdi.

"Benim şansım sana yetmiyor mu?" diye sordu.

"Senin şansın bana Luzia Cotado'yu getirdi. Kral onu olması gerektiği kullanmazsa ben kullanırım."

İşte akrep yuvasında onu nefessiz bırakan hakikat gün gibi ortadaydı.

Luzia'yla daha tanışmadan evvel onu kötü bir kadere mahkûm etmişti.

Ellinci Bölüm

Teoda olmayınca hücre yalnız, umutsuz bir yer olmuştu. Neva, Luzia'nın karşılaştığı herkesten çok uyuyordu, Luzia yaşlı kadının horlamalarını gıptayla dinliyordu. Kendisi de bu bitmek tükenmez günleri uyuyarak geçirmeyi isterdi.

Rudolfo artık gece boyu kapısında nöbet tutuyordu ve bu durumdan hiç hoşnut değildi ama kendisine borçlu olunan aşk büyüsünün heyecanlı beklentisi moralini düzeltiyordu.

Luzia ona, "Daha zamanı gelmedi," dedi. "Sevdiğin hakkında daha çok şey bilmem gerek."

"Çok güzel," dedi Rudolfo. "Pürüzsüz bir teni var, gözleri aynı–"

"Safir gibi. Evet, söylemiştin. Ama ilgi alanları nedir? Nereli bu kız?"

Rudolfo bocaladı.

Luzia, "Dengesiz bir büyü mü olsun istersin?" diyerek onu kışkırttı. "Adı Rudolfo olan başka birine mi âşık olsun istersin?"

"Hayır!" diye bağırdı Rudolfo.

"Mariposa Baldera'nın güzel olduğunu herkes biliyor. Sen onun neyi sevip neyi sevmediğini öğrenmelisin, ailesini araştırmalı, hakkındaki her şeyi öğrenmelisin."

"Nasıl yapacağım bunları?"

"Konuş onunla."

"Konuşamam."

Luzia iç geçirdi. "O hâlde elimden bir şey gelmez."

"Bana yardım etmezsen yemeğini alamazsın. Açlıktan ölürsün!"

"Ne yaparsan yap," dedi Luzia. "Sevgisiz kalacak olan sensin."

Rudolfo ertesi gün döndü. "Mariposa, Salamancalıymış. Üniversiteye başlayacak bir erkek kardeşi varmış. Balık ve zambak severmiş."

"O zaman ona zambak vermelisin."

"Kasım ayındayız!"

"Bana zambak soğanı bul."

"Öyle şeylere param yetmez."

"O zaman manastır bahçesinden kazıp çıkar."

"Suç olur o!"

"Ya onurlu bir adam olursun ya aşkına sahip olursun, Rudolfo."

Gerçekten, soru muydu bu?

Rudolfo ona çiçek soğanını getirdi, Luzia soğana fısıldadı, sonra Rudolfo sevdiği kıza bir demet zambak götürdü.

Rudolfo döndüğünde, "Beni zengin yapabilir misin?" diye sordu. "Ona kur yapan zengin bir erkek var."

"Kız onu seviyor mu?"

"Bilmem."

"Sordun mu?"

Teoda birkaç iyilik uğruna Rudolfo'ya sihir vaadinde bulunmuştu, Luzia ise adam aşk büyülerinin saçmalık olduğunu fark edene dek misilleme yapmasın diye bu maskaralığı sürdürmüşü. Ancak şimdi Rudolfo'nun bu kızın gözüne girmesi fikri hoşuna gidiyordu. Artık ter kokmadığına, dişleri daha az lekeli olduğuna, öbür mankafalar gibi ağzını açıp bakmak yerine kızla konuşma zahmetine girdiğine göre belki ikisi için de umut vardı. Hem Luzia'nın tek eğlencesi buydu. Rudolfo kulaklarına kadar gülümseyerek nihayet bir öpücük kopardığı haberini verdiğinde, Neva, "Bu adamın o kızı hak ettiğine emin misin?" diye sordu Luzia'ya.

"Bir gün solacak güzelliği için bir kadını satın alacak bir

adamdansa aşkını kazanmak için uğraşan bir adam daha iyidir. Rudolfo kızla konuşuyor. Ona nazik davranıyor."

"Uzun sürmez," dedi Neva dudak bükerek, sonra uyumak için yan döndü. "İnsanlar şarap yapmak için zaman gerektiğini unuturlar. İçkiyi yuvarlarlar sonra da neden kadeh boş diye merak ederler."

Doğruydu doğru olmasına ama Luzia'nın da gücünün sınırları vardı. Madem kendisi mutlu olamayacaktı, madem bu haftadan sonrasını göremeyecekti bari kendi sahip olamadığı mutluluğa başkası sahip olsundu.

Rudolfo ertesi gün su sürahisiyle geldi. "Temizlenmen gerek," dedi.

"Cezan okunacak," dedi Neva. "İki senedir oğlumu görmedim ben ama anlaşılan yargıçlardan cevap alabilmek için kıçından para saçan meşhur bir dindar olmak lazımmış."

"Sessiz ol," dedi Rudolfo. Söyleyebildiği tek şey buydu.

Luzia su sürahisini adamın elinden aldı. Suyun yüzeyinde yüzünü gördü, şimdiden hayalete dönmüştü. Yalnızca idam edileceklere tören ve *auto de fe* ritüeli öncesi cezaları verilirdi.

Ocakta suyu ısıttı, sonra leğene girip elinden geldiğince temizlendi. Yargıçların kendisi hakkında ne düşündükleri umurunda değildi ama bir daha temizlenme fırsatı bulur mu, bilmiyordu.

Merdivenlerden indirilip geniş, büyük avluya çıkarıldı, oradan altın salona götürüldü, tepesindeki tavan varaklı süslemelerle dolu, ayağının altındaki yer karoları dalgalı şerit desenliydi. Suyla boğulduğunu hatırladı, suyun boğazına dolmasını, karanlığa gömülmesini, Hualit'in dudaksız, gözsüz suratını. Burada güzel bir şey olmamalı, diye düşündü. Ziyaretçilere, ileri gelen kişilere sunulan şey yalan olmamalı. Beni bağlayan adamlar hiçbir şeyden keyif almamalılar.

Avluya ve hapishane duvarlarına bakan iki büyük penceresi vardı salonun. Neden uçmak için kullanılacak sözcükler bilmiyordu ki? Yoksa o da insanın içinde barındıramayacağı, onu or-

tadan ikiye ayırabilecek kadar büyük bir sihir miydi? Belki gerçek mucizeler azizlere aitti. Teoda'nın meleğini düşündü. Şimdi bir gelecek görebiliyor muydu? Çocuk olmayan çocuğu kolluyor muydu? Hiçbir şey olmasa bile Luzia en azından başkaldırdığını kanıtlamıştı. Teoda hayattaysa dışarıda birisi onu hatırlayacaktı.

Üç Engizitör bir masanın ardında sandalyelerinde oturuyorlardı, bir de kâtip vardı yanlarında. Bugün işkence yapılmayacaktı, o acı ölümden daha az korkmasını öğretmişti Luzia'ya. Onun kazığa bağlanıp canlı canlı yakılmaktan korkmasını istemişlerdi ama Luzia buna asla izin vermeyecekti. Tövbe edecek, böylece cellat onu boğacaktı. Belki de bırakırdı yaksınlar ateşi, sonra derisini ve ciğerlerini iyileştirir dururdu, ta ki bitkin düşüp alevlere kendini teslim edene dek. Ateş derisini kavurmadığında ne düşünürlerdi? Saçı yandığında ama vücudu küle dönmediğinde? Bıçaklarıyla mı saldırırlardı ona? Parçalara mı ayırırlardı? Yoksa yine birini şehit ettiklerini mi düşünürlerdi? O vahşi sihre teslim olup kendini patlatabileceğini düşündü. Belki kalabalığın bir kısmını da yanında götürürdü. Ya da kral izlemeye gelirse kendisi ölmeden önce onu ortadan ikiye kesmeyi deneyebilirdi. İspanya kaosa sürüklenebilirdi. Burada olmayacağı için onu cezalandıramazlardı.

Ama yargıçların yalnız olmadıklarını görünce Luzia sendeledi. Yargıç heyetinin sağındaki sandalye sırasında Víctor de Paredes rahat rahat oturuyordu. Siyah kadife fitilli ve gümüş örgü süslemeli siyah ipek bir kıyafet giymişti, eli kalçasındaki süs kılıcının mücevherli kabzasındaydı. Víctor'un arkasında gölgelerin örümcek ağı misali yapışmış gibi göründüğü Santángel duruyordu.

Yaşıyordu, ölümcül olması gereken yaralarına dair hiçbir iz yoktu ortada. Ceketinin düğmelerini çözüp tuniğini kenara çekse o yumuşak derisinde hiç yara izi görmeyeceğini biliyordu Luzia. La Casilla'da kazandığı kuvvetin birazını yitirmişti ama yine de parlıyor gibi görünüyordu.

Kimdi herkesten daha yakından tanıdığı bu adam? Víctor

gelmesini engellediği için uzak durduğuna inanmak istiyordu ama zorlanıyordu. Santángel'in bakışları üstündeydi fakat Luzia o bakışları okuyamıyordu. Onu savunmak için mi buradaydı? İhbar etmek için mi? Víctor'la ikisi ne zamandır buradalardı, ne zamandır yargıç heyetiyle konuşuyorlardı?

Don Pedro, en azından Luzia'nın Don Pedro sandığı adam, zira adamları ayırt edemiyordu, bütün salona hitap etti. "Sanık Luzia Calderón Cotado buraya getirilmiştir çünkü Kilise'nin iyi ve bilge dostu Don Víctor de Paredes onun adına konuşma teklifinde bulunmuştur. Sanık vicdanına ve Tanrı'nın iradesine doğru ve dürüst bir cevap verirse cezasına bu danışma kurulu karar verecek, cezası ve kefareti yarın Zocodover Meydanı'nda bütün İspanya halkının gözleri önünde ödetilecektir."

Demek Víctor sonunda ona sahip çıkmaya gelmişti. Hüsranla sonuçlanan turnuvaya, Engizisyon'a rağmen demek Luzia değerini her nasılsa korumuştu. Ama asıl Víctor'un savunmasının bedeli ne olacaktı?

Don Pedro bu sefer Luzia'ya döndü. "Luzia Calderón Cotado sapkınlıkla ve Kilise'nin öğretilerini saptırıp Tanrı'yla alay etmek amacıyla başka sapkınlarla işbirliği yapmakla suçlanmış bulunuyorsun. Şimdi konuşup seni kimin yoldan çıkardığını söylersen belki canını kurtaramayabilirsin ama ruhunu kurtarabilirsin."

Luzia nasıl bir oyun oynandığından emin değildi. Hâlâ idam cezasıyla yüzleşebilirdi. Onu kazıktan koruyabilecek bir şey var mıydı, sonsuza dek Víctor'a borçlu kalacak olsa bile? Kimi suçlaması gerekiyordu? Yanlış bir şey derse, yanlış büyülü sözleri söylerse onu merdivenlerden aşağı indirip suyun altına sokarlar mıydı?

Luzia boğazını temizledi, korkusunu yuttu. "Ovidio Halcón," dedi. Yargıçlar artık ona veya kardeşine bir şey yapamazlardı. "Beni yeni öğretilerle tanıştırdı. Ailemin ve rahiplerimin yanlış yönlendirdiğini söyledi."

Don Pedro memnuniyetsiz bir edayla homurdandı. "Halcón

ailesinin hainliğinden ve senin onlarla ilişkinden ziyadesiyle haberdarız. Ovidio Halcón'a artık biz ulaşamayız belki ama Tanrı ulaşabilir, kızı yakalandığında o da cezasını bulacak."

Demek Teoda hâlâ yaşıyordu ve özgürdü. Luzia onun İspanya sınırlarının dışına çıktığını, geceleri rüya görmediğini umdu.

Don Pedro'nun sağındaki adam kıpırdandı. Onun adını biliyordu Luzia: Don Francisco, yüzüne büyük bir sevgiyle gelin duvağını koyan adam.

"Mahkûmun bize sunabileceği bundan ibaretse onun için yapabileceğimiz bir şey kalmıyor. Vicdanını tamamen temize çıkarmaya hazır olmadığı belli."

Suçlayacak yeni insanlar, hücrelerini dolduracak yeni mahkûmlar istiyorlardı. Ama Luzia kimin kaderini yazacaktı?

"Senyorlar," dedi Víctor, ıslak yeşil gözlerini Luzia'dan ayırmıyordu. "Bu kızın biraz kalın kafalı olduğunu söylemedim mi size? Azıcık yönlendirmek icap ediyor."

Don Pedro parmak uçlarını birbirine dayayarak elleriyle bir üçgen yaptı. "Ordoño'ların evinde neler olduğunu anlat."

"Anlatmıştım zaten," dedi Luzia.

"Bize kiliseye gittiğini, oruç tuttuğunu anlattın, peki ya efendilerin?"

Demek ki Marius ile Valentina'yı ihbar etmesi gerekiyordu. Don Víctor'un ondan kurban etmesini istediği kişiler onlardı. Luzia güvecin kokusunu, Valentina'nın saç örgüsünü çözmesini, elbise koluna sıkıştırdığı biberiye dalını düşündü, tokatlar, yumruklar, aşağılamalarla geçen onca seneden sonra bir nezaket kırıntısı sunmuştu ona.

"Bütün iyi insanlar gibi dua ederlerdi," dedi Luzia.

"Antonio Pérez'le buluşurlardı," diye teşvik etti Víctor.

Luzia utanmış gibi hafif bir kahkaha attı. "Ah hayır, senyor. Öyle arkadaşları yoktu. Ordoño'lar pek revaçta kimseler değillerdi."

Don Víctor'un süslü kılıcının kabzasını tutan eli kasıldı. Santángel'i işaret etti "Bu bey benim hizmetkârım olur. Kızın

turnuvaya hazırlanmasına yardım etti, ne kadar aptal ve kolay yönlendirilen biri olduğuna tanıklık edebilir. Kıza gerçekleri söyletebilir."

Luzia yargıçların gözlerini kırpıştırdıklarını gördü. Kâtip kaşlarını çatıp önündeki sayfaları karıştırdı, yüzü allak bullaktı. Luzia onların bir şey demeyeceklerini ama hepsinin nasıl olup da bu yabancıyı fark etmediklerini merak edeceklerini biliyordu.

"Adını söyle ki kayıtlara girebilsin," dedi Don Pedro.

"Guillén Barcelo Villalbas de Canales y Santángel."

"Ordoño'ların evinde rolün neydi?"

"Senyorita Cotado için eğitmenlik yaptım."

"O hâlde Don Marius ve Doña Valentina'yla vakit geçirmek için sebebin vardı."

"Hayır."

Víctor dudaklarını sıktı.

"O hâlde bu heyete faydan nedir?" diye sordu Don Pedro.

"Efendime hizmet ettiğim yıllarda tek yaptığım adını korumak oldu. Pek çok kişinin ona zarar vermeye, adını karalamaya çalıştığını gördüm ve öğrendim ki en tehlikeli saldırılar asla doğrudan yapılmayanlardı. Sadece yanlardan ya da arkadan atılan oklar hedefi bulur."

"Ne demek istediğini anlamı..." diye araya girdi Don Pedro.

Ama Santángel, Don Pedro'ya bakmıyordu. Opal gözlerini Luzia'dan ayırmadan, "Zaman zaman muhalifleri ona zarar vermek için beni hedeflemeye kalkmıştır."

Luzia üçüncü sınavdan önce göl kıyısında öfke ve sevgiyle dolmuş hâlde durmalarını, Víctor de Paredes'i öldürme tehdidinde bulunduğunu hatırladı. Santángel onu uyarmış, kendi şansı yüzünden başarısız olacağını söylemişti. *De Paredes'i öldürmek isteyen çok düşman gördüm*, demişti ona. *Bana zarar verselerdi daha başarılı olurlardı. Ama hedefi göremeyince doğru nişan da alamıyorlar.*

Luzia gayet net görüyordu. Hep görmüştü. Şimdiyse

Santángel ona kendisine saldırmasını söylüyordu. Ama neden? Ne planlıyordu?

Don Pedro, "Pekâlâ, pek güzel de bunların mahkûmla ilgisi nedir?" diye sordu.

"İtiraf edeceklerim var," dedi Luzia. Santángel'in ne yaptığını biliyor olması için dua etmekten başka şey gelmezdi elinden.

Don Pedro sabırsızlanarak elini salladı. "Duyalım bakalım."

"Santángel denen adam Ordoño'larla geçirdiğim zamana şahittir. Orada beni hemen her gün ziyaret ederdi. Benden ne istendiğini anlamamıştım. Bana para, yemek ve güzel elbiseler verileceği söylenmişti. Bir sürü güzel elbise." Bırak, aptal olduğunu sansınlar, yeter ki lafına inansınlar. "Beni Kilise'den uzaklaştırıp şeytanın yanına çekti. Bunu Guillén Santángel yaptı."

Víctor şaşkınlıktan gaklar gibi bir ses çıkardı.

Don Gaspar sandalyesini geri itti, kâtip bile hayretini gizleyemiyordu.

"Kızın belli ki aklı karışmış," diye araya girdi Víctor.

"La Casilla'daki hizmetçime sorun," diye devam etti Luzia. "Don Víctor'un çalışanı olur. Ona sorun geceleri odama kimin geldiğini. Namusumu bozan, bana şeytanla işbirliği yaptıran Marius Ordoño değildi. Santángel kendisinin iblis olduğunu itiraf etti."

Víctor'un kahkahası ikna edici değildi. "Bu kızı sandığımdan daha çok kandırmışlar."

Luzia sözlerine, "İsa'nın altı üstü bir sihirbaz olduğunu söyledi," diye devam etti, Víctor'un gözlerindeki öfke çok hoşuna gidiyordu. Santángel yönü göstermişti, Luzia varış noktasını bilmese de önündeki yolu görebiliyordu. "Yeniden dirilişin herkesin yapabileceği bir numara olduğunu söyledi. Bir yerini kesin de görün nasıl iyileştiğini. Kalbine bıçak saplarsanız yine yerden kalkar, hiç zarar görmeden yaşar."

Santángel gülümsedi. Yollarını seçmişlerdi. Dörtyol ağzı çok geride kalmıştı.

Yargıçlar dehşete düşmemişlerdi, sadece rahatsız görünüyorlardı. Engizisyon büyücülüğü bir nevi hezeyan kabul ederdi. Şeytan gerçekti ama Madrid'deki mutfakları ziyaret etmezdi. Don Pedro başını iki yana salladı, Don Francisco iç geçirdi.

"Bu kızın delirdiği bariz," dedi Don Víctor, "iyiliğimize zalimlikle karşılık verecek. En iyisi bu zavallı gösteriye bir son vermek."

Santángel, "Haklısınız," dedi ağır ağır. Öne çıkınca yargıçlar irkildiler. Kâtipten cılız bir ses geldi. Sanki onu ilk kez görüyorlardı, ışık ve gölgenin yaratığını, parlak saçlarını, ışıltılı gözlerini. "Bu kandırmacaya bir son vermenin zamanı geldi. Bulaşıkçı doğru diyor. Ben şeytanın adamıyım."

Elli Birinci Bölüm

Santángel salonun sallandığını, gezegenlerin yer değiştirip yeniden hizalandıklarını hissetti. Luzia'yla geçirdiği ilk gece hissettiklerinin aynısıydı. Sanki gökyüzü yeniden düzenlenmişti, gece olduğunda yeni takımyıldızlar görünecekti, nar şeklinde, portakal bahçesinin içinde geçen bir patika şeklinde.

Elindeki hançer olmuştu Luzia. Nişan alabileceği tek hedefe nişan almıştı, efendisinin değil onun itibarına. Santángel'i bir zaafa çevirmişti. Fakat tamamen kurtarılmaz duruma gelmiş miydi? Kara büyü tehdidiyle lekelenmiş miydi? Víctor'un iyi talihini korumak adına ayrılmalarını gerektirecek kadar tehlike arz ediyor muydu?

Víctor öfkeyle, "Kızı böyle mi kurtaracağını sanıyorsun?" diye fısıldadı.

"Şimdi bana sahip çıkacak mısın?" diye sordu Santángel, gülümsemekten kendini alamamıştı. "Ben kazıkta öleceğim, Luzia da serbest kalacak. Onu sürgün edebilirler ama yaşayacak. Sapkınlık suçlaması olmayınca senin parana ya da nüfuzuna ihtiyacı olmayacak."

"Onu bulup kendime bağlayacağım. Bu kız benim oğullarıma ve onların oğullarına verdiğim hediye olacak."

"Sana karşı çıkacak kadar güçlü, üstelik Tello'yla yaptığım anlaşmadan haberdar. Ben mezara girdiğimde onun kaderini değiştirmek için beni kullanamayacaksın. Tuzağın çalışmayacak. Git yargıçlara benim de delirdiğimi söyle. Yalancı olduğumu söyle. Onlara gösterebileceklerimi biliyorsun. Bana işkence ederlerse olacakları biliyorsun."

"İtiraf mı ediyorsun?" diye sordu Don Pedro. "Her sözünün kayıt altına alınacağını, şeytani güçlere sahip olduğunu ve büyücülük yaptığını itiraf ettiğini anlıyor musun? Bu suçun cezası yoktur. Tövbesi yoktur. İdam edilmek için sivil yetkililere teslim edileceksin."

"Anlıyorum."

"Peki ya Ordoño'lar? Víctor de Paredes? Evlerinde ne tiksinç bir şey barındırdıklarını biliyorlar mıydı?"

Santángel, Víctor'un hücreye atıldığını görmeyi çok isterdi ama bu riske giremezdi. Víctor'u ihbar edip suçlarsa yargıçların kendi sözünü güvenilir bulmayacaklarından emindi. Deli olduğuna hükmedilecek yahut Víctor'un itibarını korumak için yine Luzia suçlanacaktı. Santángel'in şansı Víctor'un gerçek bir acı veya aşağılanma yaşamasına izin vermeyecekti.

"Hayır," dedi Santángel. "Ordoño'ların tamamen saf insanlar olduklarına, Víctor de Paredes'in ise evinde dine küfredilmesine asla izin vermeyeceğine sizi temin ederim."

Don Francisco hapishane müdürüne işaret etti. "Gözaltına alınacaksın. Hapishane müdürü sana bir hücre bulacak... Duruşma için özel olarak görüşeceğiz."

Santángel bunu duyunca kaygılandı, ceza verilmesi seneler sürebilirdi. Víctor bu süre zarfında onu evine geri getirmenin bir yolunu bulabilirdi. Ama tabii Víctor Toledo'dan ayrılırsa gittiği günün ertesi sabahı Santángel küle dönerdi.

"Hâlâ bağlısın," diye fısıldadı Víctor. "Aleyhimde tek kelime etmeyeceksin."

"Senden bu şansı çok uzun zaman önce geri almalıydım."

"Senyorlar," dedi Víctor, "Biraz sabretmenizi rica edeceğim–"

Don Pedro sözünü böldü. "Anlamakta zorlanıyorum, sizin zekânıza ve bilginize sahip bir kişinin hizmetinde iki kişi birden–"

"Luzia Cotado benim evimde bulunmadı."

"Ama onun hamisisiniz, değil mi? Üstelik halkın önünde cezalandırıldıktan sonra onu evinize almayı düşünmüyor musunuz?"

Santángel bekledi, salonun şimdi hangi yönde değişeceğini merak ediyordu.

"Düşünüyorum," dedi Víctor, gerçi sesi kendinden o kadar emin çıkmadı.

"Onun manevi esenliğinden ve eğitiminden siz sorumlu olacaksınız. Tekrar böyle sanrılara kapılmasına izin verilemez."

"Anlıyorum."

Yargıçlar bir süre birbirleriyle fısıldaştılar ama Santángel ne dediklerini duyamadı. Bilinmeyen bir süre boyunca ölümü beklemek üzere karanlık bir hücreye kapatılacaktı, buna rağmen kendisini asırlardır olmadığı kadar özgür hissediyordu. Çünkü Luzia yaşayacaktı. Çünkü Víctor yine zengin ve mutlu kalacak olsa da Santángel'in onun elinden neyi aldığını bilecekti.

Luzia'yı izliyordu, hiç olmadığı kadar solgundu, çillerinin altında benzi sararmıştı. Elbisesi temiz sayılırdı ama beli bollaşmıştı, Luzia da sıkıntılı bir ifadeyle onu izliyordu. Santángel onun iki-sini birden özgür bırakacak bir numara çevirmesini beklediğini biliyordu. Ama oynayacak yeni bir oyunu yoktu. Kendisi ölecek, Luzia yaşayacaktı. Trajik ama temiz bir pazarlık olmuştu. Luzia ona kızacaktı, belki onun arkasından ağlayacaktı ama öldüğünde Víctor'un elinden kurtulmanın bir yolunu bulacaktı. Víctor artık onu koruyacak Santángel'in şansına sahip olmayacaktı.

Bunları ona anlatabilmeyi dilerdi ama ikisi de sessizce beklediler.

Hapishane müdürü doğu kapılarındarı çıkıp kayboldu, Santángel onun zincirlerle ve muhafızlarla döneceğini beklemişti. Ama adam döndüğünde peşinde Zeytin Prensi vardı. Arkalarından altın dantelli elbisesiyle, ellerini sıkı sıkı kenetlemiş Doña Beatriz de geldi.

Donadei saygılı bir tevazu ifadesi takınmıştı ama her zamanki gibi sağlıklı ve bronz görünüyordu, kadife bir kıyafet giymişti, kıvırcık saçları parlıyordu. Sadece taktığı haç farklıydı. Ortasında yine devasa zümrüt vardı ama etrafındaki yeşim taşlarının yerini elmasa benzeyen taşlar almıştı.

Donadei eğilerek yargıçları selamladı.

"Fortún Donadei, seni buraya çağırdık çünkü Kilise'nin dürüst ve sadık bir hizmetkârısın ve turnuvaya sen de katıldın. Oradaki

tuhaflıklara tanık oldun. Sahtekâr Luzia Cotado'nun yaptığı illüzyonları gördün. Onu bu Santángel denen adamla birlikte gördün mü peki?"

Donadei'nin gözleri salonda dört döndü. Durumunu anlamak, yargıç heyetinin ne istediğine dair bir işaret bulmak istiyordu. "Zina yapıyorlardı. Orasını biliyorum."

"Nasıl biliyorsun?"

"Bununla hava atıyorlardı. Bahçede sarıldıklarını gördüm."

Ne kadar da kolay yalan söylüyordu. Santángel bunun peşinden neyin geleceğini merak etti. "Başka kim biliyordu bu ilişkiyi?" diye sordu Don Pedro.

Donadei yine durakladı, Santángel onun hesap kitap yapmasını izledi. "Ordoño'lar. Hatta Valentina Ordoño bana Senyorita Cotado'yu teklif etti. İkimizin birlik olmamızı istiyordu. Sanırım bu sayede turnuvanın sonucunu değiştirmeyi umuyordu."

"O lanet turnuva bizi ilgilendirmiyor," dedi Don Pedro. "Vicdanını dinle ve doğru konuş."

Donadei sessiz kaldı.

"Başka kim?" diye ısrar etti Doña Beatriz, bakışlarını Víctor'a dikmişti.

Donadei daha ağzını açmadan Santángel yine o değişimi, şansın işleri eline aldığını hissetti.

"Başka kimse bilmiyordu. Herkesin bildiği bir şey değildi. Ben de dedikodu yapmadım." Tekrar durakladıktan sonra, "Don Víctor'un müdafisinin saf ve kutsal olduğuna inandığını biliyorum sadece. Ondan sıklıkla iyi ve dindar bir kadın olarak bahsederdi. Korkarım ki Santángel denen yaratıkla Luzia Cotado onu aldatmak için işbirliği yaptılar."

İşte olmuştu. Donadei kendisini Doña Beatriz'den kurtarmak için yeni bir hami kazanmaya çalışıyordu. Víctor de Paredes'le ilişki kurmaktan kaçındığı günler de olmuştu ama o zamanlar aforozdan korkmayacak kadar küstahtı, artık krala hizmet etmek gibi bir seçeneği olmadığından hırsı kaygısına galip gelmişti. Santángel'in iyi talihi tahtada taşları Víctor'un itibarını koruyacak, iki *milagrero*'yu, yani Luzia ve Zeytin Prensi'ni evine almasını

sağlayacak şekilde oynatmıştı. Ne kadar talihliydi şu Víctor de Paredes, Madrid'in en şanslı adamıydı.

Don Pedro öne eğildi. "O hâlde Luzia Cotado'nun bu planların bir parçası olduğunu mu söylüyorsun?"

Santángel bu sefer gerildi. Hamlesi bu kadar çabuk bozulamazdı. Donadei hayır demeliydi.

Donadei'nin bakışları Luzia'dan Víctor de Paredes'e kaydı. Kendi hırsı dışında nasıl güçler hareket ettiriyordu bu adamı? Víctor'un faydasını gözeten kuvvet onu hangi yönde hareket ettirecekti?

Nihayet, "Kaba ve ahlaksız biri olabilir ama göründüğü kadar cahil değil. Onu defalarca Antonio Pérez'le ve sapkın Teoda Halcón'la fısıldaşırken gördüm."

İşte bu kadar kolay, yıldızlar yeniden hizalandılar.

İnkâr et, diye yalvardı Santángel içinden Luzia'ya. Yargıçlara Donadei'nin Pérez'e karşı birlik olmanız için sana kur yaptığını söyle, Doña Beatriz'i, İsa'yı ve havarilerini senin yanında kötülediğini söyle.

Ama Luzia omuz silkmekle yetindi. "Söylediği her şey doğru. Ağzımdan çıkan her şey yalandır. Şeytan fısıldar ben yanıtlarım. Papa'nın bileklerinden asıldığını, Kral Felipe'nin de yanında çivilendiğini görmeyi isterim."

Masadaki adamların nefesi kesildi. Doña Beatriz istavroz çıkardı. Santángel hüsran içinde bağırmak istedi. Ne yapıyordu? Neden böyle kolay teslim oluyordu? Neden kendisini töhmet altında bırakıyordu? Lanet olasıca tesiri bu kadar güçlü olabilir miydi? Her şey boşuna mıydı?

Muhafızlar Luzia'yı tutarken hapishane müdürü Santángel'e doğru yürüdü.

Víctor, "Senin de o işe yaramaz fahişenin de yanmanızı izleyeceğim," diye mırıldandı. Bitmişti. Santángel ikisinin de sonunu getirmişti. "Daha çok eğlen diye yavaş ölmeye çalışırım." Müdür onu götürürken efendisinin duyabileceği kadar yüksek sesle mırıldandı, "Sana iyi şanslar, Víctor."

Elli İkinci Bölüm

Karanlık hücresine döndüğünde, Neva uykusunda mırıldanırken Luzia da Santángel ile seçtikleri yol üzerine kafa yordu. Santángel'in onu özgür bırakma amacıyla kendini mahkûm ettiğini biliyordu, az kalsın buna izin verecekti Luzia. Zeytin Prensi yeni efendisinin ne kadar acımasız olduğunu biliyor mu, merak ediyordu.

Hücresine götürülmeyi beklerken seyirci kısmında Donadei yanına gelmişti.

Yüksek sesle, "Ruhun için dua edeceğim," demişti. "Gördün mü, küçük rahibe? Sonuçta kazanan ben oldum."

"O kadar emin misin?"

"Mucizelerim Don Víctor'a şahane kapılar açacak, benim de ekmek paramı kazanmam için Doña Beatriz'in her gece altımda inlemesini dinlemem gerekmeyecek."

"*Milagrero* konuşmalarına ne oldu, Víctor de Paredes'ten korkuyordun hani? Kendi uyarılarına kendin kulak vermelisin."

"Sen beni sahiden taşralı bir hödük mü sandın? Don Víctor kralın gözdesi, yakında sarayda yer edineceğim. Kralın müdafisi olacağım."

"Hırsın ölümüne sebep olacak."

"Zincirlenmeden önce biraz daha tavsiye verebilirsin."

"O hâlde kazandın say, Fortún. Beni yendin. Teoda'yı yendin. Pérez'i yendin. Tek bir ricam var senden: Aşağılanmama tanık olmaya gelme. *Auto de fe*'ye ve sonrasında olacaklara katılma. Sana yalvarıyorum, bu kadarcık hatırım olsun."

Kocaman bir gülümsemeyle Donadei'nin suratı ikiye ayrıldı. "Yalvarman bile kötü. Sevgilinle senin yanmanızı izlemek için orada olacağım. Sonra Don Víctor'un tek bir *milagrero*'su olacak ve ben saraya giden yola döneceğim." Eğildi, "Tanrı sana merhamet etsin, Luzia Cotado," dedi.

İçinin çirkinliğinin görüntüsüne de yansıması gerekirdi, diye düşündü Luzia. Ama bu sadece hikâyelerde ve piyeslerde olurdu, belki de buna şükretmeliydi. Şayet kendisininki çocuklara anlatılacak bir masal olsaydı yapmaya niyetlendiği şey yüzünden boynuzları ve sivri dişleri çıkardı.

Rudolfo gece nöbeti için Luzia'nın hücresinin dışındaki yerine geçince, "Dediklerinde ciddi miydin?" diye sordu. "Şeytanın adamıyla mı yattın?"

"Mariposa Baldera'nın seni sevmesini sağlayabileceksem ne kadar şeytani biri olduğumun önemi var mı?"

Rudolfo tereddüt etti. "Hayır. Ama zaten beni beğeniyor."

"Beğeniyor demek. Güzel. Beğenmesinin sana yetmesi iyi bir şey."

Rudolfo yüzünü kapıdaki ızgaraya bastırdı. "Ama beğenmesi yetmiyor!"

"O hâlde dediğimi yapmalısın çünkü yarın öleceğim."

Luzia ona taleplerini söylediğinde Rudolfo, "İmkânsız! Hayır, yapamam," dedi.

"En azından senden hoşlanıyormuş."

"Bana büsbütün âşık olmasını istiyorum," diye yalvardı Rudolfo. "Akıl, mantık olmadan."

Kimseye edilmeyecek bir lanetti bu. "Peki ödülü kazandığında ne olacak? Ondan sıkıldığında ne olacak?"

"Ondan asla sıkılmam," dedi Rudolfo tutkulu bir edayla.

Ciddiydi, belki dediği doğru çıkardı. Ama Luzia'nın yüreklerde değişiklik yapacak gücü yoktu, o yüzden Mariposa'nın akıllıca bir seçim yapması için dua etti.

"Sana nasıl muska yapacağını söyleyebilirim," dedi Luzia, "ve nereye koyacağını. Sonra işin bitmiş olacak ama önce dediğimi yapmalısın."

Rudolfo kabul etmedi. Tartıştı. Ağlayacak gibi oldu. Ama tabii ki sonunda pes etti. Çünkü aşkın hemen elinin ucunda olduğuna inanıyordu. Umutlu bir adamdan daha tehlikeli bir şey var mıydı?

Çanlar on kere çalınca Luzia'yı Santángel'in hücresine götürdü. "Bir saatin var," diye fısıldadı. "Sakın gürültü yapmayın."

Santángel ayağa kalktı. Loş ışıkta beklenmedik bir hazine gibi parlıyordu. "Neden?" dedi. "Neden kendini ölüme mahkûm ettin?"

"Tartışmak mı istiyorsun yoksa beni öpmek mi?"

Santángel iki adımda yanına gelip onu kucakladı. "İkisini de yapabileceğime seni temin ederim."

Luzia neden ondan şüphelenmekle vaktini harcamıştı ki? Katildi. Yalancıydı. İyi bir adam değildi. Ama Luzia'nın iyi bir adam istemiyor olması da mümkündü.

Santángel, Luzia'nın yüzünü ellerinin arasına aldı, parmak uçlarını ensesinde gezdirirken, "Seni kurtarmaya çalışıyordum," dedi.

"Biliyorum," dedi Luzia. "Büyüklük gösterdin. Çok romantikti."

"Gelgelelim yarın beraber öleceğiz. Neden hayatını kurtarmama izin vermedin?"

"Don Víctor'un hizmetinde asırlarca yaşamışsın. Beni aynı kadere teslim edecek miydin gerçekten?"

"Seni bağlayan benimki gibi bir lanet olmayacaktı! Onunla pazarlık yapılmayacağını bilecektin."

"İnsana zalimce seçimler yaptırma yeteneğine rağmen mi?"

"Ben yapamamış olsam da sen onu alt etmenin bir yolunu bulurdun."

"Yapabileceğime inanıyor musun gerçekten?"

"Yapabileceğini biliyorum."

"O zaman şimdi de bana güven, Santángel. Sen de bir gün benden sana güvenmemi istemiştin. Boş yere ölmeyeceğiz. Hiç olmazsa acısız olmasını sağlayabilirim." Luzia Santángel'e yak-

laştı, sıcaklığını hissettiği için, âşıkların yaptığı gibi ona sarılabildiği için minnettardı, zira bir daha asla sarılamayabilirlerdi. "Avluda tanışmadan önce seni bir kere görmüştüm. Víctor'un faytonundaydın. Sana baktığımda sanki pabuçlarımdan yukarı havalandığımı hissetmiştim."

Santángel mırıltıyla, "Biliyorum," dedi saçının üstünden. "İlkbahar değildi ama badem ağaçları çiçek açmıştı, ben de oradan nasıl bir şansın geçtiğini merak etmiştim."

"Benim yüzümden mi oldu o?"

"Senin gücün benimkini tanıdığı için oldu. Dünyaya uyanmak istememiştim. Ama sen beni zorladın."

"Buna üzgün müsün?"

"Saçını çözeyim, o zaman hiç pişmanlığım kalmaz."

Luzia güldü, sesi hücrelerin nemli sefaleti içinde tuhaf geliyordu.

"Ölmekten korkmuyor musun?"

"Korkuyorsam hakkımda kötü mü düşünürsün?"

"Hayır. Ben dehşete kapılıyorum."

"Keşke özgür bir adam olarak ölebilseydim, tasmayla bağlı olmadan. Ama ben kazıkta olmayı hak ettim. Sense sadece yaşamaya çalışıyordun."

"Gösterdiğim aşırı çabanın hakkını vermemezlik etme. Bu hapishanede kendime bir yer edinmek için çok çalıştım."

Sonunda kendisinin de annesi gibi, babası gibi yok olacağını düşünmek tuhaftı. Belki de kaderi en başından böyle yazılmıştı.

Babası tahmin etmesi zor bir adamdı, ani fırtınalara ve neşe nöbetlerine meyilliydi. Annesi bu değişimleri idare etmesini bilirdi, yağmurun dinmesini omzunu silkerek beklerdi. Luzia da onu örnek almıştı kendine. Babasının üstüne çöreklenen derin hüzne, sadece uyuyup kendi sessizliği içine gömülmeyi istediği günlere katlanmayı öğrenmişti. Hiç sebepsiz çıkan öfke patlamalarıyla bile uzlaşmıştı. Ama aniden kapıldığı heveslere, çenesini düşüren heyecana dayanmak daha zordu. Luzia gülümser, onunla beraber onaylarcasına başını sallardı, halbuki kendisi

içine kapanırdı. Birisinin temkinli, becerikli olması gerekliydi. Her şey dağıldığında birinin hazır olması gerekliydi.

Luzia'nın babası bu iki uçtan birine fazla düştüğünde annesi elini uzatıp onu sakinleştirmek için yanında olurdu. Ama Blanca öldüğünde babası dengesini yitirmişti. Bir ânı bir ânını tutmuyordu, ruh hâli sürekli değişiyordu, yaşadığı kayıp peşini bırakmıyordu.

Bazen çalışır, yemek için eve gelirdi ama daha çok her zamanki yolundan sapar, sokağın ortasında öylece durur, yüzünü bulutlara kaldırır, kâh konuşup kâh ağlayarak Luzia'nın bilmediği bir işaret arardı. Bir gece bir komşuları onu eve getirmiş, "Onu San Ginés'in kapısında İbranice konuşur hâlde buldum. Başka kim duydu, bilmiyorum ama dikkatli olması gerek," diye fısıldamıştı.

Luzia delirmiş gibi beklemeye koyuldu, komşuları kadar nazik olmayan birinin duyduğundan, onu ihbar edeceğinden ve Engizisyon'un ikisini almaya geleceğinden emindi.

Hualit'e, "Keşke annemin naaşını yıkayabilseydi," demişti. "Onun için dua edebilseydi, doğru düzgün yasını tutabilseydi," demişti.

Ama Hualit'in böyle konuşmalara sabrı yoktu. "İsterse avaz avaz bağırıp annenin *menuchah mechonah* bulması için dua etmesine izin verilmiş olsun, fark etmezdi." Hualit başına vurdu. "Akli dengesi yerinde değil."

Luzia bu durumu nasıl çözeceğini bilmek istiyordu. On iki yaşındaydı, annesini özlüyordu, ağlayıp üstünü başını yırtan, sonra günlerce ortadan kaybolan, gözleri parlayarak dönen, umutlarını planlarını anlatan bir adamla nasıl yaşanır, bilmiyordu.

Bir sabah Luzia babasının gece eve geldiğinde el arabasını getirmemiş olduğunu fark etti. Sokakları geze geze, kayıp bir köpeği arar gibi, sonraki köşeden çıksın diye dualar ederek, iyi ve dürüst bir insanın, "Ah, merak etme. Öyle uluorta, herkesin alabileceği bir yerde kalmaması gerektiğini anladım," demesini bekleyerek arabayı aradı. Ayakları kanayana dek yürümüştü, ni-

hayet eve döndüğünde babası masaya oturmuş, ekmek sardıkla-rı kâğıda ıslık çalarak bir şeyler yazıyordu. Araba mühim değil, demişti Luzia'ya. Dükkân açacaklardı.

Sonunda eve de gelmez oldu. Evlerini kaybettiler. Luzia Ordoño'ların yanına çalışmaya gitti. Babası bazen Hualit'in evinde veya Dos Santos Caddesi'nin arkasındaki sokakta orta-ya çıkıyordu. Luzia onun karnını doyurmaya, kalıp konuşma-ya ikna etmeye çalışıyordu. Ekmeği sadece yanmışsa, sebzeleri çürümeye başladılarsa kabul ediyordu. Luzia ona para verirse başkalarına dağıtıyordu.

"Kefaret ödediğini düşünüyor," demişti Hualit. "Anneni usu-lünce gömemediği için kendisini affedemiyor."

Bir kış günü Luzia maaşıyla babasına yeni bir kabanla çizme almıştı. Aylarca para biriktirmişti, en azından babasının dışa-rılarda gezerken üşümediğini bilecekti. Babası kabanı gururla giymiş, gülümsemişti. Yeni çizmeleriyle neşeyle dans etmiş, in-sanın kızı olmasının bir lütuf olduğunu söylemişti.

Luzia iki gün sonra Prado yakınlarında yürürken köprüler-den birinin yanında toplanmış insanlar gördü. İşçiler sudan bir ceset çıkarmaya çalışıyorlardı.

Kendisine bakmamasını, eve gitmesini, bunun onu ilgilen-dirmediğini söyledi. Ama ayakları çoktan kalabalığa doğru iler-lemeye başlamıştı. Babası köprünün altında dizlerinin üstüne çökmüş duruyordu, ellerini kenetlemiş, yüzünü coşkuyla yukarı kaldırmıştı. Ayakları çıplaktı, üstünde paçavralar vardı. O gece donarak öldü.

Hualit cesedi sahiplenmesin diye Luzia'yı uyarmıştı. Dilenci olabilirdi ama Yahudi olduğu dedikoduları dolaşıyordu. "Çok tehlikeli, *querida*," demişti. "Onun için yapabileceğin bir şey yok. Hepimiz bir şekilde aynı yere gideceğiz zaten."

"Onu ben öldürdüm," diye fısıldamıştı Luzia. Yani kabanıyla çizmeleri çok güzel, çok değerliydi. Elbette başkalarına verecek-ti. Üstündeki ince giysilerle, yıpranmış çizmelerle bıraksaydım yine üşürdü ama ölmezdi.

Hualit içini çekmişti. "En azından mutlu ölmüş. Bu çoğumuzun ulaşamayacağı bir şey."

Şimdi Hualit de ölmüştü.

Luzia günler sonra köprüye gitmişti. Hatırladığı kadar *El Male Rahamim* duasını okumuştu. Babasının kabanının birisini sıcak tutması için dua etmişti. Kendi hayatının soğukta, dizlerinin üstünde son bulmaması için dua etmişti.

Bütün lanetler bir fedakârlık gerektirir, diye uyarmıştı onu Donadei. Bu sözler, fedakârlığın anlamı nasıl da endişelendirmişti Luzia'yı, hele de kayıp, insana hiçbir şey sağlamazken. Babasını sevgisiyle, iyi niyetiyle öldürmüştü. Şimdi sevgisiyle Santángel'i de öldürecekti. Hem onu hem kendisini yok edecekti. Luzia'nın sunduğu kurban bu olacaktı.

Başını Santángel'in göğsüne yasladı. "Gerçek bir sihir biliyor musun? Büyük bir sihir? Masallardaki gibi?"

Santángel Luzia'nın elini tutup dudaklarını eklem yerlerine bastırdı, sonra kenetlenmiş ellerini kalbinin üstüne koydu. "Sadece bunu," dedi. Sabah olmak üzereydi. "Sadece bunu."

Elli Üçüncü Bölüm

Auto de fe günü Marius Ordoño yatağında kalmayı tercih etti. O gün bayramdı, o yüzden sonradan kalkıp ayine gitmesi gerekecekti. Ama şimdi biraz daha uyuyacaktı. Kalkıp yemek istese Águeda'nın ona bir şeyler hazırlayacağını biliyordu ama istemeyerek yapardı. Et sert olurdu. Çorbanın tuzu olmazdı. Valentina gittiği için aşçının onu yargıladığını hissetmekten kendini alamıyordu. Zaten mutfak şimdi çok uzak görünüyordu gözüne, üstelik bu sabah hava çok soğuktu.

Tuvalete gitmek için kalktığında yaylı bir enstrüman sesi duydu, kaynağını bulmak için geceliğiyle evi dolaştı. Sonunda pencerenin açık bırakıldığı çocuk odasına geldi. Karşı evde arp başına oturmuş bir kadın gördü, kadının elleri tellerin üstünde ağır ağır oynuyordu. Marius oturup dinledi, bir süre sonra ağlamaya başladı.

Sokağın karşısındaki kadın arpı çalmaya devam etti, çok uzun zamandır çalgısında keyif aramayı bırakmışken neden o sabah müzik odasına döndüğünden kendisi de emin değildi. Kimin için çaldığını ya da neden böyle hüzünlü bir şarkı seçtiğini bilmiyordu. Casa Ordoño sakinleri hakkında hiç düşünmemişti, o yüzden oradaki kadınların nereye gittiklerini de merak etmemişti. Parmaklarının acısını düşünmeden, zamanında pencereden bakan, müzik özlemi çeken, şarkısını asla duyamayacak olan bulaşıkçı kızı düşünmeden uzun uzun çaldı.

Aşağıda mutfakta Águeda ile yeğeni yapacak başka bir iş olmadığından iskambil oynuyorlardı. Oğlu masada oturmuş, kaşığı elinde çevirip kara kara düşünüyordu. Águeda o sabah ayine

gitmiş, Luzia'nın ruhu için dua etmişti. Şükran duası da etmişti, Ordoño'lar hapse atılmadığı, mülklerine el konulmadığı için, kendisinin hâlâ bir işi olduğu, kirasını ödeyebildiği için çünkü kocası öleli çok olmuştu ve oğlunun tek yaptığı Quiteria Escárcega'yı düşünmekti, zira oyun yazarı hanım Toledo'ya gitmişti. Tanrı'nın bir lütfu daha. Tarçın ve balla yaptığı tatlı lapayı oğlunun önüne koydu, yemesini söyledi ve bu iç çekmelerinden kurtulsun diye bir dua daha etti.

Kral Toledo'ya evvelki gece gelmişti. Gut hastalığı ve Pérez'in elinden tekrar kaçtığı haberi yüzünden yolculuğu pek iyi geçmemişti. Hainin sırlarını satmak üzere İngiltere'ye yelken açtığı söylentileri vardı. Kararsızlığı için, Pérez'in turnuvaya devam etmesine için verdiği için, sebep olduğu spekülasyonlar ve söylentiler için kendine lanetler okudu. Bugün her şeyi yoluna koymak üzere ilk adım atılacaktı. Halkıyla birlikte dua edecekti. Sapkınlığın bedeli, İspanya'dan kaçılsa bile Tanrı'dan kaçılamayacağı hatırlatılacaktı insanlara. Hain yakalanıp La Casilla ele geçirildiğinde Felipe orayı kutsal bir yer yapacaktı. Bakanlarına Pérez'in resimlerini, gümüş kumaşlarını sattıracaktı. Labirentine ait ne kadar imge varsa parçalatacaktı.

Felipe Engizisyon bölgesine girdiğinde *auto de fe* tarihinin ilanını takip eden ayda kurulan iskeleyle amfiyi gördü,

oturacağı kürsülü sahnenin kralla çocukları için ayrılan balkondan daha yüksekte konumlandırıldığını fark etti. Buna canı sıkılmış da olabilir, memnun olmuş da olabilir, zira Felipe dindar bir adamdı. Bir kralın kafasından neler geçtiğini kim bilebilir ki?

Quiteria Escárcega şafakla beraber uyandı, üstüne kekik serptiği bir haşlanmış yumurta yedi, sonra iki saat boyunca heyecanla bir şeyler yazdı. Valentina'nın yardım isteyen ve Toledo'ya davet edilmesini rica eden mektubunu aldığında şaşırmıştı. Aslında kadının gerçekten geleceğini de sanmıyordu ama bir gün kapı çalındı ve kobalt rengi şaşırtıcı şıklıkta bir seyahat pelerini ve yanında tek bir sandıkla eşikte belirdi.

Quiteria'nın arkadaşlarının arasında bağış topladılar, hapishane müdürüne kıza yemek verilmesi için mektuplar, talepler gönderdiler, daha ne yapabilecceklerine dair rahiplere, astrologlara danıştılar. Quiteria'nın kâhyası yoktu, o yüzden Valentina'nın şikâyet edeceğini düşünmüştü ama Valentina doğruca işe koyulmuş, çamaşırları yıkamış, yerleri fırçalamış, Quiteria'nın hep dağınık duran kâğıtlarını düzenlenmişti. Meşgul olmaya ihtiyacı varmış gibi görünüyordu, Quiteria ise yardımdan rahatsız değildi. İkisi de yemek yapmayı bilmiyordu, arada yanık ekmek ve sardalyeden oluşan yemeklerle idare ettiler, çoğunlukla da peynir zeytin tabakları ve bol bol şarapla yetindiler.

Bir akşam şarap içerlerken Valentina ona dönüp, "Baştan çıkarmaya değecek kadar çekici değil miyim?" diye sormuştu.

Quiteria, Valentina ile La Casilla'da tanıştıklarında o ekşi, huysuz ifadeyle vasat mücevherlerin altında yaşamak için bir şans bekleyen bir kadın olduğunu sezmişti. Daha ilk öpücükten haklı olduğu ortaya çıktı. Valentina'da obur birinin kalbi vardı, kırıntılarla yetinerek çok vakit harcamıştı. Quiteria türlü rezaletle, her türden zevk arayışıyla geçirdiği senelerin sonunda nihayet kendisine ayak uydurabilecek bir sevgili bulduğuna çok şaşırmıştı.

Şimdi Quiteria yazdığı sayfaları okudu, sonra dikkatlice kenara koydu ki Valentina yardımseverlikle düzelteyim deyip karıştırmasın. Yeni piyesi daha önce yazdığı her şeyden daha karmaşık, daha hırslıydı. Yalnız daha sonuna karar verememişti. Karasevdalı hapishane muhafızı karakteri hakkında yazacaklarını yazdıktan sonra Valentina'yı bulmaya gitti.

Quiteria çalışmak için yataktan kalkınca Valentina da uyanmıştı. Uykusuz geçen bir gecenin ardından enerjisini geri kazanmak ve Luzia ölmek üzereyken bir şeyden bu kadar zevk almanın verdiği vicdan azabını hafifletmek umuduyla kendisine bir fincan çikolata hazırladı. Bugünün gelip çattığına hâlâ şaşırıyordu. Buna neyin engel olacağına inandığından emin değildi, sadece böyle bir şeyin gerçekten olabileceğine imkân vermemişti.

Luzia'nın artık temiz elbise ve içliğe ihtiyacı olmayacağını bi-

liyordu, yine de çamaşırları yıkadı, yenlerini, yakalarını güzelce düzledi. Sonra Quiteria'yla birlikte Zocodover Meydanı'na yürüdüler. Sokaklar insan kaynıyor, kiliselerden dışarı tövbekârlar taşıyordu. Bu sabah daha bir ateşli dua etmişlerdi, Engizisyon'un elinden ve en azından şimdilik arafta olmaktan ve cezalandırılmaktan uzak oldukları için şükrediyorlardı.

Hapishaneden San Vincente'ye, oradan meydana kadar yılan gibi kıvrılarak ilerleyen geçit alayında, amfiyi, iskeleleri ve balkonları yapan marangozlarla taş ustaları başı çekiyordu. Aralarında gece yarısı şehir surlarında yanacak kazıklar için çıra sağlayan kömürcülerle oduncular da vardı. *Hidalgo*'lar at sırtında, konsey üyeleri, elçiler, meşhur kişiler yaldızlı faytonlarında gelmişlerdi.

Meydana yaklaşınca Quiteria, "Gel," dedi. "İkimize oturacak güzel birer yer bulabilirim. Engizitörler hepimiz kudretlerini iyice görelim istiyorlar."

Auto de fe aslında evvelki gece papazlar, vaizler, rahipler ilahi okumak ve kutlama yapmak içinde toplandıklarında başlamıştı. Sabah ayin düzenlendi, sonra törende görevi olan herkese kahvaltı verildi, ölüm cezasına çarptırılanlara bile. Valentina, Luzia yemiş midir yoksa çok mu korkmuştur, diye merak etti.

Kral yanında Prens Felipe ve Prenses Isabel'le yukarıda belirince Valentina tuhaf bir hayal kırıklığına kapıldı. Valentina'nın bütün çabasına ve umuduna rağmen çocuklarıyla gelmişti işte, hayal ettiğinden daha solgun görünüyordu.

"O da insanmış," dedi.

"Ne olmasını bekliyordun?" diye sordu Quiteria.

Valentina emin değildi. Kral aziz olmadığı gibi rahip bile değildi. Ama nedense kralın huzurunda olmanın, yukarıdan kendisine bakmasının onu değiştireceğine, ona bir değer kazandıracağına, onu sıradanlıktan çıkarıp saklanmaya değer bir şeye çevireceğine inanmıştı.

Quiteria uzun bir gün olacağı konusunda onu uyarmıştı. Önce o korkunç geçit alayı yapılmış, kalabalık *sanbenito* giyip sivri uçlu mukavva şapkalar takmış çıplak ayaklı tövbekârlara bağırmıştı.

Tövbekârların ellerinde mumlar ya da tespihler vardı, boyunlarına yiyecekleri kırbaç sayısı kadar düğüm atılmış ipler bağlanmıştı. Çoğunun üstünde kırmızı şeritli sarı tunikler vardı ama ölüm cezası alanlara üstüne ejderha ve alev resimleri yapılmış siyah tunikler giydirilmişti. Üç kişi vardı ölüm cezası alan. Uzaktan yüzlerini seçmek zordu ama uzun boyu sayesinde Santángel'i tanıyabildi, Luzia'yı da kısa boyu sayesinde. Kalabalık onu yuhalar, ona tükürürken sahnede ne kadar küçük görünüyordu.

Valentina yenindeki biberiye dalını eliyle kavradı. Koruma için.

Buradayım, diye bağırmak istedi. Üzgünüm. Azıcık sıcaklık istemiştim, nasıl bir ateş yaktığımı bilemedim.

Bir dua okundu, sonra vaiz vaaz verdi. Ancak sonra zina ve dine küfür gibi daha küçük suçlar hakkındaki kararlar ve verilen cezalar okunmaya başladı. Kırbaçlamalar başladığında Valentina gözlerini kaçırmak zorunda kaldı.

Öğle yemeği için ara verildi, Engizitörlerle kral dinlenmek için çekilirken rahiplerle papazlar uzun masalarda yemek yediler. Valentina ile Quiteria tezgâhlardan turta aldılar. Valentina iştahının kapanacağını düşünmüştü ama soğuktan ve sıkıntıdan yemeğin tesellisine sığındı. Bu gördüğü dindarlık, günahtan arındırma gösterisiyle bildiği İspanya'yı bağdaştıramıyordu.

Bu dünya üstünde geçirdiği korunaklı günlerde bile hayatın günah işlemek olduğunu bilecek kadar sarhoşluğa, küfürlü konuşmaya, zinaya ve yozlaşmaya tanık olmuştu. Her şey çevrelerinde oluyordu, sabit bir fesat dalgası vardı.

Eskiden dindardıysa bile artık kesinlikle değildi. Toledo'ya gelirken ne aradığını bilmiyordu, tek bildiği Marius'la bir gün daha geçiremeyeceğiydi, öfkeli, mahcup ve hiç olmadığı kadar yalnızdı.

Quiteria, "Hiç çocuk istedin mi?" diye sordu. "Benim bir oğlum var. Calahorra'da kocamın yanında yaşıyor."

"Senin kocan mı var?" diye sordu Valentina hayretle. Hangi erkek böyle bir kadınla başa çıkabilirdi?

"Evlenmem gerekliydi. Tatlı bir adamdır. Oğlanla iyi anlaşıyor,

beni de kendi hâlime bırakıyor, yeter ki birkaç senede bir yanına gidip onu sevdiğimi söyleyeyim. Bende insanı iyi bir anne yapan o şey hep eksik olmuştur."

"Çocuğum olsun isterdim," dedi Valentina. En azından öyle sanıyordu. Dünyanın ne çabuk değişebileceğini, ne kadar zalim olabileceğini gördükten sonra artık o kadar emin değildi.

"Geç kalmadın."

"Kısırım ben."

"Tek yattığın adam Marius mu?"

"Elbette!"

"O zaman kendine bir sevgili bul. Vakit kaybetme, hamile kalırsan kocana çocuğun ondan olduğunu söylersin."

Valentina güldü, sonra ağzını kapadı. Etrafındaki hengâmeye rağmen Engizisyon'un gölgesinde gülmek, yemek yemek, geleceği düşünmek yanlış geliyordu. "Nereden başlayacağımı bile bilemem."

"Ben yardım edebilirim," dedi Quiteria, Valentina yüzünün kızardığını saklamak için döndü.

Çocuk sahibi olması mümkün müydü gerçekten? Bu onu Marius'a bağlardı ve kendisi ona bağlanmak istediğinden emin değildi. Madrid'e döndüğünü düşününce karalar bağlıyordu. Yüzlerce yıl sonra dünyada bu kadar günahkâr kaldıysa Engizisyon ne başarmıştı? Yahudilerin, Müslümanların, Erasmus destekçilerinin, *alumbrado*'ların kökünü kazıyabilirlerdi ama sonra geriye ne kalacaktı? Bu sistem sapkınlığı ve dinsizliği tüketmek üzere kurulmuştu, dolayısıyla beslenmek için sapkınları, dinsizleri bulmaya devam mı edecekti? Valentina'nın ruhu kurtulmuş değildi kesinlikle. Papazın tehditleri onu daha iyi bir insan yapmamıştı, sadece korkutmuştu üstelik araf korkusu değildi bu. Bütün bu gösteri, bütün bu eziyet; cehennemden çok kanunlara uyan bir kocayla eve kapatılmaktan korkuyordu.

"Dönme vakti geldi," dedi Quiteria. "Kalan cezaları okuyacaklar."

Engizisyon'dan kaçan, hapiste ölen mahkûmların bile cezaları okundu. Küçük karton figürler getirilip kafeslerin içine kondu,

çocuklar bu figürlere taş attılar. Yanlarına alev ve şeytan resimleri yapılmış sandıklar konmuştu, içlerinde öldükten sonra cezaları verilen ve mezarlarından çıkarılanların kemikleri vardı. Gece yarısı onlar da yakılacaktı.

"Eskiden daha kötüydü," dedi Quiteria. "Bir ara mahkûmları sokakları gezdire gezdire kırbaçlıyorlardı. İnsanların acı çektiğini görmek hoşuma gitmiyor."

Acı çekmenin farklı türleri var, diye düşündü Valentina. Seni gafil avlayan tür ve uzun zaman birlikte yaşadığın için artık fark etmediğin tür.

Gün geçmek bilmiyordu, ceza ardına ceza veriliyordu, insanlar dövülüyor, kürek cezasına mahkûm ediliyor, hapishanelere veya manastırlara kapatılma cezası alıyorlardı. İtiraf ettiler, tövbe ettiler. Kimisi aforoz edildi. Sonunda sıra sapkınlara, gizli Müslüman ve Yahudilere geldi, bunlar ya aforoz edilecek ya sürgüne gönderileceklerdi. Işık soluyordu, güneş de seyirciler gibi sıkılmıştı sanki, daha eğlenceli bir yerlere gitmek için bu sefil yeri terk etmek istiyordu.

"Dünya yalnız bir yer," dedi Valentina.

"Ben dünyayı hep neşeli bulmuşumdur," dedi Quiteria. "Gerçi böyle günlerde bunu hatırlamak zor olabiliyor."

Çünkü sen güzel, alımlı ve yeteneklisin, diye düşündü Valentina ama söylemedi.

Belki de bu yüzden gelmişti, bu yüzden Luzia'nın çamaşırlarını yıkamıştı, bu yüzden ona hapishanede daha iyi yemekler verdirmek için Marius'un kitaplarını satmıştı, bu yüzden her şey bittiğinde şehir surlarının dışındaki kalabalığa katılacak, bu yüzden kazıklar ateşe verildiğinde arkasını dönmeyecekti. Çok uzun yıllar geçmesi, çok garip koşullarda bulunması gerekmişti ama şimdi anlıyordu ki Luzia ile kendisi yalnızca görmezden gelinenlerin çekebileceği gibi bir yalnızlık çekiyorlardı.

Bulaşıkçısına *milagrito*'ları yaptırdığına üzgündü. Ona vurduğu, aptal dediği için üzgündü. En çok gece yarısı gelip de ateşler yakıldığında Luzia gideceği ve dünya daha da yalnız kalacağı için üzgündü.

Elli Dördüncü Bölüm

Ölmemek için direndiği onca sene sonra Santángel ölüm saatiyle yüzleşmekten korkacağına emindi.

Ama ağlayıp sızlanmak gelmiyordu içinden. Dünyanın çoğu yerini görmüştü. Luzia yanında olmayınca daha fazlasını görme arzusu yoktu.

Aşağılama, kırbaçlama, karşılıklı suçlama faslı bitmişti. Normalde kadın ve erkek mahkûmlar ayrı tutulurlardı ama bu gece kazığa bağlanacak az kişi olduğundan bu ayrım gözetilmemişti. Sadece Luzia, Santángel ve vaftizi karalayan şeyler söylemesin diye ağzı bağlanmış yaşlı bir Flaman korsan vardı, yanlarında ya hapishanede öldüğünden ya da Engizisyon ele geçiremediğinden mahkûmlar yerine yakılacak kemiklerle dolu sandıklar ve onları temsilen bir yığın kâğıt kukla duruyordu.

Mumları alınmış, ipleri çözülmüş, o absürd şapkaları çıkarılmıştı. Engizisyon kan dökemezdi, kutsal arazide idam yasaktı, o yüzden öldürülmek üzere sivil yetkililere teslim edilecekleri. Santángel onları eşek üstünde götüreceklerini düşündü, Engizisyon'un sevdiği başka bir aşağılama yöntemiydi bu. Ama Luzia'yı, korsanı ve kendisini yalınayak Bisagra Kapısı'nın altından, sonra şehir surlarından geçirdiler, oradan *quemadero*'ya* götürüldüler. Kalabalığın çoğu onlarla birlikte geldi. Kimisi yürürken sessizdi. Kimisi dua ediyordu. Kimisi sarhoştu, gülüyor, alay ediyorlardı.

---

* (İsp.) İnsanların yakılarak idam edildikleri yer. –*çn*

Dün gece Luzia hücresine geldiğinde ona öleceği için üzülmediğini söylemişti. Kendisi seve seve birkaç yüzyıl daha yaşardı ama Luzia'nın yaşamaktan ne kadar az nasibini alabildiğine çok üzülüyordu.

"Göremeyeceğin her şey için üzülüyorum."

Luzia gülmüştü. "Ben de benimle tanışma şansını elde edemeyecek insanlar için üzülüyorum."

"Nasıl bu kadar neşeli olabiliyorsun?"

"Umut vermiyorum, Santángel. Tek bildiğim Engizisyon'un önünde dururken önümde bir yol olduğunu gördüm. Cennete mi cehenneme mi gittiğimi bilmiyorum ama öğrenmenin de tek bir yolu var."

"Ne yapmayı planlıyorsun?"

"Öleceksem giderken dünyada bir delik açmayı planlıyorum." Vahşi sihir. Gerçek sihir. Onu az kalsın öldürecek olan tür.

Korkacak ne kalmıştı ki?

Santángel sahneye çıkarlarken, "Hâlâ kaçacak vaktin var," diye mırıldandı. Şarkısıyla bağlarından kolayca kurtulabilir, gizlenmek için karanlığı bir örtü gibi kullanabilirdi.

"Nereye gitsem peşimden gelecekler. Hem daha burada yapacağım işler var. Benim için dua et," dedi Luzia. "İkimiz için de dua et."

Nasıl dua edildiğini hatırladığından emin değildi Santángel.

Platformun altına ve üstüne kömürle çıra yığılmıştı. Cemaate Engizisyon'un gücünü hatırlatmak için kiliselere asılmak üzere *sanbenito*'ları üstlerinden çıkarılmıştı. Santángel, Luzia kazığa bağlanılırken izlemek için kendini zorladı. *Alguacil*'in adamlarından biri ağzını bağladı.

Santángel, "Ne yapıyorsun?" diye sordu.

Adam onu duymazdan geldi. Víctor mu önermişti bunu? Son anlarında Luzia'nın yapabileceği mucizelerden mi korkmuştu? Luzia'nın gözlerinden korktuğunu anlayabiliyordu Santángel ama onu nasıl teskin edeceğini bilmiyordu.

Kazığa bağlanma sırası Santángel'e geldi.

Her dakika çok hızlı geçiyordu, sanki dünyayla bağı çoktan kopmuştu. Bunca yıl, bunca hayat yaşamıştı ama geride yasını tutacak kimse bırakmıyordu.

Kalabalığın arasında Víctor'u gördü, Fortún Donadei de yanındaydı. Doña Beatriz ortalıkta görünmüyordu. Belki de kocasına dönmüştü. Santángel öldüğünde Víctor kederlenir miydi? Daha değil. İşleri bozulana, bir çiviye basana dek kederlenmezdi. Uzun zamandır sahip olup da kıymetini bilmediği şeyin eksikliğini hissedene dek kederlenmezdi.

Valentina Ordoño oradaydı ama kocası yoktu. Kızıl kadife bir ceket giyen oyun yazarı hanımla birlikte duruyorlardı. Alevlerin ışığında ağlıyormuş gibi görünüyordu.

Cellat meşaleyi tek tek yüzlerinin önlerinden geçirdi. Onlara tövbe etme şansı tanıyıp boğularak çabuk bir ölümle ödüllendirmek için, "Hangi kanunla ölüyorsunuz?" diye sordu. Ama Luzia ona bu yolu seçmeyeceğini, onun da seçmemesini söylemişti. Dolayısıyla Luzia nasıl ölecekse Santángel de öyle ölecekti.

Cellat sahnenin dört köşesini meşalesiyle tutuşturdu. Büyük bir tören olmayacaktı. Vaaz verme zamanı geçmişti. Geriye bir tek ateş kalmıştı.

Santángel alevlerin çıtırtısını duydu, duman çoktan gözlerini yakmaya başlamıştı. Başını döndürünce çıplak hâlde kazığa bağlanan Luzia'nın başının dimdik olduğunu gördü. Göz göze geldiler, sanki kazıktan yükseliyormuş gibi tuhaf bir hisse kapıldı. Duman ciğerlerini doldururken portakal çiçeklerinin kokusunu aldığına yemin edebilirdi.

Santángel'in korktuğunu biliyordu Luzia. Kendisi de korkuyordu. Ama çok geçmeden hepsi bitecekti, ölüp gidecekti. Ne bir mezarı ne bu dünyada yaşadığına dair bir iz kalacaktı geriye, sadece San Ginés'e asılmış bir *sanbenito* ve Engizisyon kayıtlarında bir isim daha. Kalabalığı taradı gözleriyle, Valentina'yı görünce kalbi sıkıştı. Kadın elindeki biberiye dalını sıkıca kavramıştı. Bu uzun ve korkunç günde biberiyeyi yanından ayırmamıştı.

Etrafındaki ateşi söndürebilirdi. Kendisini, hatta Santángel'i iyileştirebilirdi. Bu lanet yeri çevreleyen ağaçları sallayabilir, onları izlemek içi toplanan kalabalığı ezebilirdi.

Hualit'i öldüren, Santángel'i evcil bir hayvan gibi yanında tutan, aynısını ona da yapmaya niyetlenen Víctor de Paredes oradaydı.

Altın haçını kutsal bir işaret feneri gibi göğsünde taşıyan Fortún Donadei de söz verdiği gibi oradaydı.

Onun burada görünme fikrine, kendi zaferini Luzia'nın yenilgisini paylaşmaya direnemeyeceğini biliyordu Luzia. Şimdi yaşanacak vahşet için ona güvenmişti, bu dünyadan öbürüne geçerken ona da bir hediye verecekti. Fortún Donadei buradaki en kötü adam değildi, gerçi en çok acı çekecek olan o olabilirdi. Ama hayat adil değildi, Luzia'dan da adil olması beklenemezdi.

Hiçbir şey olmayabilirdi. Belki kan dökülürdü. Belki kimsenin şahit olamayacağı bir mucize gerçekleşirdi.

Alevlerin sesi fısıltı gibi çıkıyordu. Duman yemek ateşi gibi tatlı tatlı kokuyordu.

Derin nefesler al, demişti Teoda. *Ciğerlerine yeterince duman dolarsa alevler sana ulaşmadan ölebilirsin*. Teoda'nın güvende olduğunu umuyordu. Mutluluğu bulduğunu, meleğinin ona sadece güzel haberler verdiğini umuyordu. Dostunu bir gün tekrar göreceğini umuyordu.

Luzia yükselen dumanın arasından Santángel'e baktı. O tuhaf gözleriyle onu izliyordu. Sıcak neredeyse dayanılmaz bir hâl almıştı. Uyluklarından, memelerinin arasından boncuk boncuk terler süzüldüğünü hissedebiliyordu. Beklemeliydi ama paniğe kapılıyordu ve bu işi kotarabilmek için güçlü olması lazımdı.

Bu yolculuğu başlatan sözcükleri çağırdı: *Aboltar cazal, aboltar mazal.* Önce ekmek baştan yapılmıştı, sonra elbise, sonra cam kadeh. Mahvolmuş, yeniden yapılmış.

Dehşet hissinin içindeki şarkıyı çekiştirdiğini, şeklini değiştirmeye çalıştığını hissedebiliyordu. Güç takip etmek istiyordu. Bu sefer izin verdi Luzia. Tehlikeli, yönetilemez olmasını isti-

yorsa, büyümesini ve olması gerekenden daha korkunç olmasını istiyorsa o kimdi ki bu gücün hırsının önünde dursun?

Luzia gözlerini Donadei'ye dikti, kendini beğenmiş suratına, büyük bir sihir aradığında elini götürdüğü altın haçının ortasındaki koca zümrüde. Üçüncü sınavda özdeyişiyle değişmeyen tek mücevher o olmuştu, ne bir böceğe ne bir örümceğe ne çok ayaklı başka bir şeye dönüşmüştü. Onu ihbar etmek için mahkemeye geldiği gün, gölde olduğu kadar büyük ve mükemmel hâlinde o zümrüdü gördüğünde Santángel'in sesini kafasının içinde duymuştu. *Bir çeşit taş, bir tılsım. Bunlar nadir bulunurdu, bilge kişi yeteneklerine odaklanmak için kullanırdı. Bu büyüler öyle kuvvetliydi ki tek seferde taşı ortadan kırabilirdi.*

Annesinin sesini de duymuştu, takımyıldızları sayıyordu. *Hiçbir şey tek bir şey değildir.*

Burnuna portal çiçeklerinin kokusu doldu. Santángel'in gücünü hissedebiliyordu, o gün teyzesinin sokağında kendi gücüyle karşılaşan güçtü bu, onun kendi üstündeki tesiriydi, şu anda Víctor de Paredes'i koruyor olabilecek, ikisini kurtarmaya yardım edebilecek tesirdi.

Víctor'un kaşları çatılmış, dudakları asabi bir çizgi hâlini almıştı. Ağzını bağlamalarının sebebinin o olduğuna şüphesi yoktu Luzia'nın. Belki de Donadei önermişti bunu. Ama sesine ihtiyaç duymadığını bilmeleri gerekirdi, sadece Hualit'in ona verdiği sözler, sürgünün çekiciyle dövülmüş İspanyolca yeterdi ona. Kendisini iyileştirmek için kendi yarık diline söylemişti şarkısını, şimdi tekrar söyledi, tıpkı Santángel'in söylediği gibi karanlığın içinde altın gibi parlayan harfleri buldu.

Aboltar cazal, aboltar mazal.

Şarkı son bir kez döküldü içinden, dünyayı böldü, değiştirdi, yararak açtı.

Tebdilimekân, tebdilikader.

Elli Beşinci Bölüm

O gece Bisagra Kapısı'nın gölgesinde, Tagus Nehri'nden pek uzak sayılmayacak bir yerde hain Guillén Santángel ile hain Luzia Cotado yanlarında Pleunis adıyla bilinen Flaman korsanla beraber Engizisyon kararıyla idam edildiler. Dünyevi alevler onları yakıp kül etti, cehennem ateşinde tekrar tekrar yanmak üzere ebedi azaba gönderdi.

En azından Fray Diego'nun, yani kralın günah çıkartan papazının krala söyledikleri bunlardan ibaretti. Küllerin arasında kalıntılar bulunmadığına dair fısıltılar olduysa bile bu onların şeytanın yaratıkları olduklarına, ölümlü değil pis vücutlar içindeki illüzyonlar olduklarına yorulmuştu.

Bu fısıltılar asla kralın kulaklarına ulaşmadı, kendisi El Escorial'ın duvarlarının arkasında ölüm döşeğinde yatıyor, gut yüzünden kıvranıyordu. Dinlenecek rahat bir pozisyon bulamıyordu.

Felipe, Teoda Halcón denen hilkat garibesinin öngörüsünü duymuştu ama ölümünün iyi bir ölüm olmasına azmetmişti. Tanrı'dan merhamet dilemeyeceği gibi acısına da teslim olmayacaktı. Yüce bir adamın nasıl cennete gittiğini tüm dünyaya gösterecekti. Günah çıkartma rahibiyle erkek kardeşlerini çağırıp kıymetli kutsal emanetlerini getirtti, azizlerinin kemiklerini dudaklarına bastırdı. Biraz rahatlamak istedi ama rahatlayamadı, gerçi emanetlerden yayılıyor görünen portal çiçeği kokusuna hayret etmekten de kendini alamadı. İspanya için ve adını koya-

madığı bir yalnızlık duygusu yüzünden ağlarken, *elbet, bunun bir anlamı vardır*, dedi içinden.

Doña Valentina idamların ardından Madrid'e döndü ama Marius'un yatağına girmesini kabul etmedi. Hatta Quiteria Escárcega'yı gürültücü sanatçı arkadaşlarıyla birlikte yanında kalmaları için çağırdı. Aşçı işten ayrıldı ama Valentina'nın pek umurunda değil gibiydi. Yetimhaneden yeni birini aldı işe, Quiteria sos konusunda çok yetenekli olan bu yeni aşçıya okuma yazma öğretti. Odaları şarkıcılarla, oyuncularla, şairlerle doldurdular. Luzia'nın eski odasında, muhafızın öldüğü yerde bir tören düzenlediler. Yeri şekerle yıkayıp, sedefotuyla kaynatılmış su içtiler. Ruhların yatıştırıldığını, bu evde büyük sanat eserlerinin ortaya konacağını iddia ettiler. Sürekli Marius'un anlamadığı şakalara güldüler.

Marius artık katlanamayacak hâle gelince kır evine gitti, burada rahat rahat atlarına binebilecek, hâlâ meyve vermeyen verimsiz zeytinliklerine hayıflanabilecekti. Valentina hiç çocuk doğurmadı ama hepsi İspanya'nın dört bir köşesinden sığınma amacıyla Dos Santos Caddesi'ndeki eve gelen bir sürü kızı oldu.

Fortún Donadei o gece ve sonraki gecelerde uyumakta hep zorlandı. İdamdan sonra büyük güçleri onu terk etmişe benziyordu. Hâlâ güzel şarkı söylüyor, *vihuela*'sıyla hüzünlü ya da neşeli ezgiler çalabiliyordu. Arada eğlence amaçlı illüzyon yaptığı da oluyordu. Fakat artık kalyonlar, şakıyan kuşlar ya da emrini yerine getiren gölgeler yoktu. Yeni hamisi açıklama talep ediyor ama Fortún ne diyeceğini bilemiyordu.

Víctor ona, "Neden artık altın haçını takmıyorsun, Fortún?" diye sordu. "İnanç krizi mi yaşıyorsun?"

"Fakirlere bağışladım," diye yalan söyledi Fortún.

Don Víctor'a haçın ortasındaki büyük zümrüdün çatladığını ve bunun neden bir felaket olduğunu söyleyemezdi. Yeteneklerini bir arada toplayıp büyüten, bu sayede bir sürü *milgarito* ya-

pabilmesini sağlayan taş ateşin sıcağından çatlamıştı. Sebebini açıklayamıyordu ama bunun suçlusunun her nasılsa Luzia Cotado olduğunu biliyordu.

O yüzden hamisine kendisini kötü hissettiğini, yeteneklerine tekrar kavuşacağından emin olduğunu söyledi. Don Víctor onu bilge bir adam tanıdığına, bu adamın ona hayalinin ötesinde güç ve kuvvet vereceğine dair temin etti. Onu görmek için çok uzaklara gitmeleri gerekecekti ama yolculuklarının sonunda, Güney şehrinin surlarının ötesinde bir pazarlık yapacaklardı.

Víctor onu hayal kırıklığına uğratan *milagrero*'suna bir yolculuk yapacaklarını söylemişti. Yaklaşık beş yüz senedir De Parades'ler arasında nesilden nesle aktarılan haritayla Tello de Paredes'in yazdığı talimatlar elindeydi. Donadei'ye yakında yola çıkacaklarını söyledi, her an gidebilirlerdi. Gelgelelim her sabah ertelemek için yeni bir bahane buluyordu.

Karısını bırakmaktan korkuyordu. Yolculuk yapmaktan korkuyordu.

Her gelen mektupta içinde ne yazdığından korkuyordu.

Karısı hamile kalınca öyle büyük bir dehşete kapıldı ki kendine hâkim olamadı. Korku onun için yeni bir duyguydu, çok taze, çok sınırsızdı.

Çocuğum doğunca çok farklı olacağım, dedi kendine. Ama yeni doğan oğlunu beşikte gördüğünde korkusu daha da büyüdü. Böyle küçük, çaresiz bir şeyi bu dünyada ne büyük tehlikelerin beklediğinden başka bir şey düşünemez oldu. Cereyandan korkuyordu. Sıcaktan korkuyordu. Doktorlar çağırdı, astrologlara danıştı. Talihsiz bir seçim yaparım korkusuyla seçim yapamaz olduğundan malvarlığı eriyip gitti.

Sonunda karısı onu terk etti. "Gücüne kavuştuğunda gel beni bul. Seni bekleyeceğim," diye söz verdi kadın ve kucağında bebeğiyle zengin ailesinin yanına gitti.

Ona gideceğim, diye ant içti Víctor. Yarın.

Güney şehrine gideceğiz, gücümü geri kazanacağım, dedi Donadei'ye. Yarın.

Yatağında tek başına, gitmekten korkarak, kalmaktan korkarak, "yarın" diye fısıldamaktan başka her şeyden korkarak öldü.

Sabahın erken saatlerinde, Valensiya'nın nahoş bir semtinde, salaş bir pansiyonun ucuz bir odasında genç bir çift güneşin doğmasını bekliyordu.

Gece yarısı bir vakit limanın yakınındaki sokakta kurumla kaplı çıplak üç kişi belirivermişti. İçlerinden biri, hayatta her nasılsa ikinci bir şans elde eden Flaman korsan talihinin iyiliğini hiç sorgulamadı. Ağzındaki bağı çözdü, tek kelime etmeden koşarak gecenin içine karıştı.

Diğer ikisi tuzlu suda yıkandılar, kadının bir çamaşır askısındaki fısıldayarak çoğalttığı giysileri giydiler. Paraları yoktu ama buz rengi saçlı adamın her liman şehrinde kanun kaçaklarıyla hırsızlar arasında bağlantıları vardı.

Şimdi ikisi yatak örtüsünün üstünde uzanmış, ellerini kenetlemiş, alın alına vermişlerdi.

"Son gördüğüm şey sen olacaksan," diye fısıldadı adam, "her şeye değmiş olacak."

Belki daha da konuşurdu ama güneşin ilk ışınları pencereden içeri dolarken yanıp küle döndü. Luzia aşkının onu mahvedeceğini hep biliyordu.

Gözlerini yumdu, Kastilya dilinde, Latince, hatırladığı azıcık İbranice dilinde dualar etti. Sonra bunların hepsi ve hiçbiri olan bir dilde bir şeyler söyledi, özgür kalmaları için söylediği sözleri. Bildiği tek gerçek sihri.

Nefes aldı, nefes verdi, tozun yatağın karşısına uçmasını seyretti, sonra Santángel'in soluk bedeni bir kez daha yanında uzandı, bir zamanlar bütünleşen cam kadeh gibi bütünleşmişti.

Şafak vakti solgun ışıkta Santángel ona dönerken, "Mükemmel," diye fısıldadı Luzia.

Kimse peşlerinde değildi. Kimse hayatta olduklarını bilmiyordu. Luzia sözcüklerini alevlerin içine atmak için son saniyeye kadar beklemişti. Ölmeleri gerekliydi, böylece bir daha asla avlanılmayacaklardı.

Santángel Hollanda'ya giden gemide yerlerini ayırttı.

Yaşlanmadılar. Değişmediler. Bin defa dünyayı gezdiler. Hâlâ da geziyor olabilirler.

Her şehir onlara yeniydi, her kıyı yabancıydı. Zamanın mekânlar üzerinde böyle bir etkisi olur, yeter ki yeterince zaman geçsin. Bir gün yabancı bir köyde bir bahçe kapısını açtılar. El ele portakal ağaçlarının arasında yürüdüler. İkisi de, demek burası gerçekmiş, diye düşündüler, ikisinin birden bu ânı rüyasında gördüğünü bilmeden.

Luzia her gece cereyandan korunmak için pencereleri sıkı sıkı örtüyor, Santángel her sabah yanında ölüp yeniden doğuyor. Luzia onun kalbine tekrar atmayı hatırlatıyor, uzun zaman önce yaptığı gibi. Santángel onun parmaklarını öpüyor, saçını tarıyor, ona kıymet veriyor, yalnızca şansını kaybetmiş ve bir kez daha bulmuş bir adamın yapabileceği gibi.

Yazarın Notu

Özdeyişler Ladinonun ayrılmaz bir parçası ve bu dilin yaşamasında hayati bir unsurdur. Bu deyişlerin ne zaman ve nerede çıktığını tam olarak bilmek güçtür fakat bu özdeyişlerin mevzubahis dönemde bu hâlleriyle mevcut olma ihtimalleri çok düşüktür. Luzia'yı bulmak için okyanusları, kilometreleri aşıp geldikleri için zamanı da aşmış olmalarını makul buldum.

Dramaya özgü mecburiyetten tarihleri, Lucrecia de León'un Engizisyon tarafından mahkûm edilmesine sebep olan koşullarla beraber Antonio Pérez'in gözden düşmesi ve bunu takiben İspanya'ya kaçışındaki koşulları değiştirdim. Pérez defalarca esaretten kaçtı ve bunu yapabileceğinin yıldızlarda yazılı olduğuna inanıyordu. Nihayetinde İngiltere'ye ulaştı, burada Shakespeare'in *Aşkın Emeği Boşuna** adlı eserindeki Don Adriano de Armado karakterine (ve karikatürüne) ilham verdiği söylenir. İspanya kraliyeti malvarlığına el koydu ve La Casilla manastıra dönüştürüldü.

---

* William Shakespeare, *Aşkın Emeği Boşuna*, çev. Özdemir Nutku, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2014.